

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ไม่สังกัดภาควิชา/เทียบเท่า

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LEGAL MEASURES TO PROTECT THE HUMAN DIGNITY OF PROFESSIONAL THAI BOXERS
IN THAILAND

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws
Common Course
FACULTY OF LAW
Chulalongkorn University
Academic Year 2019
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทย
โดย	นายกานต์ ศรีอรุณ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.เอื้ออารีย์ อึ้งจะนิล

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.เอื้ออารีย์ อึ้งจะนิล)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์สรรพลสิทธิ์ คุ้มประพันธ์)	

กานต์ ศรีอรุณ : มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทย. (LEGAL MEASURES TO PROTECT THE HUMAN DIGNITY OF PROFESSIONAL THAI BOXERS IN THAILAND) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.เอื้ออารีย์ อึ้งจะนิล

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์คือหลักการที่มีคุณค่าอันเป็นรากฐานและสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาตั้งแต่กำเนิดไม่มีใครสามารถพรากจากไปได้ โดยประเทศไทยได้มีการรับรองหลักการศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นลายลักษณ์อักษรครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ หลักการดังกล่าวจึงเป็นคุณค่าพื้นฐานที่การใช้อำนาจรัฐอื่นจะก้าวล่วงละเมิดไม่ได้ ตลอดจนเป็นหลักการพื้นฐานในการวินิจฉัยเชิงคุณค่าในการกระทำอื่น ๆ ของรัฐ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาประเทศและดูแลประชาชน นับเป็นการเพิ่มหลักประกันไม่ให้มีการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานดังกล่าวที่ให้การรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบว่านักมวยไทยอาชีพในฐานะบุคคลหนึ่งเช่นเดียวกับบุคคลอื่นทั่วไปในรัฐ แต่กลับไม่ได้รับการยอมรับเหมือนกับนักกีฬาอาชีพชนิดอื่น แต่กลับถูกมองว่าเป็นผู้ใช้แรงงานที่ยากจน และถูกกลุ่มบุคคลในวงการธุรกิจกีฬามวยไทยอาชีพหาประโยชน์จากการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นการพนันมวย การล้มมวย และการชกมวยเด็ก ซึ่งลักษณะการกระทำดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่มีมาหลายยุคหลายสมัยสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน และส่งผลกระทบต่อชีวิตร่างกายทำให้นักมวยไทยอาชีพถูกปฏิบัติต่ำกว่าความเป็นมนุษย์ รวมถึงเป็นการทำลายความเสมอภาคแห่งโอกาสในการทำงาน และการกำหนดเจตจำนงในการดำเนินชีวิตของตนเอง ก่อกลายเป็นปัญหาการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อนักมวยไทยอาชีพ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงศึกษาค้นคว้าถึงสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมที่เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อนักมวยไทยอาชีพมาทำการวิเคราะห์ เพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายสำหรับคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของกลุ่มบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพนักมวยไทยให้มีความเสมอภาคของโอกาสในการทำงานและมีสภาพการทำงานที่เหมาะสมปลอดภัย และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับผู้ประกอบกีฬาอาชีพชนิดอื่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5985955634 : MAJOR LAWS

KEYWORD: Human dignity, professional Thai boxers, violations of professional Thai boxers'

human dignity, legal measures to protect human dignity of professional Thai boxers

Karn Sriaroon : LEGAL MEASURES TO PROTECT THE HUMAN DIGNITY OF PROFESSIONAL THAI BOXERS IN THAILAND. Advisor: Assoc. Prof. Dr. AUA-AREE ENGCHANIL

“Human dignity” is a valuable principle which is the foundation and the heart of fundamental human rights. This principle is inherent to every human being and is inalienable. In Thailand, the principle of human dignity was first incorporated in the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2540 and in the current one, the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2560. As a result, human dignity became the fundamental value which cannot be infringed upon by the state authority. In addition, it also became a fundamental principle of value judgements in any actions of the state to achieve the country’s development goals and to take care of its inhabitants. This helps ensure that the human dignity, as a founding value of all fundamental rights, shall not be violated.

However, professional Thai boxers nowadays, as an equal individual as others in the state, are not respected as much as other professional athletes. On the contrary, they are seen as indigent laborers and even are exploited by a group of ruthless opportunists in the boxing industry who attempt to obtain advantages from immoral practices such as boxing betting, match fixing, child boxing, and etc. Such practices have been presented up until now and have continuously been affecting professional Thai boxers’ life as they are treated as inferior beings. Not only their human dignity is diminished, but their equality in job opportunity and determination to live life in their own way are also disrupted. This is where the violations of professional Thai boxers’ human dignity arise.

This thesis is correspondingly conducted to find out and analyze causes of such human dignity violations, so that legal measures to protect human dignity of professional Thai boxers can be implemented. Consequently, the equality in job opportunity and appropriate and safe working conditions of professional Thai boxers in Thailand can be ensured to such an extent that they are able to live up with their dignity as those in other occupations.

Field of Study: Laws

Student's Signature

Academic Year: 2019

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์อย่างสูงจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.เอื้ออารีย์ อึ้งจะนิล ที่ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านมาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยท่านได้ให้คำปรึกษาและแนะนำการเขียนวิทยานิพนธ์ให้ข้าพเจ้าในทุกขั้นตอนพร้อมทั้งรับฟังและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการทำงานของข้าพเจ้าเพื่อจัดสรรเวลาให้สมดุลระหว่างการทำงานและการทำวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ที่ให้ข้าพเจ้ารู้จักคำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ตลอดจนให้ความเมตตา กำลังใจ และให้คำปรึกษาการดำเนินชีวิตแก่ผู้เขียนตลอดระยะเวลาในการศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการป้องกันตัวและวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านวิธีวิจัยแบบวิทยาศาสตร์ให้แก่ข้าพเจ้า

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ สรรพสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ที่ให้ความรู้ด้านสิทธิเด็กและแนวทางการค้นคว้ากฎหมายด้านสิทธิมนุษยชนในต่างประเทศให้แก่ข้าพเจ้า

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ป้า ที่สนับสนุนและส่งเสริมในทุก ๆ ด้าน พร้อมทั้งให้ความห่วงใยและกำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา อีกทั้งผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในสำนักงานเทศบาลตำบลเสาชิงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่ให้กำลังใจในการเรียนปริญญาโทตลอดมา

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณชนินทร์ อินทรปัญญา กับ คุณวัชระ กลิ่นสุวรรณ ที่ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์ และทันตแพทย์หญิงธนัชพร ทองงาม ที่ให้ความช่วยเหลือด้านภาษาต่างประเทศ และคุณกานต์ธีรา วัชรทัศนกุล กำลังใจที่สำคัญในการเขียนวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่หลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสถานศึกษาที่ให้โอกาสในการศึกษาแก่ผู้เขียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	2
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการศึกษาวิจัย	3
1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	3
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	4
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	4
2.1.1 นิยามความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	7
2.2.1.1 นิยามความหมายตามปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	7
2.1.1.2 นิยามความหมายในทางกฎหมาย.....	8
2.1.1.2.1 นิยามตามกฎหมายเยอรมัน	9
2.1.1.2.2 นิยามตามกฎหมายไทย.....	11

2.1.2	สาระสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	12
2.1.2.1	สิทธิในชีวิตร่างกาย.....	12
2.1.2.2	สิทธิในความเสมอภาค.....	13
2.1.3	ลักษณะเฉพาะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	13
2.1.3.1	ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังดำรงอยู่ แม้ว่าบุคคลจะไม่มีความสามารถในการกำหนดตนเองโดยอิสระ	13
2.1.3.2	ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังดำรงอยู่ แม้บุคคลผู้นั้นจะสร้างความเสียหายให้แก่ตนเอง.....	14
2.1.3.3	ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นแม้ถูกละเมิดจากรัฐแม้บุคคลผู้นั้นได้ตัดสินใจอย่างอิสระที่ยินยอมให้รัฐทำการแทรกแซงได้.....	14
2.1.3.4	ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังดำรงอยู่แม้บุคคลนั้นจะสิ้นสภาพบุคคล	14
2.1.4	สถานะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	15
2.1.4.1	ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในสถานะที่เป็นคุณค่าสูงสุดของรัฐธรรมนุษย์.....	15
2.1.4.2	ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในสถานะที่เป็นสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพ.....	16
2.1.4.3	ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในสถานะสิทธิในชีวิตร่างกาย.....	17
2.1.5	ลักษณะของการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	18
2.1.5.1	การกระทำที่เป็นการลดคุณค่าของบุคคล	18
2.1.5.2	การกระทำที่เป็นการห้ามศักดิ์ศรีของบุคคล	19
2.1.5.3	การกระทำที่เป็นการย้ายศักดิ์ศรีของของบุคคล.....	19
2.1.5.4	การกระทำที่เป็นการหลู่เกียรติของบุคคล.....	20
2.1.6	การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยรัฐสำหรับบุคคลในรัฐ.....	21
2.1.6.1	ความหมายของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยรัฐ.....	21
2.1.6.2	หลักทั่วไปของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยรัฐ.....	23
2.1.6.3	วิธีการที่รัฐคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลในรัฐ.....	23
2.2.	มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	25

2.2.1	มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ระหว่างประเทศ.....	25
2.2.1.1	ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948.....	25
2.2.1.2	กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966	26
2.2.1.3	กติการะหว่างประเทศด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ค.ศ. 1966	29
2.2.2	มาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ภายในประเทศ	31
2.2.2.1	การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ.....	32
2.2.2.1.1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540	32
2.2.2.2	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550.....	35
2.2.2.3	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560.....	39
2.2.2.3.	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560	42
2.2.2.4	ประมวลกฎหมายอาญา.....	44
2.2.2.5	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	45
บพที่ 3	การศึกษามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ และลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ	47
3.1	ความหมายของมวยไทย นักมวยไทยอาชีพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ	47
3.1.1	ความหมายของมวยไทย	47
3.1.2	ความหมายของนักมวยไทยอาชีพ	48
3.1.3	ความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ	48
3.1.3.1	ลักษณะเฉพาะของนักมวยไทยอาชีพ	48
3.1.3.1.1	เป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อผลกระทบทางร่างกาย	49
3.1.3.1.2	ความกดดันจากสภาพชีวิตความเป็นอยู่และการทำงาน	50

3.1.3.2	ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ	50
3.2	มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทย	51
3.2.1	มาตรการทางกฎหมายในยุคก่อนมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542	51
3.2.1.1	กฎหมายในยุคโบราณสมัยกรุงศรีอยุธยาถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น.....	51
3.2.1.1.1	กฎหมายพระเจ้ามังรายหรือมังรายศาสตร์ ลักษณะวิวาท พ.ศ. 2230.....	51
3.2.1.1.2	กฎหมายกฎหมายตราสามดวง.....	52
3.2.1.2	ยุคที่มีการจัดทำประมวลกฎหมายอาญา.....	53
3.2.1.2.1	เจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมายอาญา	53
3.2.1.2.2	มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในกฎหมายอาญา.....	54
3.2.1.2.3	กรณีศึกษาการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพโดยประมวลกฎหมายอาญา	54
3.2.2	มาตรการทางกฎหมายภายหลังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ. 2542	56
3.2.2.1	เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ. 2542	57
3.2.2.2	มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในพระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ.2542	57
3.2.2.2.1	การคุ้มครองในเรื่องสิทธิในชีวิตและร่างกาย.....	57
3.2.2.2.2	การคุ้มครองในเรื่องของความเสมอภาคในการประกอบอาชีพ.....	58
3.3	การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในช่วงมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542.....	60
3.3.1	การพนันมวย	60

3.3.1.1 ความเชื่อมโยงระหว่างการพนันมวกับลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	62
3.3.1.1.1 การลดคุณค่าของประกอบอาชีพนักมว.....	62
3.3.1.1.2 การหลู่เกียรติของนักมวไทยอาชีพ.....	63
3.3.1.1.3 การหยามศักดิ์ศรีของนักมวไทยอาชีพ.....	63
3.3.1.1.4 การย่ำยีศักดิ์ศรีของนักมวไทยอาชีพ.....	64
3.3.1.2 ผลกระทบต่อนักมวไทยอาชีพจากการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากการพนันมว.....	64
3.3.1.2.1 ผลกระทบเกี่ยวกับชีวิตของนักมวไทยอาชีพ.....	64
3.3.1.2.2 ผลกระทบด้านการประกอบอาชีพของนักมวไทย.....	64
3.3.2 การล้มว.....	65
3.3.2.1 ความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมการล้มวกับลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	66
3.3.2.1.1 การลดคุณค่าของนักมวไทยอาชีพ.....	66
3.3.2.1.2 การหลู่เกียรติของนักมวไทยอาชีพ.....	67
3.3.2.1.3 การหยามศักดิ์ศรีของนักมวไทยอาชีพ.....	67
3.3.2.1.4 การย่ำยีศักดิ์ศรีของนักมวไทยอาชีพ.....	68
3.3.2.2 ผลกระทบต่อนักมวไทยอาชีพจากการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากการล้มว.....	68
3.3.2.2.1 การลงโทษทางกฎหมาย.....	68
3.3.2.2.2 การลงโทษจากวงการมว.....	69
3.3.3 การแข่งขันชกมวเด็ก.....	69
3.3.3.1 ความเชื่อมโยงระหว่างการแข่งขันชกมวเด็กกับลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	70
3.3.3.1.1 การละเมิดต่อสิทธิในชีวิตและร่างกายของเด็ก.....	70

3.3.3.1.2	เป็นการลดคุณค่าในตัวเด็ก	71
3.3.2.1.2	การหลู่เกียรติของนักมวยเด็ก.....	72
3.3.2.1.3	การหยามศักดิ์ศรีของนักมวยเด็ก	72
3.3.3.1.4	การย่ำยีศักดิ์ศรีของนักมวยเด็ก.....	72
3.3.3.2	ผลกระทบต่อนักมวยไทยอาชีพจากการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากการชกมวยเด็ก.....	73
3.3.3.2.1	การละเมิดต่อชีวิตเด็ก.....	73
3.3.3.2.2	ผลกระทบต่อข้อกำหนดเจตจำนงของเด็กในการที่จะมีโอกาสพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ในด้านอื่น	74
บทที่ 4	บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพและผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ.....	76
4.1	การสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพ	76
4.1.1	บทสัมภาษณ์นักมวยไทยอาชีพ	76
4.1.2	บทสัมภาษณ์ผู้ฝึกสอนกีฬามวยไทยอาชีพ	80
4.1.3	บทสัมภาษณ์เจ้าของกิจการค่ายมวย.....	83
4.1.4	สรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพในเรื่องของการปัญหาการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	85
4.2	การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย.....	86
4.2.1	ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายสิทธิมนุษยชน	86
4.2.2	อาจารย์สอนกฎหมาย.....	92
4.2.2.1	ความเห็นในแง่มุมมองทางกฎหมายมหาชน	92
4.2.2.2	ความเห็นอาจารย์สอนกฎหมายในแง่มุมมองทางกฎหมายอาญา.....	94
4.2.3	สรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย	95
บทที่ 5	วิเคราะห์ลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพและการใช้มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ.....	97

5.1	วิเคราะห์ลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ	97
5.1.1	การพนันมวย	97
5.1.1.1	การแทรกแซงการแข่งขันของนักพนัน	97
5.1.1.2	การกำหนดกติกาการแข่งขันที่รุนแรงเพื่อรองรับการพนัน	98
5.1.2	การล้มมวย	98
5.1.2.1	การจ้างล้มมวย	98
5.1.2.2	การวางยานักมวย	99
5.1.3	การชกมวยเด็ก	99
5.1.3.1	เป็นการทำให้เกิดผลกระทบทางสุขภาพเด็ก	99
5.1.3.2	เป็นการทำลายโอกาสที่เด็กจะพัฒนาศักยภาพตัวเอง	100
5.2	วิเคราะห์การใช้มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ.....	101
5.2.1	มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการพนันมวย	101
5.2.1.1	ข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมายอาญากับการพนันมวย.....	101
5.2.1.2	ความไม่สอดคล้องกันระหว่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 กับ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478.....	101
5.2.2	มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการล้มมวย.....	102
5.2.2.1	การจ้างล้มมวย	102
5.2.2.2	วางยานักมวย	103
5.2.3	มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับนักมวยเด็ก.....	104
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	106
6.1	บทสรุป	106
6.2	ข้อเสนอแนะ	108
6.2.1	ปัญหาการพนันมวย.....	108

6.2.1.1. ยกเลิกการอนุญาตให้พนันมวย.....	108
6.2.1.2. แยกการพนันมวยออกจากการแข่งขันกีฬามวย	109
6.2.2 ปัญหาการล้มมวย	110
6.2.2.1 เพิ่มเติมบทลงโทษผู้จัดการแข่งขัน และเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลการ แข่งขัน.....	111
6.2.2.2 กำหนดให้ผู้จัดการแข่งขันจะต้องจัดพื้นที่สำหรับใช้ชั่งน้ำหนักนักมวยก่อนขึ้น ชก และห้องพักนักมวยให้เป็นสัดส่วน	111
6.2.3 ปัญหา นักมวยเด็ก	112
6.2.3.1 ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นนักมวย หรือแข่งขันชกมวย.....	112
6.2.3.2 การกำหนดมาตรการลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี นำมาขึ้น สังเวียนแข่งขันชกมวย	112
บรรณานุกรม.....	114
ประวัติผู้เขียน.....	120

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้มีการบัญญัติรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้นำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติไว้เพื่อให้มีการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 4 ว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน” และในเรื่องของการบัญญัติกฎหมายตามมาตรา 26 ว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรมไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปโดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง”^๑

การบัญญัติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้การรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แก่บุคคลทุกคน ดังนั้นเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องใด ๆ ก็ไม่สามารถยกขึ้นเป็นข้ออ้างให้บุคคลนั้นไร้ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จึงกล่าวได้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญถือว่าเป็นคุณค่าสูงสุดที่การใช้อำนาจของรัฐจะก้าวล่วงละเมิดไม่ได้และเป็นมาตรฐานในการวินิจฉัยเชิงคุณค่าในการกระทำอื่น ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย และนับเป็นการเพิ่มหลักประกันเพื่อไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล¹ ซึ่งหากนำหลักการดังกล่าวมาทำการศึกษาในกรณีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยอาชีพไทยพบว่า ปัจจุบันนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทยกลับไม่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองคุณค่าสูงสุดดังกล่าวนี้อย่างที่นักมวยไทยอาชีพในประเทศไทยก็มีสถานะเป็นบุคคลที่กฎหมายรัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครอง แต่กลับถูกมองว่านักมวยไทยอาชีพเป็นเพียงแค่เครื่องมือแสวงหารายได้ให้แก่ผู้มีอิทธิพลในวงการธุรกิจที่เกี่ยวกับมวยอาชีพ โดยเฉพาะปัญหาการพนันผลแพ้ชนะในการแข่งขันมวยไทยอาชีพจนเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาสืบเนื่องเกิดเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการล้มมวยเพื่อกำหนดผลแพ้ชนะหรือการให้นักมวยเด็กทำการแข่งขันโดยใช้กติกาเดียวกันกับ

¹ อุดม รัฐอมฤต นพนิธิ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ, การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28 (กรุงเทพ ฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2544), หน้า 11.

นักมวยผู้ใหญ่จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต หรือเกิดภาวะผลกระทบทางสุขภาพต่อนักมวยไทยเด็กในระยะยาว² ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในเรื่องของชีวิตและร่างกายของนักกีฬามวยไทยอาชีพ ถือเป็น การละเมิดในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ปัญหาดังกล่าวทำให้เห็นผู้วิจัยเห็นสมควรที่จะมีการศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบว่า ทำไมนักมวยไทยอาชีพซึ่งเป็นอาชีพหนึ่งในสังคมไทยนั้น ยังมีการถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อยู่ โดยเฉพาะในสารัตถะสำคัญที่เกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ทั้งที่ได้มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองแล้ว โดยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งทำการศึกษาในเรื่องของความหมายของแนวคิดที่เกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และลักษณะเฉพาะของอาชีพนักมวยไทยอาชีพ รวมถึงพัฒนาการมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองอาชีพนักมวยไทยในทางประวัติศาสตร์จากอดีตสู่ปัจจุบันในประเทศไทย รวมถึงการศึกษาพฤติกรรมที่เข้าข่ายเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ จากนั้นจะทำการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในวงการมวยไทยอาชีพ และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับความเห็นที่มีต่อมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ จากนั้นเมื่อได้ข้อสรุปจากการศึกษาปัญหาดังกล่าวแล้วก็จะนำปัญหานั้นมาวิเคราะห์และสร้างเป็นข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขที่มีลักษณะเป็นมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อทราบถึงความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของมวยไทยอาชีพในประเทศไทย
- 1.2.2 เพื่อศึกษารูปแบบมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของมวยไทยอาชีพในประเทศไทยที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542
- 1.2.3 เพื่อแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทย

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

มาตรการทางกฎหมายการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักกีฬามวยไทยอาชีพจากอดีตถึงปัจจุบันในประเทศไทยนั้นยังมีความไม่ชัดเจน อีกทั้งไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในระดับสากล จึงสมควรที่จะศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องดังกล่าวเพื่อสร้างมาตรการทางกฎหมายให้มีความชัดเจนและมีมาตรฐานที่สอดคล้องกับหลักการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในระดับสากล

² เหวง ไทยยิ่ง, สิทธิเด็กและการคุ้มครองทางกฎหมายกับกลุ่มมาเจสติก (กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2558), หน้า 260.

1.4 วิธีการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการวิจัยเอกสารโดยเป็นการค้นคว้าทางประวัติศาสตร์โดยการรวบรวมข้อมูลทั้งภาษาไทยในรูปของ บันทึกลงทางประวัติศาสตร์ หนังสือ ตำรา ตั๋วบทกฎหมาย บทความวิชาการ วารสารหนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ คำพิพากษา สื่อออนไลน์ รวมถึงหลักสนธิสัญญาระหว่างประเทศ รายงานการวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ทั้งของสาขานิติศาสตร์ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ

1.5 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ต้องการศึกษาถึง

1.5.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นักมวยไทยอาชีพในประเทศไทย

1.5.2 ศึกษาพัฒนาการของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทยก่อนและหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542

1.5.3 ศึกษาเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทยโดยมีขอบเขตการศึกษาในช่วงก่อน และหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎี และแนวความคิดที่เกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่สามารถใช้คุ้มครองนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทย

1.6.2 ทำให้ทราบถึงแนวคิด รูปแบบ และขอบเขตในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สำหรับนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทย

1.6.3 ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ และตระหนักถึงการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทย

1.6.4 สามารถนำผลจากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นักมวยไทยอาชีพในประเทศไทยได้

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

แนวความคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นหลักการพื้นฐานที่แสดงให้เห็นถึงควมมีคุณค่าในตัวเองของมนุษย์นอกจากนี้ยังถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นหลักการอันเป็นพื้นฐานของมนุษย์ที่ไม่มีสิ่งใดสามารถพรากออกจากตัวมนุษย์ได้ซึ่งจากการศึกษาในเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทำให้ทราบว่า การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นรูปแบบของการกระทำหรือการประพฤติหรือปฏิบัติต่อมนุษย์ด้วยกันในรูปแบบที่เป็นการไม่เคารพคุณค่าของความเป็นมนุษย์ต่อกันหรือการปฏิบัติต่อมนุษย์ด้วยกันในแบบที่ผู้ถูกกระทำถูกมองว่าไม่ใช่มนุษย์ ซึ่งการกระทำดังกล่าวหากพิจารณาอย่างผิวเผินอาจมองว่าเป็นการกระทำที่ไม่ร้ายแรงแต่อย่างไร ซึ่งการแบ่งพิจารณาแนวคิดเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นี้ แบ่งเป็น 3 ประการ ได้แก่

(1) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของชนิดเผ่าพันธุ์มนุษย์ทั้งปวง หมายความว่า การแยกชนิดของเผ่าพันธุ์มนุษย์ออกจากเผ่าพันธุ์สัตว์ชนิดอื่น ๆ เช่น ลิง โดยที่มนุษย์มีลักษณะพิเศษ และแตกต่างจากสัตว์ชนิดอื่น ๆ ทำให้จำเป็นต้องมีการรักษาบูรณภาพของเผ่าพันธุ์มนุษย์เอาไว้ เช่น ในสหราชอาณาจักรได้มีการตรากฎหมายที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ว่าด้วย การเจริญพันธุ์และตัวอ่อนของมนุษย์” (Human Fertilisation and Embryology Act 1990) โดยกฎหมายดังกล่าวมีจุดประสงค์ในการควบคุมดูแลการสอดแทรกของวิทยาการที่เกี่ยวกับการเจริญพันธุ์ และการสร้างพันธุ์กรรมของมนุษย์ในแบบที่ผิดธรรมชาติทำให้การสำเนามนุษย์โดยวิธีการ ที่ผิดธรรมชาติอย่างการโคลนนิ่ง (Cloning) มนุษย์นั้น ถูกวิพากษ์วิจารณ์และโต้แย้งอย่างหนักเพราะนอกจากจะมีปัญหาในเรื่องของความปลอดภัยของมนุษย์ที่เกิดขึ้นโดยวิธีการดังกล่าวแล้ว ยังมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องชีวจริยธรรม (Bioethics) ซึ่งมีความเชื่อมโยงโดยตรงต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อนึ่ง มีการคาดการณ์ในอนาคตว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามความหมายนี้ จะหมายรวมถึงการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมนิเวศน์วิทยาและโภชนาการด้วย

(2) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในชนิดพันธุ์มนุษย์ โดยสาเหตุที่มนุษย์มารวมกันเป็นกลุ่มชนได้เพราะมีบางอย่างที่เหมือนกันเป็นลักษณะเฉพาะที่สมาชิกในกลุ่มมีความเห็นที่ต้องกันว่าต้องรักษา ลักษณะเฉพาะนั้นไว้ เช่น การนับถือศาสนาเดียวกัน หรือการมีแนวคิดบางอย่างที่เหมือนกัน เป็นต้น ซึ่งหากมีบุคคลภายนอกกลุ่มเข้ามาทำการโต้แย้งหรือแสดงออกถึงการเสียดสีจนทำให้สมาชิกในกลุ่ม

ชนนั้น ๆ เกิดความรู้สึกว่าถูกข่มขู่ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาตัวอย่างการกระทำที่แสดงให้เห็นว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของกลุ่มชนถูกข่มขู่อยู่ 2 เหตุการณ์ ดังนี้

เหตุการณ์แรก กรณีในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยรัฐบาลนาซีของเยอรมันที่ทำการต่างๆที่มนุษย์ ไม่พึงปฏิบัติต่อกัน เช่น

การโกนหัวสตรีชาวยิว แล้วนำเส้นผมไปทอเป็นเครื่องนุ่งห่มเพื่อให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย โดยไม่ได้คำนึงถึงสตรีชาวยิวที่เป็นเจ้าของเส้นผมนั้นจะหนาวเหน็บเพียงใดในฤดูหนาว หรือ

การทดลองอาวุธชีวภาพโดยใช้มนุษย์ด้วยกันเป็นตัวทดลองด้วยวิธีการฉีดสารเคมี เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย หรือแม้แต่มีความเชื่อที่ว่า การทดลองที่คัดเอามนุษย์ที่เป็นฝาแฝดมาเป็นตัวทดลองจะสามารถเปรียบเทียบผลการทดลองได้ใกล้เคียงกันมากกว่าการเอามนุษย์ที่ไม่ใช่ฝาแฝดกันมาทดลอง ในส่วนผลร้ายที่จะเกิดกับผู้ถูกทดลองนั้นจะเป็นอย่างไรรัฐบาลนาซีก็ไม่ได้ให้ความสำคัญ

การให้ชาวยิวที่ถูกรัฐบาลนาซีกักขังไว้ถูกจับเปลี่ยนเสื้อผ้าและเข้าแถวเพื่อรับการคัดตัวชาวยิวที่แข็งแรงไว้ใช้แรงงานส่วนผู้ที่อ่อนแอจะถูกหลอกให้เข้าไปในห้องโถงใหญ่เพื่อสังหารโดยใช้ก๊าซพิษ แล้วทำการค้นหาของมีค่าในตัวผู้เสียชีวิต เช่น แหวน เครื่องประดับ หรือแม้แต่การเลาะฟันปลอมที่ทำจากทองคำออกมาจากปากของศพผู้เสียชีวิต

เหตุการณ์ดังกล่าวจึงก่อให้เกิดผลกระทบในการลดคุณค่าในความเป็นมนุษย์และเป็นการตอกย้ำถึงการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันแสดงถึงความไม่เท่าเทียมกันซึ่ง ทำให้หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ลึกลับลงด้วยความผ่ายแพ้ของนาซีเยอรมัน ต่อมาประเทศเยอรมันได้กลับมาให้ความสำคัญกับคำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” เป็นอย่างมาก โดยเริ่มต้นให้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมันอย่างชัดเจน และทำให้เกิดข้อเรียกร้องในการปกป้องศักดิ์ศรีของตนเองจากการกระทำที่เป็นการละเมิดศักดิ์ศรี และมีการดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาจนเกิดเป็นแนวความคิดในการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในแต่ละประเทศมากยิ่งขึ้น

เหตุการณ์ที่สอง กรณีการเหยียดผิวในประเทศแอฟริกาในช่วงศตวรรษที่ 20 โดยคนผิวขาวที่อาศัยอยู่ในประเทศแอฟริกาได้ปฏิบัติต่อคนผิวดำที่อยู่ในสังคมเดียวกันเสมือนกับว่าคนผิวดำเหล่านั้นไม่ใช่มนุษย์ ยกตัวอย่าง เช่น

การจัดที่อยู่อาศัยให้คนผิวดำจะต้องแยกต่างหากจากคนผิวขาวอย่างเด็ดขาดคนละเขตโดยจะอาศัยปะปนกันไม่ได้

ในเรื่องของระบบขนส่งมวลชนการขึ้นรถของคนผิวขาวเท่านั้นที่จะได้ขึ้นประตูหน้าและได้นั่งที่นั่งด้านหน้า และให้คนผิวดำขึ้นประตูหลังและไม่สามารถเดินมานั่งที่นั่งด้านหน้ากับคนผิวขาวได้

การจัดห้องน้ำสาธารณะก็ต้องแยกกันชัดเจนระหว่างคนผิวขาวและคนผิวดำ

ร้านอาหารส่วนใหญ่จัดขึ้นเพื่อคนผิวขาวโดยมีคนผิวดำเป็นผู้ให้บริการ

ในส่วนของการศึกษาคนผิวดำแทบไม่มีโอกาสจะได้เรียนหนังสือ

ในช่วงเวลาดังกล่าวได้เกิดเหตุการณ์สำคัญที่ได้มีการบันทึกไว้ และเป็นที่ทราบกันดีในหมู่ของนักสิทธิมนุษยชนนั้นคือ กรณีการจับกุมนายสติฟ ปีโก ผู้นำทางการเมืองผิวดำซึ่งถูกทรมานและเสียชีวิตในห้องขังโดยที่ไม่มีการไต่สวน และพิจารณาคดีแต่อย่างใด รวมทั้งผลจากการชันสูตรศพก็พบว่านายสติฟ ปีโกไม่ได้เสียชีวิตโดยสาเหตุธรรมชาติ ทำให้เหตุการณ์ดังกล่าวกลายเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงของแอฟริกาใต้ที่มีรัฐธรรมนูญที่ทันสมัยในปลายศตวรรษที่ 20 ภายใต้การนำของประธานาธิบดี เนลสันแมนเดลา โดยมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ค.ศ. 1993 ในหมวด 1 ข้อที่หนึ่งว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่าซึ่งจะต้องยึดถือ”

จากเหตุการณ์ทั้งสองทำให้เข้าใจได้ว่า มนุษย์บางกลุ่มชนแม้ว่าจะมีการพัฒนาที่ด้อยกว่า ก็ไม่ได้หมายความว่ากลุ่มชนอื่น ๆ จะถืออำนาจบาตรใหญ่มากระทำการละเมิดได้ตามอำเภอใจ และในการปกป้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อาจทำได้โดยการสร้างหลักเกณฑ์ในการห้ามเลือกปฏิบัติเป็นการให้กลุ่มชนต่างสามารถอ้างสิทธิที่จะทำให้ผู้อื่นเคารพในความเป็นมนุษย์ และสร้างความแข็งแกร่งเพื่อรักษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละกลุ่มชนนั้น ๆ ไว้ โดยในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าในบรรดากฎหมายห้ามเด็ดขาด หรือ Jus Cogens นั้นจะรวมไปถึงการห้ามฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ และการแบ่งแยกสีผิวเอาไว้ด้วย

(3) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของปัจเจกชนเป็นแนวคิดในระดับของแต่ละบุคคล หรือเป็นเรื่องของอัตวิสัย กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่ตัวเองมีตัวตนอยู่และต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ความมีอยู่ของตัวเอง อันได้แก่ การประเมินค่าของตัวเอง ทั้งนี้ อาจเกิดจากความเชื่อว่าตนเองนั้นแตกต่างจากผู้อื่นในเชิงที่เหนือกว่าซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมที่เรียกว่า “การถือตัว” โดยยกตัวอย่าง เช่น บุคคลผู้ที่มีความสามารถทางด้านภารกิจก็จะประเมินฝีมือตัวเองว่าอยู่เหนือคนอื่นและจะไม่แข่งขันกับผู้ที่ตนเห็นว่ามีทักษะทางกีฬาที่ต่ำกว่า เป็นต้น แต่การถือตัวดังกล่าวจะถูกแสดงออกมาน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับการควบคุมอารมณ์หรือมารยาท ซึ่งเป็นเรื่องที่แยกออกต่างหากจากเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(4) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของปัจเจกชนอาจเป็นเรื่องของภาวะวิสัย ซึ่งหมายความถึงท่าที หรือทัศนคติของบุคคลทั่วไปที่มีต่อปัจเจกชนภายใต้กรอบของความคาดหมาย หรือบรรทัดฐานของสังคม การที่ต้องใช้หลักเกณฑ์ของสังคมก็เพราะปัจเจกชนไม่สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองได้ เช่น เด็กทารก หรือผู้ป่วยที่นอนไม่มีความรู้สึกใด ๆ ก็ชอบที่จะมีศักดิ์ศรี หรือการยอมรับนับถือในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง ดังนั้น จึงไม่ใช่ว่าบุคคลอื่นจะมาทำอะไรต่อปัจเจกชนไม่สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองได้

อย่างตามใจชอบ และในทางตรงกันข้าม ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีหน้าที่ที่จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ และสิทธิต่าง ๆ เมื่อจะตัดสินใจกระทำสิ่งใดที่จะเป็นการกระทบต่อสวัสดิภาพของปัจเจกชนดังกล่าว³

อย่างไรก็ตาม ในอดีตจนถึงปัจจุบันยังไม่ปรากฏการนิยามความหมายของคำว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้อย่างชัดเจนจนสามารถใช้เป็นที่ยอมรับเป็นการทั่วไป ซึ่งจะเห็นได้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นกรอบความคิดที่สื่อถึงการมุ่งให้เกียรติ และการยกย่องบุคคลอื่นเป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน ดังนั้นมนุษย์ทุกคนจึงมีความถือตัวอยู่ในระดับหนึ่ง ยกตัวอย่าง เช่น คติของปัจเจกบุคคลของไทยโบราณจะถือว่า “หัว” เป็นของสูงใครจะมาแตะต้องหัวของเราโดยพลการไม่ได้ หรือในกรณีในมุมมองของกลุ่มของเพศก็จะมีความว่า “ลูกผู้ชาย ฆ่าได้หยามไม่ได้” นอกจากนี้ อาจหมายรวมถึงการหมิ่นน้ำใจ การหลู่เกียรติไม่วิวหน้ากัน เป็นต้น⁴ โดยการนิยามความหมายของคำว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากการศึกษาตามความเป็นมาทางประวัติศาสตร์นั้น ได้มีการกำหนดนิยามในความหมายของคำว่า “ศักดิ์ศรี” ปรากฏตามความหมายของชาวโรมันว่าศักดิ์ศรี (dignitas) หมายถึง ความมีเกียรติในทางส่วนบุคคลที่ปรากฏต่อสาธารณะ ดังนั้น ศักดิ์ศรีในความหมายของชาวโรมันจึงไม่ใช่เรื่องของบุคคลทุกคน หากแต่หมายถึงเฉพาะบุคคลเท่านั้นที่ได้รับเกียรติจากสาธารณะ⁵ และแม้ว่าในปัจจุบันยังไม่มีการบัญญัติความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นที่แน่นอนอน แต่เราสามารถอธิบายความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้จากนิยามต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.1.1 นิยามความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

จากอดีตจนถึงปัจจุบันแม้ว่ายังไม่การให้นิยามความหมายของคำว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม สามารถใช้ความหมายที่เป็นที่ยอมรับเป็นการทั่วไป โดยตามตำรากฎหมายของประเทศเยอรมันได้พยายามในการค้นหาความหมายของคำว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Menschenwuerde) ไว้ ซึ่งการที่จะทำความเข้าใจในคำจำกัดความของคำว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อาจจะต้องทำการศึกษากฎการนิยามหรือความหมายในนิยามต่าง ๆ อันได้แก่

2.2.1.1 นิยามความหมายตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ความหมายของคำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนั้น พบว่าไม่มีการเขียนนิยามความหมายไว้อย่างชัดเจน ซึ่งอาจเป็นเพราะต้องการละบทนิยามไว้ในฐานที่สามารถเข้าใจกันได้โดยสามัญสำนึก เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความขัดแย้งในการอธิบายความ หรือเพื่อเปิดกว้างความหมายไว้เพื่อความยืดหยุ่นหรือตอบรับกับการพัฒนาความหมาย

³ อุดม รัฐอมฤต นพนิธิ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ, การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28, หน้า 64-70.

⁴ นพนิธิ สุริยะ, สิทธิมนุษยชน: แนวคิดและการคุ้มครอง (กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559), หน้า 43.

⁵ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2562), หน้า 88.

ของสิทธิมนุษยชนที่อาจมีพัฒนาการต่อไป แต่จากการพิจารณาถึงบทบัญญัติในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแล้วอาจทำให้ทราบถึงความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในมุมมองที่เป็นสากลว่า หมายถึง ความเชื่อมั่นในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่มีมโนธรรม มีศักยภาพที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงตนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตราบเท่าที่ยังมีลมหายใจ การยืนยันหัตถ์ว่ามนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีมิอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสิ่งใด ๆ ได้นั้น มิใช่เพราะเชื่อว่ามนุษย์เป็นสิ่งสมบูรณ์แบบ แต่เพราะมีความศรัทธาเชื่อมั่นว่ามนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงได้จึงต้องเคารพความเป็นมนุษย์ของเขา⁶

จากการศึกษานิยามความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในบริบทต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน อาจสรุปได้ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือ สิทธิตามธรรมชาติประเภทหนึ่งที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิดและมนุษย์ทุกคนมีสิทธิดังกล่าวอย่างเท่าเทียมกัน โดยสิทธิดังกล่าวมิได้เกิดจากการอนุญาตหรือการยินยอมของรัฐหรือของผู้ใด และไม่สามารถโอนหรือยอมให้พรากไปจากตัวมนุษย์ได้ ความแตกต่างในเรื่องต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ เพศ วัย อาชีพ หรือสิ่งอื่นใดไม่สามารถเป็นตัวกำหนดคุณค่าความเป็นมนุษย์ของมนุษย์ไปได้

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นการเน้นย้ำถึงรากฐานทางทฤษฎีที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่มีความศรัทธาและเชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์ที่มีมาแต่กำเนิดละความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนจึงเป็นการสะท้อนให้เกิดปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขึ้นโดยปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนั้นมีจุดประสงค์ในการตีความเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการนำไปใช้ในทางปฏิบัติให้เกิดผลในรูปธรรม ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ไม่มีการนิยามความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ปรากฏไว้อย่างชัดเจน แต่หากเมื่อได้ทำการพิจารณาบทบัญญัติของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแล้วนั้นก็จะสามารถทำให้ทราบถึงนิยามความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในมุมมองของสิทธิมนุษยชนได้ โดยหมายถึง การให้ความเชื่อมั่นในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่มีมโนธรรม มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นมนุษย์อันสมบูรณ์ตราบเท่าที่ยังมีลมหายใจอยู่ ซึ่งมนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีเป็นของตนเอง จึงไม่อาจถูกมองว่าเป็นสัตว์หรือถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสิ่งใด ๆ

จากความหมายข้างต้นสามารถกล่าวได้ว่าการที่มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีนั้นไม่ได้หมายความว่ามนุษย์เป็นสิ่งสมบูรณ์แบบ แต่เกิดขึ้นจากความศรัทธาที่เชื่อมั่นว่ามนุษย์นั้นมีความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองได้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่เราต้องให้ความเคารพความเป็นมนุษย์ของบุคคลอื่น

2.1.1.2 นิยามความหมายในทางกฎหมาย

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นคุณค่าพื้นฐานของกฎเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับกันภายในรัฐและเป็นแนวความคิดที่มีความสำคัญต่อสถานะทางกฎหมายของปัจเจกบุคคลแต่ละคน

⁶ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.231/2550

ตลอดจนเป็นการส่งเสริมแนวความคิดของปฏิกูญาสาเกล้าด้วยสิทธิมนุษยชนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ส่งผลให้แต่ละประเทศสมาชิกต้องคำนึงถึงความสำคัญพัฒนากฎหมายเพื่อการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้แก่บุคคลภายในประเทศโดยการใช้บทบัญญัติของกฎหมายเป็นเครื่องมือในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบริบทของกฎหมายมากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในทางกฎหมาย

2.1.1.2.1 นิยามตามกฎหมายเยอรมัน

เนื่องจากสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลนาซีของเยอรมันได้ทำการสังหารชาวยิวไว้เป็นจำนวนมาก ถือเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างร้ายแรง และภายหลังจากที่ประเทศเยอรมันพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 เพื่อเป็นการตระหนักสิ่งที่น่าละอายที่รัฐบาลนาซีได้ทำในช่วงสงครามประเทศเยอรมันจึงเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญในเรื่องของการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นอย่างมาก โดยหลักการต่าง ๆ ในเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประเทศเยอรมันนั้นมีรากฐานมาจากการยอมรับในศักดิ์ศรีของมนุษย์ว่าเป็นคุณค่าพื้นฐานของระบบแห่งกฎเกณฑ์ที่เป็นยอมรับกันภายในรัฐ และเป็นแนวความคิดที่มีความสำคัญต่อสถานะทางกฎหมายของปัจเจกบุคคล ตลอดจนเป็นการส่งเสริมแนวความคิดของปฏิกูญาสาเกล้าด้วยสิทธิมนุษยชนให้เกิดความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้แต่ละประเทศสมาชิกในสหประชาชาติตระหนักถึงการให้ความสำคัญในเรื่องการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และพัฒนาการเกี่ยวกับวิธีบัญญัติกฎหมายเพื่อการคุ้มครองและป้องกันการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้แก่บุคคลภายในประเทศ โดยในการศึกษานิยามความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในทางกฎหมายของประเทศเยอรมันนั้นสามารถแบ่งการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

Klaus Stern ได้ให้สาระสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หมายถึงคุณค่าอันมีลักษณะเฉพาะและเป็นคุณค่าที่มีความผูกพันอยู่กับตัวแต่ละบุคคล ซึ่งบุคคลในฐานะที่เป็นมนุษย์ทุกคนจะได้รับคุณค่าดังกล่าวโดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัย หรือคุณสมบัติอื่น ๆ ของบุคคล โดยในความหมายคำว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของ Klaus Stern นั้นสะท้อนให้เห็นว่าศักดิ์ศรีมีความหมายถึงลักษณะบางประการที่สร้างออกมาเป็นคุณค่าเฉพาะตัวของมนุษย์อันเป็นสาระตลในการกำหนดความรับผิดชอบของตนเองและเป็นสาระตลที่มนุษย์แต่ละคนได้รับเพื่อแสดงถึงความเป็นมนุษย์ของบุคคลผู้นั้น

Guenter Duerig อธิบายคำว่าศักดิ์ศรีว่ามนุษย์ทุกคนเป็นมนุษย์โดยอำนาจแห่งจิตวิญญาณของตนเองซึ่งทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากความเป็นอยู่ในสภาวะธรรมชาติที่ปราศจากความเป็นส่วนบุคคลและการทำให้บรรลุเป้าหมายภายในขอบเขตส่วนบุคคลนั้นยังขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจมนุษย์ผู้นั้นเอง ในอันที่จะกำหนดตนเองและในการสร้างสภาพแวดล้อมของตนเอง

W. Maihofer และ R.F. Behrendt อธิบายว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” เป็นการแสดงออกถึงการสร้างปริมณฑลของความเป็นอิสระของปัจเจกบุคคลให้กว้างที่สุดเท่าที่จะทำได้และใช้ประโยชน์จากปริมณฑลดังกล่าวเพื่อการดำรงไว้ซึ่งชีวิตมนุษย์และปรับปรุงชีวิตมนุษย์ให้ดีขึ้นโดยสร้างวิธีการพัฒนาขีดความสามารถของมนุษย์ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้⁷ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมันนั้น การให้ความหมายของคำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ยังไม่สามารถพิจารณาจากตัวบทกฎหมายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องทำการพิจารณาจากเจตนารมณ์ของสภาร่างรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้มาตรา 1⁸ ของรัฐธรรมนูญเป็นเสมือนอารัมภบทของบทที่เกี่ยวข้องกับสิทธิพื้นฐาน ดังนั้น ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงไม่ได้เป็นสิทธิพื้นฐานใหม่แต่สภาร่างรัฐธรรมนูญต้องการให้เป็นสิทธิพื้นฐานดั้งเดิม (Classical Fundamental Right) ที่สามารถปรับใช้และมีผลบังคับใช้ได้รวมทั้งสามารถตีความปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทของสังคมจึงทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามความหมายในบริบทของกฎหมายเยอรมันจึงเป็นหลักการกว้าง ๆ ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

(1) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือ การที่กฎเกณฑ์ในสังคมต้องเคารพและตระหนักถึงความเท่าเทียมกันของมนุษย์ (the equality of humankind)

(2) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือ การเคารพต่อเนื้อตัวร่างกายของมนุษย์

(3) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือ การเคารพต่อความรู้สติปัญญาและจิตวิญญาณของแต่ละบุคคลเพื่อปกป้องสิทธิส่วนบุคคลและต้องมีการจำกัดอำนาจรัฐห้ามการละเมิดต่อสิทธิประการใด ๆ ที่ประชาชนพึงมีได้ตามรัฐธรรมนูญ หากหน่วยงานราชการละเมิดสิทธิของบุคคลบุคคลย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมได้ หากศาลอื่นไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา ให้เป็นอำนาจของศาลธรรมดาที่มีอยู่ตามกฎหมายที่จะพิจารณาพิพากษา⁹

⁷ Albert Bleckmann, Staatsrecht II – Die Grundrechte, 4 Aufl., 1997, S. 543, อ้างใน บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ครั้งที่ 5 วิญญูชน, 2558), หน้า 89.

⁸ รัฐธรรมนูญเยอรมัน มาตรา 1 (การให้ความคุ้มครองต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์) (1) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่ไม้อาจล่วงละเมิดได้เป็นภาระหน้าที่ของอำนาจรัฐที่จะต้องให้ความเคารพและให้ความคุ้มครองต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

⁹ วีรวัฒน์ อิศรานุกรวรรค์, "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนไร้สัญชาติและคนไร้รัฐภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550" (นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), หน้า 48.

2.1.1.2.2 นิยามตามกฎหมายไทย

การนำหลักการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มาบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ. 2540 เป็นหลักการที่มีค่าสูงสุดของรัฐธรรมนูญอันเป็นรากฐานและสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์โดยเป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาตั้งแต่กำเนิด ไม่มีใครสามารถพรากจากไปได้ และต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้นำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติรับรอง และคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้คือ มาตรา 4 ที่บัญญัติว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน อีกทั้งมาตรา 26 วรรคแรก บัญญัติว่า การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย จึงกล่าวได้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญไทยถือว่าเป็นคุณค่าพื้นฐานที่การใช้อำนาจรัฐจะก้าวล่วงละเมิดไม่ได้และเป็นมาตรฐานในการวินิจฉัยเชิงคุณค่าในการกระทำอื่น ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย นับเป็นการเพิ่มหลักประกันไม่ให้มีการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลจากการนิยามความหมายของคำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ตามกฎหมายไทย นั้นพบว่ามีนักนิติศาสตร์ของไทยได้นิยามความหมายไว้ ดังต่อไปนี้

ศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ อธิบายความหมายของคำว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ว่าเป็นสิ่งที่เป็คุณค่าที่มีลักษณะเฉพาะอันสืบเนื่องมาจากความเป็นมนุษย์และเป็นคุณค่าที่ผูกพันอยู่เฉพาะกับมนุษย์เท่านั้นโดยไม่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของความแตกต่างอื่นใดทั้งสิ้น เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เพศ สีผิว ดังนั้น จึงส่งผลให้คุณค่าของมนุษย์ดังกล่าวนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้มนุษย์มีอิสระในการที่จะสามารถพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัวของบุคคลนั้น ๆ ภายใต้ความรับผิดชอบของตนเอง โดยถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่าที่มีอาจล่วงละเมิดได้¹⁰

ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต อธิบายความหมายของคำว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ว่า เมื่อเกิดกระแสความเปลี่ยนแปลงในทางการเมืองทำให้ต้องมีการตราบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้บุคคลมีสถานะเสมอกันในทางกฎหมายคือการทำให้คนมีความแตกต่างกันน้อยที่สุดหรือน้อยลงเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งถือได้ว่าความเท่าเทียมกันนั้นเป็นการให้โอกาสแก่ปัจเจกบุคคลโดยมิให้นำเอาปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความแตกต่างของปัจเจกชนมาเป็นเครื่องแบ่งแยกบุคคลในสายตาของกฎหมายเช่น เพศ สี ผิว ศาสนา ฯลฯ ดังนั้น ขอบเขตการมองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงพิจารณา

¹⁰ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 90.

จากมาตรฐานขั้นต่ำสุดของสถานภาพบุคคลอันเป็นขั้นสุดท้ายที่มนุษย์คนหนึ่งคนใดมีอยู่และห้ามมนุษย์อื่น ๆ ก้าวล่วง ซึ่งถ้าหากพบว่ามีการฝ่าฝืนการกระทำดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์¹¹

ศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี มีวงษ์อุโฆษ อธิบายความหมายของคำว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ว่าเป็นหนึ่งในบรรดาพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของสิทธิขั้นพื้นฐานทั้งหลายการที่มนุษย์มีความสามารถในการสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเองได้ถือว่าเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะเมื่อมนุษย์เกิดมาพร้อมกับเสรีภาพอย่างเสมอภาคกัน จึงส่งผลให้มนุษย์แต่ละคนมีเสรีภาพที่มีความเสมอกัน ดังนั้น เสรีภาพและความเสมอภาคต่างมีรากฐานมาจากศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคนอย่างเสมอหน้ากันโดยไม่มีข้อยกเว้นใดๆ¹²

2.1.2 สารัตถะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ตามที่บทบัญญัติรัฐธรรมนูญปรากฏแนวความคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้เป็นการกล่าวถึงคำว่า คุณค่า ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่าที่ไม่ขึ้นอยู่กับเวลาสถานที่และเป็นการกล่าวถึงในลักษณะที่ทำให้คุณค่าดังกล่าวมีผลในทางกฎหมายโดยคำว่า “ศักดิ์ศรี” Guenter Duerig ได้อธิบายว่าหมายถึง การที่มนุษย์ทุกคนเป็นมนุษย์โดยจิตวิญญาณของเขาเองซึ่งทำให้มนุษย์นั้นมีความแตกต่างจากความเป็นอยู่ในสถานะธรรมชาติที่ปราศจากความเป็นส่วนบุคคลและการบรรลุเป้าหมายของตนภายในขอบเขตส่วนบุคคลโดยขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของบุคคล ในการที่จะกำหนดตนเองและในการสร้างสภาพแวดล้อมของตนเองขึ้นมาจากแนวความคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงรากฐานอันเป็นสาระสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ไม่อาจแยกออกจากกันได้ 2 ประการ ได้แก่

2.1.2.1 สิทธิในชีวิตร่างกาย

สิทธิในชีวิตร่างกายเป็นสิ่งที่ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่เกิดเป็นสิทธิของปัจเจกบุคคลที่มีอยู่ในสถานะธรรมชาติสิทธิในชีวิตและร่างกายที่ไม่อาจจะถูกพรากไปจากบุคคลได้แต่ในทางตรงกันข้าม อาจทำให้ได้รับหลักประกันมากขึ้นโดยบทบัญญัติกฎหมายของรัฐได้สิทธิในชีวิต และร่างกายเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของมนุษย์แต่ละคนและเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่แสดงให้เห็นว่ามนุษย์มีอิสระที่จะกำหนดตนเองได้ตามเจตจำนงที่ตนต้องการ และจากการที่มนุษย์มีเจตจำนงโดยอิสระในอันจะสร้างสภาพแวดล้อมของตนเอง หรือพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพของตนเองนี้เองที่ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ดังนั้น เพื่อเป็นการเคารพในสิทธิในชีวิตและ

¹¹ อุตม รัฐอมฤต นพนิธิ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ, การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28, หน้า 76-77.

¹² บุญศรี มีวงษ์อุโฆษ, หลักการใช้อำนาจขององค์กรที่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2549), หน้า 71.

ร่างกายของปัจเจกบุคคลแต่ละคนจึงต้องให้ความเคารพต่อขอบเขตสิทธิส่วนบุคคลของแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้สิทธิในชีวิตและร่างกายเป็นสาระสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

2.1.2.2 สิทธิในความเสมอภาค

สิทธิในความเสมอภาคเป็นการแสดงว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกันโดยในขณะที่สิทธิในชีวิต และร่างกายเป็นการแสดงถึงสิทธิส่วนบุคคลของปัจเจกบุคคล แต่สิทธิในความเสมอภาคเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ของปัจเจกบุคคลต่อปัจเจกบุคคลและต่อสังคม ดังนั้น ถึงแม้ว่ามนุษย์จะมีสิทธิในชีวิตและร่างกายของตนก็ตามถ้าหากขาดหลักประกันในเรื่องของการคุ้มครองในเรื่องของหลักความเสมอภาคแล้วบุคคลนั้นอาจได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมหรืออาจถูกเลือกปฏิบัติจากใช้อำนาจรัฐ ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้มนุษย์สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีอย่างแท้จริง นอกจากปัจเจกบุคคลจะมีสิทธิในชีวิตและร่างกายแล้ว ปัจเจกบุคคลยังจะต้องมีหลักประกันในเรื่องหลักความเสมอภาคอีกประการหนึ่งด้วย จึงทำให้หลักความเสมอภาคจึงเป็นรากฐานที่สำคัญอีกประการหนึ่งของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์¹³

2.1.3 ลักษณะเฉพาะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าที่มีลักษณะเฉพาะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นสามารถพิจารณาได้จากคุณค่าเฉพาะที่มีอยู่ในเสรีภาพของมนุษย์ ซึ่งเป็นเสรีภาพในการกำหนดตนเองของมนุษย์ทุกคนโดยถือว่ามนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกันในสิทธิเสรีภาพ อย่างไรก็ตาม ในทางความเป็นจริง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังถูกมองเป็นแค่เพียงเรื่องคุณค่าของในทางนามธรรมเท่านั้น โดยอาจมองได้ว่าคุณค่าที่มีลักษณะเฉพาะในทางความเป็นจริงแล้วไม่สามารถจะทำให้มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกันในสิทธิเสรีภาพได้ทั้งหมด แต่อย่างน้อยที่สุดอาจมีความเป็นไปได้ในทางรูปธรรมที่บุคคลแต่ละคนอาจจะทำให้บรรลุเป้าหมายของตนจากแนวทางแห่งกฎหมายในเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้ใกล้เคียงความเท่าเทียมกันให้มากที่สุดโดยอาศัยการกำหนดลักษณะเฉพาะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามข้อพิจารณาได้ ดังนี้

2.1.3.1 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังดำรงอยู่ แม้ว่าบุคคลจะไม่มีความสามารถในการกำหนดตนเองโดยอิสระ

คุณค่าอันมีลักษณะเฉพาะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นสามารถดำรงอยู่ได้ แม้ว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะไม่มีความสามารถที่จะกำหนดตนเองได้โดยอิสระตั้งแต่เริ่มต้นอาจมีสาเหตุมาจากความมีจิตบกพร่องเช่นบุคคลไร้ความสามารถในความหมายตามกฎหมายแพ่งหรือจะด้วยเหตุผลอื่น ๆ ก็ ยังคงถือว่าบุคคลนั้นมีความสามารถจะกำหนดตนเองได้ อย่างไรก็ตาม บุคคลดังกล่าวนี้ยังสามารถมีสิทธิที่จะใช้เสรีภาพได้อย่างเท่าเทียมการยอมรับได้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

¹³ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 90.

ของบุคคลนั้นยังดำรงอยู่อย่างสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาข้อเท็จจริงว่าบุคคลนั้นสามารถที่จะใช้เสรีภาพเหล่านั้นได้หรือไม่¹⁴

2.1.3.2 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังดำรงอยู่ แม้บุคคลผู้นั้นจะสร้างความเสื่อมเสียให้แก่ตนเอง

คุณค่าอันมีลักษณะเฉพาะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นสามารถดำรงอยู่ได้ถึงแม้ว่าบุคคลจะสร้างความเสื่อมเสียให้แก่ตนเอง ตัวอย่างเช่น ในกรณีการกระทำของอาชญากรที่ได้ใช้เสรีภาพไปในทางที่ผิดก่อให้เกิดความอับอายและสร้างความเสื่อมเสียให้แก่ตนเองจะกำหนดของตนเองได้อย่างอิสระ หากแต่บุคคลนั้นได้ใช้เสรีภาพไปในทิศทางที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นการใช้เสรีภาพ เช่นการเป็นผู้ต้องโทษในคดีอาญาซึ่งการใช้เสรีภาพที่ก่อให้เกิดความอับอายและสร้างความเสื่อมเสียให้แก่ตนเองและดูเป็นพฤติกรรมที่ลดทอนศักดิ์ศรีของตน แต่ก็ไม่สามารถทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของพวกเขาเหล่านั้นสูญหายหรือถูกลดทอนลงไป¹⁵

2.1.3.3 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นแม้ถูกละเมิดจากรัฐแม้บุคคลผู้นั้นได้ตัดสินใจอย่างอิสระที่ยินยอมให้รัฐทำการแทรกแซงได้

ในเรื่องของชีวิตและร่างกายและความเสมอภาคของตนคุณค่าอันมีลักษณะเฉพาะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับการทำให้บรรลุเป้าหมายที่เป็นจริงในทางปฏิบัติของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ดังนั้น ในเรื่องของการแทรกแซงของรัฐอาจเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ แม้ว่าบุคคลนั้นได้ตัดสินใจอย่างอิสระที่ยินยอมให้รัฐทำการแทรกแซงดังกล่าว เพราะเนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ให้เป็นภาระหน้าที่ของรัฐที่จะต้องให้ความคุ้มครองต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากบทบัญญัติดังกล่าวส่งผลให้รัฐย่อมไม่มีอำนาจที่จะไปขอความยินยอมจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อการแทรกแซงในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หากแต่ต้องกระทำการปกป้องไม่ให้มีการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์¹⁶

2.1.3.4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังดำรงอยู่แม้บุคคลนั้นจะสิ้นสภาพบุคคล

คุณค่าอันมีลักษณะเฉพาะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับการทำให้เป็นจริงของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งอาจก่อให้เกิดการแทรกแซงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลได้ แม้ว่าบุคคลบุคคลนั้นเสียชีวิตลงหรือที่เรียกว่าสิ้นสภาพบุคคลไปแล้วก็ตาม เหตุเพราะมนุษย์ทุกคนย่อมมีชื่อเสียงเรียงนามและมีที่มาที่ไป ในกรณีนี้จึงไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องในทางแพ่งมาเป็น

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 91-92.

¹⁵ จรัญ โฆษณานันท์, รัฐธรรมนูญ 2540 : จาก "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สู่ธรรมาภิบาล" (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2544), หน้า 29.

¹⁶ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 92.

เกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องดังกล่าวได้ ซึ่งปรากฏใน คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญของเยอรมันที่ยอมรับว่าเป็นข้อยกเว้นสำหรับผู้ที่มีถิ่นสภาพบุคคลแล้วนั้นอาจจะเป็นผู้ทรงสิทธิและเสรีภาพได้โดยทั้งนี้จะต้องทำการพิจารณาจากเนื้อหาของสิทธิและเสรีภาพนั้นเป็นแต่ละกรณี โดยอาศัยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเยอรมันมาตราสองวรรคสองที่บัญญัติว่า “ชาวเยอรมันยอมรับว่าสิทธิขั้นพื้นฐาน และเป็นสิทธิที่ไม่อาจล่วงละเมิดและมีอาจจำหน่ายจ่ายโอนได้นั้นเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีต่อสันติภาพและต่อความยุติธรรมของโลก”¹⁷ ซึ่งได้บัญญัติให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของตนเองยกตัวอย่าง เช่น คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเยอรมัน ค.ศ.1971 ในคดี Mephisto Decision เรื่องของการที่สื่อมวลชนได้นำรูปศพของสตรีที่ถูกฆ่าข่มขืนมาเผยแพร่สู่สาธารณะชน ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยเหตุผลที่ว่า “แม้แต่ร่างกายของผู้เสียชีวิตก็ต้องได้รับต้องความเคารพจากเพื่อนมนุษย์เช่นกัน”¹⁸

2.1.4 สถานะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ในการศึกษาองค์ความรู้พื้นฐานของแนวความคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น จะต้องพิจารณาถึงสถานะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งสามารถแบ่งการพิจารณาได้ 3 ประการ ดังนี้

2.1.4.1 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในฐานะที่เป็นคุณค่าสูงสุดของรัฐธรรมนูญ

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นแนวความคิดที่มีคุณค่าสูงสุดของรัฐธรรมนูญโดยส่งผลให้การกระทำต่าง ๆ ของรัฐจึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับคุณค่าอันสูงสุดของกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น เนื่องจากมนุษย์เป็นเป้าหมายในการดำเนินการของรัฐ อีกทั้งมนุษย์ไม่ใช่เครื่องมือในการดำเนินการของรัฐและการดำรงอยู่ของรัฐต้องดำรงอยู่เพื่อมนุษย์ ดังนั้น อาจถือได้ว่าแนวความคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นพื้นฐานสำหรับการวางรากฐานของหลักเสรีภาพของบุคคล รวมถึงหลักความเสมอภาค กล่าวคือ สิทธิและเสรีภาพเป็นสิ่งที่ไม่อาจจำหน่ายจ่ายโอน อีกทั้งเป็นสิทธิที่ไม่อาจล่วงละเมิดได้ เพื่อให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญมีผลเป็นจริงในทางปฏิบัติ ซึ่งมีความหมายว่า “สิทธิและเสรีภาพ” ที่บัญญัติไว้นั้นมีสาระสำคัญเป็นการแสดงถึงผลอันมีพื้นฐานมาจากศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งได้ก่อให้เกิดผล 2 ประการ คือ

¹⁷ อุดม รัฐอมฤต นพนิธิ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ, การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28, หน้า 101.

¹⁸ “German Constitution Law: The Protection of civil Liberties” Op.cit, pp.98-99. อ้างใน จรัญ โฆษณานันท์, รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 “จากศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”สู่ “ธัมมิกสิทธิมนุษยชน”, (กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่1 สำนักพิมพ์ นิตยธรรม , 2544), หน้า 30.

ประการแรก การตีความที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพทั้งหลายจะต้องถือว่าเนื้อหาของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นพื้นฐานที่จะต้องนำมาใช้ประกอบการตีความสิทธิและเสรีภาพอื่น ๆ ด้วย

ประการที่สอง เนื้อหาในทางหลักการทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพรวมทั้งความหมายของการแทรกแซงในขอบเขตที่ได้รับการคุ้มครองของสิทธิและเสรีภาพทุกประเภทล้วนได้รับการพัฒนามาจากศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ถือว่าเป็นบทบัญญัติสูงสุดของรัฐธรรมนูญพิจารณาได้จากกรณีต่าง ๆ ดังนี้

ก. การกำหนดทิศทางของรัฐแนวความคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ส่งผลให้เกิดการกำหนดกฎเกณฑ์ที่จะต้องทำให้บรรลุเป้าหมายต่อคุณค่าของมนุษย์สำหรับการกระทำของรัฐทั้งหลาย เนื่องจากศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นตัวกำหนดและจำกัดวัตถุประสงค์ตลอดจนภาระหน้าที่ของรัฐอีกทั้งเป็นตัวกำหนดความชอบธรรมของรัฐ และกฎหมายที่มีต่อคุณค่าในแต่ละบุคคลซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการใช้สิทธิและเสรีภาพอื่น ๆ ของบุคคลได้กรณีการบัญญัติรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ข. การบัญญัติรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในรัฐธรรมนูญนอกจากจะส่งผลให้เกิดสิทธิในทางมหาชนที่มุ่งหมายต่อการกระทำของรัฐแล้วยังมีผลบังคับให้รัฐต้องกำหนดแนวความคิดที่เกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อให้เป็นหลักกฎหมายทั่วไปและทำให้อำนาจอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอำนาจรัฐไม่สามารถละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ แม้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิในทางมหาชนในการเรียกร้องให้บัญญัติกฎหมายเพื่อการคุ้มครองดังกล่าว แต่จากบทบัญญัติกฎหมายที่มีอยู่จะต้องตีความให้สอดคล้องกับหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีอิทธิพลในทางกฎหมายแพ่งด้วยโดยในทางตำรากฎหมายของเยอรมันได้กล่าวไว้ว่า “ในกฎหมายแพ่งจะต้องคำนึงถึงระบบคุณค่าในทางรัฐธรรมนูญด้วยเช่นหลักอันละเมิดไม่ได้ของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”¹⁹

2.1.4.2 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในสถานะที่เป็นสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพ

ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้มีหลักประกันของสิทธิและเสรีภาพเช่นตามบทบัญญัติมาตรา 4 ได้บัญญัติถึงการที่รัฐธรรมนูญรับรองถึงการมีอยู่ของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนไว้ว่าได้รับการคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ อีกทั้งในมาตรา 25 วรรคแรก ได้บัญญัติถึงหลักการ

¹⁹ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 93-94.

ที่รัฐธรรมนูญรับรองให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้ เว้นแต่กรณีที่ใช้สิทธิเสรีภาพนั้นไปทำการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นหรือกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

2.1.4.3 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในสถานะสิทธิในชีวิตร่างกาย

ในประเด็นสถานะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในฐานะที่เป็นสิทธิในชีวิตร่างกายและความเสมอภาคนั้น ในทางวิชาการได้มีข้อถกเถียงกันว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นเพียงหลักการกว้าง ๆ ที่ครอบคลุมสิทธิและเสรีภาพทั้งหลาย หรือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นถือว่าเป็นสิทธิที่มีลักษณะเฉพาะตนสิทธิหนึ่ง ซึ่งในทางวิชาการของเยอรมันได้มีความเห็นออกเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายแรก มีความเห็นว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานสิทธิหนึ่ง เพราะจากการบัญญัติถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเยอรมันในมาตรา 1 วรรคแรก ที่บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่ไม่ว่าจะล่วงละเมิดได้เป็นภาระหน้าที่ของรัฐที่จะต้องให้ความเคารพและให้ความคุ้มครองต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” จากบทบัญญัติดังกล่าวมีลักษณะเป็นการประกาศหลักการของสิทธิขั้นพื้นฐานและในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเยอรมันในมาตรา 1 วรรคสาม ได้บัญญัติว่า “สิทธิขั้นพื้นฐานที่จะกล่าวต่อไปนี้จะยอมผูกพันอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการโดยถือเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้โดยตรง” ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวได้กล่าวถึงการให้สิทธิขั้นพื้นฐานในมาตราต่าง ๆ ต่อจากบทบัญญัติในมาตรานี้ให้มีผลผูกพันอำนาจรัฐทั้งหมด แต่ไม่ได้หมายความรวมถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้น ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญเยอรมันในมาตรา 1 วรรคแรก ไม่ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานสิทธิหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ

ฝ่ายที่สอง มีความเห็นว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานประเภทหนึ่ง โดยพิจารณาจากการจัดระบบในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งนักวิชาการฝ่ายนี้กล่าวว่าการประกาศหลักการและขาดความแน่นอนชัดเจนของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นได้ปรากฏอยู่ในสิทธิขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ด้วยอยู่แล้ว และปรากฏเป็นที่ยอมรับในคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญของเยอรมันที่ยอมรับว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานสิทธิหนึ่ง และถึงแม้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะไม่ได้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ได้รับการบัญญัติไว้ในมาตราที่ระบุให้ผูกพันอำนาจรัฐทั้งหมดก็ตาม แต่อำนาจรัฐทั้งหลายก็ต้องผูกพันกับหลักการสูงสุดของรัฐธรรมนูญคือหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อีกด้วย

จากลักษณะดังกล่าวข้างต้น Zippelius ได้กล่าวว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นมีความมุ่งหมาย 2 ประการ ได้แก่

ประการแรก ถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิในอีกรูปแบบหนึ่งโดยรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ให้มีลักษณะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน

ประการที่สอง ถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทำหน้าที่ในการวินิจฉัยในทางคุณค่าอันแสดงถึงทิศทางของการกระทำโดยเรียกร้องให้สิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆสามารถบรรลุเป้าหมายได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้นอกเหนือจากการให้หลักประกันที่จะไม่ล่วงละเมิดต่อสิทธิขั้นพื้นฐาน²⁰

2.1.5 ลักษณะของการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

แนวความคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นการแสดงถึงคุณค่าสูงสุดของความเป็นมนุษย์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ได้โดยอิสระและปลอดภัยและไม่มีใครสามารถมาพรากคุณค่าดังกล่าวไปจากมนุษย์แต่ละคนได้ อีกทั้งต้องเป็นคุณค่าที่จะต้องได้รับการคุ้มครองและปฏิบัติต่อกันอย่างเคารพและเท่าเทียมกัน ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติต่อกันหรือทางอ้อมโดยการลดคุณค่าของบุคคลการหยามศักดิ์ศรีของผู้อื่นการย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น ตลอดจนการหลู่เกียรติของบุคคลอื่น จะต้องถือว่าการปฏิบัติต่อกันด้วยการกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยสามารถอธิบายรูปแบบหรือลักษณะของการกระทำได้ ดังต่อไปนี้

2.1.5.1 การกระทำที่เป็นการลดคุณค่าของบุคคล

นิยามความหมายของคำว่า “การลดคุณค่าของบุคคล” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานที่มีการให้ความหมายของคำว่า “ลด” มีความหมายถึงน้อยลง ต่ำลง ทำให้น้อยลง ต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่แต่เดิม และให้ความหมายของคำว่า “คุณค่า” มีความหมายถึงสิ่งที่มีประโยชน์หรือมีมูลค่าสูงสุด²¹ เมื่อนำความหมายของคำว่าลดและคุณค่ามาทำการพิจารณาประกอบกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้วนั้น สามารถให้ความหมายในเรื่องการกระทำที่เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยการลดคุณค่าของบุคคลได้ว่าเป็นการกระทำในลักษณะใด ๆ ก็ตาม ที่เป็นการทำให้คุณค่าของตัวบุคคลลดลง เช่น การกระทำที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกไม่ดีขึ้นหรือเกิดความรู้สึกถูกดูหมิ่นเหยียดหยามจากการกระทำของผู้กระทำนั้น ซึ่งในประเทศไทยปรากฏกรณีตัวอย่างของการกระทำที่เป็นการลดคุณค่าของบุคคลที่ถือว่าการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในสมัยที่ยังมีระบบทาสอยู่²² โดยเจ้าของมีสิทธิที่จะเขียนพินัยกรรมยกให้แก่ผู้ใดก็ได้ เสมือนว่าทาสนั้นมีสถานะเดียวกับสิ่งของหรือทรัพย์สินทั่ว ๆ ไป รวมถึงทาสนั้นสามารถถูกซื้อขายต่อไปได้อีก ซึ่งกรณีดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการลดคุณค่าของบุคคลลง โดยมองว่าทาสของไทยในอดีตนั้นเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่ตั้งอยู่ในฐานะเป็นทาส ทำให้เขาถูกปฏิบัติเสมือนว่าเป็นทรัพย์สินโดยสามารถยกให้บุคคลอื่นหรือขายต่อให้ผู้อื่นได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนย่อมมีคุณค่าสูงสุดในตัวเอง และจะถูกยกให้หรือขายต่อไป

²⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 95-96.

²¹ ราชบัณฑิตยสถาน, หน้า 986.

²² ไพโรจน์ กัมพูสิริ, “ทาสในกฎหมายเก่าของไทย”, วารสารนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 29 ฉบับที่ 1 (มีนาคม 2542), หน้า 117.

เช่นเดียวกับทรัพย์สินไม่ได้เพราะมนุษย์ไม่ใช่ทรัพย์สิน จึงกล่าวได้ว่าการที่มนุษย์กระทำต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันให้อยู่ในฐานะทาสหรือสิ่งของ เช่นนั้นก็ย่อมถือว่าเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่พึงปฏิบัติต่อกัน อีกทั้งถือว่าเป็นการลดคุณค่าของมนุษย์อันถือว่าเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ลักษณะหนึ่ง²³

2.1.5.2 การกระทำที่เป็นการหยามศักดิ์ศรีของบุคคล

จากการศึกษาคำนิยามความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานที่มีการให้ความหมายของคำว่า “หยาม” มีความหมายถึงการดูถูกการหยามหน้าการดูหมิ่นเกียรติการดูหมิ่นศักดิ์ศรี จากการให้ความหมายของคำว่า หยาม เมื่อนำมาพิจารณากับคำว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้วนั้น สามารถให้ความหมายในเรื่องการกระทำที่เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยการหยามศักดิ์ศรีของผู้อื่นได้ว่าเป็นการดูถูก หรือดูแคลนเกียรติของผู้อื่น ซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้ถูกระทำมีความรู้สึกว่าจะถูกดูถูกหรือดูหมิ่นในเกียรติของเขา ซึ่งปรากฏตัวอย่างของการกระทำอันเป็นการดูถูกและหมิ่นศักดิ์ศรีของบุคคลอื่นยกตัวอย่าง เช่น จากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ เช่น ในคดีที่ประชาชนกล่าวหาเจ้าหน้าที่ตำรวจว่ามีการใช้ความรุนแรงข่มขู่ว่ายึดเหยียดข้อหาและมีการเรียกร้อยเงินสินบน ซึ่งคดีเหล่านี้จะต้องมีการพิจารณาคดีโดยในระหว่างการสอบสวนภายในส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ถูกกล่าวหาจะต้องถูกพักราชการ และอีกกรณีเป็นการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการสอบสวนผู้ต้องหาด้วยการทรมานผู้ต้องหาหลังจากถูกจับกุมในข้อหาลักทรัพย์โดยข่มและใช้ไฟฟ้าช็อตไว้ระแวกของชายผู้นั้นเพื่อหวังผลให้มีการรับสารภาพว่าได้กระทำความผิดนั้น ซึ่งจากข้อเท็จจริงการทำร้ายร่างกายในลักษณะดังกล่าวการกระทำข้างต้นแม้ผู้ถูกระทำจะอยู่ในฐานะของผู้ต้องหาแต่บุคคลนั้นยังมีสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับความคุ้มครองอยู่ดังนั้นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติต่อบุคคลเพื่อบังคับให้มีการรับสารภาพโดยการใช้กำลังทำร้ายและวิธีการทรมานด้วยการช็อตกระแสไฟฟ้าที่อวัยวะเพศ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการอันไม่สมควรอย่างยิ่ง และจากการกระทำดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าเป็นการกระทำที่เป็นการทำให้ผู้ต้องหาได้รับความเจ็บปวด อีกทั้งเป็นการทำร้ายจิตใจอย่างรุนแรงโดยไม่เห็นคุณค่าในความเป็นมนุษย์ของบุคคลนั้น จึงถือว่าการที่มนุษย์กระทำต่อผู้อื่นโดยไม่ให้เกียรติและเป็นการดูถูกและเป็นการหยามศักดิ์ศรีของผู้อื่นซึ่งเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ลักษณะหนึ่ง²⁴

2.1.5.3 การกระทำที่เป็นการย่ำยีศักดิ์ศรีของบุคคล

จากการศึกษาคำนิยามความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานที่มีการให้ความหมายของคำว่า “ย่ำยี” มีความหมายถึงบิบบั่น ข่มเหง และเมื่อนำมาความหมายของคำ

²³ ทิพรัตน์ เดิมเพ็ชร, "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ : ศึกษากรณีการคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศและตามกฎหมายภายใน" (นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550), หน้า 30.

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33.

ว่าย่ำยีมาพิจารณาประกอบกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้วนั้น สามารถให้ความหมายในเรื่องการกระทำที่การย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นได้ว่าเป็นการกระทำที่เป็นการข่มเหงจิตใจของผู้อื่นอย่างรุนแรงอันเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่พึงปฏิบัติต่อมนุษย์ด้วยกัน โดยสามารถยกตัวอย่างของการกระทำที่ย่ำยีข่มเหงจิตใจของผู้อื่นที่ถือว่าเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ในกรณีเมื่อครั้งเกิดสงครามระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาประเทศอิรักเมื่อประมาณ พ.ศ. 2547 โดยกองกำลังทหารสหรัฐทำการจับตัวนักโทษที่เป็นทหารอิรักเปลื้องผ้าแล้วจับนอนทับถมกันเป็นลักษณะรูปทรงพีระมิดรวมทั้งมีการนำเสนอภาพการกระทำเช่นนั้นต่อสื่อมวลชนทั่วโลกจากกรณีดังกล่าวแม้ว่าการตกอยู่ในฐานะเป็นนักโทษสงครามของทหารอิรักก็ไม่ทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทหารเหล่านั้นต้องสิ้นไปตลอดจนทหารอิรักที่อยู่ในฐานะเชลยศึกต้องได้รับการคุ้มครองในเกียรติและมีสิทธิเสมือนบุคคลทั่วไป เพราะมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใดย่อมมีศักดิ์ศรีตลอดเวลา และจากการกระทำของกองกำลังสหรัฐนั้นเป็นการกระทำที่มนุษย์ไม่พึงปฏิบัติต่อกันยังเป็นการบีบคั้นข่มเหงต่อจิตใจของนักโทษที่เป็นทหารอิรักอย่างรุนแรงเสมือนว่าทหารอิรักเหล่านั้นไม่ใช่มนุษย์ ทำให้ได้รับความอับอายต่อสายตาสาธารณชนทั่วโลกอย่างไม่สมควร จึงกล่าวได้ว่าการที่มนุษย์กระทำต่อบุคคลอื่นโดยการข่มเหงจิตใจและทำให้ได้รับความอับอายอย่างไม่สมควร ถือว่าเป็นการย่ำยีศักดิ์ศรีผู้อื่นอันถือว่าเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

2.1.5.4 การกระทำที่เป็นการหลู่เกียรติของบุคคล

จากการศึกษาคำนิยามความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานที่มีการให้ความหมายของคำว่า “หลู่” มีความหมายถึงการดูถูก ไม่นับถือ เช่นกรณีการหลู่เกียรติและให้ความหมายของคำว่า “เกียรติ” นั้นมีความหมายถึงชื่อเสียงความยกย่องนับถือ ความมีหน้ามีตา เมื่อนำความหมายของคำว่าหลู่และเกียรติมาทำการพิจารณาประกอบกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้วนั้น ทำให้ทราบความหมายในเรื่องการกระทำที่เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยการหลู่เกียรติผู้อื่นได้ว่าเป็นการกระทำเป็นการที่ทำให้ผู้ถูกระทำนั้นถูกประจานให้อับอายหรือเป็นการกระทำที่ทำให้ชื่อเสียงเกียรติยศของผู้นั้นได้รับความอับอายอย่างรุนแรง ซึ่งปรากฏตัวอย่างของการกระทำที่เป็นการหลู่เกียรติของบุคคลลงในกรณีที่มีการเผยแพร่ภาพของนายชัตตัม สุขเสน อดีตผู้นำอิรักที่ถูกค้นพบตัวจากที่ซ่อนตัวโดยกองกำลังสหรัฐโดยมีการนำเสนอภาพในลักษณะนายชัตตัมมีหมวดเครารุงรังและเนื้อตัวสกปรกเผยแพร่ต่อสาธารณชนทั่วโลก จากกรณีดังกล่าวแม้ว่านายชัตตัมสุขเสนผู้อยู่ในฐานะที่เป็นผู้นำของรัฐคู่สงคราม และแม้ว่าจะจะเป็นบุคคลสำคัญที่กองกำลังสหรัฐต้องการตัวก็ตาม เขาก็ยังเป็นบุคคลผู้ย่อมมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เสมือนกับบุคคลทั่วไปทั้งยังเป็นบุคคลที่มีเกียรติในดินแดนอาณาเขตประเทศของเขาอย่างไม่ประสงค์จะให้ผู้ใดเห็นภาพของตนในลักษณะเช่นนั้นได้ การกระทำดังกล่าวของกองกำลังสหรัฐนั้นเป็นการกระทำที่มนุษย์ไม่พึงจะปฏิบัติต่อกัน อันเป็นการทำให้ผู้ถูกระทำมีความรู้สึกที่ถูกดูถูกหรือไม่ยกย่องนับถืออีกต่อไป เป็นการหลู่เกียรติของเขาอันเป็นถึง

อดีตผู้นำของประเทศให้ได้รับความอับอาย จึงกล่าวได้ว่าการที่มนุษย์กระทำต่อบุคคลอื่นโดยการหลู่เกียรติจนรู้สึกว่าคุณถูกทำให้ได้รับความอับอายเป็นการกระทำที่ไม่อาจจะกระทำได้อีกว่าเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ลักษณะหนึ่ง²⁵

2.1.6 การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยรัฐสำหรับบุคคลในรัฐ

มนุษย์แต่ละคนสามารถเป็นผู้ทรงสิทธิในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเอง ถึงอย่างไรก็ตาม อาจก่อให้เกิดการกระทำที่เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเป็นคุณค่าสูงสุดของการเป็นมนุษย์ขึ้นมาได้ จึงจำเป็นต้องมีมาตรการในการกำหนดกลไกโดยรัฐเพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อให้มนุษย์สามารถปฏิบัติต่อกันโดยอยู่บนพื้นฐานของการเคารพคุณค่าระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

2.1.6.1 ความหมายของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยรัฐ

คำว่า “คุ้มครอง” มีความหมายว่าป้องกันรักษา ระวังรักษา ปกป้องรักษา²⁶ เมื่อนำคำว่าคุ้มครองกับคำว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มารวมกันแล้วสามารถกำหนดความหมายได้ว่าเป็นการป้องกันรักษาคุณค่าที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ซึ่งติดตัวมาแต่กำเนิดเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัยอิสระ และต้องได้รับการปฏิบัติต่อกันอย่างมีความเคารพในคุณค่าในตัวตนของมนุษย์ โดยการศึกษาความหมายของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รัฐพบว่าภารกิจของรัฐ โดยที่รัฐจะต้องกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อเพื่อคุ้มครองและเคารพซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ให้ถูกละเมิดได้ ในปัจจุบันคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยรัฐนั้นมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของมนุษย์ในเรื่องของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันโดยเฉพาะหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมซึ่งแม้ว่ามนุษย์จะมีความเป็นปัจเจกบุคคล แต่มนุษย์ทุกคนมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก้อนอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้ และด้วยการที่มนุษย์ได้อยู่ท่ามกลางเพื่อนมนุษย์ด้วยกันในสังคมทำให้มนุษย์ได้มาซึ่งศักดิ์ศรีที่แท้จริง²⁷

อีกทั้งธรรมชาติของความเป็นมนุษย์นั้นมีความต้องการพัฒนาตนเองอย่างมีเอกลักษณ์และบรรลุถึงเป้าหมายที่พึงปรารถนา แต่ถึงความสามารถในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์อาจเป็นเพียงเงื่อนไขสำหรับสภาพร่างกายและจิตใจของมนุษย์เท่านั้นมนุษย์ไม่จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันเสมอไปอย่าง เช่น เรื่องความเป็นหนึ่งเดียวกันของมนุษย์ และการอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมย่อมส่งผลให้ต้องอยู่ภายใต้การคุ้มครองจากรัฐแต่อย่างไรก็ตามรัฐ ไม่อาจเข้าไปจำกัดหรือก้าวล่วงเสรีภาพต่าง ๆ

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32.

²⁶ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, หน้า 254.

²⁷ ทิพรัตน์ เดิมเพ็ชร, "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ : ศึกษากรณีการคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศและตามกฎหมายภายใน," หน้า 62.

อันเป็นที่มาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ย่อมขัดต่อบทบาทและวัตถุประสงค์ในการจัดให้มีรัฐขึ้นมารวมถึง ทำให้มนุษย์แต่ละคนถูกช่วงชิงส่วนใดส่วนหนึ่งในความเป็นหนึ่งเดียวของมนุษย์ไป เพราะถ้าหากองค์กรของรัฐลิดรอนสิทธิของสมาชิกในรัฐเพียงคนเดียวในส่วนที่เป็นธรรมชาติของมนุษย์กฎเกณฑ์ดังกล่าวก็ไม่สามารถถือเป็นกฎเกณฑ์แห่งการอยู่ร่วมกันได้ และในทางกลับกันถือว่าการล่วงละเมิดความเป็นมนุษย์ที่มนุษย์ผู้นั้นมีอยู่ซึ่งจากการกระทำต่าง ๆ ของรัฐย่อมไม่สามารถอ้างความชอบธรรมใด ๆ จากความเป็นธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ได้อีกต่อไป ยกตัวอย่างในรัฐธรรมนูญเยอรมันมาตรา 1 อนุมาตรา 1 ที่กล่าวว่ากำหนดให้เป็นหน้าที่ขององค์กรของรัฐทั้งหลายที่จะต้องเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และกำหนดเป็นหน้าที่ขององค์กรของรัฐที่จะต้องมีหน้าที่ในการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์²⁸ ซึ่งในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากความเป็นปัจเจกบุคคลในเงื่อนไขของสิทธิต่าง ๆ เนื่องจากสถานะพิเศษของความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่ตกแก่มนุษย์แต่ละคนที่มีเนื้อที่หนึ่งไม่ขึ้นอยู่กับความเป็นธรรมใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของส่วนรวม หรือประชาคมใด ๆ ของมนุษย์ หรือแม้กระทั่งมนุษยชาติหรือกล่าวได้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะต้องมีรูปแบบที่ถือที่เป็นรูปธรรมเนื่องจากการพิจารณาการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น แสดงให้เห็นว่าเป็นการพิจารณาแบบปัจเจกชนนิยมเพราะลักษณะของความเป็นปัจเจกชนนิยมในฐานะที่เป็นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับโดยเริ่มต้นจากการรับรองความสามารถทางกฎหมายของปัจเจกบุคคลหรือความเป็นบุคคลของมนุษย์แต่ละคนตามกฎหมายแพ่งจากเดิมที่มีแนวความคิดว่ามนุษย์เป็นเพียงส่วนหนึ่งของประชาคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่จะมีสิทธิและหน้าที่เพียงใดย่อมเป็นไปตามที่ประชาคมจะมอบหมายให้กัน กล่าวได้ว่าจากแนวความคิดข้างต้นให้ความสำคัญในการรวมกลุ่มมากกว่าปัจเจกบุคคล โดยเป็นเรื่องในส่วนของการยอมรับการเป็นปัจเจกบุคคลในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของสิทธิและหน้าที่ และเป็นขั้นตอนของพัฒนาการที่สูงขึ้นกว่าวัฒนธรรมทางกฎหมาย

จากพัฒนาการดังกล่าวทำให้ทราบได้ว่าบุคคลหรือสิ่งที่เป็นส่วนบุคคลหรือบุคลิภาพซึ่งติดตัวอยู่กับมนุษย์แต่ละคนมีบทบาทความสำคัญจนบางครั้งถูกนำมาใช้เป็นเนื้อหาในการอธิบายเกี่ยวกับสาระสำคัญคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และได้มีผู้กล่าวว่า “มนุษย์” กับความเป็น “บุคคล” ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน กล่าวคือ ไม่ใช่มนุษย์ทุกคนและไม่ใช่เพียงแต่มนุษย์เท่านั้นที่จะเป็นบุคคลได้ความเป็นบุคคลไม่ใช่สิ่งที่จะให้แก่ใครก็ได้โดยไม่มีเงื่อนไข แต่มนุษย์ต้องมีสิทธิบางประการมาเสียก่อนโดยภายใต้อิทธิพลของสำนักกฎหมายฝ่ายธรรมชาติ และยุคแห่งความรู้แจ้งมีการบัญญัติแนวความคิดปัจเจกชนนิยมไว้ในกฎหมายโดยปรากฏชัดเจนในประมวลกฎหมายทั่วไปทาง

²⁸ อุดม รัฐอมฤต นพนิธิ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ, การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28, หน้า 66-67.

แพ่งแห่งอาณาจักรออสเตรียปี ค.ศ. 1811 มาตรา 16 บัญญัติว่า มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิต่าง ๆ โดยกำเนิดซึ่งรู้แจ้งได้ด้วยเหตุผล และด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีฐานะเป็นบุคคลซึ่งอธิบายต่อไปได้ว่าเป็นการให้การยอมรับสถานะความเป็นบุคคลของมนุษย์ทุกคนโดยไม่มีข้อยกเว้นเพียงเพราะความเป็นมนุษย์เท่านั้น การยอมรับในสิทธิความเป็นบุคคลของมนุษย์ว่าเป็นสิทธิโดยกำเนิดและเป็นสิทธิที่สามารถใช้อ้างยันกับรัฐได้ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าเป็นหลักพื้นฐานอันสำคัญที่แสดงว่ามนุษย์สามารถเป็นผู้ทรงสิทธิได้ด้วยตนเอง²⁹

2.1.6.2 หลักทั่วไปของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยรัฐ

กรณีการที่บุคคลคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเองนั้นเนื่องจากมนุษย์แต่ละคนย่อมมีคุณค่าสิทธิและเสรีภาพที่จะใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย ถือว่ามนุษย์แต่ละคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อยู่ในตัวเอง โดยในการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์มีภาวะวิสัยที่พอจะคุ้มครองตนเองให้ปลอดภัยในการดำเนินชีวิตในสังคมและการปกป้องรักษาตนเองทั้งในชีวิต ร่างกาย เสรีภาพทรัพย์สินและอนามัยของตนเองเพื่อไม่ให้บุคคลอื่นมาทำอันตรายได้อันเป็นหลักการพื้นฐานในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลเพื่อให้สิทธิและเสรีภาพของตนเองได้รับการปกป้องดูแลจากตนเองโดยหากมีผู้ใดมากระทำการอันเป็นการดูหมิ่นลบลู่ย่ำยีหรือหยามศักดิ์ศรีของบุคคลใด บุคคลผู้กระทำการเช่นนั้นก็ย่อมสามารถใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลซึ่งเป็นองค์กรของรัฐที่จัดขึ้นเพื่อเป็นกลไกในการให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในอันที่จะทำการพิจารณาพิพากษาและลงโทษการกระทำที่ถือว่าการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเป็นความผิดตามบทบัญญัติของกฎหมาย³⁰

2.1.6.3 วิธีการที่รัฐคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลในรัฐ

การที่รัฐคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลในรัฐอาจเป็นในลักษณะที่รัฐปกป้องรักษาให้บุคคลในรัฐของตนให้ปลอดภัยปราศจากการถูกระทำการที่มีลักษณะเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีของบุคคลลงด้วยการดูหมิ่นเหยียดหยามหรือลู่เกียรติของผู้อื่น แม้ว่าการกระทำดังกล่าวอาจจะไม่ก่อให้เกิดความร้ายแรงจนเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของบุคคลอื่นก็ตาม หากแต่การกระทำเหล่านั้นทำให้ผู้พบเห็นเข้าใจได้ว่าเป็นการกระทำที่เข้าข่ายของลักษณะที่เป็นการย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นแล้ว การกระทำนั้นก็ต้องถือเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น ซึ่งการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของรัฐปรากฏตามบทบัญญัติกฎหมายให้การ

²⁹ นิติยา จงแสง, "การรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ : ศึกษากรณีการกำหนดสถานะของสภาพบุคคล" (นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559), หน้า 53.

³⁰ ทิพรัตน์ เดิมเพ็ชร, "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ : ศึกษากรณีการคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศและตามกฎหมายภายใน," หน้า 63-67.

คุ้มครองไว้เพื่อไม่ให้บุคคลละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น หากมีบุคคลใดกระทำการอันละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลอื่นแล้ว ย่อมถือเป็นความผิดและได้รับบทลงโทษตามมาตรการทางกฎหมายโดยองค์การของรัฐ คือ ศาลและอัยการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แก่บุคคลในรัฐอย่างเป็นรูปธรรมจึงส่งผลให้รัฐต้องกระทำการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยการบัญญัติกฎหมายภายในมาเพื่อปกป้องรักษาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลได้ สำหรับในประเทศไทยปรากฏในเรื่องของความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 326³¹ หรือในกรณีความผิดฐานฆ่าคนตายซึ่งเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 288³² อันเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้รัฐคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลภายในประเทศไทยหากมีกรณีที่บุคคลใดกระทำการอันเป็นที่เสียหายที่กระทบต่อชีวิตร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงของบุคคลใดในประเทศก็ดี ถือว่าการกระทำของบุคคลนั้นเป็นความผิดและต้องได้รับโทษทางอาญา ซึ่งกล่าวได้ว่าการออกกฎหมายของรัฐมาคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลภายในรัฐนี้ถือเป็น หลักทั่วไปในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หลักการหนึ่งเพื่อให้ประชาชนของรัฐได้รับการปกป้องคุ้มครองให้ปลอดภัยจากการกระทำอันเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากผู้อื่นได้

จึงกล่าวได้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นคุณค่าที่มีลักษณะเฉพาะอันสืบเนื่องมาจากความเป็นมนุษย์และเป็นคุณค่าที่ผูกพันอยู่เฉพาะกับความ เป็นมนุษย์เท่านั้นโดยไม่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอื่นใดทั้งสิ้น ในแง่ของการให้คุณค่าแก่ความเป็นมนุษย์ว่ามนุษย์ทุกคนมีคุณค่าเท่าเทียมกัน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นหลักการสำคัญของสิทธิเสรีภาพที่กำหนดสิทธิที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดใครจะละเมิดไม่ได้และไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่กันได้ สิทธินี้คือสิทธิในการมีชีวิตและมีความมั่นคงในการมีชีวิตอยู่คนทุกคนที่เกิดมาบนโลกมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้น การปฏิบัติต่อกันของผู้คนในสังคมจึงต้องเคารพความเป็นมนุษย์โดยห้ามการกระทำที่เป็นการทำร้ายร่างกายทรมาณอย่างโหดร้ายการเหยียดหยามความเป็นมนุษย์หรือกระทำการใด ๆ ที่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อมนุษย์ด้วยกัน ไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันในเรื่อง อายุ สีผิว ฐานะ เชื้อชาติ ศาสนา โดยคุณค่าของมนุษย์ดังกล่าวนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้มนุษย์มีความอิสระในการที่จะพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัวของบุคคลนั้น ๆ ภายใต้ความรับผิดชอบของตนเองโดยถือว่า "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์" เป็นคุณค่าที่จะล่วงละเมิดไม่ได้ ซึ่งในสังคมปัจจุบันมักจะปรากฏพฤติกรรมการละเลยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพราะมีการให้คุณค่าของมนุษย์

³¹ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 326 บัญญัติว่า “ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียงถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชังผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

³² ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 288 บัญญัติว่า “ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุก ตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี”

แตกต่างกัน สังคมทั่วไปให้คุณค่าของความเป็นคนที่สถานภาพทางสังคมของผู้คนไม่ใช่ตัวชี้วัดว่า มนุษย์หรือคนคนนั้นมีศักดิ์ศรีของมนุษย์หรือไม่แต่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์คือการให้คุณค่าความเป็น คนตามธรรมชาติของมนุษย์ไม่ว่าจะเกิดมาพิการ เป็นเด็ก ผู้หญิง ผู้ชาย เพศที่ 3 หรือเกิดมาเป็นผู้มี ปัญหาด้านสติปัญญาหรือยากจน คนทุกคนที่เกิดมาถือว่ามีคุณค่าเท่ากันต้องปฏิบัติต่อกันเยี่ยงมนุษย์ อย่างเสมอภาคกันเพื่อเป็นการเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

2.2. มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ความหมายของคำว่า มาตรการทางกฎหมาย คือ หลักกฎหมายที่ใช้กำหนดรูปแบบวิธีการ คุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะกล่าวถึงกฎหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ คุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายในประเทศ ดังนี้

2.2.1 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ระหว่าง

ประเทศ

กฎเกณฑ์หรือข้อตกลงที่เกิดขึ้นจากความตกลงหรือการแสดงเจตนาเข้าผูกพันของรัฐ ตั้งแต่สองรัฐขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นการใช้เพื่อเป็นหลักในการพิจารณาข้อพิพาทระหว่างประเทศหรือการ ทำสนธิสัญญาหรือกติการะหว่างรัฐต่าง ๆ ที่ต้องการความร่วมมือจากรัฐแต่ละรัฐโดยในกรณีของการ คุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีกติการะหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.2.1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948

ในปฏิญญาสากล ฯ ได้มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนในการยอมรับศักดิ์ศรีที่มีมา แต่กำเนิดและสิทธิที่เท่าเทียมกันที่ไม่อาจถูกเพิกถอนได้ซึ่งถือเป็นพื้นฐานแห่งอิสรภาพความยุติธรรม และสันติภาพโลกอีกทั้ง ในเนื้อหาของปฏิญญาดังกล่าวยังได้รับรองถึงการที่มนุษย์ทุกคนเกิดมาอย่าง อิสระเสรี มีความเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรี และมีผลผูกพันกับประเทศสมาชิก ถึงแม้ว่าปฏิญญาสากลว่า ด้วยสิทธิมนุษยชนจะไม่มีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกับสนธิสัญญาหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศ แต่ ปฏิญญาดังกล่าวก็มีพลังสำคัญทางศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และมีอิทธิพลไปทั่วโลก ซึ่งเป็น หลักเกณฑ์สำคัญในการปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ทั่วโลกยอมรับ โดยข้อความในปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เป็นพื้นฐานในการดำเนินงานของสหประชาชาติ และเป็นแนวคิดในการร่าง รัฐธรรมนูญในเวลาต่อมา เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งปรากฏในคำปรารภ และบทที่ 1 ไว้ในเรื่องของการยอมรับนับถือเกียรติศักดิ์ประจำตัวและความเท่าเทียมกันที่ไม่สามารถ ถ้ายโอนได้ของมนุษย์ ซึ่งกล่าวถึงหลักอิสรภาพ สันติภาพ และความยุติธรรมรวมไปถึงกระทำการอย่างป่าเถื่อน และการเหยียดหยามต่อมนุษย์ด้วยกันซึ่งถือเป็นการละเมิดมโนธรรมของมนุษย์³³ เมื่อพิจารณา

³³ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 คำปรารภ “...โดยที่มีการยอมรับนับถือเกียรติศักดิ์ ประจำตัวและสิทธิที่เท่าเทียมกัน และโอนมิได้ของบรรดาสมาชิกทั้งหลายแห่งครอบครัวมนุษย์ เป็นหลักมูลเหตุแห่ง

จากคำปรารภและเนื้อหาในบทบัญญัติในข้อที่ 1 จะเห็นได้ว่าปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้รับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นลำดับแรกกว่าเป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิดซึ่งมนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกันบุคคลใดจะมาเหยียดหยามหรือกระทำการอย่างป่าเถื่อนซึ่งเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นไม่ได้³⁴

2.2.1.2 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966

เป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงการคุ้มครองสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองอันได้แก่ สิทธิของการมีชีวิตอยู่สิทธิที่จะปราศจากการถูกทรมาน และการห้ามมิให้มนุษย์ถูกระทำอยู่ในภาวะเยี่ยงทาสรวมถึงการห้ามบุคคลไม่ให้ถูกจับกุมตามอำเภอใจ ไม่มีการลดรอนสิทธิพลเมืองสิทธิทางการเมืองและมีการคุ้มครองรับรองความเสมอภาคของบุคคลภายใต้กฎหมายสิทธิแห่งความเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกเพศ ศาสนาอายุ สีผิว โดยมนุษย์ทุกคนย่อมเสมอภาคกันตามกฎหมายและได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมายโดยในที่ประชุมใหญ่แห่งสหประชาชาติได้รับรองกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2509 โดยประเทศไทยเข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2539 และมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2540 โดยผลจากการเข้าเป็นภาคีทำให้ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่สำคัญ 4 ประการได้แก่การปฏิบัติให้เกิดสิทธิต่างๆตามที่ระบุไว้ในกติการะหว่างประเทศ ฯ การดำเนินการให้เกิดสิทธิตามที่รับรองไว้การเผยแพร่ความรู้และเนื้อหาเกี่ยวกับกติการะหว่างประเทศฯ ให้แก่ประชาชนได้รับทราบอีกทั้งต้องทำรายงานผลการปฏิบัติตามที่กติการะหว่างประเทศฯ กำหนดโดยรัฐบาลไทยได้มอบหมายให้กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพกระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบโดยบทบัญญัติกติการะหว่างประเทศ ฯ มีสาระสำคัญของที่เกี่ยวกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นแบ่งได้ ดังนี้

1. การกำหนดเจตจำนงของตนเองตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 1 โดยความเห็นทั่วไปว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่รับรองโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนสำนักข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้กล่าวไว้ ในการประชุมสมัยที่สี่สิบเอ็ด (1984) เป็นการ

อิสรภาพ และความยุติธรรม และสันติภาพโดยไม่นำภาพและเหยียดหยามต่อมนุษย์ชนยังผลให้มีการกระทำอย่างป่าเถื่อนซึ่งไม่ซึ่งเป็นการละเมิดมโนธรรมของมนุษยชาติอย่างร้ายแรง...”

ข้อที่ 1 “... มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาอย่างอิสระเสรีและเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรี และสิทธิที่ทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผลและมโนธรรมและพึงปฏิบัติต่อกันด้วยจิตรวินิจฉัยแห่งความเป็นพี่น้อง...”

³⁴ Christopher Mc Crudden, “Human Dignity and the Judicial Interpretation of Human Right,” ILLJ International Legal Theory Colloquium Spring 2008: Interpretation and Judgment in International Law: 4-5 อังโน ศิริชัย สมศรี, "อำนาจตุลาการกับการวินิจฉัยสถานะทางรัฐธรรมนูญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์" (นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558), หน้า หน้า 199–201.

กล่าวถึงการที่รัฐภาคียอมรับตามวัตถุประสงค์และหลักการของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองยอมรับว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิในการกำหนดเจตจำนงด้วยตนเอง (right of self-determination) เหตุเพราะสิทธิดังกล่าวนี้มีความสำคัญเป็นพิเศษที่จำเป็นสำหรับการรับประกันและการปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชนส่วนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสิทธิเหล่านั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวรัฐได้กำหนดสิทธิในการกำหนดเจตจำนงด้วยตนเองในบทบัญญัติของกฎหมายเชิงบวกในกติการะหว่างประเทศโดยวางบทบัญญัตินี้เป็นข้อ 1 ก่อนสิทธิอื่น ๆ ทั้งหมดในกติการะหว่างประเทศ ๆ เพื่อมีจุดประสงค์ให้มนุษย์ทุกคนที่สามารถมีสิทธิที่จะกำหนดเจตจำนงของตนเองได้ อีกทั้งสิทธิดังกล่าวจะไม่สามารถถ่ายโอนไปยังบุคคลอื่นได้ ซึ่งรัฐที่เป็นภาคีจำเป็นต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อให้การบังคับใช้ในการกำหนดเจตจำนงด้วยตนเองสามารถใช้และเกิดผลให้เป็นรูปธรรม³⁵

2. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ๆ ได้มีความเห็นทั่วไปเกี่ยวกับพันธกรณีของรัฐภาคีที่รับรองว่าจะเคารพและประกันในสิทธิเสรีภาพแก่ปัจเจกบุคคลภายในดินแดนของรัฐนั้นๆ และภายใต้เขตอำนาจของรัฐนั้น ๆ ในเรื่องของสิทธิ และเสรีภาพทั้งหลายโดยไม่มีการแบ่งแยกความแตกต่างของเชื้อชาติสีผิว เพศ ภาษา ศาสนาและความคิดเห็นทางการเมือง รวมไปถึงสัญชาติฐานะทางเศรษฐกิจสังคมถิ่นกำเนิดหรือสภาพอื่นใด โดยรัฐภาคีจะต้องรับรองสิทธิที่เท่าเทียมกันของชายหญิง และดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติภายในประเทศรวมถึงการประกันว่าบุคคลที่ถูกละเมิดจะได้รับการเยียวยาไม่ว่าบุรุษหรือสตรีจะได้รับสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองอย่างเท่าเทียม และการป้องกันการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุหลายประการรวมทั้งเหตุแห่งเพศ โดยกำหนดให้มีมาตรการการคุ้มครอง และการประกันสิทธิซึ่งไม่จำกัดเพียงการออกกฎหมาย³⁶ อย่างไรก็ตาม ในการประชุมครั้งที่สิบสาม (1981) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้มีความเห็นทั่วไปลำดับที่ 5 ข้อที่ 4 ในเรื่องของสิทธิการมีชีวิตของบุคคลในภาวะสงครามหรือในภาวะฉุกเฉินโดยรัฐภาคีอาจใช้มาตรการเล็งพันธกรณีภายใต้บทบัญญัติข้อที่ 4 ของกติกา ๆ ได้เฉพาะเป็นการชั่วคราว และบังคับตราบทเท่าที่ยังมีภัยคุกคามต่อความปลอดภัยของรัฐภาคีเท่านั้น โดยจะต้องแจ้งต่อรัฐภาคีอื่น ๆ ให้ทราบเกี่ยวกับลักษณะ ขอบเขต และเหตุผลของการเล็งพันธกรณีในภาวะฉุกเฉินและยังต้องแจ้งถึงลักษณะและขอบเขตของสิทธิแต่ละประการที่มีการเล็งพันธกรณี รวมทั้งระบุถึงเอกสารที่เกี่ยวข้อง

³⁵ ความเห็นทั่วไปว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่รับรองโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สำนักข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, มุกดาวรรณ ศักดิ์บุญ, ผู้แปล, พิมพ์ครั้งที่ 1 (โครงการจัดตั้งสำนักงานสิทธิมนุษยชนศึกษาและการพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545), หน้า 28-29.

³⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 6-16.

3. ตามที่โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ มีความเห็นทั่วไปลำดับที่ 6 ในการประชุมสมัยที่ 16 (1982) กล่าวถึงสาระของสิทธิในส่วนที่เป็นสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองอัน ได้แก่ การสังหารชีวิตของผู้บริสุทธิ์ การข่มขู่ว่าจะใช้กำลังทำร้ายซึ่งรัฐภาคีจะต้องมีหน้าที่สูงสุดที่จะป้องกันการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ รวมถึงการกำหนดมาตรการป้องกันอย่างเข้มงวดโดยเฉพาะกรณีการสังหารพลเมืองโดยเจ้าหน้าที่รัฐรวมถึงการที่รัฐภาคีต้องสร้างหลักประกันให้กับพลเมืองทุกคนต้องมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่และมีเสรีภาพที่ปราศจากการถูกปฏิบัติที่โหดร้ายและทรมาณ อีกทั้งห้ามบุคคลไม่ให้ตกอยู่ภาวะเยี่ยงทาสการห้ามจับกุมบุคคลตามอำเภอใจการปฏิบัติต่อผู้ถูกกีดรอนสิทธิอย่างมีมนุษยธรรมแม้ว่าจะเกิดขึ้นในภาวะฉุกเฉินด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีโดยธรรมชาติของบุคคลการห้ามจำคุกบุคคลด้วยเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ตามสัญญาได้เสรีภาพในการโยกย้ายถิ่นที่อยู่ความเสมอภาคของบุคคลภายใต้กฎหมายการห้ามแทรกแซงความเป็นส่วนตัวการคุ้มครองเสรีภาพทางความคิดและการแสดงออก รวมถึงการห้ามโฆษณาชวนเชื่อเพื่อสงครามหรือสร้างความเกลียดชังทางเชื้อชาติสิทธิในการชุมนุมอย่างสงบสันติ และสิทธิในการรวมตัวสมาคมสิทธิชายหญิงที่อยู่ในวัยเหมาะสมในการมีครอบครัวการคุ้มครองสิทธิเด็กรวมถึงการให้พลเมืองมีสิทธิในการมีส่วนร่วมกับกิจการสาธารณะการรับรองว่าบุคคลทั้งปวงมีความเสมอภาคกันต่อหน้ากฎหมายจะได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงการรับรองสิทธิให้แก่ชนกลุ่มน้อยทางเผ่าพันธุ์เชื้อชาติและภาษาภายในรัฐ รวมถึงห้ามให้มีการทดลองทางการแพทย์หรือวิทยาศาสตร์กับมนุษย์โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ป่วยญาติของผู้ป่วยหรือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ กติการะหว่างประเทศ ฯ ได้บัญญัติถึงการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในอารัมภบท ซึ่งกล่าวถึงการให้รัฐภาคีแห่งกติกานี้พิจารณาว่าตามหลักการที่ได้ประกาศไว้ในกฎบัตรสหประชาชาตินั้นยอมรับศักดิ์ศรีแต่กำเนิดและสิทธิที่เท่าเทียมกัน และไม่อาจเพิกถอนได้ของสมาชิกทั้งปวงของมวลมนุษยชาตินั้นเป็นรากฐานของเสรีภาพความยุติธรรมและสันติธรรมในโลกยอมรับว่าสิทธิเหล่านี้มาจากศักดิ์ศรีแต่กำเนิดของมนุษย์ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการยอมรับในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ว่าเป็นรากฐานของสิทธิเสรีภาพสันติภาพและความยุติธรรมโดยยอมรับสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นมาพร้อมกับการกำเนิดขึ้นของมนุษย์ ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ที่แสดงออกถึงความเคารพและคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์บนโลก ดังนั้น การทำลายละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในทุกรูปแบบจึงเป็นสิ่งที่ต้องห้าม³⁷ อย่างไรก็ตาม ในกรณีดังกล่าวคณะกรรมการกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองมีความเห็นว่ารัฐภาคีควรที่จะต้องมีรายงานข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่ออกแบบมาเพื่อปกป้องสิทธิ อีกทั้งคณะกรรมการยังพิจารณาด้วยว่ารายงาน

³⁷ ทิพรัตน์ เดิมเพ็ชร, "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ : ศึกษากรณีการคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศและตามกฎหมายภายใน," หน้า 72-73.

ควรระบุถึงมาตรการที่เป็นรูปธรรมซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานที่มีอำนาจของรัฐเพื่อติดตามการบังคับใช้กฎหมายระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคนที่ถูกจำกัดเสรีภาพ³⁸

นอกจากนี้ ในข้อที่ 10 วรรคหนึ่งที่บัญญัติว่า “บุคคลทั้งปวงที่ถูกกีดรอนเสรีภาพจะต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรมและเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดของมนุษย์...” บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของมนุษย์ทั้งปวงตั้งนั้นการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมต่อมนุษย์ที่ถูกกีดรอนเสรีภาพทุกกรณีจะกระทำไม่ได้เช่นกัน อีกทั้งในบทบัญญัติพิธีสารเลือกรับฉบับที่สองแห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองได้มีการบัญญัติความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกรณีเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตไว้ในอารัมภบท ดังนี้

“รัฐภาคีในพิธีสารฉบับนี้เชื่อว่าการยกเลิกโทษประหารชีวิตมีส่วนในการส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และพัฒนาสิทธิมนุษยชนให้ก้าวหน้า” เจตนารมณ์ในบทบัญญัติข้างต้นกล่าวถึงการยกเลิกโทษประหารชีวิตเป็นการส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งจะต้องอาศัยการลงโทษชนิดอื่นที่มีมนุษยธรรมในการลงโทษผู้กระทำผิดซึ่งสิทธิในการมีชีวิตถือเป็นสาระสำคัญของแนวคิดเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์³⁹

2.2.1.3 กติการะหว่างประเทศด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ค.ศ.

1966

เป็นสนธิสัญญาพหุภาคีซึ่งผ่านมติสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2509 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2519 เป็นต้นมาโดยประเทศผู้เป็นภาคีจะต้องดำเนินการเพื่อมุ่งสู่การให้สิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองแก่ปัจเจกบุคคลรวมถึงสิทธิแรงงานและสิทธิในสุขภาพอนามัยสิทธิในการศึกษา ตลอดจนสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่พอเพียง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของตราสารสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศร่วมกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และได้รับการควบคุมดูแลโดยคณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติไทยเข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2542 และมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542 โดยในกติการะหว่างประเทศฯมีการเพิ่มเติมเนื้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิต่าง ๆ มากขึ้น ได้แก่

³⁸ ความเห็นทั่วไปว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่รับรองโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สำนักข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, หน้า 20.

³⁹ วีรวรรณ อิศรานุวรรธน, "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนไร้สัญชาติ และคนไร้รัฐภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550" (นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), หน้า 171.

1. สิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเองในข้อที่ 1 ซึ่งถือเป็นสิทธิมนุษยชนร่วมกับบทติการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองในการกำหนดสถานะทางการเมืองของตนเองอย่างเสรีโดยประเด็นสำคัญอยู่ที่การให้ความหมายถึงการมุ่งแสวงหาการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างมีอิสระเสรี ปลอดภัยจากการครอบงำ หรือบงการใด ๆ ทั้งจากภายในหรือภายนอกประเทศ โดยสิทธิดังกล่าวยังรวมไปถึงสิทธิในการจัดการความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเกิดจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศอันตั้งอยู่บนหลักการแห่งประโยชน์ซึ่งกันและกัน อีกทั้งสิทธิในการกำหนดเจตจำนงตนเองยังได้ถูกพัฒนาให้กลายเป็นฐานความคิดของสิทธิในการพัฒนาซึ่งถือเป็นสิทธิมนุษยชนประเภทหนึ่งเช่นกัน

2. สิทธิในการไม่ถูกเลือกปฏิบัติที่กำหนดให้รัฐภาคีจะต้องรับประกันสิทธิต่าง ๆ ซึ่งกำหนดไว้ในกติการหว่างประเทศ ฯ โดยปราศจากอคติ หรือการเลือกปฏิบัติใด ๆ อันเกี่ยวกับเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทางการเมือง หรือความคิดเห็นอื่น ๆ เช่น เชื้อชาติ แหล่งกำเนิดทางสังคม ความเห็นทางการเมือง หรือสถานะอื่น ๆ นอกจากนั้นยังต้องประกันสิทธิอันเท่าเทียมกันระหว่างชายกับหญิง ในการมีสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยหลักการไม่เลือกปฏิบัติได้ครอบคลุมการกระทำที่เป็นการเลือกปฏิบัติ ทั้งที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน โดยคณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยสำนักข้าหลวงใหญ่แห่งสหประชาชาติ มีความเห็นทั่วไปลำดับที่ 3 ในการประชุมครั้งที่ 5 (1990) ในเรื่องของการดำเนินการเพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติที่จะต้องเป็นมาตรการที่เหมาะสมในเรื่องของการตรากฎหมายซึ่งทางคณะกรรมการ ฯ เห็นว่าเป็นมาตรการที่จำเป็นอย่างยิ่งเหตุ เพราะอาจเป็นการยากในการรณรงค์ให้ต่อต้านการเลือกปฏิบัติทั้งหลายโดยไม่มีรากฐานทางกฎหมายที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะการต่อต้านการเลือกปฏิบัติในเรื่องของ สุขภาพอนามัย การศึกษาซึ่งทางคณะกรรมการ ฯ ให้ความสำคัญกับวลีที่ว่า “วิธีการที่เหมาะสม” หมายถึงให้รัฐภาคีต้องระบุแนวคิดพื้นฐานสำหรับจะใช้เป็นมาตรการทางกฎหมายให้ชัดเจนและเหมาะสมที่สุดในสถานะการณ์ของรัฐภาคีนั้น ๆ⁴⁰

3. สิทธิในการทำงานและเงื่อนไขการทำงานอย่างเป็นธรรมในสภาพการทำงานที่ปลอดภัยตามข้อที่ 6 โดยบุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะทำงานและใช้ชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี สิทธิในการทำงานรวมถึงคำแนะนำทางเทคนิคและอาชีพและการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ⁴¹ ซึ่งเป็นสิ่งที่มี

⁴⁰ ความเห็นทั่วไปที่รับรองโดยคณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สำนักข้าหลวงใหญ่แห่งสหประชาชาติ, ศรีประภา เพชรเมธีศรี, ผู้แปล, พิมพ์ครั้งที่ 1 (สำนักงานสิทธิมนุษยชนศึกษาและการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545), หน้า 17-18.

⁴¹ Thirty-fifth session Geneva, 7-25 November 2005 Item 3 of the provisional agenda. THE RIGHT TO WORK General comment No. 18 Adopted on 24 November 2005, Article 6 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights paragraph 1-2

ความสำคัญเป็นพื้นฐานไม่ใช่เฉพาะคุณค่าในตัวเองเพราะเป็นกุญแจสำคัญอันจะนำไปสู่การใช้สิทธิอื่น ๆ เป็นจำนวนมากอันเกี่ยวข้องกับปัจเจกบุคคลซึ่งเสรีภาพของปัจเจกบุคคลไม่สามารถดำรงอยู่โดยปราศจากความมั่นคง และความเป็นอิสระทางเศรษฐกิจรวมถึงสิทธิในการทำงานมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ สิทธิในการเข้าถึงการจ้างงาน และสิทธิในการถูกเลิกจ้างโดยพลการอีกทั้งการเข้าถึงการจ้างงานนั้น ก็นับรวมถึงเรื่องความมีอิสระเสรีและความเสมอภาคแห่งโอกาส⁴² อีกทั้งกติการะหว่างประเทศ ฯ ได้มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงเจตนารมณ์ในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในข้อ 13 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “รัฐภาคีแห่งกติกาฉบับนี้รับรองสิทธิของทุกคนในการศึกษารัฐภาคีตกลงว่าการศึกษาจะมุ่งไปในทางพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์และความรู้สึกในศักดิ์ศรีอย่างเต็มที่และจะเพิ่มทวีความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน...”

บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการให้ความคุ้มครองต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยกล่าวถึงเสรีภาพทางการศึกษา⁴³ ที่จะเป็นเครื่องมือในการทำให้มนุษย์ทุกคนมีความเข้าใจในแนวคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มากขึ้น โดยรัฐภาคีตกลงว่าการศึกษาจะต้องมุ่งไปในทางพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ และความรู้สึกในศักดิ์ศรีอย่างเต็มที่เนื่องจากการศึกษาจะมุ่งเน้นให้มนุษย์มีความเคารพและเข้าใจในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์⁴⁴

2.2.2 มาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ภายในประเทศ

ในกรณีประเทศไทยนั้นก่อนจะมีผลบังคับใช้ในประเทศจำเป็นต้องมีการผนวกเนื้อหาของกฎหมายระหว่างประเทศโดยทำให้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายในประเทศเสียก่อน ในกรณีของประเทศไทยถ้าได้เข้าเป็นรัฐภาคีของสนธิสัญญาฉบับใดเนื้อหาของสนธิสัญญาฉบับนั้นจะยังไม่ถือเป็นเนื้อหาของกฎหมายไทยโดยอัตโนมัติ แต่เราสามารถนำกฎหมายระหว่างประเทศมาใช้ในประเทศได้โดยผ่านวิธีการต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น การตีความในเรื่องของสิทธิตามรัฐธรรมนูญเพื่อจำแนกขอบเขตและเนื้อหาที่ชัดเจน เป็นต้น อีกทั้งในกรณีที่การตีความในเรื่องของสิทธิในรัฐธรรมนูญที่ในบางกรณีอาจเป็นเพียงนามธรรมหรือมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน เราอาจใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและประมวลคำพิพากษาที่สามารถเป็นบรรทัดฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้สร้างบรรทัดฐานและมาตรฐานในการจำแนกขอบเขตและเนื้อหาของสิทธิตามรัฐธรรมนูญ⁴⁵ แต่หากต้องนำกฎหมายระหว่างประเทศเข้ามาใช้กับระบบกฎหมายในประเทศก็จะต้องใช้วิธีการภาคยานุวัติ (Accession)

⁴² จรัญ โฆษณานันท์, สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน : ปรัชญา กฎหมาย และความเป็นจริงทางสังคม (กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2559), หน้า 327-332.

⁴³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 142.

⁴⁴ กุลพล พลวัน, สิทธิมนุษยชนในสังคมโลก (กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2547), หน้า 515.

⁴⁵ คู่มือการทำความเข้าใจเรื่องสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2555), หน้า 24.

หมายถึง การที่รัฐหนึ่งซึ่งไม่ได้เป็นรัฐภาคีที่เข้าร่วมเจรจาและลงนามในสนธิสัญญาตั้งแต่แรกได้ดำเนินการให้ความยินยอมเพื่อเข้าเป็นภาคีในสนธิสัญญาและผูกพันตามสนธิสัญญาที่รัฐอื่น ๆ ได้ทำการวินิจฉัยตกลงก่อนแล้วและสนธิสัญญานั้นได้มีผลใช้บังคับอยู่ก่อนแล้ว⁴⁶

2.2.2.1 การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

กฎหมายรัฐธรรมนูญคือกฎหมายสูงสุดที่ใช้เป็นกฎหมายแม่บทในการออกกฎหมายในระดับต่ำกว่าเพื่อกำหนดระเบียบการปกครองของประเทศโดยกำหนดโครงสร้างของรัฐระบอบการปกครองภายในรัฐการใช้อำนาจอธิปไตยและการดำเนินงานของรัฐ⁴⁷ กรณีประเทศไทยการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ปรากฏครั้งแรกในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เนื่องจากเกิดเหตุความไม่สงบทางการเมืองในสังคมไทยและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ปรากฏตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญภายหลังเหตุการณ์รัฐประหาร เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 โดยสามารถพิจารณาถึงสถานะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญไว้ ดังต่อไปนี้

2.2.2.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

จากการปฏิรูปทางการเมืองหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬในปี พ.ศ. 2535 ซึ่งมีการทบทวนโครงสร้างระบบการปกครองใหม่ โดยเนื่องจากมีข้อสังเกตว่า ในประเทศไทยยังมีอุปสรรคในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้ประชาชนสามารถมีสิทธิในการกำหนดตนเองและกำหนดสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ตนควรได้รับให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยจัดให้มีตัวแทนประชาชนเข้ามาเป็นผู้ร่วมร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญที่เกิดจากประชาชน และถูกสร้างเข้ามาเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างแท้จริง⁴⁸ โดยนำหลักการจากประเทศเยอรมันที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง และรับรองสถานะของแนวคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้แก่

มาตรา 4 บัญญัติไว้ว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้อย่างชัดเจน เพื่อเน้นย้ำถึงประโยชน์ที่

⁴⁶ ผู้ให้บริการออกใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ, "การภาคยานุวัติ (Accession)" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <http://www.nrca.go.th/terminology-detail/1210.html>.

⁴⁷ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐ รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559), หน้า 87.

⁴⁸ มานิตย์ จุมปา, คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2547), หน้า 11.

ประชาชนจะได้รับ รวมถึงเป็นการยืนยันว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะได้รับการเคารพและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เป็นการทำให้แนวคิดเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เคยเป็นเรื่องนามธรรมกลับเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์⁴⁹ การกำหนดหลักการพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับปัจเจกบุคคลว่ารัฐจะให้ความคุ้มครองต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ภาระหน้าที่ของรัฐตลอดจนกำหนดความชอบธรรมของรัฐด้วย ซึ่งผลของการกำหนดหลักทั่วไปดังกล่าวก่อให้เกิดความผูกพันต่ออำนาจรัฐทั้งหลายโดยการจะทำการใด ๆ ให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์บรรลุความมุ่งหมายอย่างแท้จริงนั้น รัฐจะต้องเป็นผู้ดำเนินการสำหรับความพร้อมในการใช้เสรีภาพของปัจเจกบุคคล ซึ่งถือว่าเนื้อหาของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะต้องนำมาใช้ประกอบการตีความสิทธิขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ด้วย ซึ่งจากหลักการพื้นฐานข้างต้นก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องต่อรัฐเพื่อให้รัฐกระทำการต่างๆเพื่อบรรลุเป้าหมายของการใช้สิทธิและเสรีภาพต่าง ๆ ทั้งนี้ การกำหนดหลักพื้นฐานความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเปรียบเทียบกับกำหนดยกเว้นการกำหนดให้คุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีสถานะในระดับของรัฐธรรมนูญซึ่งก่อให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ประการแรก การกำหนดทิศทางของรัฐเนื่องจากศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีผลในการที่จะต้องทำให้บรรลุเป้าหมายต่อคุณค่าสำหรับการกระทำของรัฐทั้งหลาย เพราะหลักการของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ตลอดจนภาระหน้าที่ของรัฐ นอกจากนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะเป็นตัวบ่งบอกถึงความชอบธรรมของการกระทำของรัฐและของกฎหมายที่มีต่อคุณค่าหลักการดังกล่าวนี้ยังมีความหมายถึงการใช้สิทธิขั้นพื้นฐานประการอื่น

ประการที่สอง การตีความเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ล้วนมีผลมาจากศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยถือว่าเนื้อหาของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะต้องนำมาพิจารณาประกอบการตีความสิทธิขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ด้วย จึงส่งผลให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความสำคัญต่อสิทธิขั้นพื้นฐานในส่วนที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับปัจเจกบุคคลนั้นก่อให้เกิดบทสันนิษฐานที่เป็นคุณต่อปัจเจกบุคคลหากเป็นกรณีที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรรัฐ หรือเจ้าหน้าที่รัฐกับปัจเจกบุคคล นอกจากนี้ ยังกล่าวอีกว่าภายในขอบเขตอำนาจของรัฐนั้นไม่อาจเข้าไปแทรกแซงในกรณีที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับปัจเจกบุคคลเพราะถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสาระดะประการสำคัญของสิทธิขั้นพื้นฐานทั้งหลายซึ่งจะเห็นได้ว่าการบัญญัติรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในรัฐธรรมนูญไม่เพียงแต่มุ่งหมายเพื่อจะผูกพันการกระทำของรัฐเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการบังคับให้รัฐที่จะต้องกำหนดเป็นหลักกฎหมายทั่วไปว่าอำนาจอื่น ๆ นอกเหนือจากอำนาจรัฐก็ไม่อาจที่จะละเมิดต่อ

⁴⁹ คณิน บุญสุวรรณ, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สิทธิเสรีภาพของคนไทย ศักดิ์ศรีความเป็นคน, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2542), หน้า 10.

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้โดยเฉพาอย่างยิ่งตามบทบัญญัติกฎหมายแพ่งถึงแม้ว่าจะไม่ก่อให้เกิดสิทธิทางมหาชนในการเรียกร้องให้บัญญัติกฎหมายคุ้มครองแต่จากบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่จะต้องตีความให้สอดคล้องกับหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ว่า “รัฐเองไม่มีหน้าที่แต่ประการใดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” หากแต่รัฐมีหน้าที่ต้องปกป้องคุ้มครองเพื่อไม่ให้มีการละเมิดในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และด้วยอิทธิพลของหลักอันละเมิดมิได้ต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ส่งผลให้บรรดากฎหมายแพ่งหรือกฎหมายอื่น ๆ จะต้องคำนึงถึงระบบคุณค่าของรัฐธรรมนุญด้วยเช่นกัน สำหรับในแง่ของการตีความสิทธิขั้นพื้นฐานอาจกล่าวได้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในบททั่วไปนั้นเป็นรากฐานของสิทธิขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ดังนั้น เมื่อเกิดการตีความเพื่อปรับใช้สิทธิขั้นพื้นฐานใด ๆ ขึ้นจะต้องนำเอาหลักการแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มาใช้ประกอบการตีความเหล่านั้นด้วย⁵⁰

26 บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้” ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าวสามารถพิจารณาได้ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นหลักการที่กำหนดการใช้อำนาจของรับหากการใช้อำนาจนั้นเกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพแล้วจะต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยเจตนารมณ์ของสมาชิกร่างรัฐธรรมนูญในขณะนั้นไม่มีความตั้งใจจะให้ความหมายถึงการกำหนดให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีสถานะเช่นเดียวกับสิทธิและเสรีภาพแต่อย่างใด ทำให้มาตรา 26 ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 มีคุณค่าเป็นความมุ่งหมายที่จะให้ผู้ใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐแสดงออกในแนวทางต่อไปนี้

ก. องค์กรของรัฐจะไม่กระทำการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือละเว้นการกระทำการใด ๆ ที่จะเป็นการละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพ

ข. องค์กรของรัฐจะต้องมีหน้าที่ในการดำเนินการใด ๆ ในทางที่จะเอื้อต่อการดำรงอยู่ของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือเอื้อต่อการใช้สิทธิเสรีภาพของปัจเจกชน⁵¹

บทบัญญัตินี้สรุปได้ว่า ปรากฏเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา 26 เพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยจากการใช้อำนาจใด ๆ โดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร เช่น หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น รวมถึงตลอดถึงรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่นจะต้องปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจบังคับตามกฎหมายหรือตรากฎหมายข้อบังคับใด ๆ หรือการตีความกฎหมายที่มีผลกระทบ

⁵⁰ อุดม รัฐอมฤต นพนิธิ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ, การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28, หน้า 153.

⁵¹ ยศศักดิ์ โกศัยกานนท์, "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540" (นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544), หน้า 153.

ต่อประชาชนจะต้องตระหนักและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย

มาตรา 28 โดยในวรรคแรกเป็นการกล่าวอ้างถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่สามารถใช้ได้โดยมีข้อยกเว้นคือการอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นจะต้องไม่ไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นและไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ และไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน จะเห็นได้ว่าเนื้อหาของมาตรา 28 วรรคแรกจะเป็นการกล่าวถึงการใช้สิทธิเสรีภาพที่แตกต่างของแต่ละปัจเจกบุคคลและในวรรคสอง มีข้อสังเกตว่าไม่ได้มีการบัญญัติคำว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องการใช้สิทธิทางศาลจะครอบคลุมถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยหรือไม่ ซึ่งหากพิจารณาคำว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเคร่งครัดนั้นไม่สามารถใช้เป็นสิทธิทางศาลได้ อย่างไรก็ตาม ในข้อสังเกตนี้มีแนวทางในการตีความเพื่อให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สามารถใช้เป็นสิทธิทางศาลได้ 2 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 เป็นการตีความโดยให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิประเภทหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะของตนเองแตกต่างจากสิทธิรูปแบบอื่น ๆ ที่รัฐธรรมนูญมุ่งคุ้มครองอย่างชัดเจน และเป็นขอบเขตที่รัฐต้องให้ความเคารพ ดังนั้น เมื่อบุคคลถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ก็ย่อมสามารถยกเป็นข้อต่อสู้ทางศาลได้เพราะถือว่าเป็น “สิทธิ” ประเภทหนึ่งนั่นเอง

แนวทางที่ 2 เห็นว่าไม่จำเป็นต้องตีความให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิประเภทหนึ่งแต่อย่างใด โดยให้พิจารณาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่รัฐธรรมนูญมุ่งให้ความคุ้มครองอยู่แล้วทั้งจากมาตรา 4 มาตรา 26 และมาตรา 28 วรรคแรก ล้วนเป็นที่ชัดแจ้งว่ารัฐธรรมนูญมีความมุ่งที่จะให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยการผูกพันกับอำนาจรัฐที่จะต้องให้ความเคารพและไม่กระทำการอันใดที่เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สามารถใช้เป็นสิทธิในการยกขึ้นต่อสู้ในศาลได้เพราะเป็นสิทธิที่มีลักษณะเฉพาะที่รัฐธรรมนูญมุ่งให้ความคุ้มครอง⁵²

2.2.2.2.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 18 ซึ่งจัดร่างโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ภายหลังการรัฐประหารในประเทศโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ค.ป.ค.) ที่ได้ทำยึดอำนาจของรัฐบาลภายใต้การบริหารของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร (ในขณะนั้นยังไม่ถูกถอดยศ) ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีใน

⁵² อุคม รัฐอมฤต, นพนิธิ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ, รายงานการวิจัยการอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ. 2540, (กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2544), หน้า 173-174.

ขณะนั้น โดยคณะ ค.ป.ค. ได้ให้เหตุผลในการทำรัฐประหารว่าต้องการที่จะแก้ไขความเสื่อมศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดินความไร้ประสิทธิภาพในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินและการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ ทำให้เกิดการทุจริต และประพฤติมิชอบขึ้นอย่างกว้างขวางโดยไม่อาจหาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้⁵³ และปัญหาความขัดแย้งในมวลหมู่ประชาชนที่ถูกปลุกปั่นให้แบ่งแยกเป็นฝักเป็นฝ่ายจนเป็นวิกฤตการณ์ขั้นรุนแรงและทำให้เกิดเสื่อมสลายความรู้สึกสามัคคีของชนในชาติ อีกทั้งได้ทำการยกเลิกการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ในวันเดียวกันกับที่คณะ ค.ป.ค.เข้าทำการยึดอำนาจ

คณะ ค.ป.ค. ได้เปลี่ยนชื่อเป็น คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (ค.ม.ช.) เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ปีเดียวกันและทำให้คณะ ค.ม.ช.จำเป็นต้องเร่งให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อที่จะจัดร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ด้วยการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางจากประชาชนในทุกชั้นตอน⁵⁴ ต่อมาในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2549 คณะ ค.ม.ช.ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยมีบทบัญญัติที่เป็นหลักในการการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ ดังนี้

มาตรา 4 ในการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 เพื่อเป็นการวางหลักสิทธิมนุษยชนโดยสามารถพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าวที่เป็นการกำหนดหลักการพื้นฐานระหว่างรัฐและปัจเจกชนโดยให้รัฐคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งการกำหนดความสัมพันธ์ดังกล่าวเสมือนกับเป็นการบัญญัติให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีสถานะอยู่ในระดับรัฐธรรมนูญซึ่งการกำหนดทิศทางของรัฐในเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีผลในการกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการกระทำทั้งหลายของรัฐ เพราะศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น การรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงไม่เพียงแต่เป็นความมุ่งหมายที่จะผูกพันการกระทำของรัฐเท่านั้น หากแต่เป็นการบังคับให้รัฐจะต้องกำหนดหลักกฎหมายอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอำนาจรัฐไม่อาจละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ และนอกจากนี้ รัฐยังต้องปกป้องคุ้มครองไม่ให้เกิดการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยการตีความในเรื่องของสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ จะต้องมีพื้นฐานมาจากศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นสาระสำคัญของสิทธิขั้นพื้นฐานทั้งหลาย ซึ่งเห็นได้ว่า มาตรา 4 เป็นการประกาศเจตนารมณ์ของรัฐในการให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ซึ่งการมีหลักดังกล่าวส่งผลให้เกิดความผูกพันต่ออำนาจรัฐทั้งหลายว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นตัวกำหนดและควบคุมการกระทำของรัฐทั้งหมดและต้องเป็นตัวกำหนดความชอบธรรมของรัฐ

⁵³ บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ, กฎหมายรัฐธรรมนูญ, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนและจัดจำหน่าย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559), หน้า 263.

⁵⁴ ประหยัด หงส์ทองคำ, "มุมมองในทางรัฐศาสตร์", วารสารสถาบันพระปกเกล้า ฉบับที่ 1(2550).

และการกำหนดหลักทั่วไปที่ก่อให้เกิดผลในการตีความเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ต้องมี ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นพื้นฐานโดยการนำเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มาใช้ประกอบการตีความในสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ และการที่จะทำให้อำนาจศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์บรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริงได้รัฐต้องเป็นผู้ดำเนินการเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกชน อีกทั้งมีการเพิ่มเติมประเด็นในเรื่องของหลักความเสมอภาคของบุคคลเข้าไว้อีกด้วย จึงมีข้อสังเกตว่าผู้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ต้องการที่จะทำให้อำนาจหลักความเสมอภาคมีความสำคัญเทียบเท่ากับหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งต่างจากแนวศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่มองว่าความเสมอภาคนั้น เป็นสาระหนึ่งของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์⁵⁵

มาตรา 26 กรณีการควบคุมการใช้อำนาจของรัฐได้ถูกรับรองไว้โดย การรับรองดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เป็นการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยแบ่งได้ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง รัฐจะต้องไม่กระทำการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการ ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของปัจเจกชนละเว้นการกระทำในทางที่จะเป็นการ ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ประการที่สอง รัฐต้องมีหน้าที่ในดำเนินการใด ๆ ในทางที่จะให้ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลสามารถใช้ได้จริงในการดำรงชีวิตของมนุษย์และ เอื้อต่อการให้มนุษย์ใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรของรัฐทุกประเภท เช่น หน่วยงาน ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รวมตลอดถึงรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นจะต้องปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจ บังคับตามกฎหมายหรือตรา กฎหมาย กฎข้อบังคับใด ๆ หรือการตีความกฎหมายที่มีผลกระทบต่อ ประชาชน จะต้องตระหนักและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญนี้ รับรองไว้โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย

มาตรา 28 เจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา 28 เพื่อกำหนดให้บุคคล โดยให้หมายความรวมทั้ง นิติบุคคล คณะบุคคล หรือชุมชนที่บทบัญญัติรัฐธรรมนูญนี้รับรอง ต้องมี หน้าที่ให้ความเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการ ล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของ ประชาชน หากชนชาวไทยถูกบุคคลหรือองค์กรของรัฐล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่บทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญย่อมไม่ได้รับการ ปกป้องคุ้มครองและแก้ไขเยียวยาด้วยกระบวนการทางศาลโดยตรง เว้นแต่การใช้สิทธิและเสรีภาพใน เรื่องใดที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ก็ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ อนึ่ง เพื่อประกันการใช้สิทธิ

⁵⁵ นพนิติ สุริยะ, สิทธิมนุษยชน: แนวคิดและการคุ้มครอง, หน้า 107.

ทางศาลในกรณีที่คุณคือซึ่งเป็นคนไทยถูกล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ประสงค์จะใช้สิทธิทางศาลย่อมได้รับความสะดวกและได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมาย โดยสามารถพิจารณาการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ ดังนี้

1. เมื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่รัฐธรรมนูญมุ่งให้ความคุ้มครอง เช่นเดียวกับกับสิทธิและเสรีภาพ ดังนั้น การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของ มาตรา 28 วรรคแรก เช่นกัน คือ บุคคลจะอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น

2. เมื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสาระสำคัญของตนที่เป็นอิสระจากสิทธิและเสรีภาพในแต่ละเรื่อง อีกทั้งรัฐธรรมนูญยังมุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพด้วย ดังนั้น เมื่อมีการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์บุคคลผู้ถูกละเมิดสามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในศาลได้

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณามาตรา 28 วรรคสอง ได้มีการเพิ่มเติมเนื้อหาในเรื่องของการใช้สิทธิทางศาลที่บัญญัติว่า “บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญได้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาล” ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติไว้ว่า บุคคลผู้ซึ่งถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จะใช้สิทธิทางศาลได้ซึ่งนับว่าเป็นส่วนช่วยให้บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับการส่งเสริมจากรัฐเพื่อรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ⁵⁶ ในประเด็นนี้มีแนวทางในการพิจารณาได้ 2 แนวทาง คือ

แนวทางที่หนึ่ง ตีความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิอย่างหนึ่งอันเป็นสิทธิที่มีลักษณะของตัวเองที่แตกต่างไปจากสิทธิอื่นๆ ในแต่ละเรื่องซึ่งหมายความว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในขอบเขตของรัฐธรรมนูญมุ่งคุ้มครองอย่างชัดเจน ดังนั้น หากมีการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์บุคคลที่ถูกละเมิดย่อมสามารถขึ้นเป็นข้อต่อสู้ทางศาลได้เพราะขอบเขตเช่นนี้เป็นลักษณะของสิทธิประเภทหนึ่งนั่นเอง

แนวทางที่สอง มองว่าไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิอย่างหนึ่งหรือไม่ แต่จะพิจารณาในเรื่องที่ว่าเมื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่รัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองโดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยที่จะต้องให้ความเคารพและไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการทำละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อีกทั้งหากกฎหมายสารบัญญัติมุ่งให้ความคุ้มครองแก่สิ่งใด

⁵⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 108.

แล้ว หากมีการละเมิดต่อสิ่งนั้นโดยหลักทั่วไป บุคคลย่อมใช้สิทธิทางศาลได้ เพราะศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นวัตถุประสงค์แห่งกฎหมายที่มีลักษณะเฉพาะของตนที่อาจพิจารณาให้ความคุ้มครองทางศาลได้⁵⁷

2.2.2.2.3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ประกาศใช้อย่างเป็นทางการในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2560 ภายหลังจากที่ได้มีการทำประชามติเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญที่ร่างโดย คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2560 โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ก่อให้เกิดข้อถกเถียงอย่างกว้างขวางทั้งในวงเสวนาทั่วไป และในวงการวิชาการเกี่ยวกับการรับรองสิทธิและเสรีภาพต่าง ๆ รวมไปถึงการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ จากการพิจารณารัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ผู้เขียนพบว่าบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญที่สะท้อนให้เห็นถึงการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มี ดังนี้

มาตรา 4 บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน” ซึ่งสาระสำคัญของบทบัญญัติมาตรานี้สามารถพิจารณาถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ว่า แม้ยังไม่ปรากฏเอกสารเผยแพร่เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ไม่ต่างจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2550 จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติมาตรา 4 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ได้วางศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในฐานะหลักการสำคัญอันเป็นหลักทั่วไปที่มีลักษณะเป็นการกำหนดขอบเขตการกำหนดการใช้และการตีความบทบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ ทั้งตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ และในกฎหมายอื่นว่าจะต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในฐานะหลักการทั่วไปอันเป็นสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญนั่นเองสำหรับการปรากฏถ้อยคำ “ปวงชนชาวไทย” ในวรรคสองนั้นมีข้อสันนิษฐานได้ว่าอาจจะเป็นการบัญญัติขึ้นเพื่อเน้นย้ำถึงการรับรอง และคุ้มครองอย่างเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามหลักแห่งความเสมอภาค ทั้งนี้ แม้ว่าถ้อยคำดังกล่าวจะปรากฏในบทบัญญัติหมวดทั่วไปของรัฐธรรมนูญก็ตามแต่บทบัญญัติมาตรา 4 วรรคหนึ่งได้ใช้คำว่า “บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” จึงสามารถพิจารณาได้ในกรณีที่จะต้องตีความในการปรับใช้สิทธิใด ๆ แก่ชาวต่างชาตินั้นจะต้องกระทำลงโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน

⁵⁷ คณะกรรมการการวิสามัญ, เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 28 , บันทึกเจตนารมณ์จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ, (สำนักงานคณะกรรมการการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2550), หน้า 19.

มาตรา 26 บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรมไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง”

สาระสำคัญของบทบัญญัติมาตรานี้สามารถพิจารณาถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้จากการบัญญัติกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลย่อมกระทำภายใต้เงื่อนไขของรัฐธรรมนูญหากรัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ให้กฎหมายนั้นๆจะต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรมต้องไม่เพิ่มภาระให้แก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุต้องไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต้องระบุเหตุแห่งความจำเป็นไว้และกฎหมายดังกล่าวต้องใช้เป็นการทั่วไปการบัญญัติกฎหมายนั้น ๆ หากมีการออกมาจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ขัดกับเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งข้างต้นบุคคลสามารถยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้พิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติกฎหมายนั้นๆขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 26 ส่งผลให้บทบัญญัตินั้นบังคับใช้ไม่ได้สะท้อนให้เห็นได้ว่าบทบัญญัติมาตรานี้เป็นการจำกัดการใช้อำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติเกี่ยวกับการตรากฎหมายอันมีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่อาจจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ได้⁵⁸ โดยจากการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2560 ในส่วนของเจตนารมณ์ในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สามารถอธิบายได้ 3 เจตนารมณ์ ดังนี้

1. เจตนารมณ์ในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้เป็นหลักทั่วไป โดยบัญญัติให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพความเสมอภาคของบุคคลที่ปฏิญญาสากลหรืออนุสัญญาแห่งองค์การสหประชาชาติรับรอง และประเทศไทยร่วมเป็นภาคีเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนพึงได้รับโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยไม่คำนึงถึงว่าบุคคลนั้นๆจะเป็นคนสัญชาติไทยหรือไม่ เช่น คนต่างด้าว คนไร้รัฐ คนไร้สัญชาติชนกลุ่มน้อย ในฐานะที่เป็นมนุษย์และอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยไม่ว่าชั่วคราว หรือถาวรย่อมได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับชนชาวไทย เพียงแต่บุคคลดังกล่าวจะกล่าวอ้างสิทธิตามกฎหมายทำนองเดียวกับชนชาวไทยไม่ได้ซึ่งเจตนารมณ์ดังกล่าวได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 4 แห่งรัฐธรรมนูญพ.ศ. 2540 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2560

2. การควบคุมใช้อำนาจขององค์กรรัฐเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยจากการใช้อำนาจใด ๆ โดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร

⁵⁸ นิตยา จงแสง, "การรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ : ศึกษากรณีการกำหนดสถานะของสภาพบุคคล," หน้า 376-377.

เช่น หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจราชการส่วนท้องถิ่น รวมตลอดถึงรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่น โดยจะต้องปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจบังคับตามกฎหมาย หรือตรากฎหมายและข้อบังคับใด ๆ หรือการตีความกฎหมายที่มีผลกระทบต่อประชาชนจะต้องตระหนักและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยแจ้งชัดหรือโดยปริยายแม้บุคคลนั้นจะถึงแก่ความตายไปแล้วศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์บุคคลนั้นก็ต้องได้รับความเคารพเช่นกัน⁵⁹ ซึ่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 และ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 26 อย่างไรก็ตาม ในส่วนของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ไม่ได้มีการกล่าวถึงการควบคุมใช้อำนาจขององค์กรรัฐไว้ในมาตรา 26 โดยในมาตราดังกล่าวเป็นการบอกถึงการบัญญัติกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการตรากฎหมายแบบไม่มีเหตุมีผลหรือเพื่อพวกพ้อง หรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควรเป็นการวางหลักในการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติไว้ชัดเจนว่ากฎหมายที่จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ถ้ารัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดเงื่อนไขไว้กฎหมายนั้นต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม และไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อีกทั้งต้องระบุเหตุแห่งความจำเป็นไว้ในการจำกัดสิทธิเสรีภาพ และกฎหมายดังกล่าวต้องใช้ในการทั่วไปโดยการบัญญัติกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ ได้กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่มีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือไม่ทั้งร่างกฎหมายที่ยังไม่มีผลใช้บังคับ และกฎหมายที่ใช้บังคับแล้วหากมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ขัดกับเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญ ซึ่งบุคคลผู้จำกัดสิทธิเสรีภาพนั้นสามารถยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้พิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติในกฎหมายนั้น ๆ ขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 26 อาจส่งผลให้บทบัญญัตินั้นไม่สามารถบังคับใช้ได้⁶⁰ ถือเป็นกรจำกัดการใช้อำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติเกี่ยวกับการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่จะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ได้

3. การใช้สิทธิทางศาลตามที่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 28 โดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดให้บุคคลรวมทั้งนิติบุคคล คณะบุคคลหรือชุมชนที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญรับรองโดยต้องมีหน้าที่ให้ความเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพ และต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนหากคนไทยถูกบุคคลหรือ

⁵⁹ เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 28, (คณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์เจตนาเหตุและตรวจรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ, สำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร), หน้า 18.

⁶⁰ คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ, (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ 12 เมษายน 2559), หน้า 6.

องค์กรของรัฐล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยแจ้งชัดหรือโดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมได้รับการปกป้องคุ้มครองและแก้ไขเยียวยาด้วยกระบวนการทางศาลโดยตรงเว้นแต่การใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นๆหนึ่งเพื่อประกันการใช้สิทธิทางศาลในกรณีที่บุคคลซึ่งเป็นชนชาวไทยถูกล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญประสงค์จะใช้สิทธิทางศาลย่อมได้รับความสะดวกและได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อเรียกร้องให้รัฐปฏิบัติตามบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพได้โดยตรงแม้จะยังไม่มีความหมายบัญญัติไว้ แต่ถ้าเรื่องใดมีการบัญญัติรายละเอียดเพื่อช่วยเหลือหรือสนับสนุนการใช้สิทธิเสรีภาพไว้แล้วให้เป็นไปตามกฎหมาย กรณีในส่วนของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 การใช้สิทธิทางศาลได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 25 วรรคสามมีข้อสังเกตอยู่ประการหนึ่งคือ มาตราดังกล่าวไม่ได้บัญญัติคำว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้แต่อย่างใดแต่ใช้คำว่าบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งอาจตีความได้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นรากฐานของสิทธิและเสรีภาพทั้งปวงที่รัฐไม่อาจล่วงละเมิดได้⁶¹ ดังนั้น จึงสามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพก็เท่ากับว่าเป็นการใช้สิทธิทางศาลเพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เหมือนกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 28 จะเห็นว่าเจตนารมณ์ของผู้ร่างรัฐธรรมนูญในการบัญญัติศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในรัฐธรรมนูญมีวัตถุประสงค์แสดงออกถึงเจตนารมณ์ของบทบัญญัติกฎหมายสูงสุดของประเทศที่ตระหนักถึงการเคารพต่อความเป็นมนุษย์ของปัจเจกชนแต่ละคนตามหลักการที่สำคัญในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่มีติดตัวไม่สามารถพรากออกไปได้ และเมื่อมีการทำละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สามารถใช้สิทธิเพื่อได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นองค์กรศาลหรือองค์กรที่ไม่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่จะดำเนินการช่วยเหลือและเยียวยาผลกระทบให้กับผู้ที่ถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

2.2.2.3. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

แห่งชาติ พ.ศ. 2560

เป็นกฎหมายลูกตราขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนดหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 246 และมาตรา 247 โดยกำหนดกลไกการดำเนินการตามหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยสุจริต เทียบธรรม กล่าวหาญ และ

⁶¹ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 123.

ปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลยพินิจ โดยในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามและบริบทของสังคมไทยเป็นสำคัญด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ⁶² ซึ่งมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยใน พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในมาตรา 4⁶³ ให้ความหมายของ “สิทธิมนุษยชน” ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่กฎหมายรัฐธรรมนูญได้ให้การรับรองหรือซึ่ง หากทำการวิเคราะห์บทบัญญัติดังกล่าวแล้วจะพบว่าเป็นการนำเนื้อหาในมาตรา 3 ของ พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2542 มาบัญญัติไว้ ซึ่งจะพบว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ถูกวางสถานะให้เทียบเท่ากับสิทธิมนุษยชน ซึ่งหากจะคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพเพียงอย่างเดียว นั้นอาจจะไม่เพียงพอ ดังนั้น จะต้องคำนึงถึงหลักความเสมอภาคด้วยเพราะหลักความเสมอภาคถือเป็นสาระสำคัญของแนวคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งต้องได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างใด ๆ และการจะพิจารณาถึงประเภทหรือลักษณะของ คำว่าสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ หรือการรับรองไว้ให้แก่มนุษย์นั้นต้องพิจารณาเป็นหลักสาระสำคัญโดยจะต้องตระหนักถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นเรื่องแรกเพราะหากทุกคน ได้รับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้ว หลักความเสมอภาคและความเท่าเทียมก็จะเกิดขึ้นตามมา⁶⁴ และในมาตรา 26 กำหนดอำนาจให้แก่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ใน ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณี และเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนรวมทั้งการเยียวยา ผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องรวมถึง จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภา และ คณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริม และ คุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดทั้งการแก้ไข ปรับปรุง

⁶² คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ, "บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ 26 มิถุนายน 2560)" [ออนไลน์], แหล่งที่มา [https //cdc.parliament.go.th/darftconstitutio2](https://cdc.parliament.go.th/darftconstitutio2).

⁶³ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ “สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล บรรดาที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย หรือตาม หนังสือสัญญา ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

⁶⁴ ศิริชัย สมศรี, "อำนาจตุลาการกับกรวินิจฉัยสถานะทางรัฐธรรมนูญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์," หน้า 256.

กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม และสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

2.2.2.4 ประมวลกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่กำหนดลักษณะของการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดและกำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำผิดประสงค์ของกฎหมายอาญาคือคุ้มครองส่วนได้เสียของสังคมให้พ้นจากการประทุษร้ายต่าง ๆ กฎหมายอาญาจึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยในประมวลกฎหมายอาญามีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังต่อไปนี้

1. การห้ามเอาคนลงเป็นทาสตามมาตรา 312 เป็นสิ่งที่ต้องห้ามกระทำเนื่องจากเป็นการลดคุณค่าของมนุษย์ลงให้ไม่ต่างจากสัตว์หรือสิ่งของอีกทั้งยังขัดแย้งกับหลักความเสมอภาคซึ่งเป็นสาระที่สาคัญอีกประการหนึ่งของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้น บุคคลจึงไม่อาจถึงนำไปใช้เป็นทาสได้ซึ่งหากมีผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องมีความผิดและต้องรับบทลงโทษที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

2. การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในเรื่องการห้ามใส่ความผู้อื่นตามมาตรา 326 หรือการดูหมิ่นผู้อื่นตามมาตรา 393 เพราะการกระทำดังกล่าวทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายและถูกทำลายชื่อเสียงความเชื่อมั่นและศรัทธาในตัวบุคคลถือเป็นการทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

3. การห้ามกระทำต่อทารุณกรรมต่อบุคคลผู้อ่อนแอได้แก่เด็กที่อายุไม่เกิน 15 ปี บุคคลผู้มีอาการเจ็บป่วยและคนชราซึ่งอันที่จริงแล้วการทารุณกรรมต่อมนุษย์ก็เป็นการละเมิดสิทธิในการมีชีวิตและร่างกายของบุคคลอันเป็นสาระที่สาคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อีกประการหนึ่ง

นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายอาญายังได้กำหนดว่าจะไม่มีเด็กคนใดได้รับการทรมานหรือถูกปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้าจะไม่มีการลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตที่ไม่มีโอกาสจะได้รับการปล่อยตัวสำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอีกทั้งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2550 ได้แก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 246 โดยมี

จุดประสงค์ในการปกป้องสิทธิในการมีชีวิตของทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาโดยให้ทุเลาการบังคับโทษสำหรับหญิงมีครรภ์จากโทษประหารชีวิตเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต⁶⁵

2.2.2.5 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดสิทธิหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนต่อเอกชนเท่าเทียมกัน ซึ่งได้มีการตราบทบัญญัติที่แสดงถึงการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ชัดเจนที่สุด คือกฎหมายในเรื่องความรับผิดทางละเมิดโดย ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ได้ให้ความหมายโดยคร่าว ๆ ว่า "ละเมิด" เป็นความรับผิดทางแพ่งซึ่งผู้ที่เข้าผูกพันต้องชดใช้ค่าเสียหายโดยไม่ได้มีเจตจำนงผูกพันเหมือนกับการเข้าทำนิติกรรม⁶⁶ เป็นความผูกพันโดยใจสมัครแต่ต้องผูกพันโดยผลของกฎหมายแม้ว่าจะไม่ได้สมัครใจเลยเรียกว่านิติเหตุ ซึ่งผู้ใดที่จงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตร่างกายอนามัยเสรีภาพทรัพย์สินหรือสิทธิใด ๆ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายจากการทำละเมิดนั้นซึ่งความรับผิดทางละเมิดตามมาตรา 420⁶⁷ ซึ่งเป็นมาตราแม่บทของลักษณะที่บุคคลต้องรับผิดเนื่องจากการกระทำล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น และการที่กฎหมายให้การรับรองสิทธิให้กับบุคคลก็ย่อมหมายความว่ากฎหมายให้การคุ้มครองและรับรองสิทธิเพื่อไม่ให้มากระทำละเมิดจึงก่อให้เกิดหน้าที่ที่บุคคลอื่นต้องเคารพและไม่ล่วงละเมิดต่อสิทธิ ซึ่งหากผู้ใดกระทำละเมิดให้เกิดความเสียหายแก่สิทธิของผู้อื่นให้ถือว่าผู้นั้นกระทำละเมิดและต้องถูกลงโทษโดยการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือในกรณี มาตรา 423 วรรคแรก ได้บัญญัติไว้ว่า "ผู้ใดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ดีหรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญของเขาโดยประการอื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้นจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เขาเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแต่การนั้นแม้ทั้งเมื่อตนมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริงแต่หากควรจะรู้ได้" ซึ่งเป็นการกล่าวถึงการกระทำละเมิดต่อชื่อเสียงของบุคคลที่เรียกว่าการหมิ่นประมาททางแพ่ง หมายถึง การให้ข่าวที่ที่ฝ่าฝืนความเป็นจริงเป็นการรับรองชื่อเสียงเกียรติคุณและทางทำมาหาได้ซึ่งเป็นความเจริญของบุคคลเป็นสิทธิที่อาจถูกละเมิดได้นอกจากมาตรา 420 ซึ่งการหมิ่นประมาททางแพ่งตามมาตรา 423 วรรคแรกนั้น เป็นการละเมิดต่อชื่อเสียงของบุคคลผู้ถูกหมิ่นประมาทโดยจะต้องพิจารณาถึงความรู้สึกของบุคคล

⁶⁵ วีรวัฒน์ อิศรานูวรรธ, "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนไร้สัญชาติและคนไร้รัฐภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550," หน้า 228.

⁶⁶ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, กฎหมายเบื้องต้นทางธุรกิจ, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538), หน้า 87.

⁶⁷ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 บัญญัติเกี่ยวกับละเมิดไว้ว่า "ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น"

ทั่วไปต้องมุ่งถึงตัวผู้เสียหายโดยตรงซึ่งเป็นการกล่าวขึ้นมลายอ ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงไม่ได้โดยสามารถยกตัวอย่างความการกระทำละเมิดตามมาตรา 423 วรรคแรก ได้ดังนี้

1. การเผยแพร่ข่าวการพูดหรือกระทำการใดๆที่ทำให้บุคคลอื่นเข้าใจความหมายของผู้ไขขำนั้น เช่นการโฆษณาทางวิทยุ ทางโทรทัศน์
2. การไขข่าว ได้แก่ การกระทำที่ผู้ไขข่าวไม่ได้กระทำไม่ได้คิดเองแต่นำข่าวมาจากแหล่งอื่นแล้วนำมาเผยแพร่ด้วยวิธีใดๆที่สื่อความหมายถึงบุคคล เป็นต้น⁶⁸

ในปัจจุบันแม้ว่ายังไม่มีการให้ความหมายที่แท้ของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างไรก็ตาม ก็สามารถที่จะสรุปได้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือ คุณค่าที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคนโดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใด ๆ โดยมีสาระตถะอันเป็นรากฐาน ซึ่งได้แก่ สิทธิในชีวิตร่างกาย และสิทธิที่จะได้รับความเสมอภาค⁶⁹ รวมถึงเป็นคุณค่าตามธรรมชาติของความเป็นมนุษย์โดยเป็นกรอบทางความคิดที่มุ่งจะให้เกียรติ ยกย่องนับถือ และตระหนักว่าในความสัมพันธ์ระหว่างกันนั้น จะปฏิบัติต่อผู้อื่นเยี่ยงสัตว์ หรือในสถานะที่ต่ำกว่ามนุษย์ด้วยกันไม่ได้⁷⁰ อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมในสังคมไทยที่ไม่สอดคล้องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือการที่ประชาชนชาวไทยไม่ได้มีการตระหนักถึงคุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริงอันเนื่องมาจากความรู้สึกลึกซึ้ง ค่านิยม วิถีชีวิต ความเคยชินของคนในสังคมหรืออาจเรียกโดยรวมว่า “วัฒนธรรมทางการเมืองไทย” ได้รับอิทธิพลที่อยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ค้ำชู ระบบศักดินานิยม และระบบอำนาจนิยมเป็นอย่างมาก ทั้งสามสิ่งนี้มีความเกี่ยวเนื่องกันและเกื้อกูลกันมาโดยตลอด โดยระบบอุปถัมภ์คือความสัมพันธ์ที่ผู้อุปถัมภ์มีฐานะเหนือกว่า คุณลักษณะของความสัมพันธ์อยู่ที่ความเป็นมิตรพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันและการแข่งขันเพื่อเข้าถึงทรัพยากรที่ต้องการระบบศักดินา คือในแต่ละชนชั้นจะถือครองที่นาได้ตามบรรดาศักดิ์ของบุคคลนั้น ๆ ทั้งระบบอุปถัมภ์และระบบศักดินานำไปสู่ระบบอำนาจนิยม คือการรวมกลุ่มและการเล่นพรรคพวกคนที่อยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์สายเดียวกันย่อมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มากกว่าจะไปช่วยผู้อื่น ลักษณะดังกล่าวนี้จึงเป็นต้นเหตุให้มีอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องอำนาจในสังคมไทย จึงเป็นตัวกำหนดความถูกต้องความชอบธรรมตามกฎหมายซึ่งจะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองไทยซึ่งประกอบไปด้วยสามระบบนี้ เมื่อพิจารณาประกอบหลักการพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

⁶⁸ เทียนเงิน อุดระชัย, "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์กับขอบเขตการใช้เสรีภาพในการนำเสนอภาพข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์" (นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554), หน้า 316-319.

⁶⁹ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 128.

⁷⁰ นพนิธิ สุริยะ, สิทธิมนุษยชน: แนวคิดและการคุ้มครอง, หน้า 43.

บทที่ 3

การศึกษามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ และลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ

3.1 ความหมายของมวยไทย นักมวยไทยอาชีพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ

มวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ของไทยที่มายาวนาน และปัจจุบันมวยไทยได้พัฒนาขึ้นและแตกต่างจากเดิมเป็นอย่างมากโดยมีการแข่งขันกีฬาสมัครเล่นและมีการจัดชกเป็นกีฬาอาชีพ ดังนั้น ก่อนจะทำการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ จึงจำเป็นต้องรู้ถึงความหมายของสิ่งที่จะศึกษา

3.1.1 ความหมายของมวยไทย

ในการให้ความหมายของคำว่ามวยไทยจากการศึกษาเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องพบว่า มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายของมวยไทยไว้ ดังนี้

อาจารย์โพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง กล่าวว่า มวยไทยหมายถึง กิจกรรมการเคลื่อนไหวชนิดหนึ่งที่มีการใช้อวัยวะเกือบทุกส่วน เช่น ศอก เข่า เท้า หมัดอีกทั้งเป็นศิลปะในการต่อสู้และเป็นกีฬาเพื่อการแข่งขันอีกทั้งยังสามารถใช้ฝึกซ้อมเป็นการออกกำลังกายเพื่อช่วยเรื่องของพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา

อาจารย์จรัสเดช อุลิต กล่าวว่า มวยไทย หมายถึงกีฬาที่มีความผูกพันกับชาติไทยมาอย่างแน่นแฟ้นเป็นกิจกรรมที่แม้แต่พระมหากษัตริย์ของชาติไทยในอดีตต้องทรงให้ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการฝึกอาวุธถึงแม้ว่าปัจจุบันการทำสงครามไม่จำเป็นต้องรบประชิดตัวแต่มวยไทยยังเป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกฝนเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กล่าวว่า มวยไทยเป็นทั้งกีฬาและเป็นยุทธวิธีของไทย ซึ่งประดิษฐ์คิดค้นเอาอวัยวะบางส่วนของร่างกายเป็นอาวุธต่อสู้กับศัตรูและการป้องกันตัวให้พ้นจากภัยอันตราย⁷¹

จากความหมายของมวยไทยดังที่กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า มวยไทย หมายถึงกีฬาการต่อสู้ชั้นสูงเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของชาติเป็นศิลปวัฒนธรรมการต่อสู้ด้วยอาวุธธรรมชาติของชาติไทยเป็นกีฬาที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมมาซึ่งสามารถใช้พัฒนาร่างกาย จิตใจอารมณ์สติปัญญาและสังคม

⁷¹ วินัย พูลศรี, "มวยไทย: การจัดการมรดกภูมิปัญญาของชาติไทยสู่รูปแบบธุรกิจสากล" (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์, คณะวัฒนธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555), หน้า 12-13.

3.1.2 ความหมายของนักมวยไทยอาชีพ

นักมวยไทยอาชีพนั้นเป็นนามเรียกลักษณะของวิชาชีพประเภทหนึ่งโดยประกอบด้วยคำว่า “นักมวยไทย” โดยวิทยานิพนธ์เล่มนี้ใช้ความหมายตามคำว่านักมวย ตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ความหมายถึง ผู้ที่เข้าแข่งขันกีฬามวยทั้งนักมวยสากลและนักมวยไทยเป็นบุคคลที่ขึ้นชกมวยตามกติกาของเวทีมวยมาตรฐาน และได้รับเงินค่าขึ้นชกเป็นรายได้

“อาชีพ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมายว่าการเลี้ยงชีวิต การทำมาหากิน งานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ⁷² อีกทั้งกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ได้แปลคำว่า “อาชีพ” หรือ “professional” หมายถึง เป็นการประกอบกิจการงานเพื่อหาเลี้ยงชีวิตและเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม⁷³

ดังนั้น “นักมวยไทยอาชีพ” จึงหมายถึงผู้ที่ประกอบกิจการงานเพื่อหาเลี้ยงชีพด้วยการแข่งขันกีฬามวยไทยตามกติกาของเวทีมวยมาตรฐาน⁷⁴

3.1.3 ความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ

จากความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในบทที่ 2 ที่กล่าวไว้ว่าเป็นคุณค่าที่เป็นลักษณะเฉพาะที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคนอันสืบเนื่องมาจากความเป็นมนุษย์และเป็นคุณค่าที่ผูกพันกับตัวมนุษย์เท่านั้น อีกทั้งเป็นคุณค่าที่ไม่อาจล่วงละเมิดได้⁷⁵ และหากต้องการจะหาความหมายในเรื่องของลักษณะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพก็ต้องทำความเข้าใจกับลักษณะเฉพาะของอาชีพนักมวยไทยว่ามีความแตกต่างจากกีฬาอาชีพชนิดอื่นอย่างไร และทำไมต้องมีการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ประกอบวิชาชีพนี้ โดยความแตกต่างระหว่างนักมวยไทยอาชีพกับนักกีฬาอาชีพชนิดอื่นสามารถอธิบายได้ ดังนี้

3.1.3.1 ลักษณะเฉพาะของนักมวยไทยอาชีพ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมวยไทยการสามารถบ่งชี้ถึงลักษณะเฉพาะของนักมวยอาชีพที่แตกต่างจากกีฬาอาชีพอื่นและผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเหตุผลที่ควรสร้างมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทยได้แก่

⁷² ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

⁷³ ภูมิรินทร์ ศรีมูล, “ความรับผิดชอบทางละเมิดของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม” (นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 7.

⁷⁴ จิราพร แก้วศรีงาม, “เปิดโลกมวยไทย: ความสัมพันธ์ระหว่างนักมวย ค่ายมวย และธุรกิจในการมวยไทย” (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยามหาบัณฑิต, คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547), หน้า 23.

⁷⁵ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 90.

3.1.3.1.1 เป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อผลกระทบทางร่างกาย

นักมวยเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยเสี่ยงภัยสูงแต่กลับถูกละเลยด้านความปลอดภัย เพราะการชกมวยแต่ละครั้งจะนำมาซึ่งการบาดเจ็บและการเจ็บป่วยสะสมและถ้าหากปล่อยละเลยเวลานาน ๆ ความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตสมองได้รับการกระทบกระเทือนระบบการมองเห็นรวมถึงปัญหาเกี่ยวกับระบบความทรงจำ หรือแม้แต่ในกรณีที่เสียชีวิตขณะชกหรือหลังจากชกหรือมีอาการทางสมอง และอาการทางระบบประสาทจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ไม่อาจเพิกเฉยได้ ซึ่งแม้ว่าภาครัฐได้พยายามเข้ามาแก้ปัญหาด้วยการออกพระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ. 2542 ซึ่งมีข้อสังเกตว่ากฎหมายฉบับนี้อาจจะยังไม่ใช่บทสรุปที่สามารถแก้ปัญหาสุขภาพอนามัยของนักมวยได้ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์สุรชัย เคารพธรรม หัวหน้าหน่วยประสาทศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า การกระทบกระเทือนทางสมองที่มีสาเหตุมาจากการถูกกระแทกหรือปะทะในการแข่งขันจนเกิดการเลือดคั่งในสมองเพราะเส้นเลือดดำที่ในสมองเกิดการฉีกขาดหรือแตก หรือในกรณีที่เส้นเลือดไม่ฉีกขาดสมองจะเกิดอาการที่เรียกว่า “สมองซ้ำ” ซึ่งส่งผลในเรื่องระบบความจำของนักมวยที่ถูกกระแทกโดยความหนักเบาของอาการจะขึ้นอยู่กับแรงกระแทกหรือความถี่ของอาวุธของนักมวยที่กระแทกในบริเวณว่าเป็นจุดสำคัญหรือไม่ เมื่อสมองถูกกระแทกภายในสมองจะเกิดแรงเฉื่อยขึ้นส่งผลให้การเคลื่อนที่ระหว่างสมองและกะโหลกที่ห่อหุ้มสมองนั้นเป็นไปไม่พร้อมกันสมองอาจเคลื่อนที่ไปช้ากว่ากะโหลกหรือกะโหลกอาจเคลื่อนที่ไปช้ากว่าสมองส่งผลให้เส้นเลือดดำที่เชื่อมระหว่างสมอง และชั้นเยื่อหุ้มใต้สมองเกิดการยืดออกนำไปสู่การฉีกขาดทำให้เกิดอาการเลือดออกในสมอง และคั่งสะสมจนไปกดสมองส่งผลให้เกิดอาการทางร่างกายตามมา ซึ่งอาการจะเริ่มหนักขึ้นอย่างรวดเร็วจนอาจเสียชีวิตได้หากไม่ได้รับการรักษาอย่างทันท่วงที ดังนั้นอาชีพนักมวยจึงเป็นอาชีพที่เสี่ยงมากโดยอาการบาดเจ็บจากการชกมวยแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคืออาการที่แสดงออกทันทีและอาการบาดเจ็บที่แสดงออกหลังจากที่เกิดการบาดเจ็บสะสม⁷⁶ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่าเมื่อเข้ามาสู่อาชีพนี้แล้วนักมวยจะต้องสร้างความพร้อมทางร่างกายในด้านพลังกำลังและจิตใจเพื่อให้มีความพร้อมที่จะขึ้นต่อสู้บนเวทีซึ่งหากไม่มีความพร้อมก็จะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้อยู่ตลอดเวลาซึ่งผลจากอาการบาดเจ็บอาจส่งผลให้ต้องทุพพลภาพหรือมีอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ทำให้มวยไทยอาชีพเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความระมัดระวังอย่างสูงเพราะความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายจากการแข่งขันมีผลกระทบต่อร่างกายร่างกายเพราะเป็นแข่งขันที่มีกติกาเน้นความรุนแรงและการปะทะกันโดยตรงซึ่งแตกต่างจากกีฬาอาชีพชนิดอื่น อีกประการสำคัญในเรื่องของการแข่งขันนั้นกีฬามวยไทยมีอุปกรณ์ที่ใช้ป้องกันความปลอดภัยที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับกีฬาชนิดอื่น

⁷⁶ พรพิมล เชนงศักดิ์โสภาคย์, "นักมวย: อาชีพเสี่ยงภัยที่ถูกมองข้ามด้านความปลอดภัย," วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปีที่ 15 ฉบับที่ 29 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2554). หน้า 87.

โดยเฉพาะกีฬาที่เป็นศิลปะการต่อสู้ เช่น คาราเต้ หรือเทควันโด ฯลฯ ดังนั้นนักมวยไทยจึงเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงในการได้รับอันตรายสูงมากซึ่งแม้แต่กีฬาผาดโผนอย่างแข่งขันรถจักรยานยนต์ก็ยังมีการใช้ชุดป้องกันเฉพาะเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

3.1.3.1.2 ความกดดันจากสภาพชีวิตความเป็นอยู่และการทำงาน

นักมวยไทยเป็นอาชีพที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่มีความกดดันแตกต่างจากกีฬาอาชีพชนิดอื่น เหตุเพราะนักมวยอาชีพส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มาจากต่างจังหวัดโดยเฉพาะจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีฐานะยากจนและมีความรู้ที่น้อยซึ่งการเข้ามาเป็นนักมวยอาชีพเพื่อสร้างโอกาสให้คุณภาพชีวิตทั้งของตนเองและครอบครัว⁷⁷ ในกรณีนักมวยที่เป็นเยาวชนผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานมาฝึกหัดมวยไทย และเข้าแข่งขันเพื่อนำรายได้มาจุนเจือครอบครัวซึ่งรายได้ของนักมวยจะประกอบด้วยเงินค่าตัวเงิน และรางวัลพิเศษซึ่งการที่นักมวยจะมีรายได้เหล่านี้จะต้องพยายามฝึกหัดเพื่อให้ผลการแข่งขันชนะจึงจะทำให้ค่าตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ รวมทั้งเงินเดิมพันและรางวัลพิเศษก็เพิ่มตามมาซึ่งรายจ่ายของนักมวยส่วนมากเจ้าของค่ายมวยจะเป็นผู้รับผิดชอบ⁷⁸ ทำให้ชีวิตในค่ายมวยระหว่างช่วงเวลาการฝึกซ้อมซึ่งนอกจากความกดดันที่เกิดจากการฝึกซ้อมอย่างเข้มงวด และยังคงอยู่ห่างจากครอบครัว อีกทั้งนักมวยไทยอาชีพจะต้องอยู่ภายใต้อำนาจการบังคับบัญชาของหัวหน้าค่ายอยู่ตลอดเวลาซึ่งอาจทำให้เสรีภาพในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ถูกลดทอนลงซึ่งนักมวยก็ให้ความยินยอมเพื่อประโยชน์จากการประหยัดค่าใช้จ่าย และเพื่อให้มีเวลาในการฝึกซ้อมซึ่งหากเปรียบเทียบกับนักกีฬาอาชีพชนิดอื่นที่แม้จะมีการพักอาศัยในสถานที่ฝึกซ้อมบ้าง แต่ก็เพียงช่วงเก็บตัวเพื่อฝึกซ้อมในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น

3.1.3.2 คักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ

นักมวยไทยอาชีพเป็นอาชีพที่ต้องใช้ร่างกายแรงใจในการใช้ชีวิตกับระบบการฝึกอย่างหนักของทางค่ายมวยทำให้มีเพียงร้อยละ 50 ของนักมวยอาชีพเท่านั้นที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ⁷⁹ เพื่อให้สามารถดูแลครอบครัวทำให้มีฐานะที่มั่นคงและได้รับการยกย่องว่าเป็นนักกีฬาอาชีพที่ดีได้รับการยอมรับจากสังคมการเข้ามาเป็นนักมวยอาชีพเพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้คุณภาพชีวิตทั้งของตนเองและครอบครัว

⁷⁷ จิราพร แก้วศรีงาม, "เปิดโลกมวยไทย: ความสัมพันธ์ระหว่างนักมวย ค่ายมวย และธุรกิจในการมวยไทย," หน้า 23

⁷⁸ ชาญชัย ยมดิษฐ์ และคณะ, รายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาและสร้างเสริมกีฬามวยไทย: แบบบูรณาการในโครงการมหกรรมกีฬาภูมิภาคไทย (กรุงเทพฯ ฯ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2548), หน้า 87-88.

⁷⁹ ทฤษฎี สิทธิประเสริฐ, "โครงสร้างและพฤติกรรมของตลาดมวยไทย" (เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536), หน้า 70.

จากการศึกษาคำนิยามความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ประกอบกับความหมายและลักษณะเฉพาะของนักมวยไทยอาชีพสามารถนิยามความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพได้ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ หมายถึง คุณค่าสูงสุดของผู้ที่ประกอบการทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพด้วยการแข่งขันกีฬามวยไทยและเป็นคุณค่าที่จะไม่มีผู้ใดมาละเมิดได้ทั้งในทางชีวิตร่างกายและจิตวิญญาณ

3.2 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในประเทศไทย

ในยุคทุกสมัยจะมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นเพื่อใช้ควบคุมในสังคมให้เกิดความสงบเรียบร้อย รวมไปถึงเป็นการกำหนดขอบเขตกิจกรรมของคนในสังคมว่ามีขอบเขตในการกระทำได้มากน้อยเพียงใด และที่สำคัญกฎหมายถือเป็นวิธีการที่รัฐจะสามารถคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลในรัฐได้อาจเป็นในลักษณะที่รัฐปกป้องรักษาให้ประชาชนในรัฐของตนให้ปลอดภัยปราศจากการถูกกระทำ การที่มีลักษณะเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีของบุคคล ซึ่งการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพเป็นลักษณะการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ประเภทกลุ่มวิชาชีพที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์⁸⁰ ในการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ประกอบวิชาชีพกลุ่มนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาในด้านของประวัติศาสตร์โดยจะแบ่งเป็น 2 ยุคสมัย ได้ดังนี้

3.2.1 มาตรการทางกฎหมายในยุคก่อนมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542

ในสมัยโบราณมวยไทยเป็นศาสตร์แห่งยุทธวิธีรบและการป้องกันตัวของคนไทย อีกทั้งยังเป็นการกีฬาเพื่อความสนุก ทำให้มวยไทยเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนไทยจึงมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมวยไทยโดยตามบันทึกในประวัติศาสตร์ยุคก่อนมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542

3.2.1.1 กฎหมายในยุคโบราณสมัยกรุงศรีอยุธยาถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ในสมัยโบราณมีการบัญญัติกฎหมายในเรื่องของการชกมวยไว้ค่อนข้างน้อยมาก อีกทั้งเป็นการบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับแข่งขันชกมวยในรูปแบบการละเล่นเท่านั้น อันได้แก่

3.2.1.1.1 กฎหมายพระเจ้ามังรายหรือมังรายศาสตร์ ลักษณะวิวาท พ.ศ. 2230

เป็นกฎหมายในรัชสมัยรัชกาลสมเด็จพระเพทราชา ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมวยไทยระบุไว้ว่า “มาตราหนึ่ง คนสองคนตีกัน ปล้ำกัน ผู้หนึ่งตายก็ให้เลิก แล้วกันไป

⁸⁰ อุดม รัฐอมฤต นพนิธิ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ, การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28, หน้า 77-79.

เพราะเขาปล้ำกันฉิเจ้าพระยา เจ้าขุนตีกันปล้ำกันและมีผู้ยุยงให้ทำหากฝ่ายหนึ่งตายลงให้ผู้ยุยงท่านเผาศพเสียเพราะไปเคียวเชิญให้ต่อสู้กัน⁸¹ ในบทบัญญัติข้างต้น แม้จะมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ยุยงส่งเสริมให้มีการแข่งขันชกมวยในกรณีที่มีผู้เข้าแข่งขันฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต โดยให้ผู้ยุยงส่งเสริมให้นักมวยเข้าแข่งขันกันในกรณีที่มีนักมวยเสียชีวิตจากการแข่งขันผู้ที่ยุยงจะต้องเป็นฐานะนำศพไปประกอบพิธีทางศาสนา อย่างไรก็ตาม การบัญญัติโทษดังกล่าวก็ไม่ได้มีจุดประสงค์ให้เป็นการป้องปรามผู้ยุยงส่งเสริมให้เกิดความหวาดกลัวในการกระทำความผิดฐานการเป็นผู้ที่ยุยงส่งเสริมแต่อย่างใด ซึ่งหากเป็นกรณีผู้มีเจตนาที่ไม่สุจริตที่ต้องการให้นักมวยต่อสู้กันจนถึงแก่ชีวิตก็สามารถกระทำได้โดยง่ายเพราะบทลงโทษที่บัญญัติไว้ไม่มีความรุนแรงพอที่จะเป็นการควบคุมพฤติกรรมดังกล่าวได้

3.2.1.1.2 กฎหมายกฎหมายตราสามดวง

เป็นกฎหมายในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ตามบันทึกในกฎหมายตราสามดวงฉบับราชบัณฑิตยสถานจัดพิมพ์ตามต้นฉบับหลวงซึ่งเป็นการนำกฎหมายที่ได้ใช้บังคับในช่วงสมัยอยุธยา⁸² โดยนำมาชำระความและบังคับใช้ในสมัยรัตนโกสินทร์มีบทบัญญัติที่ว่าด้วยการแข่งขันชกมวยโดยบัญญัติไว้ในบทพระอาการเบดเสจร บทที่ 117 ความว่า “มาตราหนึ่ง ชนชั้นทั้งสองเป็นเอกฉันท์ตีมวยด้วยกันก็ดี แลปล้ำกันก็ดี แลผู้หนึ่งต้องเจ็บปวดก็ดีไซ้หนักถึงแก่มรณภาพก็ดี ท่านว่าผู้นั้นหาโทษมิได้ อนึ่งผู้ใดยุยงก็ดี ผู้ตรวจวัลก็ดี ให้ปล้ำกันนั้นผู้หาโทษมิได้เพราะเหตุผู้นั้นจะได้มีจิตรเจตนาที่จะใคร่ให้สิ้นชีวิตนั้นหามิได้แต่จะใคร่ดูแลนเป็นสุขภาพเป็นกรรมของผู้ถึงมรณภาพเองแลฯ”⁸³ จากบทบัญญัติในข้างต้นหมายความว่าหากนักมวยทั้งสองฝ่ายสมัครใจที่จะต่อสู้กันหากมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่ความตายก็จะเอาโทษกับอีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้เพียงถือเป็นเหตุยินยอมพร้อมใจของตัวนักมวยเอง ไม่มีการกล่าวถึงกฎหมายหรือระเบียบในการแข่งขันที่ว่าด้วยการคุ้มครองชีวิตและร่างกายของผู้เข้าแข่งขันชกมวยแต่อย่างใด

จะเห็นได้ว่าจากตัวอย่างของบทบัญญัติที่ได้กล่าวมาในข้างต้นไม่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยน้อยมาก จะมีก็เพียงแต่บทลงโทษเพียงเล็กน้อยในกรณีของผู้ที่ยุยงให้เกิดการแข่งขันชกมวยขึ้นที่จะต้องรับผิดชอบในการเป็นฐานะเผาศพผู้เสียชีวิตจากการแข่งขันชกมวยเท่านั้น เนื่องจากในยุคดังกล่าวถือว่าการแข่งขันชกมวยเป็นเรื่องของการละเล่นของคนทั่วไปไม่ได้มีลักษณะเป็นอาชีพและจะจัดขึ้นเฉพาะการจัดมหรสพใน

⁸¹ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช, กฎหมายสมัยอยุธยา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559), หน้า 82.

⁸² จิราพร แก้วศรีงาม, "เปิดโลกมวยไทย: ความสัมพันธ์ระหว่างนักมวย ค่ายมวย และธุรกิจในการมวยไทย," หน้า 18.

⁸³ กฎหมายตราสามดวง ฉบับราชบัณฑิตยสถาน จัดพิมพ์ตามต้นฉบับหลวง, หน้า 507.

งานเทศกาลที่สำคัญเท่านั้น อีกทั้งเงินรางวัลน้อยมากและการแข่งขันชกมวย⁸⁴ ทำให้ผู้ที่ถูกเรียกว่า “นักมวย” เป็นเพียงประชาชนธรรมดาที่เข้าแข่งขันชกมวยในช่วงเทศกาล

3.2.1.2 ยุคที่มีการจัดทำประมวลกฎหมายอาญา

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้มีการจัดทำประมวลกฎหมายลักษณะอาญา โดยทรงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจชำระและร่างประมวลกฎหมายขึ้นโดยนำเอาระบบกฎหมายแบบซีวิลลอว์ตามแบบประเทศในภาคพื้นยุโรปมาเป็นแนวในการปฏิรูประบบกฎหมายของไทย เพราะบทบัญญัติทางกฎหมายหลายฉบับโบราณเกินไปไม่สอดคล้องกับแนวความคิดสมัยใหม่รวมถึงชาติตะวันตกที่กำลังมีอิทธิพลมากขึ้นจนทำให้เกิดผลกระทบจากการทำสนธิสัญญานอกอาณาเขตเพราะเห็นว่าระบบกฎหมายไทยมีความไม่ทันสมัย

3.2.1.2.1 เจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมายอาญา

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมหाराชทรงจัดแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจชำระร่างประมวลกฎหมายแบบสมัยใหม่ขึ้นโดยมีพระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์ทรงเป็นประธาน โดยเหตุผลประการสำคัญเพื่อจะทำให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากข้อเสียเปรียบในเรื่องสิทธิสภาพนอกอาณาเขตและถือความจำเป็นที่จะต้องรีบจัดทำในเวลานั้น สำหรับเหตุผลที่เลือกยกร่างประมวลกฎหมายลักษณะอาญาก่อนประมวลกฎหมายอื่นนั้น นอกจากเหตุผลในเรื่องสิทธิสภาพนอกอาณาเขตดังกล่าวมาแล้วก็มีผู้ให้ความเห็นว่าเนื่องจากในขณะนั้น คนไทยและเจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมายยังไม่ค่อยมีความเข้าใจในการชำระกฎหมายแบบประมวลและ ในบรรดา กฎหมายลักษณะต่าง ๆ กฎหมายอาญาเป็นประมวลกฎหมายที่ร่างได้ง่ายที่สุดและ ศาลต่าง ๆ จึงสามารถเข้าใจได้ง่ายเช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นการเหมาะสมที่จะเริ่มงานตรวจชำระและจัดร่างประมวลกฎหมายอาญาขึ้นก่อน แต่เดิมกฎหมายอาญาของไทยมิได้จัดทำในรูปประมวลกฎหมายแต่มีลักษณะเป็นกฎหมายแต่ละฉบับไป เช่น กฎหมายลักษณะโจร ลักษณะวิวาท เป็นต้นจึงทำให้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ซึ่งเป็นประมวลกฎหมายฉบับแรกของไทย⁸⁵ โดยกฎหมายลักษณะอาญาฉบับดังกล่าวได้ใช้บังคับมาเป็นเวลาประมาณ 48 ปี จนถึง พ.ศ. 2500 จึงได้มีการได้ยกเลิกไป และได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน⁸⁶

⁸⁴ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ศิลปะมวยไทย (กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540), หน้า 17.

⁸⁵ ชาญชัย แสงศักดิ์ และวรรณชัย บุญบำรุง, สาระนั้นารู้เกี่ยวกับการจัดทำประมวลกฎหมายของต่างประเทศและของไทย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2543), หน้า 129-130.

⁸⁶ หยุด แสงอุทัย, กฎหมายอาญาภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 20 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552), หน้า 1.

3.2.1.2.2 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของ นักมวยไทยอาชีพในกฎหมายอาญา

ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร ได้กล่าวไว้ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือที่มาของคุณค่าพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ในทางส่วนตัว ดังนั้นหากมีการกระทำที่มีผลกระทบต่อคุณค่าพื้นฐานของมนุษย์แล้วต้องถือว่า การกระทำที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับบทพิจารณาว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 ได้กล่าวไว้ใน ข้อ 6 (1) ว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิตมาตั้งแต่กำเนิดสิทธินี้ต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายบุคคลจะต้องไม่ถูกทำให้เสียชีวิตโดยอำเภอใจ⁸⁷ ดังนั้น การคุ้มครองชีวิตบุคคล เป็นหลักพื้นฐานสำคัญในกฎหมายอาญาเพราะหากไม่มีชีวิตสิทธิต่าง ๆ ก็จะไม่มีความหมายไม่ว่าจะเป็นสิทธิในชีวิตร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง และทรัพย์สิน ดังนั้น ชีวิตจึงเป็นจุดเริ่มต้นของสิทธิทั้งปวงโดยกฎหมายประสงค์จะคุ้มครองชีวิตหลังจากที่มีการเกิดขึ้นมาแล้ว และไม่ให้มีการทำลายชีวิตไม่ว่าชีวิตผู้อื่นหรือตนเอง ซึ่งวิธีป้องกันชีวิตของบุคคล ได้แก่ การบัญญัติโทษทางอาญาไว้ ได้แก่ การประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน⁸⁸

3.2.1.2.3 กรณีศึกษาการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทย อาชีพโดยประมวลกฎหมายอาญา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนจะขอยกตัวอย่างการใช้บทบัญญัติในกฎหมายอาญาเฉพาะที่เคยนำมาใช้ในเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นกับนักมวยไทยอาชีพโดยมีคำพิพากษาเป็นกรณีศึกษาที่ว่าด้วยการใช้กฎหมายอาญาในการคุ้มครองชีวิตของนักมวยไทยในปี พ.ศ. 2510 ได้เกิดคดีเกี่ยวกับการพนันแข่งขันชกมวยจนเป็นเหตุให้นักมวยเสียชีวิตเพราะการจัดนักมวยขึ้นชกมวยเพื่อเอาพนันโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายโดยได้กล่าวถึงเหตุแห่งการเสียชีวิตของนักมวยเกิดขึ้นหลังจากที่การแข่งขันเสร็จแล้วนักมวยเกิดเสียชีวิตระหว่างเดินทางไปโรงพยาบาล ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1083/2510

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ 1 ได้ชกมวยกับผู้ตายซึ่งเป็นบุตรโจทก์ โดยการสนับสนุนร่วมมือของจำเลยที่ 2 ถึงที่ 7 เพื่อพนันเอาเงินและมีได้รับอนุญาตจากทางราชการเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตายขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 ประกอบมาตรา 83

⁸⁷ คณิต ฒ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2549), หน้า 67.

⁸⁸ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด และลหุโทษ, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552), หน้า 216-217.

และมาตรา 86⁸⁹ โดยจำเลยทั้งหมดให้การว่า ผู้ตายกับจำเลยที่ 1 ชกมวยโดยมีการพนันกันจำเลยที่ 2 ไม่ได้สนับสนุนให้มีการกระทำผิดจำเลยที่ 3 ถึงจำเลยที่ 7 ซึ่งเป็นกรรมการที่เลี้ยงผลการชกเสมอกัน ผู้ตายเสียชีวิตระหว่างเดินทางไปโรงพยาบาล

ศาลชั้นต้นฟังว่า จำเลยที่ 1 กับผู้ตายเป็นเพื่อนกัน ตกลงพนันชกมวยกเจตนาแข่งขันชกมวย จำเลยที่ 1 ไม่ผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 จำเลยที่ 2 ถึงที่ 7 ไม่ใช่ตัวการหรือผู้สนับสนุนผู้ตายไม่ใช่ผู้เสียหายตามกฎหมาย โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องแทนผู้ตาย พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า เหตุที่ผู้ตายตายเกิดจากสมัครใจเข้าชกมวยกัน เป็นกีฬาต่างฝ่ายไม่มีเจตนาละเมิดกฎหมาย ไม่มีความผิด พิพากษายืน โจทก์ฎีกา

ฎีกาเห็นว่า การที่จำเลยกับผู้ตายเป็นเพื่อนกัน ตกลงพนันชกมวยเป็นเจตนาแข่งขันชกมวยโดยกำหนดการชกกัน 5 ยก ยกละ 3 นาที มีกรรมการเป็นผู้ห้ามและคอยจับเวลา ต่อมาเมื่อชกกันเสร็จแล้วผู้ตายจึงถึงแก่ความตายเพราะสมองได้รับความกระทบกระเทือนอย่างแรง ถือว่าชกมวยกันโดยจะถือว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้เสียหายตามกฎหมายไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องสมัครใจเข้าชกมวยซึ่งกันและกันเมื่อผู้ตายไม่ใช่ผู้เสียหายตามกฎหมายโจทก์ซึ่งเป็นบิดาของผู้ตายก็ไม่มีอำนาจฟ้องคดี จึงพิพากษายืน

จากคำพิพากษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การชกมวยด้วยความมุ่งหมายในทางกีฬาที่ไม่ใช่มีเจตนาทำร้ายเมื่อชกกันเสร็จแล้วถึงจะมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่ความตายเพราะสมองได้รับความกระทบกระเทือนอย่างแรง ก็ไม่ทำให้คู่ชกอีกฝ่ายไม่มีความผิดแต่อย่างใด⁹⁰ แม้ว่าความตายนั้นจะเป็นผลโดยตรงที่เกิดจากการแข่งขันชกมวยก็ตาม ดังนั้นหากเชื่อมโยงระหว่างการใช้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁸⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 “ผู้ใดมิได้มีเจตนาฆ่า แต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 289 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี”

มาตรา 83 “ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำ ความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวการต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

มาตรา 86 “ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิด ก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ต้อง ระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น”

⁹⁰ คณิต ฒ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, หน้า 118.

กฎหมายอาญาในการอำนวยความสะดวกกับหลักการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในเรื่องของการคุ้มครองสิทธิในชีวิตของนักมวยจะเห็นว่ากฎหมายอาญายังมีข้อจำกัด ดังนี้

1. กฎหมายอาญาเป็นบทบัญญัติที่ปกป้องสิทธิในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินหรือชื่อเสียงของบุคคลทั่วไป ซึ่งกรณีอาชีพที่มีความเสี่ยงสูงต่อผลกระทบทางร่างกายอย่างนักมวยอาชีพที่มีโอกาสได้รับอันตรายมากกว่ากีฬาอาชีพชนิดอื่น อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประกอบการอาชีพที่มีลักษณะเสี่ยงอันตรายอย่างนักมวย รวมถึงรายละเอียดในการควบคุมผู้ที่เกี่ยวข้องในการแข่งขันไม่ว่าจะเป็น กรรมการ หรือพี่เลี้ยง หัวหน้าค่าย หรือบุคคลใดที่มีส่วนร่วมในการทำให้เกิดการแข่งขันขึ้น จึงทำให้กฎหมายอาญามีข้อจำกัดในเรื่องรายละเอียดของการคุ้มครองสิทธิในชีวิต ร่างกาย ความปลอดภัยของนักมวยอาชีพ

2. หากพิจารณาในหลักการของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งเป็นคุณค่าอันมีลักษณะเฉพาะโดยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น สามารถดำรงอยู่ได้ถึงแม้ว่าบุคคลจะสร้างความเสียหายให้แก่ตนเอง ดังนั้น ในกรณีนี้ผู้เสียชีวิตเป็นนักมวยที่ยอมแข่งขันชกมวยเพื่อการพนันนั่นเอง ซึ่งเป็นการแข่งขันที่ไม่ได้มีการขออนุญาตจากทางราชการเท่ากับว่าฝ่าฝืนระเบียบทางราชการถือเป็นการสร้างความเสียหายให้แก่ตนเองแต่หากใช้แนวคิดเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มาพิจารณาการกระทำดังกล่าวของนักมวยที่เป็นผู้เสียชีวิต ก็ไม่ทำให้สิทธิในชีวิตร่างกายอันเป็นสาระสำคัญของหลักการศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เสียชีวิตเสื่อมลงไปด้วย⁹¹ ซึ่งกฎหมายอาญาไม่ได้มีมาตรการครอบคลุมถึงการป้องกันการละเมิดสิทธิในชีวิตร่างกายของผู้เสียชีวิตในเรื่องนี้ ทำให้ศาลมองว่าความตายของนักมวยนั้นเกิดจากการสมัครใจเข้าแข่งขันกันเองทำให้เกิดข้อจำกัดในการวินิจฉัยคดีทำให้ไม่สามารถหาผู้ที่ต้องมารับผิดชอบในความตายของนักมวยได้

ดังนั้น เพื่อให้มีการคุ้มครองผู้ที่ประกอบอาชีพนักมวยจำเป็นต้องมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬาชกมวยเป็นการเฉพาะที่กำหนดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในเรื่องของการจัดการแข่งขันการดำเนินการใดๆที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยโดยเฉพาะมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองความปลอดภัยรวมถึงสถานภาพของอาชีพนักมวยให้มีความเท่าเทียมกันกับการประกอบอาชีพอื่น ๆ

3.2.2 มาตรการทางกฎหมายภายหลังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ.

2542

มวยไทยกลายเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจึงจำเป็นต้องมีการตรากฎหมายสำหรับอาชีพนี้เป็นพิเศษในการดูแลการจัดแข่งขันและดูแลคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมแก่นักมวยเหตุเพราะกีฬามวยจะเป็นกีฬาที่โดยนักกีฬาสามารถแข่งขันลำพังคนเดียวไม่ได้มีรูปแบบเล่น

⁹¹ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 92.

เป็นที่มาแต่เนื่องจากลักษณะเฉพาะในการฝึกซ้อมหรือแข่งขันก็จำเป็นจะต้องมีบุคคลอื่น ๆ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง⁹² จำเป็นต้องมีการบัญญัติกฎหมายที่เหมาะสมกับผู้ประกอบอาชีพชนิดนี้จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ.2542

3.2.2.1 เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ. 2542

ปัจจุบันกีฬามวยไทยเป็นธุรกิจที่สามารถสร้างรายได้จากการพนันได้อย่างมหาศาลหมื่นเวียนในวงการค้ากีฬามวยไทยโดยเฉพาะกลุ่มนักพนันที่เป็นผู้มีอิทธิพล อย่างไรก็ตาม นักมวยไทยก็ยังคงถูกละเลยในเรื่องของการประกอบอาชีพในเรื่องของหลักประกันในความปลอดภัย และความมั่นคงในการทำงานในอนาคตจะทำให้ยึดเป็นอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เนื่องด้วยลักษณะของอาชีพนักมวยไทยนั้น นอกจากจะต้องมีความขยัน และมุ่งมั่นฝึกซ้อมอย่างหนักเพื่อพัฒนาความสามารถของตนแล้ว การได้ออกโอกาสจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องของเหยียดอื่นใด เช่น หัวหน้าค่ายหรือผู้จัดการแข่งขันก็เป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น เพื่อให้มีการควบคุมดูแลการแข่งขันมวยและส่งเสริมสนับสนุนกีฬามวยให้มีความมาตรฐานจึงสมควรให้มีกฎหมายเพื่อควบคุมกิจการดังกล่าวและเพื่อจัดให้มีมาตรการคุ้มครองคุณภาพชีวิตของนักมวยและบุคคลในวงการมวยที่เหมาะสมจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้⁹³

3.2.2.2 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในพระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ.2542

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ถือเป็นสิทธิที่สามารถคุ้มครองให้แก่บุคคลไม่ให้ได้รับการเลือกปฏิบัติ หรือการปฏิบัติที่ไม่สมกับความเป็นมนุษย์ของบุคคล โดยสามารถพิจารณาเชิงภาวะวิสัยว่าการกระทำใดที่มีอยู่ทั่วไปละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งไม่ใช่การพิจารณาตามความคิดเห็นของแต่ละบุคคลโดยบทบัญญัติดังกล่าวเป็นพัฒนาการแห่งการคุ้มครองสิทธิของปัจเจกบุคคลโดยในพระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ. 2542 ในแง่มุมของการความคุ้มครองสารัตถะสำคัญศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพไว้ ดังนี้

3.2.2.2.1 การคุ้มครองในเรื่องสิทธิในชีวิตและร่างกาย

สิทธิในชีวิตและร่างกายเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของมนุษย์แต่ละคนและเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่แสดงให้เห็นว่ามนุษย์มีอิสระที่จะกำหนดตนเองได้ตามเจตจำนงที่ตนต้องการ และจะต้องไม่มีผู้ใดสามารถละเมิดสิทธินี้ได้โดยใน

⁹² สุนาถ หาญเพียรพล, "กฎหมายคุ้มครองนักกีฬาอาชีพ" (นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550), หน้า 38.

⁹³ วิกรณ์ รักษ์ปวงชน, "มวย กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ," วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช ฉบับที่ 2 ปีที่ 19(ธันวาคม 2550). 122.

พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ได้กำหนดการคุ้มครองในเรื่องของชีวิตและร่างกายไว้ในส่วนของ การกำหนดมาตรการว่าด้วยความปลอดภัยให้กับนักมวย ดังนี้

1) การดำเนินการเพื่อความปลอดภัยภายใต้มาตรา 14 กรณีการจัดการแข่งขันโดยออกเป็น ระเบียบคณะกรรมการกีฬามวยว่าด้วย ความปลอดภัยสำหรับนักมวย พ.ศ. 2543 โดยสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้ในการจัดการแข่งขันทุกครั้งจะต้องจัดให้มีแพทย์แผนปัจจุบันตรวจสอบสุขภาพของนักมวยก่อนการแข่งขันชกมวยเพื่อให้แน่ใจว่าเพื่อนักมวยมีสภาพร่างกายพร้อมในการแข่งขัน รวมถึงระหว่างการแข่งขันจะต้องมีแพทย์หรือพยาบาลวิชาชีพ รวมถึงอุปกรณ์ทางการแพทย์ประจำสนามมวยในช่วงที่มีการแข่งขัน ในกรณีผู้จัดการแข่งขัน จะต้องมีการประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลอันเนื่องมาจากการแข่งขันให้กับนักมวย

2) การกำหนดกติกาการแข่งขันให้เหมาะสมกับอายุ การส่งเสริม คุ้มครองมวยเด็กที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี ตามมาตรา 26 โดยจะต้องขออนุญาตจากนายทะเบียน อีกทั้ง การแข่งขันต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการมวยในเรื่องมาตรการเพื่อความปลอดภัย อันได้แก่ ต้องสวมใส่เครื่องป้องกันที่หัว และต้องใช้นวมมีขนาดน้ำหนักไม่น้อยกว่า 6 ออนซ์เพื่อป้องกันการ กระแทบที่อันตรายของเด็กซึ่งอาจส่งผลให้พัฒนาการทางสมองมีปัญหาต่อการดำรงชีพต่อไปใน อนาคต

3) การกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้จัดการแข่งขันโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา 55 และผู้ทำละเมิดต่อสวัสดิภาพของนักมวยในมาตรา 61 กำหนดโทษจำคุกหรือปรับ สำหรับผู้ที่ปลอมปนอาหารหรือเครื่องดื่มให้นักมวยบริโภค หรือเสพ หรือวางยานักมวยเพื่อ จุดประสงค์ในการล้มมวย

3.2.2.2.2 การคุ้มครองในเรื่องของความเสมอภาคในการประกอบอาชีพ

การคุ้มครองในเรื่องของหลักความเสมอภาคเพื่อให้มนุษย์สามารถ ดำรงตนอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีอย่างแท้จริงนอกจากนั้นปัจเจกบุคคลจะมีสิทธิในชีวิตและร่างกายแล้ว ปัจเจกบุคคลยังจะต้องมีหลักประกันในเรื่องหลักความเสมอภาคอีกประการหนึ่งด้วยจึงทำให้หลัก ความเสมอภาคจึงเป็นรากฐานที่สำคัญอีกประการหนึ่งของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์⁹⁴ ซึ่งเป็น สาระสำคัญของเสรีภาพขั้นพื้นฐานโดยถือว่ามนุษย์ทั้งหลายนั้นเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันใน เกียรติศักดิ์และสิทธิโดยไม่มีการแยกในการใดมาซึ่งสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานย่อมไม่มี ความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ความคิดเห็นทางการเมือง หรือทางอื่น ๆ สังคม ทรัพย์สิน ภูมิลำเนาแหล่งกำเนิด และสถานะอื่น ๆ ซึ่งสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับบุคคลที่พึงจะ ได้รับอันเกี่ยวกับนักกีฬามวยกล่าวคือ บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับสิทธิประโยชน์เสมอภาคกันในทาง

⁹⁴ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 90.

กฎหมายและชอบที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน⁹⁵ ดังนั้น เพื่อให้พนักงานขายอาชีพไม่ถูกเลือกปฏิบัติในการทำงานรวมถึง การถูกแทรกแซงการทำงานจากกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจในวงการมวยอาชีพตัวอย่าง เช่น เจ้าของค่ายมวย หรือผู้จัดการแข่งขัน โดยในบทบัญญัติในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 กำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองนักมวยไว้ ดังนี้

1. การจ่ายเงินรางวัลตามมาตรา 15 อาชีพนักกีฬามวยอาชีพการชกมวยบนเวทีการแข่งขันเพื่อได้มาซึ่งรายได้หรือเงินรางวัลเป็นค่าตอบแทนซึ่งกฎหมายกำหนดให้ต้องจ่ายเงินรางวัลให้แก่พนักงานขายซึ่งต้องไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของค่าตอบแทนรวมกันทั้งหมดที่ผู้จัดการรายการแข่งขันมวยตกลงจ่ายให้แก่พนักงานขาย หัวหน้าค่ายมวย และผู้จัดการนักมวย โดยจะต้องทำหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อพนักงานขาย หัวหน้าค่ายมวย ผู้จัดการนักมวย และผู้จัดการรายการแข่งขันมวยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดค่าตอบแทนไว้เป็นหลักฐาน และในกรณีมีผู้ใดมอบทรัพย์สินที่นอกเหนือจากเงินรางวัลให้แก่พนักงานขายโดยตรงให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของนักมวยทั้งหมด หากผู้ใดทำข้อตกลงเพื่อขอแบ่งปันทรัพย์สินดังกล่าวจากนักมวยให้ข้อตกลงนั้นถือเป็นโมฆะแสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ได้กำหนดมาตรการในการคุ้มครองสิทธิในการประกอบอาชีพของนักมวยไม่ให้มีการแทรกแซงจากบุคคลอื่นที่ต้องการหาประโยชน์จากนักมวย ถือเป็นความเสมอภาคแห่งโอกาสที่นักมวยสามารถกำหนดเจตจำนงของตนเองในเรื่องของการดำรงชีวิตที่มั่นคง

2. มีการจัดตั้งกองทุนกีฬามวยโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 52 ออกเป็นระเบียบคณะกรรมการกีฬามวย ว่าด้วยการบริหาร การจัดหาผลประโยชน์และการใช้จ่ายเงินกองทุนกีฬามวย พ.ศ. 2543 ข้อ 5 (2) เพื่อจัดสวัสดิการรวมทั้งความช่วยเหลือแก่พนักงานขายในกรณีประสบอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วยจากการแข่งขันกีฬามวย หรือกรณีอันควรแก่การสงเคราะห์อื่น เช่น กรณีว่างงานหรือไม่อาจทำการแข่งขันได้เพื่อเป็นหลักประกันว่าเมื่อนักกีฬามวยไม่อาจทำการแข่งขันได้ก็ยังคงได้รับความช่วยเหลือและดูแลตามความจำเป็นและสมควร ซึ่งการคุ้มครองสวัสดิภาพของนักกีฬามวยเป็นการให้ความเชื่อมั่นแก่พนักงานขายอาชีพว่าจะได้รับการคุ้มครอง และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในการอยู่ในสังคมนักกีฬามวย มีการแบ่งลักษณะและประเภทการคุ้มครองเพื่อใช้เป็นหลักประกันขั้นพื้นฐานแก่นักกีฬามวย เพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดีในระหว่างการแข่งขันเมื่อต้องเผชิญกับความยากลำบาก ในการดำรงชีพในช่วงเวลาใดๆ เช่น อยู่ในภาวะว่างงาน หรือภาวะเจ็บป่วย หรือเมื่ออยู่ในช่วงสูงวัยรวมถึงยังมีผลต่อบุคคลในครอบครัวที่อยู่ในความรับผิดชอบหรือความดูแลของนักกีฬามวย เช่น คู่สมรส หรือบุตรให้มีความเป็นอยู่ที่ดี และช่วยบรรเทาความเดือดร้อน จากการขาดรายได้ของของนักมวยผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งเป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัว

⁹⁵ สมชาย กษิติประดิษฐ์, สิทธิมนุษยชน, พิมพ์ครั้งที่ 16 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551), หน้า 56-57.

3.3 การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในช่วงมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542

แม้ว่าพระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติมาตรการทางกฎหมายการคุ้มครองในเรื่องสิทธิในชีวิต ร่างกาย และความเสมอภาคในการประกอบอาชีพ ซึ่งถือเป็นการคุ้มครองในสาระสำคัญของแนวคิดเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อย่างไรก็ตาม การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์กับนักมวยไทยอาชีพก็ยังมิเกิดขึ้นโดยเกิดจากการกระทำของของบุคคลบางกลุ่มที่แสวงหาผลประโยชน์ต่อตัวนักกีฬามวยไทยอาชีพเป็นเครื่องมือในการหาประโยชน์โดยไม่สนใจถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับนักมวย ซึ่งเป็นการละเมิดต่อบทบัญญัติในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 อันได้แก่

3.3.1 การพนันมวย

การพนันขั้นต่อถือเป็นส่วนหนึ่งในจารีตประเพณีของคนไทยหลายคนที่ยึดเป็นชีวิตจิตใจมาหลายยุคหลายสมัย โดยในสมัยอยุธยาเริ่มบันทึกทางประวัติศาสตร์โดยซิมองเออ ลาลูแบร์ ได้กล่าวไว้ว่า “ชาวสยามนั้นรักการพนันเป็นชีวิตจิตใจถึงขนาดยอมขายตัวเองหรือสมาชิกในครอบครัวไปเป็นทาสเพื่อใช้หนี้พนัน”⁹⁶ จากความนิยมการพนันของคนไทยในทุกยุคทุกสมัยสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้มีการพนันแฝงอยู่ในการแข่งขันกีฬาเกือบทุกประเภทซึ่งรวมถึงมวยไทย ทำให้เกิดการสร้างกลไกที่พัฒนาให้ซับซ้อนขึ้นของนักพนันแต่ละยุคสมัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการพนันมวยนั้นได้มีการขยายวงกว้างไปสู่ผู้ชมรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันชกมวยไทยทางโทรทัศน์แทนที่การถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์จะมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการอนุรักษ์ส่งเสริม และเผยแพร่กีฬามวยไทยให้เป็นศิลปะประจำชาติสืบไปนั้น และกลายเป็นช่องทางให้กลุ่มคนบางกลุ่มในการแสวงหาผลประโยชน์ทางด้านการพนันได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องทำให้มีธุรกิจการค้าที่มีการเล่นพนันมวยไทยอาชีพกระจายตัวมากขึ้นทำให้มวยไทยมีความเสื่อมลงโดยผู้ที่ต้องรับผลร้ายที่สุดคือตัวนักมวยไทยอาชีพ และที่ร้ายกว่านั้นการพนันมวยเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ เกิดขึ้นตามมาไม่ว่าจะเป็นปัญหาการล้มมวย หรือการให้เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีขึ้นชกมวย ซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพทั้งสิ้น หากย้อนไปถึงพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันบทบัญญัติดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้อยู่ โดยให้อยู่ในขอบเขตและเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด คือ อนุญาตให้มีการเล่นการพนันได้เฉพาะตามที่ได้ขออนุญาต ส่วนในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ก็ได้มีระเบียบในเรื่องของอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขอใบอนุญาตการจัดตั้งสนามมวย ใบอนุญาตการจัดการ การแข่งขันกีฬามวยเป็นการเฉพาะชั่วคราวใบอนุญาตการเป็นผู้จัดการนักมวย นายสนามมวย หรือผู้จัดรายการแข่งขันมวย หรือจะเป็นการออกไปแทนใบอนุญาตการจัดตั้งสนามมวยใบ

⁹⁶ มร เตอะ ลาลูแบร์, จดหมายเหตุ ลาลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม, สันต์ ท.โกมลบุตร, ผู้แปล, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศรีปัญญา, 2557), หน้า 159.

แพนโบอนุญาต⁹⁷ ซึ่งทำให้เกิดข้อสังเกตประการหนึ่งเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีการเล่นพนันมวยตาม กฎกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ข้อ 4 ก (8) ให้อำนาจผู้อำนวยการสำนักงานและนิติกรกรมการปกครองในกรณีการ แข่งขันจัดในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และสำหรับการแข่งขันที่จัดขึ้นในจังหวัดอื่นนอกจาก กรุงเทพมหานครให้เป็นอำนาจหน้าที่ของอำเภอหรือปลัดอำเภอ⁹⁸ ซึ่งจะเห็นได้ว่าระเบียบดังกล่าวให้อำนาจข้าราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นการไม่สอดคล้องกับสมัย ปัจจุบันที่พระราชบัญญัติกีฬา มวย พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ในมาตรา 9 เรื่องของการควบคุมดำเนินการ จัดการเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬามวยว่าให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกีฬา มวยซึ่งควรจะมีบทบาทในการควบคุมหรือกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการพนันมวยด้วย

จากการที่กฎหมายอนุญาตให้มีการพนันมวยอาจเป็นช่องทางให้กลุ่มบุคคลบางกลุ่มที่ อยากรจัดการพนันมวยขึ้นโดยอาจใช้ประโยชน์จากข้อบัญญัติดังกล่าวได้ในกฎหมายที่ใช้อนุญาตให้มี การพนันมวยกับกฎหมายที่ใช้ในการส่งเสริมและควบคุมดูแลกีฬามวยอาชีพเป็นกฎหมายคนละฉบับ กันอาจส่งผลให้เกิดปัญหาความไม่ต่อเนื่องในการควบคุมดูแลจัดการแข่งขันชกมวย หรือการกำหนด มาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมในการคุ้มครองนักมวยเพื่อไม่ให้ได้รับผลกระทบจากการพนันโดย มองนักมวยเป็นเพียงเครื่องมือในการหาประโยชน์เท่านั้น ปัจจุบันกีฬามวยไทยได้แปรเปลี่ยนไปเป็น รูปแบบทางธุรกิจอย่างชัดเจนเพราะการเล่นการพนันนั้นมีความซับซ้อนมากขึ้นโดยไม่ได้เล่นแต่อยู่ใน สนามมวยปิดที่ได้ขออนุญาตจัดการแข่งขันชกมวยอย่างถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น แต่มีการ ถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์เพื่อให้ผู้ซึ่งสนใจได้รับชมก็มีการเล่นการพนันโดยกลุ่มผู้ชมทางโทรทัศน์อย่าง อีสระ และแพร่หลายมากขึ้นจนทำให้มีเม็ดเงินหมุนเวียนเป็นจำนวนมาก จนการพนันมวยกลายเป็น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁹⁷ พงศ์ธร แสงวิภาค และผกาภาศ รัตนบุษย์, "การส่งเสริมศิลปะมวยไทยตามพระราชบัญญัติกีฬา มวย พ.ศ. 2542," วารสารรวมคำแห่ง ฉบับนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีที่ 6 ฉบับที่ 2(1 กรกฎาคม-31 ธันวาคม 2560). 194.

⁹⁸ กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ข้อ 4 ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นเจ้าของงาน ผู้ออกใบอนุญาตเล่นการพนัน ตามบัญชี ข. ทายพระราชบัญญัติ และใบอนุญาตจัดใหม่การแกมพหกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้ำหรืออาชีพตาม มาตรา 8

(1) ผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติกร กรมการปกครอง สำหรับกรุงเทพมหานคร

(2) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอสำหรับจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร การออกใบอนุญาตตาม วรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตภายใต้ เงื่อนไขดังต่อไปนี้

ก. การพนันต่อไปนี้ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตได้

(8) ชกมวย มวยปล้ำ

เรื่องที่เกี่ยวข้องกันจนเป็นปกติ⁹⁹ โดยในความเป็นจริงนั้นในวงการมวยมีระบบกลไกความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ขับเคลื่อนให้การพนันมวยไทยดำรงอยู่ได้ โดยในวงการมวยไทยอาชีพนั้นเชื่อว่าระบบดังกล่าวยังมีผลต่อทิศทางการพัฒนามวยไทยให้ก้าวขึ้นสู่ระดับมาตรฐานกีฬาโลกอีกด้วย เพราะความสัมพันธ์ส่วนบุคคล หรือความเชื่อถือในตัวบุคคลความไว้นื้อเชื่อใจในตัวบุคคล และผลประโยชน์ในเชิงปัจเจกจะมีมากกว่าตัวระบบด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้การพนันมวยไทยจึงมีสองรูปแบบคือ การพนันมวยไทยถูกกฎหมายและการพนันมวยไทยที่ผิดกฎหมายและคำถามสำคัญคือเพราะเหตุใดการพนันมวยไทยจึงทับซ้อนระหว่างสิ่งที่ถูกกฎหมายกับสิ่งที่ผิดกฎหมายดำรงอยู่ได้ อย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศไทยการควบคุมในที่นี่หมายถึงการที่รัฐได้ออกพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 และพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับไม่ได้มีผลทำให้การพนันมวยไทยลดน้อยถอยลงแต่อย่างใด ส่วนการดำรงอยู่ของการพนันมวยไทยผิดกฎหมายนั้นมักจะเกิดจากความโลภ และความสนุกตื่นเต้นโดยสามารถชุกช่อนและปรับตัวเข้าหาสังคมตามยุคสมัยได้เป็นอย่างดี¹⁰⁰ อย่างไรก็ตาม การพนันในกีฬามวยไทยในปัจจุบันมีส่วนทำให้วงการ กีฬามวยไทยเสื่อมถอย อันผลมาจากมีกลวิธีหลายรูปแบบที่ต่างก็จะเอาชนะซึ่งกันและกันเพื่อหวังผลทางด้านการลงทุนในการเล่นพนันในแต่ละครั้งซ้ำร้ายทำให้เกิดการเสื่อมศรัทธาของผู้ที่รักในการดูศิลปะมวยไทย รวมถึงไม่ว่าจะมีกฎหมายรับรองให้มีการพนันมวยหรือไม่นั้น ก็สร้างผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพทั้งสิ้น

3.3.1.1 ความเชื่อมโยงระหว่างการพนันมวยกับลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

การพนันมวยเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ เกิดขึ้นตามมาซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพโดยสามารถจำแนกลักษณะการการทำละเมิด ได้ดังนี้

3.3.1.1.1 การลดคุณค่าของประกอบอาชีพนักมวย

โดยที่วิธีการจัดดำเนินการแข่งขันและผลประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการแข่งขันกีฬามวยไทย และผู้ชมซึ่งเข้ามาชมการแข่งขันกีฬามวยไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อเล่นการพนันซึ่งเมื่อมีการพนันเดิมพันมีการให้รางวัลเข้ามาเกี่ยวข้องจากการพนันแข่งขันชกมวยถือเป็นปัจจัยที่ทำให้รูปแบบการต่อสู้ของกีฬามวยไทยเปลี่ยนไป เช่น การใช้ท่วงท่าของศิลปะมวยไทยในความเป็นจริงแล้วศิลปะมวยไทยคือการต่อสู้ในสงครามในทุกกระบวนท่าต่อสู้มีการฝึกการป้องกันที่

⁹⁹ พงศ์ธร แสงวิภาค และผกาภาส รัตนบุษย์, "การส่งเสริมศิลปะมวยไทยตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542," วารสารรามคำแหง ฉบับนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 197.

¹⁰⁰ รัตพงษ์ สอนสุภาพ, รายงานการวิจัยเรื่อง : โครงสร้างและพฤติกรรมกรรมการพนันมวยไทย (วิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต เสนอต่อคณะกรรมการศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 ธันวาคม 2560, 2560), หน้า 130.

รัดกุมส่งผลให้นักมวยถ้าฝึกฝนจนเกิดความชำนาญก็จะสามารถป้องกันตัวจากอันตรายในการแข่งขัน ถูกตัดทอนลง เพราะมุ่งผลแต่จะฝึกฝนใช้วิธีให้ได้ผลแพ้ชนะเพื่อการพนันแต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่ได้ ให้ความสำคัญของนักมวยแต่อย่างใด ทำให้มวยไทยมีความเป็นธุรกิจการค้าและธุรกิจการพนัน มากขึ้น โดยยึดถือเรื่องแพ้ชนะมาเป็นปัจจัยสำคัญในการได้เสียในทรัพย์สินมากกว่าการสืบทอด เอกลักษณ์ของชาติ ทำให้นายทุนบางกลุ่มที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและไม่คิดถึงศิลปะมวยไทยที่ แท้จริง มุ่งฝึกนักมวยเพียงเพื่อเอาชนะอย่างเดียวโดยไม่ได้คำนึงถึงศิลปะแม่ไม้มวยไทยการชกจึงตก อยู่ในเกมของการพนันทำให้มวยไทยละลายออกจากสาระและคุณค่าภูมิปัญญาที่แท้จริงของนักมวย ออกไป โดยกลุ่มนายทุนที่พยายามช่วยๆ ให้ใช้วิชามวยไทยทำรายคู่ต่อสู้อย่างรุนแรงขาดคุณธรรมและ เมตตาธรรมส่งผลให้การแข่งขันชกมวยส่อไปในทำนองโหดร้าย¹⁰¹ เช่น ถ้าชกฝ่ายตรงข้ามได้แผลแตก นับเย็บได้กี่เข็มจะได้เงินเพิ่มอีกเท่าไรถ้าชนะน็อกภายในสามยกจะได้เงินเพิ่มอีก เป็นต้น ซึ่งถือเป็นการลดคุณค่าของนักมวยให้ลดลงไม่ต่างจากสัตว์ที่เอาไว้ต่อสู้พนัน

3.3.1.1.2 การหลู่เกียรติของนักมวยไทยอาชีพ

การพนันมวยเป็นการลบหลู่อาชีพนักมวยไทยเพราะการที่จะเป็น นักมวยอาชีพได้นั้น ต้องทุ่มเทฝึกซ้อมอย่างหนักและเข้มงวดเพื่อเตรียมตัวขึ้นชก เช่น การที่จะต้อง ควบคุมอาหารเพื่อทำน้ำหนักให้พอดีกับรุ่นที่ชกนอกเหนือจากการฝึกซ้อมอย่างอื่น¹⁰² ดังนั้น การ แข่งขันที่ชาวสะอาดซึ่งไม่ว่าผลการแข่งขันนั้นจะแพ้หรือชนะก็ถือเป็นเกียรติและความภาคภูมิใจ แต่ หากต้องถูกแทรกแซงการแข่งขันจากนักพนันก็ถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการลบหลู่เกียรติของผู้ ประกอบอาชีพนักมวยไทยไม่สามารถทำการแข่งขันได้อย่างบริสุทธิ์และยุติธรรม

3.3.1.1.3 การหยามศักดิ์ศรีของนักมวยไทยอาชีพ

กลุ่มผลประโยชน์การพนันหรือเรียกว่าเซียนมวยซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม ของผู้มีอิทธิพลเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้ทัศนคติของคนในสังคมมองว่าวงการมวยไทยเป็นเรื่องการพนัน ผิดศีลธรรม และมีพฤติกรรมที่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม¹⁰³ จึงทำให้นักมวยอาชีพโดนดู ถูกเหยียดหยามว่าเป็นพวกนักเลงอันธพาลไปด้วย

¹⁰¹ ชาญชัย ยมดิษฐ์ และคณะ, รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมกีฬามวยไทย : แบบบูรณาการ ในโครงการมหกรรมกีฬาภูมิปัญญาไทย (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, กันยายน 2548), หน้า 24.

¹⁰² จิราพร แก้วศรีงาม, "เปิดโลกมวยไทย: ความสัมพันธ์ระหว่างนักมวย ค่ายมวย และธุรกิจในการมวย ไทย," หน้า 780.

¹⁰³ วินัย พูลศรี, "มวยไทย: การจัดการมรดกภูมิปัญญาของชาติไทยสู่รูปแบบธุรกิจสากล," หน้า 6.

3.3.1.1.4 การย้ายยศศักดิ์ศรีของนักมวยไทยอาชีพ

นักมวยไทยอาชีพส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัด มีฐานะครอบครัวยากจน มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพและครอบครัว¹⁰⁴ หากต้องถูกการพนันควบคุมผลแพ้ชนะจากนักพนันซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้มีอิทธิพลก็เท่ากับว่าเป็นการซ้ำเติม หรือเป็นการเพิ่มความลำบากซึ่งจากลักษณะการประกอบอาชีพนักมวยที่มีความเสี่ยงของผลกระทบทางสุขภาพทางร่างกาย และ ความกดดันของสภาพจิตใจที่เกิดขึ้นซึ่งถือเป็นการย้ายยศศักดิ์ศรีของผู้ประกอบอาชีพนักมวยไทย

3.3.1.2 ผลกระทบต่อนักมวยไทยอาชีพจากการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากการพนันมวย

การพนันในกีฬามวยไทยส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อนักมวยไทยอาชีพได้ ดังนี้

3.3.1.2.1 ผลกระทบเกี่ยวกับชีวิตของนักมวยไทยอาชีพ

ตามที่กระแสรูกรีเริ่มเข้ามาสู่ประเทศไทย มวยไทยได้กลายเป็นธุรกิจการค้าและธุรกิจการพนันมากขึ้นโดยยึดถือเรื่องแพ้ชนะมาเป็นปัจจัยสำคัญในการได้เสียทรัพย์สินทำให้บุคคลบางกลุ่มที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนไม่คิดถึงศิลปะมวยไทยที่แท้จริง มุ่งฝึกนักมวยเพียงเพื่อเอาชนะอย่างเดียวโดยไม่ได้คำนึงถึงศิลปะการชกจึงตกอยู่ในเกมของการพนัน ทำให้นักมวยไทยเลเหลออกจากสาระและคุณค่าภูมิปัญญาที่แท้จริงออกไปมากขึ้นทุกวันโดยเฉพาะกลุ่มนายทุนยั่วยู่ให้ใช้วิชามวยไทยทำร้ายคู่ต่อสู้อย่างดุเดือดซึ่งเป็นการกระทำที่ขาดเมตตาธรรมต่อชีวิตเพื่อนมนุษย์ด้วยกันทำให้การแข่งขันชกมวยไทยในปัจจุบันเน้นไปที่ความรุนแรง เช่น ถ้าทำให้เกิดแผลแตกกับฝ่ายตรงข้ามได้ก็จะได้เงินรางวัลตามจำนวนเข็มที่จะต้องเย็บแผลหรือถ้าชนะน็อกภายในสามยกจะได้เงินเพิ่ม เป็นต้น ทำให้มุมมองของสังคมที่มีต่อกีฬามวยไทยว่าเป็นกิจกรรมที่โหดร้ายป่าเถื่อน ไม่มีมนุษยธรรม ขาดคุณค่าในประเพณีตกอยู่ใต้อิทธิพลของธุรกิจการพนันโดยมีความสัมพันธ์แบบโครงสร้างทางอำนาจซึ่งมีผลประโยชน์ต่างตอบแทนแลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้มีอำนาจรัฐ หรือผู้มีอำนาจทางการเมืองที่ให้การอุปถัมภ์แก่ผู้ประกอบการธุรกิจการพนัน¹⁰⁵ เป็นการหารายได้จากความเจ็บปวดของนักมวยและการกระทำดังกล่าวจึงไม่ต่างจากการลดคุณค่าเห็นนักมวยเป็นเพียงสัตว์ที่ถูกบังคับให้ต่อสู้เพื่อเงินพนันเท่านั้น

3.3.1.2.2 ผลกระทบด้านการประกอบอาชีพของนักมวยไทย

การพนันมวยมีผลกระทบต่อสิทธิในการทำงาน และเงื่อนไขการทำงานอย่างเป็นธรรมในสภาพการทำงานที่ปลอดภัยโดยในแง่มุมมองของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะทำงานและใช้ชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็น

¹⁰⁴ รัตพงษ์ สอนสุภาพ, รายงานการวิจัยเรื่อง :โครงสร้างและพฤติกรรมกรรมการพนันมวยไทย, หน้า 134.

¹⁰⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 45.

พื้นฐานอันจะนำไปสู่การใช้สิทธิอื่น ๆ เป็นจำนวนมากอันเกี่ยวข้องกับปัจเจกบุคคลซึ่งเสรีภาพซึ่งนักมวยไทยอาชีพในฐานะของปัจเจกบุคคลนั้นไม่สามารถดำรงอยู่โดยปราศจากความมั่นคงและความเป็นอิสระ และความเสมอภาคแห่งโอกาสในการประกอบอาชีพ และสภาพการทำงานที่ปลอดภัยซึ่งนักมวยไทยทุกคนควรมีสิทธิที่จะทำงานและใช้ชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี เพราะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นพื้นฐานไม่ใช่เฉพาะคุณค่าในตัวเองเพราะเป็นกุญแจสำคัญอันจะนำไปสู่การใช้สิทธิอื่น ๆ เป็นจำนวนมากอันเกี่ยวข้องกับนักมวยไทยซึ่งเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น เสรีภาพของนักมวยไทยไม่สามารถดำรงอยู่โดยปราศจากความมั่นคงและความเป็นอิสระในเรื่องของการประกอบวิชาชีพรวมถึงเรื่องความเสมอภาคแห่งโอกาส¹⁰⁶ สร้างความภาคภูมิใจของตนเองแต่กลับถูกแทรกแซงโดยการพ่นชั้นต่อ ทำให้ความเสมอภาคในการประกอบอาชีพนั้นหมดไป

3.3.2 การล้มมวย

ในปัจจุบันการแข่งขันกีฬามวยไทยเป็นที่นิยมที่มีการจัดการแข่งขันเกือบทุกสัปดาห์ ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันในเวทีต่างจังหวัด และในสนามมวยกรุงเทพฯ อีกทั้ง มีรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันทางโทรทัศน์ จึงทำให้มีการเล่นพนันนอกสนามมวยซึ่งในการแข่งขันในแต่ละรายการจึงมีเงินสะพัดในการเล่นการพนันในแต่ละนัดหลายสิบล้านบาท ดังนั้นการทำให้ผู้ผลแพ้ชนะล่วงหน้าย่อมสร้างประโยชน์มหาศาลจากการทราบผลล่วงหน้า จึงเป็นช่องทางที่ผู้ทายผลจากการแข่งขันหรือเขียนพนันย่อมกระทำได้ ทุกวิถีทางเช่นกันไม่ว่าการให้เงินหรือทรัพย์สินแก่กรรมการตัดสิน หรือให้เงินหรือทรัพย์สินแก่นักมวยที่ทำการแข่งขันที่เรียกว่า การล้มมวย¹⁰⁷ โดยมีกลุ่มคนบางกลุ่มที่เข้ามามีการแข่งขันในเวทีโดยมีจุดประสงค์เพื่อเล่นพนันกีฬามวยเป็นหลักหรือที่เรียกว่า “เขียนมวย” เป็นกลุ่มบุคคลมีบทบาทคลุกคลีกับวงการมวยมาเป็นเวลานานหลายสิบปี โดยพฤติกรรมการเข้ามาชมการแข่งขันชกมวยของบุคคลกลุ่มนี้มีจุดประสงค์ก็เพื่อต้องการที่จะเล่นการพนันซึ่งคนกลุ่มนี้เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลในวงการมวยเป็นอย่างมาก¹⁰⁸ โดยจะเห็นได้จากการจัดการแข่งขันชกมวยไม่ว่าจะเป็นรายการใดก็แล้วแต่การพนันจะเกิดขึ้นโดยบุคคลกลุ่มดังกล่าวซึ่งต่างก็มุ่งถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับทางด้านทรัพย์สิน และเงินทองทำให้นำมาซึ่งความเห็นแก่ตัวโดยวิธีการติดต่อเสนอว่าจ้างนักมวยให้ล้มมวยหรือให้นักมวยชกตามผลที่ตนเองต้องการโดยเสนอค่าจ้างที่เป็นเงินรางวัลที่มากกว่าค่าตัวหรือเสนอผลประโยชน์อื่น ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจ ยกตัวอย่างเช่นคำพิพากษาฎีกา 2275/2547 ที่มีการจ้างนักมวยให้ล้มมวยเป็นจำนวนเงิน 2 แสนบาท โดยวิธีการให้นักมวยถูก

¹⁰⁶ จริญญา โฆษณานันท์, สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน : ปรัชญา กฎหมาย และความเป็นจริงทางสังคม, หน้า 327-332.

¹⁰⁷ วิจิต ตันทัพไทย, "ปัญหาทางกฎหมายในการจัดสวัสดิการนักกีฬามวยของไทย" (นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555), หน้า 149.

¹⁰⁸ จิราพร แก้วศรีงาม, "เปิดโลกมวยไทย: ความสัมพันธ์ระหว่างนักมวย ค่ายมวย และธุรกิจในการมวยไทย," หน้า 4.

ชกในยกสุดท้ายแล้วแก้งว่าไม่สามารถทำการแข่งขันต่อได้เป็นต้น และที่ยิ่งร้ายไปกว่านั้น ถ้านักมวยคนใดไม่ยอมทำการล้มมวยก็จะมีรางวัลโดยวิธีการปลอมปนยาถ่ายหรือสารแปลกปลอมในน้ำหรืออาหารหรือเครื่องอุปโภคบริโภคชนิดต่าง ๆ ให้นักมวยกินเพื่อให้ไม่สามารถที่จะขึ้นชกได้ เช่น ในเช้าวันซึ่งน้ำหนักตัวซึ่งนักมวยจะทำการแข่งขันกันตอนเย็นหากทำให้นักมวยไม่สามารถขึ้นชกได้หรือชกไม่ได้เต็มศักยภาพ การกระทำดังกล่าวถือเป็นการไม่เคารพศักดิ์ศรีในวิชาชีพของนักและโดยไม่ได้คำนึงถึงผลเสียในภาพรวมที่จะเกิดขึ้นตามมากับผู้ที่เกี่ยวข้องคนอื่นไม่ว่าจะเป็นตัวนักมวยผู้ฝึกสอนและผู้จัดการแข่งขัน¹⁰⁹ และเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 61 ในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542¹¹⁰ ซึ่งเป็นการกำหนดโทษสำหรับผู้ที่จะกระทำละเมิดต่อสวัสดิภาพความปลอดภัย และอีกหนึ่งพฤติกรรมที่เขียนมวดยินยอมทำกันก็คือ การก่อกองคดียุทธวิธีในเรื่องส่วนตัวของตัวนักมวยมาเป็นเครื่องมือในการจ้างให้ล้มมวยโดยจะจ้างนักมวยที่มีปัญหาทางการเงินเช่นลูกเมียพ่อแม่บุพการีเจ็บป่วย หรือเป็นผู้ที่มีหนี้สินรุงรัง รวมถึงการถูกบังคับข่มขู่จากนักพนันที่มีอิทธิพลหรือใช้ข้ออ้างเรื่องทดแทนบุญคุณของผู้จ้างมาเป็นเครื่องมือในการต่อรองหรือบังคับให้นักมวยการล้มมวยโดยบอกว่าจะให้เงินเป็นค่าล้มมวยเป็นจำนวนที่สูงกว่าค่าตัวที่นักมวยจะต้องขึ้นชกในครั้งนั้น¹¹¹

3.3.2.1 ความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมกรรมการล้มมวยกับลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรี

ความเป็นมนุษย์

แนวความคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นการแสดงถึงคุณค่าสูงสุดของความเป็นมนุษย์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ได้โดยอิสระ และปลอดภัยและไม่มีใครสามารถมาพรากคุณค่าดังกล่าวไปจากมนุษย์แต่ละคนได้อีกทั้งต้องเป็นคุณค่าที่จะต้องได้รับการคุ้มครองและปฏิบัติต่อกันอย่างเคารพและเท่าเทียมกัน ดังนั้นหากพิจารณาการล้มมวยในแง่มุมของหลักการศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะพบว่าเป็นการกระทำที่เข้าข่ายการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนี้

3.3.2.1.1 การลดคุณค่าของนักมวยไทยอาชีพ

การล้มมวยถือเป็นการกระทำที่ทำให้คุณค่าของตัวบุคคลลดลง เช่น การกระทำที่ให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกไม่ดีเกิดขึ้นหรือเกิดความรู้สึกถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม ในกรณีนี้การล้มมวยทำให้นักมวยไทยอาชีพถูกลดคุณค่าในความเป็นมนุษย์ด้วยการถูกกระทำเยี่ยงวัตถุ หรือไม่ต่าง

¹⁰⁹ พงศ์ธร แสงวิภาค และผกาภาศ รัตนบุษย์, "การส่งเสริมศิลปะมวยไทยตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542," วารสารรามคำแหง ฉบับนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 194.

¹¹⁰ พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 มาตรา 61 ผู้ใดปลอมปนอาหาร ยา หรือเครื่องอุปโภคบริโภคอื่นใดเพื่อให้นักมวยเสพยาหรือใช้ และการปลอมปนนั้นน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพหรือทำให้นักมวยเสื่อมถอยกำลังที่จะชกมวยได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

¹¹¹ ทฤษฎี สิทธิประเสริฐ, "โครงสร้างและพฤติกรรมของตลาดมวยไทย," หน้า 18.

จากสัตว์ที่ใช้สำหรับการหาประโยชน์จากการแข่งขันทำให้เกิดความโหดร้ายกับชีวิตนักมวย เช่น เป็นการข่มเหงจิตใจอย่างรุนแรงโดยนักมวยบางรายหากผลการแข่งขันไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ก็จะโดนหัวหน้าค่ายตำว่าอย่างหยาบคาย หรือเหยียดหยามอย่างรุนแรง ซึ่งถือเป็นการซ้ำเติมจากการที่พ่ายแพ้มารวมถึงการทุบตีทำร้ายนักมวยที่เรียกกันว่า “การชกยกที่ 6”¹¹² ซึ่งหมายถึงการรุมทำร้ายนักมวยในกรณีที่นักมวยชกไม่ชกให้เป็นไปตามผลที่กำหนดไว้ และในกรณีที่นักมวยไม่ยอมทำการล้มมวยก็จะถูกรอบทำร้ายร่างกายตัวอย่าง เช่น กรณีการจ้วงวานให้กระทำการล้มมวยโดยตัวนักมวยยอมรับสารภาพว่าตนถูกบังคับให้ล้มมวยจากเซียนมวย โดยในระหว่างตนเองเดินทางจากค่ายมวยที่ฝึกซ้อมอยู่กลับที่พัก ได้มีคนของเซียนมวยเข้ามารุมทำร้ายตนอย่างหนักด้วยการเอาไม้ตีจนได้รับบาดเจ็บที่บริเวณศีรษะซี่โครง และแขนข้างซ้ายเพื่อให้นล้มมวยในครั้งนี้ให้ได้ การกระทำดังกล่าวเกิดผลกระทบทางด้านร่างกายและจิตใจของนักมวย ทำให้สูญเสียความสามารถในการแข่งขัน¹¹³ ถือว่าเป็นการทำละเมิดต่อร่างกายอันเป็นสาระสำคัญของคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

3.3.2.1.2 การหลู่เกียรติของนักมวยไทยอาชีพ

มนุษย์ทุกคนย่อมมีเกียรติ และมีความภูมิใจในเกียรติของตนเอง นักกีฬาอาชีพก็เช่นกัน โดยเฉพาะกับนักมวยไทยอาชีพไม่ว่าจะชนะหรือแพ้การแข่งขันเกียรติในอาชีพนักมวยยังคงอยู่เสมอและต้องไม่ถูกลบหลู่โดยกลุ่มนักพนันที่ใช้วิธีการล้มมวยกำหนดให้แพ้หรือชนะด้วยบุคคลภายนอกเพื่อประโยชน์จากเงินพนันจึงเป็นการกระทำละเมิดในเกียรติของอาชีพนักมวยที่ต้องฝึกซ้อมและแบกรับความกดดันอย่างหนักเพื่อให้ประสบความสำเร็จซึ่งความภาคภูมิใจในอาชีพและเป็นสิ่งที่นักมวยจะใช้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการคุ้มครองในเกียรติแห่งวิชาชีพจากการถูกแทรกแซงกำหนดผลการแข่งขันจึงเป็นการละเมิดต่อคุณค่าของความภูมิใจในชีวิตนักมวยที่ทำมาหากินอย่างสุจริต

3.3.2.1.3 การหยามศักดิ์ศรีของนักมวยไทยอาชีพ

ความหมายถึงการดูถูกหรือดูแคลนเกียรติของผู้อื่นซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้ถูกกระทำมีความรู้สึกที่ถูกดูถูก หรือดูหมิ่นในเกียรติของนักมวยไทยอาชีพเขาซึ่งปรากฏตัวอย่างของการกระทำหมิ่นศักดิ์ศรีของบุคคลอื่น ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีที่นักมวยอาชีพคนหนึ่งถูกกล่าวหาว่าทำการล้มมวยเจ้าของค่ายได้โดยใช้ความรุนแรงทำร้ายร่างกายเพื่อบังคับให้มีการรับสารภาพว่านักมวยผู้นั้นได้กระทำการล้มมวยโดยการใช้ง้างทำร้ายเซียนตี ถือเป็นวิธีการอันไม่สมควรอย่างยิ่ง และจากการกระทำดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าเป็นการกระทำที่เป็นการทำให้นักมวยผู้นั้นได้รับความ

¹¹² วินัย พูลศรี, "มวยไทย: การจัดการมรดกภูมิปัญญาของชาติไทยสู่รูปแบบธุรกิจสากล," หน้า 21.

¹¹³ BOXKOMTHAI, "โคบาลรับถูกเซียน ช. รุมอัดนมก่อน บังคับล้มมวย" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.komthai.com/5877.html>.

เจ็บปวดอีกทั้งเป็นการทำร้ายจิตใจอย่างรุนแรงโดยไม่เห็นคุณค่าในความเป็นมนุษย์ของบุคคลนั้นจึงถือว่าการที่มนุษย์กระทำต่อผู้อื่นโดยไม่ให้เกียรติและเป็นการดูถูกและเป็นการหมิ่นศักดิ์ศรีของผู้อื่นซึ่งเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ลักษณะหนึ่ง¹¹⁴

3.3.2.1.4 การย้ายศักดิ์ศรีของนักมวยไทยอาชีพ

การย้ายมีความหมายถึงบีบบังคับ ช่มเหงเป็นการกระทำที่เป็นการช่มเหงจิตใจของผู้อื่นอย่างรุนแรงอันเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่พึงปฏิบัติต่อมนุษย์ด้วยกัน โดยสามารถยกตัวอย่างของการกระทำการย้ายช่มเหงจิตใจของผู้อื่นที่ถือว่าเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ในกรณีนักมวยแพแล้วโดนทำร้ายร่างกายเมื่อแพ้การแข่งขันจนเป็นที่พบเห็นแก่ผู้ที่มาเข้าชมการแข่งขัน กรณีดังกล่าวแม้ว่าการตกอยู่ในฐานะเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ในการแข่งขันแต่ก็ไม่ทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยผู้นั้นต้องหมดไปต้องได้รับการคุ้มครองในเกียรติและมีสิทธิเสมือนบุคคลทั่วไปเพราะมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใดย่อมมีศักดิ์ศรีตลอดเวลาและจากการกระทำของคณะหัวหน้าค่ายมวยและพี่เลี้ยงนักมวยดังกล่าวนั้นเป็นการกระทำที่มนุษย์ไม่พึงปฏิบัติต่อกันยังเป็นการบีบบังคับช่มเหงต่อจิตใจของนักมวยที่เป็นผู้แพ้ในการแข่งขันอย่างรุนแรงเสมือนว่านักมวยผู้นั้นไม่ใช่มนุษย์ทำให้ได้รับความอับอายต่อสายตาผู้ที่มาเข้าชมการแข่งขันอย่างไม่สมควร จึงกล่าวได้ว่าการที่มนุษย์กระทำต่อบุคคลอื่นโดยการช่มเหงจิตใจและทำให้ได้รับความอับอายอย่างไม่สมควรถือว่าเป็นการย้ายศักดิ์ศรีผู้อื่น และถือว่าการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์¹¹⁵

3.3.2.2 ผลกระทบต่อนักมวยไทยอาชีพจากการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากการล้มมวย

นักมวยที่ทำการล้มมวยจะด้วยวิธีการใดๆย่อมเกิดผลกระทบตามมาไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางร่างกาย และการประกอบอาชีพ ดังนี้

3.3.2.2.1 การลงโทษทางกฎหมาย

นักมวยที่ทำการล้มมวยจะถือว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 มาตรา 50 ที่ห้ามมิให้นักมวยรับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อจูงใจให้ ทำการล้มมวยโดยมาตรา 50 กำหนดให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ยกตัวอย่างกรณีคำตัดสินจากศาลให้มีการจำคุกนักมวยที่กระทำการทุจริตในกีฬามวยไทยโดยนักมวยที่ชื่อ สมชาย พุ่มพุ่มม่วง โดนกรรมการ

¹¹⁴ ชาวสด ออนไลน์, "นักมวยค่ายดังแจ้งความ ถูกผู้ดูแลค่ายซ้อมทารุณ เตะปาก-จับขัง-หวายฟาด เหตุเพราะสงสัยล้มมวย" [ออนไลน์], แหล่งที่มา https://www.khaosod.co.th/monitor-news/news_704576.

¹¹⁵ Thaikick.net, "แฟนมวยวอนอย่าทำร้ายนักมวย ปากกาเหล็ก แพ้โดนยก 6 ข้ำ" [ออนไลน์], แหล่งที่มา http://thaikick.net/index.php?page=view&new_no=615.

สั่งยุติการชกในยกที่ 4 ในการขึ้นชกกับ ดวงสมพงษ์ เมืองหมีขิด ในศึกมวยไทยลุมพินี เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2557 ซึ่งสมชาย พุ่มพันธุ์ม่วงได้รับสารภาพว่ามีการถูกจ้างวานจากบุคคลที่อยู่ในวงการมวย 2 คนทำให้ถูกดำเนินคดีที่สถานีตำรวจนครบาลบางเขน และมีการทำสำนวนสั่งฟ้องศาลโดยขณะที่ผู้จ้างวานคนหนึ่งหลบหนีการจับกุม ส่วนอีกคนได้รับทราบข้อกล่าวหาซึ่งยืนยันที่จะต่อสู้ในชั้นศาล จากนั้นในวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ศาลอาญารัชดาภิเษกได้พิจารณาคดี สมชาย พุ่มพันธุ์ม่วง ได้กระทำความผิดพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 มาตรา 50 ห้ามมิให้นักมวยรับ หรือยอมรับ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อจูงใจให้ชกมวยกระทำการล้มมวยแม้ว่า สมชาย พุ่มพันธุ์ม่วง จะยอมรับสารภาพว่ากระทำการล้มมวยแต่ศาลเห็นว่ากระทำความผิดจริงจึง พิพากษาจำคุก 1 ปีไม่รอลงอาญาจึงทำให้ นายสมชาย พุ่มพันธุ์ม่วงถูกจำคุกทันที¹¹⁶

3.3.2.2 การลงโทษจากวงการมวย

การล้มมวยถือเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่ออาชีพนักมวยโดยตรง นักมวยที่ทำการที่ล้มมวยหากโดนจับได้จะถูกไล่ลงจากเวที และถูกประกาศว่าทำการแข่งขันได้ไม่สมศักดิ์ศรีส่งผลให้นักมวยคนนั้นมีประวัติที่ไม่ดี หมุดหมายในการเป็นนักมวยอาชีพ¹¹⁷ เพราะถือเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจในวงการมวยอาจทำให้ต้องเลิกจากการเป็นนักมวยอาชีพต้องเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นหรือ นักมวยบางรายอาจกลายเป็นผู้ว่างงานต้องเผชิญกับความยากลำบากในการดำรงชีพเนื่องจากไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพอื่น

3.3.3 การแข่งขันชกมวยเด็ก

นิยามความหมายของเด็กในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 4 “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ดังนั้น ความปลอดภัยของเด็กถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กทุกคนต้องได้รับความคุ้มครองและนับแต่อดีตก็มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะของเด็กและเยาวชนทั้งในทางร่างกาย และจิตใจแต่ด้วยอำนาจทางธุรกิจทำให้กีฬามวยไทยได้ถูกนำไปแสวงหาประโยชน์โดยกลุ่มธุรกิจที่ขาดจิตสำนึกในความเป็นมนุษย์ในเรื่องของการพนันที่มีความตื่นเต้นเร้าใจที่สร้างความตื่นตาตื่นใจเป็นกระแสนิยมด้วยความที่เป็นเด็กที่ขึ้นชกมวยไทยด้วยจริตของเด็กซึ่งไม่ได้มีชั้นเชิงเหมือนผู้ใหญ่ทำให้ชกกันโดยที่ไม่คิดถึงความปลอดภัยเพราะคิดถึงเพียงชัยชนะเป็นเป้าหมายอย่างเดียว ในกรณีดังกล่าวมีข้อสังเกตว่าการนำเด็กหรือเยาวชนมาแข่งขันรวมถึงฝึกซ้อมมวยไทยอย่างเอาจริงเอาจัง ในลักษณะเดียวกันกับผู้ใหญ่ยังเป็นการดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเป็นเลิศทางด้านกีฬา

¹¹⁶ BOXKOMTHAI, "โคบาลรับถูกเขียน ช. รุมอัดนมก่อน บังคับล้มมวย" [ออนไลน์].

¹¹⁷ จิราพร แก้วศรีงาม, "เปิดโลกมวยไทย: ความสัมพันธ์ระหว่างนักมวย ค่ายมวย และธุรกิจในการมวยไทย," หน้า 6

หรือไม่ ซึ่งจากงานวิจัยของ รศ.นพ.อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลพบว่าทำให้เด็กแข่งขันชมมวยไทยโดยใช้กติกาที่เหมือนกับผู้ใหญ่ซึ่งไม่มีเครื่องป้องกันเป็นการสร้างผลการทบทางสมองและสุขภาพในระยะยาวเมื่อเด็กโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ เช่นอาการสมองบวมที่เกิดจากการกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงจากการแข่งขันชมมวย โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมีการวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบจากสังคมเป็นอย่างมากในเรื่องของผลร้ายที่ตามมาในระยะยาวดังกล่าวแต่ก็ยังมีฝ่ายที่ชื่นชมศิลปะมวยไทยที่เห็นว่าการนำเด็กหรือเยาวชนมาทำการฝึกซ้อมและแข่งขันมวยไทยจะเป็นการรักษาไว้ซึ่งศิลปะการต่อสู้จำชาติ และสามารถทำให้เด็กยึดเป็นอาชีพสามารถมีรายได้เลี้ยงครอบครัว¹¹⁸

3.3.3.1 ความเชื่อมโยงระหว่างการชมมวยเด็กกับลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

การชมมวยเด็กเป็นวิธีการแสวงประโยชน์ในการเล่นพนันที่ส่งผลกระทบต่ออย่างทันทีต่อเด็กและเป็นลักษณะการกระทำละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กในเรื่อง ดังต่อไปนี้

3.3.3.1.1 การละเมิดต่อสิทธิในชีวิตและร่างกายของเด็ก

ข้อมูลจากคณะกรรมการการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งได้อำนาจงานวิจัยของโครงการวิจัยและติดตามกลุ่มนักมวยเด็กศูนย์รังสีวินิจฉัยก้าวหน้า (AIMC) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่านักมวยเด็กที่เริ่มฝึกซ้อมและขึ้นชมมวยไทย มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 2-3 ปีเท่านั้น ส่วนในระดับนานาชาติกลับพบว่าไม่มีนักมวยที่อายุต่ำกว่า 10 ปีเลย ในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำนักมวยเด็กและเด็กทั่วไปที่ถูกคัดกรองแล้วมาสแกนสมองด้วยเครื่อง MRI เพื่อทำการตรวจเปรียบเทียบทั้งนักมวยเด็ก (323 คน) และเด็กทั่วไป (253 คน) ที่มีอายุเท่า ๆ กันโดยพิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กที่มาจากสภาพแวดล้อมด้านการเป็นอยู่เศรษฐกิจฐานะทางครอบครัว รวมถึงการศึกษาลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันเพื่ออ่านค่าต่างๆที่ได้จากการสแกนสมองและตรวจวัดระดับความฉลาดทางสติปัญญา (IQ) ผลการสแกนสมองด้วยเครื่อง MRI พบว่าปริมาณธาตุเหล็กสะสมจากกรณีสมองของเด็กที่เคยมีเลือดออกในสมองโดยเฉพาะบริเวณเนื้อสมองซึ่งมีผลต่อการเคลื่อนไหวของร่างกายของนักมวยเด็กทำให้มีปริมาณธาตุเหล็กในเนื้อสมองมากกว่าเด็กทั่วไป ซึ่งระดับของธาตุเหล็กสะสมในปริมาณที่สูงจะส่งผลการทำลายเนื้อเยื่อสมองและทำให้เกิดภาวะสมองฝ่อ นอกจากนี้ยังวัดความเสียหายของใยประสาทในสมองโดยการวัดค่าการซึมของปริมาณน้ำในสมอง และการวัดการทำงานของสมองด้านความจำ พบว่าผลการตอบสนองด้านความจำของนักมวยเด็กน้อยกว่าเด็กทั่วไป จะตายและฝ่อลง ซึ่งหากเซลล์สมองตายแล้วไม่สามารถสร้างใหม่มาแทนได้จึงส่งผลกระทบระยะยาวต่อระบบ

¹¹⁸ เขวง ไทยยิ่ง, สิทธิเด็กและการคุ้มครองทางกฎหมายกับกลุ่มมาเจสติก, หน้า 258.

ประสาธ¹¹⁹ การฝึกมวยเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 5-6 ขวบ แม้ว่าจะเป็นช่วงเวลาที่ยังเรียนรู้เร็วแต่หากไม่มีใครช่วยให้แนวทางที่ถูกต้องและปลอดภัยก็สามารถเกิดผลกระทบต่อสมองของเด็ก

3.3.3.1.2 เป็นการลดคุณค่าในตัวเด็ก

จากรายงานของสำนักข่าว BBC ได้ทำการสัมภาษณ์บุญเยี่ยม พลเศษ เจ้าของค่ายมวยศิษย์ครูเยี่ยม ตำบลหนองโสน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ผู้ซึ่งได้รับฉายาว่าเป็น "เจ้าพ่อมวยเด็ก" ได้ให้สัมภาษณ์ว่า "สอนเด็กหลายร้อยคนให้เป็นนักมวยอาชีพก่อนที่พวกเขาจะแยกย้ายไปอยู่ค่ายอื่นมีการอาศัยวุฒิภาวะของเด็กที่ว่าเด็กต่อยกันจริงมันอยากชนะเลยสนุกคนเล่นก็สบายใจไม่มีอ่อนข้อคู่ต่อสู้เขากล่าวแต่ถ้าโตแล้วพอรู้แพ้รู้ชนะก็ยอมกัน"¹²⁰ ซึ่งการให้สัมภาษณ์ดังกล่าวมีข้อสังเกตเกี่ยวกับคำพูดที่ว่า "คนเล่นก็สบายใจ" แสดงให้เห็นถึงค่านิยมในแข่งขันมวยเด็กเป็นที่นิยมของคนเล่นนั้นมวยโดยอาศัยความเป็นเด็กที่คิดเพียงว่าการชกมวยเป็นการละเล่นเพื่อความสนุกสนานและ มีความอยากเอาชนะกันตามวุฒิภาวะของเด็กเป็นเครื่องมือในการพนัน ทำให้มองได้ว่าวัฒนธรรมในวงการมวยยอมรับที่จะให้มีการหาประโยชน์จากการทารุณกรรมเด็ก ซึ่งเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยวิธีการลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ลงเป็นเพียงเครื่องมือในการหาประโยชน์ และการกระทำดังกล่าวถือว่าไม่สอดคล้องกับข้อห้ามตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (6) (7) และมาตรา 78 เรื่องของการใช้แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี รวมถึงในพระราชบัญญัติกีฬามวย 2542 การขึ้นทะเบียนนักมวยที่ให้นักมวยอายุ 15 ปีบริบูรณ์สามารถขึ้นทะเบียนนักมวยได้ตามมาตรา 29 (1) ซึ่งไม่ได้หมายความว่าห้ามเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นนักมวยหรือห้ามให้แข่งขันชกมวย ปัญหาดังกล่าวเกิดจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมธุรกิจมวยในต่างจังหวัดมีส่วนให้การคุ้มครองของเด็กแข่งขันชกมวย รวมถึงปัญหาที่ค่ายมวยรวมถึงผู้จัดการแข่งขันละเลยความปลอดภัยของนักมวยเด็ก โดยพุ่งเป้าไปยังเงินรางวัลจากชัยชนะและจากการพนันซึ่งข้อมูลล่าสุดเมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการมวยซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนตาม พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ได้แสดง

¹¹⁹ สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานผลการศึกษา "สภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการเล่นกีฬาในกลุ่มเด็ก กรณีศึกษาการเล่นกีฬามวยในกลุ่มเด็กของคณะกรรมการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ" (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560), หน้า 20-21.

¹²⁰ BBC NEWS, "มวยเด็ก : กีฬาสร้างรายได้ หรือทำลายสมอง?" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.bbc.com/thai/thailand-46300679>.

ให้เห็นถึงมีนักมวยเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักมวยกับสำนักงานคณะกรรมการมวยซึ่งแนวโน้มอาจจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง¹²¹

3.3.2.1.2 การหลู่เกียรติของนักมวยเด็ก

นักมวยเด็กส่วนมากเป็นเด็กที่ครอบครัวมีฐานะยากจน ซึ่งการตัดสินใจขึ้นชกของนักมวยรุ่นเยาว์เหล่านี้เพราะต้องการเงินรางวัลที่ได้จากการชกแม้จะน้อยนิดไฟต์ละไม่กี่ร้อยบาทเพื่อนำไปจุนเจือครอบครัว¹²² อย่างสุจริตเป็นความภาคภูมิใจอย่างหนึ่งของเด็กแต่ผู้ใหญ่ที่เป็นนักพนันกลับไม่เคยใส่ใจถึงอันตรายต่อสุขภาพในเด็ก และถือเป็นการใช้แรงงานเด็กโดยคิดว่าเด็กเป็นเพียงเครื่องมือในการพนันเท่านั้นจึงเท่ากับว่าเป็นการหลู่เกียรติความภูมิใจของเด็กที่ประกอบอาชีพอย่างสุจริต

3.3.2.1.3 การหมิ่นศักดิ์ศรีของนักมวยเด็ก

สังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมที่ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้โตมาซึ่งชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของตัวเองและครอบครัวภายใต้ยุคกระแสสังคมแบบทุนนิยมซึ่งมวยไทยนับเป็นอาชีพหนึ่งที่มีการแข่งขันต่อสู้ที่ไวกำลังร่างกายแรงใจในการชกทุกครั้ง แต่หลายคนที่ถูกดูว่านักมวยนั้น เป็นอาชีพที่ไวกแต่กำลังไม่ได้ใช้สติปัญญา¹²³ จากทัศนคติดังกล่าวถือเป็นการหมิ่นศักดิ์ศรีของผู้ประกอบวิชาชีพนักมวยไม่เว้นแม้แต่นักมวยที่เป็นเด็ก

3.3.3.1.4 การย่ำยีศักดิ์ศรีของนักมวยเด็ก

นักมวยเด็กทั่วไปจะมาจากครอบครัวที่ยากจนชกมวยจนเกิดผลกระทบทางร่างกายทั้งจากการแข่งขันและการฝึกซ้อม เหตุเพราะเป็นความต้องการของนักพนันมวยหาประโยชน์จากการทารุณกรรมเด็กถือเป็นการซ้ำเติมชีวิตของนักมวยเด็กซึ่งต้องหาเลี้ยงชีพของตนเองโดยใช้ความเจ็บปวดแลกกับเงินแต่กลับต้องถูกมองว่าเป็นเครื่องมือของนักพนันมวย อีกทั้งในกรณีที่ชกแพ้อาจถูกทางค่ายลงโทษด้วยการรูดำทำร้ายร่างกายตั้งกรณีล่าสุดที่เป็นข่าวลงคลิปในสื่อโซเชียล โดยมีนักพนัน

¹²¹ สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานผลการศึกษา “สภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการเล่นกีฬาในกลุ่มเด็ก กรณีศึกษาการเล่นกีฬามวยในกลุ่มเด็กของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส สมานิตบัญญัติแห่งชาติ”, หน้า 1.

¹²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 18.

¹²³ สมัคร ชมชื่น, "นักมวย: การศึกษากระบวนการกลายเป็นนักมวยอาชีพ" (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554), หน้า 2.

มวยเข้ามาตบหัวนักมวยเด็กเข้าอย่างแรงถึง 2 ครั้งเพราะไม่พอใจที่เสียพนักมวย¹²⁴ หรือถูกหัวหน้าค่ายพักการขึ้นชกซึ่งจะทำให้ขาดรายได้ซึ่งเป็นการซ้ำเติมความรู้สึกของเด็ก¹²⁵

3.3.3.2 ผลกระทบต่อนักมวยไทยอาชีพจากการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากการชกมวยเด็ก

จากการศึกษาในประเด็นปัญหาดังกล่าว พบว่าเกิดผลกระทบที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการให้เด็กเข้าแข่งขันชกมวย ดังนี้

3.3.3.2.1 การละเมิดต่อชีวิตเด็ก

กีฬามวยไทยที่มีลักษณะเป็นกีฬาที่เน้นการปะทะกันโดยตรงและไม่มีอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัย อีกทั้งในการแข่งขันก็ไม่ใช้กติกาที่เหมาะสมซึ่งอาจทำให้เกิดอันตรายได้จนทำให้กีฬามวยไทยเป็นกีฬาที่ดูป่าเถื่อนและเป็นการทารุณกรรมได้นอกจากนี้พบว่าในปัจจุบันการแข่งขันชกมวยอาชีพส่วนมากจะเน้นในเรื่องผลการแพ้ชนะรวมถึงมีผลประโยชน์ทางธุรกิจและการพนันเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้เด็ก ๆ กลายเป็นเครื่องมือในการพนันของผู้ใหญ่ โดยเฉลี่ยแล้วพบว่านักมวยเด็กในประเทศไทยพบว่าจะเริ่มฝึกซ้อมและทำการแข่งขันเมื่อมีอายุเฉลี่ยเพียง 3 ปีเท่านั้น โดยที่ไม่มีมาตรการป้องกันความปลอดภัยในการฝึกซ้อมหรือแข่งขันที่เหมาะสม และกรณีของเด็กได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ซึ่งยังไม่มีมาตรการคุ้มครองเด็กในเรื่องนี้ ล่าสุดเมื่อวันที่เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 เกิดโศกนาฏกรรมนักมวยเด็กเสียชีวิตในการแข่งขัน โดยผลชันสูตรศพพบว่า ด.ช.อนุชาทาสะโก อายุ 13 ปี เสียชีวิตจากอาการเลือดคั่งในสมอง และการเสียชีวิตของนักมวยเด็กไม่เพียงแต่จะสร้างผลกระทบทางจิตใจแก่พ่อแม่ญาติพี่น้องของผู้เสียชีวิตเท่านั้น แต่ยังสร้างบาดแผลทางจิตใจให้กับนักมวยเด็กที่เป็นคู่ชกอีกด้วยโดยนักมวยคนดังกล่าวเป็นเพียงเด็กอายุ 14 ปีเท่านั้น ต้องถูกวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมว่าเป็น ผู้มีส่วนให้เกิดเหตุการณ์เสียชีวิต¹²⁶ จากกรณีที่เกิดขึ้นได้ทำให้ต้องมีการพิจารณาว่าควรจะต้องมีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการจำกัดอายุเด็กที่จะเข้าแข่งขันชกมวยให้ต่ำกว่า 12 ปี เพราะหากยังมีการอนุญาตให้เด็กเพราะหากยังไม่มี การเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้วมีความเป็นไปได้สูงที่จะมีการละเมิดสิทธิในชีวิตร่างกายซึ่งเป็นสาระสำคัญในแนวคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยเด็กจะเกิดขึ้นอีกและอาจจะมีการปฏิบัติที่ทวีความรุนแรงกับเด็กเพิ่มขึ้น

¹²⁴ คม ชัด ลึก, "โซเชียลลุ่มจวกญาติตบนักมวยตัวจิ๋วหัวทิ่มหลังชกแพ้" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.komchadluek.net/news/breaking-news/423076>.

¹²⁵ จิราพร แก้วศรีงาม, "เปิดโลกมวยไทย: ความสัมพันธ์ระหว่างนักมวย ค่ายมวย และธุรกิจใต้วงการมวยไทย," หน้า 79.

¹²⁶ ขาวสด ออนไลน์, "สลด! มวยเด็กดับ โดนมือถนัดเลือดคั่งในสมอง คู่ชกเศร้าขอมา อย่าจองเวรนะเพื่อน" [ออนไลน์].

3.3.3.2 ผลกระทบต่อการกำหนดเจตจำนงของเด็กในการที่จะมีโอกาส พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ในด้านอื่น

การให้เด็กขึ้นชมรมวัยมีแนวโน้มอาจนำไปสู่อาการบกพร่องทางปัญญา หรือภาวะสมองเสื่อม อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย IQ ของนักมวยเด็กและเด็กทั่วไปก็พบว่า IQ เฉลี่ยนักมวยเด็กต่ำกว่าเด็กทั่วไปทำให้นักมวยเด็กสูญเสียโอกาสพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ในด้านอื่น ทั้งนี้ตามการเจริญเติบโตของสมองมนุษย์โดยทั่วไปการทำงานของอวัยวะสมองพัฒนาด้านการควบคุมกล้ามเนื้อและการทรงตัวการเรียนรู้จะเกิดขึ้นในช่วงวัยเด็ก โดยหากเด็กเริ่มชมรมตั้งแต่เด็กย่อมทำให้การทำงานของอวัยวะสมองพัฒนาด้านสติปัญญาการควบคุมกล้ามเนื้อการทรงตัว และการเรียนรู้ คติวิเคราะห์ที่จะเกิดขึ้นในช่วงวัยเด็กได้รับความกระทบกระเทือน ซึ่งภาวะดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของสมองและสติปัญญาที่อาจลดต่ำลงซึ่งงานวิจัยดังกล่าว ยังระบุว่าผลกระทบสำคัญที่ เกิดจากการชมรมวัยมี 2 รูปแบบ ดังนี้

1. ผลกระทบที่เกิดจากการบาดเจ็บทางสมองเนื่องจากถูกกระแทกที่ ศีรษะโดยตรงทำให้ศีรษะและสมองถูกสะบัดและหมุนด้วยแรงเหวี่ยงที่รวดเร็วอย่างกะทันหัน ส่งผลให้ มีการสร้างบาดแผลแก่เนื้อสมองโดยตรงและทำให้มีเลือดออกในเนื้อสมอง สมองซ้ำ และเกิดการยึด หรือขาดของเส้นประสาท

2. ผลกระทบที่เกิดจากการบาดเจ็บภายในของสมองจากแรงปะทะที่ ศีรษะเนื่องจากถูกกระแทกข้างศีรษะส่งผลให้สมองกระแทกกับกะโหลกและกระเด็นกลับไปชนผนัง กะโหลกอีกด้านส่งผลให้เกิดการฉีกขาดของเซลล์สมองกับใยประสาททำให้ศักยภาพในการส่ง สัญญาณของระบบประสาทติดขัด ประกอบกับอาจมีเลือดออกในสมองตรงบริเวณที่ฉีกขาด และหาก ได้รับการกระทบกระเทือนในระยะเวลายาวจนในที่สุดเซลล์สมองก็จะเสียหาย¹²⁷ มีผลต่อความสามารถ ในการเรียนรู้โดยเฉพาะเมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่รวมถึงเป็นการทำลายโอกาสในการพัฒนาตัวเด็กตามกติกา ระหว่างประเทศด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ค.ศ.1966 ในเรื่องของการกำหนด เจตจำนงของตนเองอย่างมีอิสระเสรี และปลอดภัยจากการครอบงำหรือบงการใด ๆ

ในบทต่อไปจะเป็นการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในวงการ มวยไทยอาชีพ และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมาย โดยจะใช้ข้อเท็จจริงจากปัญหาที่ผู้เขียนได้ศึกษามา ในบทที่ 3 ว่าในวงการมวยอาชีพนั้นมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ นักมวยไทยอาชีพจากพฤติกรรมที่เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพเพื่อนำ

¹²⁷ สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานผลการศึกษา “สภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดจาก การเล่นเกมในกุ่มเด็ก กรณีศึกษาการเล่นกีฬามวยในกุ่มเด็กของคณะกรรมการสิทธิการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส สถานิติบัญญัติแห่งชาติ”, หน้า 20-21.

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้มีวิเคราะห์ร่วมกับหลักทฤษฎีการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามที่ได้ศึกษามาในบทที่ 2 เพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของมวยไทยอาชีพ

บทที่ 4

บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพและผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายเกี่ยวกับ มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ

4.1 การสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพ

โดยในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้รับความอนุเคราะห์จาก ค่ายมวยพยัคฆ์สมุย ไฟต์เตอร์ มวยไทยยิม โดยมีเจ้าของค่าย ผู้ฝึกสอน และนักมวย ในการให้สัมภาษณ์ถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ

4.1.1 บทสัมภาษณ์นักมวยไทยอาชีพ

1. นายทศวรรษ จันทดุข: นักมวยไทยสังกัดค่ายมวยพยัคฆ์สมุย ไฟต์เตอร์ มวยไทยยิม (สัมภาษณ์วันที่ 16 มีนาคม 2563 เวลา 19.00 น.)

ปัจจุบันอายุ 18 ปี ตนเองเริ่มฝึกซ้อมมวยไทยตอนอายุประมาณ 6 ปีจากค่ายมวยใกล้ ๆ บ้านที่จังหวัดกระบี่เพราะรู้สึกชอบพอฝึกได้ประมาณ 6-7 เดือน ก็เริ่มทำการแข่งขันมาเรื่อย ๆ เนื่องจากเห็นว่าทางบ้านมีฐานะยากจนจึงเป็นการช่วยหารายได้ให้ครอบครัวอีกทางจึงเลือกที่จะมาชกอาชีพ ซึ่งตนเองมีความหวังว่าอยากจะได้เป็นแชมป์ในเวทีราชดำเนิน หรือเวทีลุมพินีซึ่งเป็นเวทีใฝ่ฝันของนักมวยไทยอาชีพ ทุกคน

กรณีความเห็นเกี่ยวกับการพนันมวย ตนเองมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่อยู่คู่กับการแข่งขันชกมวยโดยเฉพาะมวยไทยเพราะถ้าไม่มีนักพนันก็คงไม่มีใครซื้อตั๋วเข้ามาดูมวยซึ่งในส่วนของปัญหาหรือผลกระทบจากการพนันนั้น ตนเองไม่เคยเจออะไรที่รุนแรงอย่างมากก็ถูกนักพนันด่าทออาจจะเพราะเราแพ้แล้วเขาเล่นว่าข้างเราจะชนะ แต่บางครั้งถ้าเราชนะทำให้เขาได้เงินเต็มพันเขาก็จะแบ่งเงินรางวัลให้เราส่วนหนึ่งจึงถือเป็นเงินพิเศษที่นอกเหนือจากค่าตัว

กรณีของการล้มมวย ตนเองมองว่าขึ้นอยู่กับตัวนักมวยเองมากกว่าว่าจะรับล้มมวยหรือไม่ แต่สำหรับตนเองแล้วรู้สึกว่ามันเสียศักดิ์ศรีไม่เคารพต่ออาชีพที่ตนเองเลือก แต่ก็ต้องดูความจำเป็นของนักมวยด้วยเพราะเงินจ้างล้มจะมีจำนวนมากกว่าเงินค่าตัวเสมอ ซึ่งนักมวยบางคนอาจจะมี ความจำเป็นที่ต้องใช้เงินในช่วงนั้น เช่น คนในครอบครัวป่วย หรือเป็นหนี้ซึ่งอย่างหลังเราต้องมียินัยกับตัวเองในเรื่องการใช้จ่ายเงิน ในส่วนของการวางยานักมวยนั้นตนเองเคยได้ยินแต่ไม่เคยมีประสบการณ์ จึงไม่มีข้อมูลในเรื่องนี้

กรณีนักมวยเด็ก ตนเองก็ชกมาตั้งแต่เด็กอย่างที่เคยแจ้งให้ทราบคือ เนื่องจากฐานะทางบ้านยากจน จึงต้องชกมวยเพื่อหารายได้ช่วยแบ่งเบาภาระครอบครัว ในส่วนของตนเองกลับดีใจมากกว่าเพราะได้มีโอกาสใช้สิ่งที่ตัวเองรักเป็นอาชีพในการหารายได้ ดังนั้นที่ผ่านมาจึงไม่เคยคิดว่าตัวเอง

ถูกบังคับหรือถูกทารุณแต่อย่างใดอีกประการหนึ่งค่ายมวยเรายู่กันแบบครอบครัวดูแลกันทุกอย่าง เจ็บป่วยไม่ว่าจะเกิดจากการซ้อมหรือแข่งขันก็ได้รับการรักษา จึงทำให้ตนเองรู้สึกที่หัวหน้าค่ายก็เหมือนพี่ชายแท้ๆ และที่ผ่านมาก็ไม่เคยมีปัญหาสุขภาพจากการชกมวยแต่อย่างใด

2. นายบัญชา บุตรเกตุ: นักมวยไทยสังกัดค่ายมวยพยัคฆ์สมุย ไฟต์เตอร์ มวยไทยยิม

(สัมภาษณ์วันที่ 13 มีนาคม 2563 เวลา 18.30 น.)

ในภูมิลำเนาเกิดในครอบครัวของนักมวยจึงเริ่มหัดมวยตั้งแต่อายุ 5 ปีโดยฝึกซ้อมภายใต้การดูแลของบิดาซึ่งประกอบอาชีพเป็นนักมวย และเจ้าของค่ายมวยที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยเริ่มชกตามเวทีงานวัด และตามจังหวัดชุมพร และสุราษฎร์ธานี จนมีชื่อเสียงจากนั้นก็เข้ามาชกในเวทีในกรุงเทพฯ ต่อมามีคนติดต่อให้ไปแข่งขัน และเป็นครูสอนมวยไทยที่ประเทศจีน ต่อมาได้กลับมาสังกัดค่ายพยัคฆ์สมุย ไฟต์เตอร์มวยไทยยิมในปัจจุบัน

กรณีความเห็นเกี่ยวกับการพนันมวย ในมุมมองของตัวเองการพนันอยู่คู่กับวงการมวยไทยมาเป็นเวลานานแล้วซึ่งถือเป็นที่ยอมรับได้ในวงการมวยไทยอาชีพ จากประสบการณ์ของตนที่เคยเห็นเพื่อนนักมวยด้วยกันส่วนมากจะเกิดจากการข่มขู่จากนักพนันโดยมีเจตนากระตุ้นให้นักมวยมีใจสู้ แต่ในมุมมองนักมวยแล้วการกระทำดังกล่าวทำให้เกิดความกดดันให้นักมวยเสียสมาธิในการแข่งขัน นักมวยหลายคนก็แพ้เพราะการกระทำเหล่านี้ ซึ่งในส่วนตัวอาจมีผลกระทบต่อตนเองบ้างแต่ก็ไม่มาก อาจเพราะบิดาเป็นหัวหน้าค่ายและเป็นนักมวยเก่าจึงช่วยป้องกันผลกระทบในเรื่องนี้

กรณีการล้มมวย โดยประสบการณ์ของตนเอง มองว่าในเรื่องของการจ้างล้มมวยถ้า นักมวยไม่รับก็ไม่มีใครมาทำอะไรนักมวยได้ แต่ถ้านักมวยรับที่จะล้มมวยแล้วไม่ล้มก็จะถูกนักพนันซึ่งส่วนมากเป็นผู้มีอิทธิพลทำร้ายเพราะเขาเสียเงินเดิมพัน และเสียเงินจ้างล้มมวยซึ่งมากกว่าเงินค่าตัวนักมวยแต่ส่วนมากนักมวยจะไม่รับล้มมวยเพราะหากถูกจับได้บทลงโทษในวงการมวยอาชีพมีรุนแรงมากกว่าบทลงโทษตามกฎหมาย ถึงขั้นไม่สามารถประกอบอาชีพนี้ได้อีก รวมถึงแม้ว่าคนในส่วนมากจะมองนักมวยอาชีพอย่างตนเองว่าเป็นพวกยากจน ขาดแรงงานหากิน แต่นักมวยเกือบทุกคนรวมทั้งตนเองก็ภูมิใจและรู้สึกมีเกียรติ ในการประกอบอาชีพนี้เพราะอาชีพนี้ตนเองจึงได้นำศิลปะแขนงนี้ไปเผยแพร่ยังต่างประเทศ และได้การยอมรับนับถือจากชาวต่างประเทศมาก ซึ่งแตกต่างจากคนไทยด้วยกัน โดยพฤติกรรมการล้มมวยอีกแบบหนึ่งที่นักพนันนิยมทำกันคือการวางยานักมวยโดยส่วนมากจะใช้ยาถ่าย หรือยาที่มีผลกระทบต่อกล้ามเนื้ออ่อนแรง เช่น ยาแก้แพ้ หรือยาคลายกล้ามเนื้อ ใสลงไปในอาหารหรือน้ำดื่มหลังจากนักมวยทำการชั่งน้ำหนักก่อนแข่งขัน ซึ่งวิธีดังกล่าวนักพนันจะว่าจ้างบุคคลในค่ายของนักมวยนั่นเองเพื่อให้แนบเนียน ซึ่งวิธีการนี้ก็เป็นประสบการณ์ของแต่เกิดกับเพื่อนนักมวยต่างค่าย ในตนเองไม่เคยเจอเพราะบิดาซึ่งเป็นหัวหน้าค่ายจึงได้รับการคุ้มครองที่ดี แต่ที่น่าแปลกคือน้อยมากที่จะจับคนจ้างวานได้ จึงทำให้คนที่รับเคราะห์ก็คือตัวนักมวยเอง

กรณีนักมวยเด็ก ตนเองมองว่าในกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องปกติของนักมวยไทยเพราะตนเองก็เริ่มหัดมวย และแข่งขันชกมวยตั้งแต่อายุ 5 ปีจนถึงปัจจุบันตนเองก็อายุเกือบ 26 ปีแล้วตนเองก็ไม่พบอาการผิดปกติกับร่างกายตนเองแต่อย่างใด อีกทั้งตนเองมองว่าหากนักมวยไทยหากจะประกอบอาชีพนี้ให้ประสบความสำเร็จการหาประสบการณ์โดยการแข่งขันตั้งแต่เด็กก็เป็นสิ่งจำเป็นเพราะทักษะขั้นเชิงหรือที่เรียกว่า *กระดูกมวย* เกิดจากการสังขมาแต่เด็ก และเป็นสิ่งที่นักมวยต่างชาติไม่สามารถสู้นักมวยไทยได้จากอุบัติเหตุที่เด็กต่อยกันจนเสียชีวิตวันที่เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561¹²⁸ ตนเองคิดว่ามันเป็นอุบัติเหตุซึ่งไม่มีใครอยากให้เกิดขึ้น ในวันนั้นตนเองไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์แต่คิดว่ากรรมการผู้ห้ามบนเวทีควรจะดูอาการนักมวยให้ขาดคือต้องรู้ว่าเด็กสู้ได้หรือไม่ถ้าสู้ไม่ได้ต้องจับแพ้นที่การเสียชีวิตก็จะไม่เกิดขึ้น

3. คุณอนุสรณ์ ท่ากุดเรือ: นักมวยไทยสังกัดค่ายมวยพยัคฆ์สมุย ไฟต์เตอร์ มวยไทยยิม

(สัมภาษณ์วันที่ 16 มีนาคม 2563 เวลา 19.00 น.)

เริ่มหัดมวยตั้งแต่อายุ 6 ปีจนถึงปัจจุบันอายุ 20 ปี โดยบิดาพาไปฝึกมวยที่ค่ายมวยกระบี่ ซึ่งตอนนั้นเห็นเขาซ้อมแล้วรู้สึกสนุกอยากหัดมวยบ้าง ในตอนนั้นคิดว่ามีเพื่อนสุดท้ายก็กลายมาเป็นอาชีพ ที่ใช้หาเงินส่งตัวเองเรียน

กรณีการพนันชกมวย สำหรับตนเองมองว่าเป็นเรื่องที่อยู่คู่กับมวยไทยอาชีพอยู่แล้วเพราะตั้งแต่เด็กที่ไหนมีการแข่งขันชกมวยก็จะต้องมีการเดิมพันอยู่เสมอ ซึ่งก็เป็นเรื่องของนักพนันเขาที่จะพนัน กันไป ส่วนเรามีหน้าที่แข่งขันให้เต็มที่แพ้ก็ได้ค่าตัว แต่ถ้าชนะบ่อยครั้งที่มีนักพนันที่ได้เงินจากการพนันข้างเราแบ่งเงินบางส่วนมาให้กับตนเองเพื่อเป็นรางวัลต่างหากซึ่งเงินจำนวนนี้ถือเป็นเงินพิเศษที่ไม่ต้องแบ่งให้กับค่ายมวยครึ่งหนึ่งเหมือนเงินค่าชก ในวงการมวยเรียกว่า *เงินอัดฉีด* ทำให้นักมวยมีกำลังใจในการชก หรือฝึกซ้อมเพื่อที่จะแข่งขันในครั้งต่อไป เนื่องจากตนเองมีฐานะยากจนและตนเองก็ชกมวยเลี้ยงตัวเองจึงมองว่าการพนันมวยเป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์กับตนเองมากกว่า อาจจะมีบ้างที่เราแพ้แล้วถูกนักพนันโหดซึ่งนักมวยก็เจอกันทุกคน แต่เราถือว่าทำดีที่สุดแล้วซึ่งก็ไม่ต้องไปสนใจ ในส่วนที่มีการทำร้ายร่างกายนักมวยที่แพ้นั้น ตนเองเคยเห็นอยู่บ้างในกรณีเจ้าของค่ายเล่นพนันแล้วแพ้ก็ทุบตีตอนอยู่ในห้องแต่งตัวหลังแข่งเสร็จ ซึ่งมองได้ให้แก่นักมวยไม่มีวินัยซ้อมไม่เต็มที่แล้วไปแข่งแพ้นักมวยโหด แต่การทำทุกอย่างเต็มที่แล้วแพ้ มันก็ไม่ยุติธรรมสำหรับนักมวย แต่สำหรับตนเองแล้ว ไม่เคยมีประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเอง อาจเพราะโชคที่ได้มาสังกัดค่ายที่อยู่กันแบบครอบครัว

¹²⁸ ข่าวสด ออนไลน์, "สลด! มวยเด็กดับ โดนมือก-เลือดคั่งในสมอง คู่ชกเศร้าขอมา อย่างจงเวรนะเพื่อน" [ออนไลน์].

กรณีการล้มมวย จากประสบการณ์ของตนเองเคยมีคนติดต่อมาขอให้ล้มมวยครั้งหนึ่ง แต่ปฏิเสธไปเพราะเป็นสิ่งผิดกฎหมาย อีกทั้งเป็นการทรยศต่ออาชีพตัวเอง ซึ่งก็ไม่ทราบว่าผู้ว่าจ้างเป็นใครแต่เขาจะติดต่อคนในค่ายเดิมที่ตนเองเคยอยู่สมัยชกอยู่ต่างจังหวัด ซึ่งหลังจากนั้นก็ไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นกับตนเอง และเท่าที่ได้ยินข่าวมาการทำร้ายนักมวยจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อนักมวยรับค่าจ้างแล้วไม่ยอมล้ม ในส่วนของการล้มมวยด้วยการวางยานักมวยตนเองไม่เคยโดนเพราะระวังตัวเองมาโดยตลอด โดยเตรียมอาหารและน้ำมากินเองหลังจากชั่งน้ำหนัก และในระหว่างชก

กรณีนักมวยเด็ก ตนเองไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะห้ามขึ้นชกเพราะเหตุผลที่ว่า เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพราะตนเองก็เริ่มชกมาตั้งแต่เด็กก็ไม่เคยเกิดผลกระทบทางสมองแต่อย่างใด ซึ่งบาดเจ็บอย่างมากก็แผลแตก กลับมาพัก 1 - 2 สัปดาห์ก็กลับมาเป็นปกติ ในกรณีที่มีข่าวว่าเด็กตายจากการชกมวยตนเองมองว่าเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น สภาพร่างกายไม่พร้อมอาจจะซ้อมมายังไม่ดีพอจะแข่งขัน หรือ กรรมการมองอาการไม่ออกว่า ชกต่อไม่ได้แล้วปล่อยให้ชก อีกทั้งอาวุธนักมวยเด็กก็ไม่ได้รุนแรงถึงขนาดจะต่อยกันจนกระเทือนสมองได้ แต่หากห้ามไม่ให้ชกนักมวยไทยเราก็จะสู้ต่างชาติไม่ได้เพราะไม่มีชั้นเชิงซึ่งต้องฝึกฝนจากประสบการณ์การแข่งขันเท่านั้น

4. เด็กชายณัฐกิตติ์ สานหลักคำ

(สัมภาษณ์วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 19.00 น.)

ปัจจุบันอายุ 14 เริ่มหัดมวยไทยอายุ 6 ปี เข้าสู่วงการเพราะได้รับแรงบันดาลใจจากพี่ชาย และได้รับการสนับสนุนจากทางครอบครัว โดยปกติจะทำการฝึกซ้อมที่จังหวัดกระบี่โดยจะตื่นมาวิ่งตั้งแต่ 6 โมงเช้าจากนั้นชกเป้าถึง 7 โมง จากนั้นก็กินข้าวไปโรงเรียนแต่เมื่อปิดเทอมก็จะเข้ากรุงเทพฯ ฝึกซ้อมที่กรุงเทพฯ เพื่อหาโอกาสในการเข้าร่วมแข่งขันเพื่อสะสมประสบการณ์ โดยตั้งใจว่าจะทำอาชีพนี้เหมือนกับพี่ชาย อีกทั้งตนเองรู้สึกภูมิใจที่ได้ช่วยครอบครัวหารายได้อีกทางหนึ่ง

สำหรับการพนันมวย ตนเองทราบว่ามีการพนันกันเวลาแข่งขัน แต่ไม่ทราบว่าเขาพนันกันอย่างไร และมองว่าเป็นเรื่องของผู้ใหญ่จึงไม่รู้สีกัว่ามีผลกระทบอะไร ตนเองมีหน้าที่เพียงอย่างเดียวคือฝึกซ้อมเตรียมร่างกายและลงแข่งขันให้เต็มที่

ส่วนกรณีการล้มมวย ตนเองเพียงแต่เคยได้ยินพวกผู้ใหญ่พูดกันแต่สำหรับตนเองรวมถึงเพื่อนๆ นักมวยที่เคยแข่งขันกันไม่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องล้มมวย และก็ไม่มีใครว่าเขามีวิธีการอย่างไร

กรณีนักมวยเด็ก สำหรับตนเองแล้วในฐานะนักมวยเด็กมีความภูมิใจในเรื่องของการหารายได้ให้กับครอบครัวไม่ได้มองว่าเป็นความทุกข์แต่อย่างใด และจากการแข่งขันตนเองมองว่าเป็นเรื่องธรรมดา มีบ้างที่เจ็บมาๆ ก็ได้รับการรักษาจากแพทย์แล้วก็กลับมาเป็นปกติอีกอย่างตนเองคิดว่าอยู่ที่ตัวนักมวยเองที่จะต้องมีความวินัยในการฝึกซ้อมและดูแลตัวเองโดยส่วนตัวแล้วใจรักการชกมวยเพราะ

เห็นพี่ชายประสบความสำเร็จและอยากเป็นแชมป์เหมือนพี่ อีกทั้งได้หาเงินไปโรงเรียนด้วยตัวเองจึงสมัครใจที่จะเป็นนักมวยไม่คิดว่าเป็นการบังคับแต่อย่างใด

4.1.2 บทสัมภาษณ์ผู้ฝึกสอนกีฬามวยไทยอาชีพ

ผู้ฝึกสอนกีฬามวยไทยอาชีพเป็นคนที่มีความใกล้ชิดผูกพันกับนักมวยมากที่สุดเพราะเป็นผู้ทำให้นักมวยมีความรู้ความสามารถในประกอบอาชีพ

1. อาจารย์ สมศักดิ์ เอื้อไชสง (สัมภาษณ์วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 18.30 น.)

ในส่วนของเส้นทางในวงการมวยไทยอาชีพของตนเองนั้น เริ่มชกมวยอาชีพตั้งแต่อายุ 6 ขวบด้วยเหตุผลฐานะของทางบ้านยากจน แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรในการชกมวยตนเองจึงเปลี่ยนจากนักมวยอาชีพเป็นผู้ฝึกสอนโดยเริ่มฝึกจับเป้าซ้อมที่ค่ายแสงมรกต จากนั้นก็ประกอบอาชีพเป็นครูฝึกกีฬามวยไทยตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

กรณีการพนันมวย จากประสบการณ์ของตนเองมีความเห็นว่ากลุ่มเซียนมวยจะมีผลในการแข่งขันโดยที่เห็นชัดที่สุดคือวิธีการกดดันทางจิตวิทยา เช่น การโหม่งไล่ต้อนเวลานักมวยชกไม่ถูกใจ ซึ่งประกอบกับความกดดันทางร่างกายในการแข่งขัน เช่น นักมวยมักจะประสบความสำเร็จมากที่สุดในช่วงลดน้ำหนัก ดังนั้นพฤติกรรมของเซียนมวยจึงมีความสำคัญ มองว่าการพนันไม่ได้มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพนัน เซียนมวยพนันกันเอง

กรณีล้มมวย ในความเห็นของตนมองว่าเป็นผลสืบเนื่องจากการพนันสิ่งที่ยอยากให้ปรับปรุง ในกรณีล้มมวย คือ อยากให้มีการดูแลในเรื่องการจัดสถานที่และอาหารการกินของนักมวยก่อนขึ้นชก เพราะช่วงที่นักมวยชั่งน้ำหนักเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ให้นักมวยกินข้าวซึ่งเวลาดังกล่าวพวกนักพนันมักจะกระทำการวางยาพิษนักมวยโดยการปลอมปนยาไว้ในน้ำหรืออาหารให้นักมวยกินก่อนขึ้นชก โดยจากประสบการณ์พฤติกรรมของบุคคลกลุ่มนี้จะคอยสะกดรอยตามคณะนักมวยไปตลอดและหาโอกาสใส่ยา หรือในบางครั้งก็ว่าจ้างร้านค้าภายในบริเวณสถานที่ชั่งน้ำหนักให้ขายน้ำหรืออาหารที่ใส่ยาไว้ให้นักมวยที่ตนเองพนันไว้ เพื่อให้เกิดอาการอ่อนเพลียในระหว่างการขึ้นชก กรณีจ้างล้ม ถ้าโดนจับได้ นอกจากจะถูกลงโทษตาม พรบ มวยแล้ว นักมวยจะหมดอนาคตทันที ไม่มีโอกาสขึ้นชกอีกถือว่าลบลู่อาชีพ (กรณีนี้ไม่มีการพูดถึงเซียนมวยที่จ้างแต่อย่างใด) เจ้าหน้าที่ในสนามมวยจะเข้ามาดูและในขั้นตอนการชั่งน้ำหนัก ไม่มีอำนาจในการดูแลรักษาความปลอดภัย เซียนจะส่งคนไปสังเกตการณ์ขณะมีการชั่งน้ำหนักโดยเลือกนักมวยที่ชั่งน้ำหนักแล้วเกินแล้วต้องไปใส่เสื้อวิ่งลดน้ำหนักเพราะจะทำให้ร่างกายอ่อนเพลียง่าย ประกอบกับการวางยาล้มมวยจะมีโอกาสแพ้สูง พฤติกรรมของบุคคลกลุ่มนี้ถือเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยอาชีพ ซึ่งเห็นควรจะต้องแยกสถานที่พนันกับสถานที่แข่งขัน และสถานที่การชั่งน้ำหนักซึ่งสนามมวยจะต้องแยกให้ชัดเจนโดยห้ามผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวในตอนชั่งน้ำหนัก จนถึงการแข่งขัน แต่เป็นเรื่องยากมากเพราะเซียนมวยคือคนจ่ายเงินไปคุมมวยถือเป็นผู้ให้รายได้หลักของสนามมวย

กรณีมวยเด็ก ในความเห็นของตนมองว่าการชกมวยไม่มีผลต่อสุขภาพเด็กเพราะจาก สรีระของเด็กทำให้เวลาชกมวยเด็กจะออกอาวุธไม่หนัก อีกทั้งถ้าไม่ให้เด็กแข่งขันชกมวยตั้งแต่เด็ก ร่างกายจะสู้ต่างชาติไม่ได้ จึงต้องอาศัยการฝึกชั้นเชิงและประสบการณ์ตั้งแต่เด็ก แต่หลักสำคัญอยู่ที่ ตัวกรรมการห้ามบนเวที ซึ่งต้องได้รับการอบรมที่มาตรฐานหรือที่มีความรู้โดย ในเวทีใหญ่ๆจะเป็น ทหารหรือตำรวจที่ได้รับการอบรมหลักสูตรผู้ตัดสินในกีฬามวย แต่ในเวทีมวยต่างจังหวัด จะเป็นครู พละ กรรมการมีส่วนสำคัญมากที่จะต้องดูว่าเด็กสามารถชกได้หรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการอบรมกรรมการ สำหรับการแข่งขันชกมวยเด็กโดยเฉพาะ เช่น ในกรณีล่าสุดที่เด็กต่อยกันตายเมื่อวันที่เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 จากข้อมูลที่ตนเองได้ทราบมาเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากกรรมการห้ามบนเวทีที่ไม่สามารถสังเกตและดูแลได้ โดยการเสียชีวิตดังกล่าวเกิดจากเด็กสู้ไม่ไหวแล้วหมดแรงกระแทกกับ เชือกชิงเวที ไม่ใช่ผลโดยตรงจากการแข่งขัน ซึ่งหากกรรมการรีบเข้าไปประคองเด็ก ดังนั้นความรู้และ ประสบการณ์ของกรรมการจึงเป็นเรื่องสำคัญ กรรมการในเวทีใหญ่ จะมีประสบการณ์มากกว่าเวที ต่างจังหวัด

2. อาจารย์อนุชา ผลประมุข: ผู้ฝึกสอนประจำค่ายมวยพยัคฆ์สมุยไฟต์เตอร์ มวย ไทยยิม

(สัมภาษณ์วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 19.34 น.)

จากประสบการณ์ของตนเองก่อนมาเป็นผู้ฝึกสอนตนเองก็เคยเป็นนักมวยอาชีพมาก่อน ตนจึงขอให้ข้อมูลสัมภาษณ์ ดังนี้

กรณีการพนันกีฬามวย ตนเองมีความเห็นว่าปัญหาที่แท้จริงมาจากกลุ่มบุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่

1) นักพนันมวย หรือที่ในวงการมวยไทยอาชีพนิยมเรียกกันว่า *เซียนมวย* ซึ่งเป็นกลุ่ม บุคคลที่มีความสำคัญในวงการมวยไทยอาชีพเป็นอย่างมาก โดยเกือบทั้งหมดของผู้ซื้อตั๋วเข้าไปชมการ แข่งขันชกมวยในสนามเป็นนักพนันแทบทั้งสิ้น จึงทำให้รายได้หลักของการจัดแข่งขันจะมาจากกลุ่ม บุคคลกลุ่มนี้เป็นหลักซึ่งพฤติกรรมของนักพนันเหล่านี้นิยมปฏิบัติกับนักมวยคือ การสร้างแรงกระตุ้น ด้วยการรับจะให้เงินรางวัลจากการพนันแก่นักมวยที่ตนพนันไว้หากชนะการแข่งขัน ถือว่าเป็นแรงจูงใจให้นักมวยใช้ความรุนแรงในการแข่งขันมากขึ้นเพราะต้องการเงินรางวัลที่นักพนันจะให้หากได้รับ ชนะ

2) หัวหน้าค่ายที่มีชื่อเสียงจะถูกเรียกว่า *หน้าเสือ* ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีอิทธิพลใน วงการมวยไทยอาชีพ ซึ่งมีผลต่อการพนันมากเพราะเป็นคนบิบบเกมส์ ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีนี้นักมวย ที่สังกัดค่ายเสียเปรียบโดนนักมวยฝ่ายตรงข้ามต่อเข้าเป้าไป 1 - 2 คะแนน ถ้านักมวยที่สังกัดค่าย ตนสามารถเตะเข้าเป้าได้ 1 ครั้ง ซึ่งการเตะดังกล่าวจะทำให้หัวหน้าค่ายใช้อิทธิพลบังคับให้กรรมการ กำหนดให้คะแนนเอนเอียงไปทางนักมวยสังกัดตนได้คนที่เสียเปรียบคือนักมวยอีกฝ่ายที่จะได้รับความ

กตค้นมาก โดยอาจจะต้องเปลี่ยนสไตล์การชกซึ่งอาจจะเป็นเชิงมวยที่เราไม่ถนัด ซึ่งถ้าไม่สามารถชนะน็อกก็ยากที่จะชนะฝ่ายค่ายมวยที่มีชื่อเสียง

อีกทั้งในวงการมวยไทยอาชีพจะมีพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการพนันมวย และการล้มมวย อีกอย่างที่เราเรียกว่า *มวยหู* คือกลุ่มคนที่มีหน้าที่คอยสังเกตการณ์การแข่งในสนามมวยจะคอยโทรศัพท์แจ้งนักพนันที่ดูทางโทรทัศน์ ซึ่งการแจ้งผลโดยวิธีดังกล่าวจะเร็วกว่าการรอฟังผลจากโทรทัศน์ซึ่งถือเป็นอีกอาชีพหนึ่งในวงการมวยโดยคิดค่าบริการ 2,000-3,000 บาทต่อเดือนคน ซึ่งเป็นอาชีพที่รู้จักเฉพาะคนในวงการ และเป็นการแข่งขันกันในเรื่องของการรายงานผล ซึ่งหากมวยไหนไหนรายงานผลให้เซียนมวยได้รวดเร็วและแม่นยำก็จะได้รับการว่าจ้างจากเซียนมวยจำนวนมากเพราะความแตกต่างของช่วงเวลาในการทราบผลการแข่งขันเพียง 3-5 วินาทีก็สามารถเปลี่ยนรูปแบบการพนันได้ เช่น หากรู้ว่าฝ่ายที่ตนเองพนันเป็นฝ่ายแพ้เพียง 5 วินาทีก็สามารถใช้มือส่งเป็นรหัสเปลี่ยนไปเล่นฝ่ายตรงข้ามที่ชนะได้ ซึ่งวิธีนี้จะเร็วกว่าการสื่อสารกันด้วยการพูดรวมถึงกรณีวางยาล้มมวยผู้ที่ทำหน้าที่เป็นมวยหูก็จะคอยแจ้งให้นักพนันทราบว่านักมวยคนไหนจะล้มมวยหรือโดนวางยาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการเล่นพนันว่าจะเล่นเดิมพันด้วยวิธีใด

ในส่วนกรณีล้มมวย จากประสบการณ์ของตนเองที่ได้เคยเจอมาจะเป็นการล้มมวยด้วยวิธีการวางยาโดยตนเองยกตัวอย่าง เช่น มีคนจ้างล้มแต่ตัวนักมวยไม่ยอมล้มเพราะกลัวไม่แนบเนียนแต่ในเวลาชกตัวนักมวยเองกลับเจตนากินยาที่ปนเปื้อนมาในน้ำดื่ม เพื่อให้แนบเนียนเหมือนกับว่าแพ้น็อคจริงๆ (ถือเป็นการลดคุณค่าตัวเอง) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ซับซ้อนขึ้นไปอีก เพราะหากถูกจับได้นักมวย หรือผู้ที่จ้างล้ม หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องจะถูกลงโทษตาม พรบ มวย 2542 และจะถูกลงโทษจากคนในวงการมวยโดยห้ามชกอาชีพไปตลอดชีวิต

ในกรณีของนักมวยเด็ก ตนเองมีความเห็นว่ามองว่าสมัยก่อนเขาชกกันตั้งแต่ 6 ขวบกันทั้งนั้น เพื่อเป็นการฝึกทักษะความชำนาญเพื่อให้สู้กับต่างชาติ และเป็นการชกเพื่อเลี้ยงชีพ ซึ่งหากมองว่าการเกิดอุบัติเหตุจากการชกมวยที่เกิดขึ้นนั้น ตนมองว่าเป็นเรื่องของดุลพินิจของกรรมการผู้ห้ามบนเวทีที่ต้องมองว่านักมวยมีความสามารถที่จะแข่งขันต่อได้หรือไม่ ดังนั้นการฝึกรบกรรมการห้ามมวยก็เป็นเรื่องที่สำคัญ ตนจึงไม่เห็นด้วยหากจะมีการยกเลิกให้เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีลงแข่งขันชกมวยอาชีพส่วนของการเพิ่มอุปกรณ์ป้องกัน ตนมีความเห็นว่าในกรณีการเพิ่มอุปกรณ์ป้องกันเป็นลักษณะข้อบังคับของการแข่งขันในรูปแบบมวยไทยสมัครเล่น แต่ในการให้เด็กแข่งขันอาชีพอาจจะกำหนดเป็นกฎหมายให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี อาจจะไม่ต้องใช้อาวุธที่อันตรายเช่น ศอก เป็นต้น หรือกำหนดเป็นกฎว่ากรณีหากกรรมการเล็งเห็นว่าจะเกิดแผลแตกหรืออันตรายอย่างอื่นที่ทำให้เด็กไม่สามารถแข่งขันได้ก็ให้กรรมการห้ามบนเวทีมีอำนาจในการยุติการแข่งขันได้ทันทีเพราะตนเองมองว่ากรรมการห้ามบนเวทีเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลนักมวยขณะแข่งขันไม่ว่าจะเป็นนักมวยเด็กหรือนักมวยผู้ใหญ่ อีกทั้งจากประสบการณ์ที่เป็นผู้ฝึกสอนแม้ว่าจะเป็นนักมวยเด็กก็ต้องได้รับการดูแล

เช่น มีการกำหนดให้เด็กได้รับการตรวจสุขภาพก่อนแข่งขัน และหลังการแข่งขันเด็กก็จะได้รับการดูแลไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพร่างกายหากจำเป็นต้องพบแพทย์ หรือการดูแลเรื่องอาหารหรือยาบำรุง” ดังนั้นตนเองจึงไม่เห็นด้วยหากจะมีการยกเลิกการแข่งขันมวยเด็ก

4.1.3 บทสัมภาษณ์เจ้าของกิจการค่ายมวย

คุณ วิจิตร เขียดสง เจ้าของค่ายมวยพยัคฆ์สมุย ไฟต์เตอร์ มวยไทยยิม
(สัมภาษณ์วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 15.30 น.)

ก่อนมาทำค่ายมวย ตนเองได้เริ่มชกมวยมาตั้งแต่อายุ 6 ขวบ โดยการสนับสนุนของพ่อ ซึ่งเป็นนักมวย จากนั้นตนเองก็เริ่มมีชื่อเสียงวงการมวยไทยอาชีพจนได้ฉายาในวงการว่า พยัคฆ์สมุย ลูกเจ้าพ่อโรงต้ม ซึ่งปัจจุบัน นอกจากทำธุรกิจค่ายมวยแล้วตนยังเป็นนักชกในรายการไทยไฟต์อีกด้วย ตนเองจึงมีความผูกพันกับมวยไทยโดยมองว่าการต่อยมวยทำให้สุขภาพดีและสามารถสร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้แก่ตน และวงศ์ตระกูลอีกทั้งเป็นอีกทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนแรงรวมถึงสร้างบันดาลใจให้กับเยาวชนที่อยากเข้ามาในวงการมวยไทยอาชีพ

กรณีการพนันมวย จากประสบการณ์ของตนเองพบว่าการพนันมวยเป็นเรื่องปกติที่อยู่คู่กับสนามมวย อีกทั้งนักพนันมวยถือได้ว่าเป็นกลุ่มผู้ที่มีอิทธิพลในวงการมวยไทยอาชีพเพราะเกือบทั้งหมดเป็นผู้ซื้อตั๋วเข้าไปเล่นพนันในสนามมวย ดังนั้น เงินค่าตัวของบุคคลกลุ่มนี้คือรายได้หลักของสนามมวยซึ่งจะไปหวังให้คนที่รักมวยจริงเข้าไปดูนั้นเป็นไปได้เพราะมีจำนวนน้อยมากเพราะในปัจจุบันสามารถดูได้ทางโทรทัศน์และในวงการมวยไทยอาชีพถือว่านักพนันมวยเป็นอาชีพอีกรูปแบบหนึ่ง โดยส่วนตัวแล้วตนเองรู้สึกว่าการพนันมวยในบางครั้งก็มีส่วนช่วยให้นักมวยไทยมีรายได้เพิ่ม เพราะในการแข่งขันบางครั้งเซียนมวยจะให้เงินเพิ่มแก่นักมวยหากนักมวยฝ่ายที่ตนเองเล่นพนันชนะถือเป็นการสร้างกำลังใจแก่นักมวยอีกด้วย

กรณีปัญหาการล้มมวย ตนเองไม่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวอาจเพราะมีการกระทำได้ดังกล่าวมิบบทลงโทษตาม พรบ.กีฬามวย พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมดูแล เพียงแต่ตนเคยโดนปล่อยข่าวว่าจะล้มมวย ทำให้เกิดความกดดันในการชกเป็นอย่างมากมากขึ้นเพราะในระหว่างการแข่งขันตนเองได้รับแต่เสียงโห่ไล่ และคำทอจากนักพนันทำให้สูญเสียสมาธิในการแข่งขัน แต่สำหรับนักมวยอาชีพคนอื่นก็มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดพฤติกรรมดังกล่าวขึ้น เพราะนักมวยบางคนอยากได้แค่เงินไม่ได้อยากได้ชื่อเสียง เพราะอาจมองได้ว่าเงินที่ใช้ในการล้มมวยจะมากกว่าเงินค่าชกเสมอ ซึ่งนักมวยแต่ละคนก็อาจจะมีส่วนตัวที่จำเป็นต้องใช้เงินแม้จะรู้ว่าเสี่ยงต่อการถูกลงโทษตามกฎหมาย และหมดอนาคตการเป็นนักมวยอาชีพเพราะถูกลงโทษจากวงการมวยไทยอาชีพก็ตาม ในวิธีการล้มมวยจะมีคนต่อซึ่งอาจจะเป็นผู้เลี้ยงหรือคนในค่ายมาคอยติดต่อว่านักมวยคนไหนต้องการล้มมวย เพราะจะไม่มีใครมาติดต่อโดยตรงโดยกลัวโทษบทลงโทษทางกฎหมายหากถูกจับได้ ส่วนในเรื่องของการทำร้ายร่างกายนักมวยเพื่อเป็นการล้มมวยนั้นตนเองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน แต่เคย

ได้ยื่นมาว่ากรณีดังกล่าวจะเกิดขึ้นต่อเมื่อรับเงินจากนักพนันมาแล้วไม่ทำการล้มมวยอาจร้ายแรงถึงขนาดถูกนักพนันสังฆ่าเพราะเสียพนัน

กรณีมวยเด็ก จากประสบการณ์ที่ตนเองก็เริ่มชกมวยมาตั้งแต่อายุ 6 ขวบโดยสามารถขึ้นทะเบียนเป็นนักมวยได้ตามระเบียบคณะกรรมการกีฬามวยว่าด้วยการสังกัดและย้ายสังกัดค่ายมวย พ.ศ. 2544 ข้อ 5 และข้อ 19 จึงมีความเห็นว่าเป็นการฝึกฝนร่างกายฝึกให้ความอดทนซึ่งเด็กต้องทำกระดุกมวยฝึกขึ้นเชิงตั้งแต่เด็กไม่อย่างนั้นเวลาแข่งกับต่างชาติจะสู้เขาไม่ได้และในการแข่งขันระหว่างเด็กกับเด็กนั้นจากลักษณะทางร่างกายตนเองมองว่าการออกอาวุธของเด็กไม่ได้หนักหน่วงเหมือนผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ในเรื่องของผลกระทบทางร่างกายหรือการบาดเจ็บตนเองมองว่าอยู่ที่การดูแลตัวเองเสียมากกว่าเพราะไม่ว่าจะอายุเท่าไรก็ตามการจะประสบความสำเร็จได้สิ่งสำคัญที่สุดต้องดูแลร่างกาย เช่น หลังจากการแข่งขันต้องกินยาขับเลือดเพื่อระบายเลือดเสียออกทางอุจจาระ และทางหัวหน้าค่ายมวยจะดูแลในรักษาพยาบาลโดยไปพบแพทย์ทันทีหากนักมวยมีอาการบาดเจ็บก่อนหรือหลังการแข่งขันตามที่ระเบียบคณะกรรมการกีฬามวย ว่าด้วยมาตรฐานและสวัสดิการค่ายมวย พ.ศ. 2543 กำหนดไว้ในข้อ 5 และข้อ 6 อีกทั้งต้องเข้าใจว่าระบบค่ายมวยนั้นเรายู่กันแบบครอบครัว หัวหน้าค่ายเป็นผู้ติดต่อการแข่งขัน รายได้หลักคือ ค่าตัวในการชก หัวหน้าคณะดูแลเรื่องค่าอาหาร ค่าเดินทาง และค่าที่พัก ส่วนการให้นักมวยเด็กใช้อุปกรณ์ป้องกันก็จะถูกมองว่าเป็นการแข่งขันสมัครเล่น ซึ่งตนเองมีความเห็นจากประสบการณ์ในการชกมวยว่าถ้าเราใส่ใจเรื่องการฝึกซ้อมดูแลร่างกายกล้ามเนื้อประสาทสัมผัสอีกทั้งมีการบำรุงสมอง และร่างกายที่ดีผลกระทบทางสุขภาพที่จะเกิดจากการแข่งขันก็แทบจะไม่มีอีกทั้งในวงการกีฬามวย ไม่ยอมรับในกรณีให้เด็กอายุ 15 ปี เริ่มซ้อมเพราะจะสู้ฝรั่งไม่ได้ อีกทั้งในระเบียบคณะกรรมการกีฬามวยว่าด้วยความปลอดภัยสำหรับนักมวย พ.ศ. 2543 ก็ได้กำหนดมาตรการเพื่อความปลอดภัยไว้ตาม ข้อ 3 (5) ว่าด้วยเรื่อง มาตรการป้องกันการกระทบกระเทือน ระบบประสาท สมองและชีวิต โดยกำหนดให้กรณีนี้นักมวยชนะในยกที่ 1 ก็สามารถทำการแข่งขันต่อได้หลังจากผ่านไปแล้ว 7 วันก็แข่งได้ต่อ และกรณีนี้นักมวยชนะภายในยกที่ 3 ก็สามารถทำการแข่งขันต่อได้หลังจากผ่านไปแล้ว 15 วันก็แข่งได้ต่อ กรณีนักมวยแพ้น็อคสามารถทำการแข่งขันได้หลังจากผ่านไปแล้ว 21 วัน สุดท้ายในกรณีนักมวยแพ้น็อคจะทำการแข่งขันได้ก็ต่อเมื่อผ่านไปแล้ว 30 วัน ก็แข่งต่อได้แต่อย่างไรก็ตามนักมวยที่จะทำการแข่งขันใหม่ต้องได้รับการตรวจวินิจฉัยร่างกายจากแพทย์ก่อนดังนั้นตนเองจึงไม่เห็นด้วยหากจะมีการห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ชกมวยไทยอาชีพ

4.1.4 สรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพในเรื่องของการ ปัญหาการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพ ไม่ว่าจะเป็น เจ้าของค่ายมวย ผู้ฝึกสอนประจำค่าย รวมถึงตัวนักมวยไทย ต่างก็ได้ให้ข้อมูลและมุมมองไปในทิศทางเดียวกันสามารถสรุปได้ ดังนี้

1.กรณีพนันมวย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพจะพบว่านักพนันเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลในวงการมวยไทยอาชีพเป็นอย่างมาก โดยเกือบทั้งหมดของผู้ซื้อตั๋วเข้าไปชมการแข่งขันชกมวยในสนามล้วนเป็นนักพนันแทบทั้งสิ้น ทำให้ในวงการมวยไทยอาชีพถือว่านักพนันมวยเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลและมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกับเจ้าของค่ายมวยและผู้จัดการแข่งขัน บ่อยครั้งที่นักพนันที่ได้เงินจากการพนันข้างเราแบ่งเงินบางส่วนมาให้กับตนเองเพื่อเป็นรางวัลต่างหากซึ่งเงินจำนวนนี้ถือเป็นเงินพิเศษที่ไม่ต้องแบ่งให้กับค่ายมวยครั้งหนึ่งเหมือนเงินค่าชกที่ในวงการมวยเรียกว่า “เงินอัดฉีด” เป็นการสร้างแรงกระตุ้นแก่นักมวยที่ตนพนันไว้หากชนะการแข่งขัน ถือว่าเป็นแรงจูงใจให้นักมวยใช้ความรุนแรงในการเอาชนะคู่ต่อสู้มากขึ้นเพราะต้องการเงินรางวัลที่นักพนันจะให้หากได้รับชนะ เป็นการแสดงให้เห็นว่านักพนันเป็นผู้อุปถัมภ์ระบบธุรกิจการแข่งขันกีฬามวยไทยอาชีพ และพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการปลุกฝังให้นักมวยมีความคิดที่ว่าการเล่นมวยเป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์กับตนเองเพราะได้เงินเพิ่มเนื่องจากตนเองมีฐานะยากจนต้องชกมวยเลี้ยงตัวเองและครอบครัว

2.กรณีการล้มนมวย

การล้มนมวยเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากปัญหาการพนันมวยแต่ลักษณะล้มนมวยนั้นเป็นการละเมิดต่อสิทธิในชีวิตของนักมวยโดยตรง โดยไม่จำเป็นที่จะเป็นการผสมสิ่งแปลกปลอมลงในน้ำหรืออาหารให้นักมวยกินก่อนการแข่งขัน หรือการทำร้ายร่างกายนักมวยในกรณีที่นักมวยไม่ยอมล้มนมวย เพราะถือว่าเป็นการไม่ซื่อสัตย์ต่ออาชีพตนเองหรือในกรณีที่นักมวยยอมล้มนมวยจะเป็นการจ้างล้มนมวยของ เพราะนักมวยบางคนอยากได้แค่เงินไม่ได้อยากได้ชื่อเสียงซึ่งเงินที่ใช้ในการล้มนมวยจะมากกว่าเงินค่าชกเสมอโดยนักพนันอาศัยจุดอ่อนนักมวยแต่ละคนในเรื่องของปัญหาส่วนตัวที่จำเป็นต้องใช้เงินที่แม้จะรู้ว่าเสี่ยงที่จะหมดอนาคตการเป็นนักมวยอาชีพจนมีการคิดค้นวิธีการล้มนมวยโดยที่ไม่ให้ถูกจับได้คือนักมวยที่รับจะล้มนมวยจะยอมกินน้ำที่ผสมสิ่งแปลกปลอมประเภทยาคลายกล้ามเนื้อหรือยาถ่ายในระหว่างพักยกแข่งขันวโดยในการจ้างล้มนมวย ส่วนมากจะมีบุคคลในค่ายเป็นผู้ร่วมมือด้วย

3.ปัญหานักมวยเด็ก

การใช้ประโยชน์จากวุฒิภาวะของเด็กเป็นเครื่องมือในการพนัน โดยอาศัยความคิดของเด็กที่คิดเพียงว่าการชกมวยเป็นการละเล่นเพื่อความสนุกสนานจึงมีความอยากเอาชนะกันจึงต่อสู้กัน

อย่างเต็มที่โดยที่ไม่มองว่า เป็นการทารุณกรรมเด็กโดย ซึ่งผู้ที่มีมองว่าเด็กชกมวยเป็นประโยชน์ต่อเด็ก มักจะให้เหตุผลไว้ ดังนี้

เหตุผลแรก เป็นการฝึกทักษะและเป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้กับเด็กเพื่อ โตขึ้นจะได้เป็นนักมวยที่มีศักยภาพแข่งขันกับนักมวยต่างชาติได้ โดยในเรื่องของผลกระทบเกี่ยวกับสุขภาพเด็ก ก็มักจะคิดว่าเด็กต่อยกันไม่รุนแรง อีกทั้งมองว่าที่เด็กแข่งขันกันจนถึงแก่ความตายเพราะอุบัติเหตุ ไม่ใช่มาจากการชกมวย อีกทั้งมองว่าเป็นความผิดของกรรมการห้ามบนเวทีที่ไม่สามารถสังเกตอาการนักมวยในขณะแข่งขัน

เหตุผลที่สอง ใช้กล่าวอ้างอีกประการหนึ่งก็คือเด็กต้องชกเพราะยากจนซึ่งการแข่งขันชกมวยสามารถหารายได้มาช่วยครอบครัวอีกทางหนึ่ง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพจะเห็นว่าจากที่ผู้เขียนได้ค้นคว้า ปัญหาละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในบทที่ 3 ทำให้ทราบว่าปัญหาการล้มมวย และปัญหานักมวยเด็กมีต้นเหตุมาจากปัญหาการพนันมวยที่เป็นพฤติกรรมที่อยู่คู่กับการแข่งขันชกมวยมาตั้งแต่สมัยโบราณโดยเป็นการละเล่นเพื่อความสนุกในการชมมหรสพการแข่งขันชกมวยตามงานเทศกาลที่วงการมวยปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยโบราณทำให้ในปัจจุบันที่ทุกอย่างสามารถหาประโยชน์ทางธุรกิจได้โดยเฉพาะธุรกิจการพนันที่มีกฎหมายรับรองอย่างการพนันในกีฬามวยไทยก็ทำให้นักมวยไทยกลายเป็นผู้รับผลร้ายจากการหาผลประโยชน์ของกลุ่มนักพนัน

4.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย

ในการที่จะกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อที่จะคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จำเป็นต้องทราบถึงความคิดเห็นในแง่กฎหมายจากผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย โดยในที่นี้ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายทางด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชน กฎหมายมหาชน และกฎหมายอาญา

4.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนนั้นมีรากฐานมาจากแนวคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์¹²⁹ ดังนั้นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ได้ทราบถึงแนวความคิดเรื่องของการบัญญัติมาตรการทางกฎหมาย หรือการปรับใช้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

บทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชน

¹²⁹ จรัญ โฆษณานันท์, รัฐธรรมนูญ 2540 : จาก “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” สู่ “ธัมมิกสิทธิมนุษยชน”, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2544), หน้า 66-71

1) ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อศวโรจน์: อดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำพิเศษ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (สัมภาษณ์วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 9.30 น.)

กรณีการพนันมวย ซึ่งหากพิจารณาในแง่ของการกระทำละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เราจะต้องแยกกีฬามวยไทยออกจากการพนันให้ได้ เพราะการพนันถือเป็นค่านิยมที่สมควรยกเลิกและทำให้กีฬาที่เป็นเอกลักษณ์อย่างมวยไทยต้องถูกมองว่าไม่ดี ทำให้คนตกเป็นทาสทำโดยเฉพะานักมวยไทยอาชีพที่ถูกละเมิดสิทธิในชีวิตโดยถูกปฏิบัติต่ำกว่าความเป็นมนุษย์ โดยเหล่านักพนันที่หาประโยชน์จากการแข่งขันต่อสู้ซึ่งหากพิจารณาในแง่ของกฎหมายกรณีกฎหมายกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ข้อที่ 4 ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 วรรคสาม ในเรื่องที่มีการอนุญาตให้เล่นพนันมวยไว้ ซึ่งอาจารย์มีความเห็นว่า มีความเป็นไปได้ที่บทบัญญัติดังกล่าวจะขัดหรือแย้งกับ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 วรรคแรก ที่ให้สาระสำคัญเกี่ยวกับการตรากฎหมายจะต้องไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์¹³⁰

ในกรณีการล้มมวย อาจารย์มีความเห็นว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพนันมวยโดยตรงทำให้นักมวยไทยอาชีพได้รับผลกระทบกับชีวิตยกตัวอย่าง เช่น การปลอมปนสิ่งแปลกปลอมไว้ในอาหารหรือน้ำดื่มให้นักมวยกินก่อนแข่งขันทำให้นักมวยสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน หรือในกรณีกรณีที่นักมวยยอมจะรับทรัพย์สินเพื่อทำการล้มมวยก็ถือว่าเป็นการลบลู่ซึ่งอาชีพตนเอง

ในกรณีนักมวยเด็ก อาจารย์มีความเห็นว่า เนื่องจากเด็กนั้น ไม่มีวุฒิภาวะมากพอซึ่งการจะให้เด็กขึ้นชกมวยจึงมองได้ว่าพ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องมีส่วนในการนั้นด้วย และหากจะอ้างว่าเด็กช่วยหารายได้ให้แก่ครอบครัวก็เท่ากับว่า พ่อแม่ผู้ปกครอง เหล่านั้นหาประโยชน์จากเด็กไม่ต่างจากเห็นเด็กเป็นเครื่องมือหากินถือเป็นการกระทำละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยการลดคุณค่าซึ่งในปัจจุบันการจะสอนให้เด็กรู้จักการประกอบอาชีพและเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัวนั้น มีได้หลายวิธี เช่น การประกวดร้องเพลง เป็นต้น โดยจะอ้างว่าเด็กชอบสมัครใจที่จะชกมวยซึ่งถ้าหากพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ได้เป็นคนปลูกฝังความคิดนี้ให้กับเด็กก็คงไม่มีความคิดที่จะอยากชกมวยอีกประการหนึ่งที่สำคัญสำคัญการกระทำดังกล่าวถือเป็นการขัดขวางการกำหนดเจตจำนงของตนเองในการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ต่างๆที่จะทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคตเพราะผลกระทบทางสุขภาพที่เกิดขึ้นจากการชกมวย

¹³⁰ รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา ๒๖ วรรคแรก บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไป ตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพไว้ด้วย”

โดยสรุป ในแง่มุมมองของอาจารย์มองว่าการพนันมวยเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยเฉพาะในกรณีของนักมวยอาชีพสมควรถูกเปลี่ยนแปลง แม้ว่ากลุ่มนักพนันมวย จะอ้างว่าการพนันมวยเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับการแข่งขันชกมวยไทยมาเป็นเวลาช้านาน แต่หากสิ่งดังกล่าวส่งผลกระทบต่อส่วนรวมโดยเฉพาะในเรื่องของการละเมิดศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งถือเป็นคุณค่าที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาแต่กำเนิดอีกทั้งที่เป็นสิ่งที่รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดได้ให้ความคุ้มครองไว้ การกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมจำกัด หรือยกเลิกการพนันมวยก็เป็นเรื่องที่สามารถทำได้

2) อาจารย์ ดร.เชาวนะ ไตรมาศ: เลขาธิการศาลรัฐธรรมนูญ

(สัมภาษณ์วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 11.00 น.)

ต้องทำความเข้าใจก่อนว่าหลักของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความเป็นสมบูรณ์ คงอยู่เหนือสิ่งอื่นใด ซึ่งมีติดตัวกับมนุษย์ทุกคนและทุกอาชีพจะไม่มีการแบ่งเชื้อชาติภาษาใด ๆ แต่จะกลายเป็นเรื่องของมนุษยชาติ และมันสมบูรณ์ ในตัวเอง และอะไรก็ตามที่เข้าไปในแดนของศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์แล้วจะต้องไม่ถูกคุกคามไม่ว่าด้วยวิธีใดก็ตาม

ในกรณีการพนันมวย นี่เป็นพฤติกรรมที่ทำให้คุณค่าของมนุษย์ถูกเปลี่ยนแปลงให้กลายเป็นมูลค่าของทรัพย์สิน ซึ่งตามนัยยะของปัญหานี้เป็นการแทรกแซงการประกอบอาชีพของนักมวยไทย ถือว่าลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์โดยนักมวยถูกทำให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเล่นพนันถือเป็นการดูหมิ่นเกียรติวิชาชีพนักมวยไทย พฤติกรรมที่เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์อีกประการหนึ่งของนักพนันก็คือการให้เงินหรือจะให้เงินรางวัล หรือที่วงการมวยเรียกว่า “เงินอัดฉีด” ในกรณีนักมวยขณะเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักมวยใช้ความรุนแรงสู้กันก็ไม่ต่างจากการให้นักมวยเป็นสัตว์ให้เขาเอาชีวิตมาแลก นักมวยอาชีพถือเป็นอาชีพที่สุจริตและต้องใช้ความสามารถและความอดทนเป็นอย่างมากกว่าจะประสบความสำเร็จจึงไม่ควรเกิดมาเจออะไรแบบนี้มนุษย์ไม่ได้เกิดมาเพื่อถูกกระทำเพื่อเป็นวัตถุทางธุรกิจการพนันมวยซึ่งถือเป็นการลดคุณค่าของคนประกอบอาชีพนี้ ดังนั้นการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่จะใช้มาเป็นเครื่องมือคุ้มครองศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพสามารถใช้เป็นทางออกในการแก้ปัญหาได้ทางหนึ่ง ซึ่งในวิทยานิพนธ์เล่มนี้อาจารย์มองว่าเป็นขั้นของการศึกษาและให้คำจำกัดความของศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ประกอบวิชาชีพนักมวยไทยเป็นอันดับแรก จากนั้นจึงทำการหาทางแก้ไขโดยขึ้นอยู่กับการทำหลักฐานและเหตุผลทางวิชาการเพราะการพนันมวยเป็นค่านิยมที่ฝังรากลึกในสังคมไทยมานานมาก ดังนั้นเวลาที่จะยกเลิกที่ซึมรากลึกไปแล้วจึงจะต้องแสดงให้เห็นถึงผลเสียในการที่มีค่านิยมนี้

ในกรณีการล้มมวย เป็นปัญหาที่มีความเกี่ยวเนื่องมาจากการพนันเพราะเป็นที่พวกนักพนันทำการกำหนดผลแพ้ชนะในการแข่งขัน โดยวิธีการต่างๆ ที่เป็นการละเมิดต่อสาระสำคัญของศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์ เช่น การวางยานักมวย หรือทำร้ายร่างกายนักมวยโดยวิธีอื่น เป็นต้น และอีกวิธีนี้เป็นที่นิยมทำกันก็คือการจ้างนักมวยให้ทำการล้มมวยด้วยจำนวนเงินที่สูงกว่าค่าตัวซึ่งในกรณีนี้ตัวนักมวยเองก็กระทำการ

หมิ่นเกียรติในอาชีพตัวเองแต่อย่างไรก็ตามจากหลักการที่ว่าศักดิ์ความเป็นมนุษย์มีคุณค่าเป็นสมบูรณ์คงอยู่เหนือสิ่งอื่นใด ดังนั้นแม้ว่านักมวยจะกระทำการให้เสื่อมเสียแก่ตัวเองก็ตาม

ในกรณีนักมวยเด็ก จากข้ออ้างของค่ายมวยที่มักจะทำเรื่องการฝึกฝนทักษะมวยจำเป็นต้องฝึกกันตั้งแต่เด็กนั้น อาจารย์มองว่าเป้าหมายในการสร้างเด็กให้เป็นนักมวยที่เก่ง ในความเป็นจริงแล้วคือการหาประโยชน์จากตัวเด็กซึ่งเด็กไม่ควรเกิดมาเจออะไรแบบนี้ ไม่ได้เกิดมาเพื่อถูกกระทำให้เป็นวัตถุทางธุรกิจหรือในส่วนตัวอ้างว่าชกมวยเพื่อ เลี้ยงพ่อแม่ อาจารย์มองว่ารูปแบบของการใช้ความสัมพันธ์ครบถ้วนโดยใช้อาชีพที่ครอบครัวยุติบัตินี้ต่อเนื่องกันมาเป็นตัวกำหนดชีวิตของเด็กซึ่งไม่ต่างจากการใช้แรงงานเด็ก และเป็นการปิดกั้นโอกาสการพัฒนาศักยภาพการของเด็กหากพิจารณาด้วยหลักวิญญูชนแล้วก็เป็นกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กอย่างชัดเจน และทำให้สถานะไม่ต่างกับโสเภณีเด็ก เพียงแต่กรณีโสเภณีเด็กมีพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ระบุโทษไว้อย่างชัดเจน¹³¹ ซึ่งในกรณีนักมวยเด็กนี้หากต้องการจะกำหนดมาตรการทางกฎหมายขึ้นมาก็ต้องเชื่อมโยงกับหลักศีลธรรมที่เป็นข้อห้ามพื้นฐานให้ได้ ไม่อย่างนั้นแล้วเด็กจะกลายเป็นวัตถุทางธุรกิจไปแต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตามการคุ้มครองเด็กต้องมาก่อนเพราะต้องระลึกอยู่เสมอว่าเด็กคืออนาคตของชาติหากปล่อยให้ผู้ใหญ่หาประโยชน์ในทำนองนี้จะมีเด็กจะหลุดรอดเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้กี่คน อีกทั้งเด็กถ้าถูกดึงให้เข้าไปเกี่ยวพันกับวงเวียนการพนันของผู้ใหญ่ความเสียหายทางจิตใจที่เกิดขึ้นมันรุนแรงยิ่งกว่าความเสียหายทางร่างกายที่เด็กจะได้รับจากการชกมวย ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามเด็กก็คือมนุษย์ไม่ใช่ต้นไม้ที่เราจะสามารถตัดแปลงรูปทรงได้ และการที่ให้เด็กชกมวยก็ไม่ต่างจากการใช้แรงงานเด็กและโดยธรรมชาติของเด็กถูกชักนำได้ง่ายจึงทำให้เด็กมองว่าการชกมวยเป็นเรื่องที่น่าชื่นชม ซึ่งหากต้องการจะแก้ปัญหาที่สังคมต้องมีพื้นที่ให้เขาได้มีการพัฒนาการทางความคิด แต่ถ้าจะคิดจะให้เด็กมีรายได้จากการแข่งขันก็จำเป็นต้องสร้างมาตรฐานในการแข่งขันให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายเด็กเพื่อให้เด็กมีการพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย เช่น การฝึกซ้อมเพื่อการแสดงทักษะมวยไทยอาจเป็นทางเลือกที่ดีกว่าให้เด็กชกมวยกัน อีกทางหนึ่งหากจะมองว่าการแข่งขันชกมวยเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของเด็กจริงๆ ก็ต้องให้ใช้กติกาสมัครเล่นไปเลยและต้องมีการควบคุมอย่างจริงจังตั้งแต่จะไม่มีการให้เด็กมาชกมวยแบบไม่มีเครื่องป้องกันอย่างเด็ดขาด การแก้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยหลักการหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพ สุขภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งจะต้องนำมารวมกับ

¹³¹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 8 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำชำเราหรือกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีในสถานการณ์ค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท”

หรือในกรณีที่นักมวยนั้นมีความยินยอมที่จะรับจ้างล้มมวยเองก็เกิดจากพวกนักพนันทั้งหลายใช้จุดอ่อนในเรื่องของความยากจนที่นักมวยมักมีปัญหาด้านการเงินก็จะว่าจ้างให้นักมวยแสร้งทำเป็นชกแพ้ด้วยค่าจ้างล้มมวยที่มากกว่าเงินค่าตัว ซึ่งเป็นการดูหมิ่นเกียรติของของมนุษย์ด้วยกันโดยมองว่านักมวยเป็นคนจนที่ยอมเอาชีวิตไปแลกและไม่ต่างจากการเอาคนมาเป็นทาส

กรณีนักมวยเด็ก ในวงการมวยไทยมักจะอ้างความจำเป็นที่จะต้องให้เด็กขึ้นชกมวย ในเรื่องของการฝึกทักษะมวยไทยตั้งแต่เด็กหากมาขึ้นชกเอาตอนอายุมากแล้วก็จะสู้ชาวต่างชาติไม่ได้ โดยในเรื่องดังกล่าวอาจารย์มีความเห็นว่าเราต้องแยกเรื่องการฝึกกับการแข่งขันออกจากกันเพราะการที่เด็กจะเริ่มฝึกทักษะมวยไทยตั้งแต่เด็กสามารถเป็นสิ่งที่ทำได้ และเป็นการสร้างสุขภาพที่ดีให้กับเด็กในเรื่องของการออกกำลังกาย แต่การให้เด็กขึ้นชกมวยโดยใช้รูปแบบการชกเหมือนผู้ใหญ่เป็นเรื่องไม่สมควรทำอย่างยิ่ง เพราะทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพกับเด็กซึ่งมีงานวิจัยออกมาแล้วในเรื่องของอาการบาดเจ็บทางสมองแต่เป็นลักษณะการสะสมความเสียหายในร่างกายจึงทำให้สังเกตได้ยากจะรู้ตัวอีกทีความเสียหายก็มากแล้ว และข้ออ้างอีกประการหนึ่งที่คนในวงการมวยนิยมใช้กันคือเด็กจะต้องต่อมวยหารายได้เพื่อเลี้ยงครอบครัวในกรณีนี้อาจารย์เห็นว่าเด็กเป็นเครื่องมือของพ่อแม่โดยอาศัยความสัมพันธ์ในครอบครัวหาประโยชน์ เช่น คนในครอบครัวเป็นนักมวยมาก่อนเด็กจึงถูกปลูกฝังโดยสิ่งแวดล้อมจนสุดท้ายแล้วเด็กจึงยินยอมและถูกชักนำให้มีความคิดว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำเพื่อทดแทนบุญคุณบุพการี ซึ่งการกระทำดังกล่าวตามหลักการศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถือว่าเป็นการเอาคนมาเป็นทาส และเป็นการตัดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีสิทธิในการเรียนรู้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจและได้รับความคุ้มครองจากการใช้ความรุนแรงทั้งร่างกายและจิตใจรวมไปถึงการคุ้มครองจากการใช้แรงงานผิดกฎหมาย หรือการทำงานอันตรายอย่างการให้เด็กชกมวยอาชีพ ถ้าเห็นว่าการแข่งขันจะช่วยให้เด็กมีประสบการณ์ก็ต้องให้แข่งในกติกาสมัครเล่นโดยกติกาต้องไม่รุนแรงเช่นห้ามใช้ศอกต้องสวมอุปกรณ์ป้องกันแต่ละครั้งต้องตรวจร่างกายก็ครั้ง อีกทั้งกรรมการและครูฝึกต้องมีคุณภาพและประสบการณ์ต้องสังเกตความผิดปกติของเด็กในระหว่างการแข่งขันได้ และต้องได้รับการศึกษาอบรมโดยหน่วยงานภาครัฐต้องเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้ ซึ่งกระบวนการทั้งหมดสามารถศึกษาและเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ

จากปัญหาทั้งหมดที่คุยกันมาการแก้ปัญหาโดยการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ อาจารย์เห็นว่าเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มทางเลือกในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ได้ โดยผู้ประกอบอาชีพนักมวยไม่ว่าเพศไหนอายุเท่าไรจะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี แต่หากถามว่าจะเกิดช่องโหว่ทางกฎหมายหรือไม่อาจารย์มองว่ามีแน่เพราะในทุกสังคมก็ย่อมมีบุคคลที่จ้องจะหาประโยชน์โดยมิชอบจนบางครั้งกฎหมายก็กลายเป็นความชอบธรรมที่เป็นความไม่ชอบธรรมไป แต่อย่างไรก็ตามก็เป็นเรื่องที่ดีที่วิทยานิพนธ์เล่มนี้ก็เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหานี้

4.2.2 อาจารย์สอนกฎหมาย

4.2.2.1 ความเห็นในแง่มุมมองทางกฎหมายมหาชน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยอดพล เทพสิทธิ์า: อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

(สัมภาษณ์วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 11.30 น.)

กรณีการพนันมวย อาจารย์มองว่าการพนันเป็นตัวทำให้เกิดความพิศดารของการแข่งขันที่รุนแรง เช่น การให้รางวัลแก่นักมวยที่สามารถโจมตีคู่ต่อสู้จนได้แผลแตกแล้วพนันกันว่าจะเกิดแผลแตกด้วยอาวุธอะไรหรือเกิดแผลแตกขึ้นแล้วจะเย็บกี่เข็ม และให้นักมวยที่ทำให้เกิดแผลบนคู่ต่อสู้ได้จะได้เงินรางวัลตามจำนวนเข็มที่เย็บทำให้สร้างความตื่นเต้น และสะใจแก่บรรดานักพนันในสนามมวยซึ่งเป็นการหาความสุขจากความเจ็บปวดของมนุษย์ด้วยกันเองโดยมองเป็นสัตว์ที่สู้กันในกรง ดังนั้นการพนันจึงเป็นอุปกรณ์ที่จะใช้ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยเฉพาะในส่วนของผู้ประกอบการอาชีพนักมวย

กรณีการล้มมวย เป็นการโกงผลการแข่งขันเพื่อให้ได้ประโยชน์จากการพนันซึ่งไม่ว่าจะเป็นการจ้างล้มมวย หรือการผสมสิ่งแปลกปลอมลงไปในการให้อาหารให้นักมวยกินเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นคู่กับการพนันมวยจึงถือได้ว่าเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นกัน ซึ่งไม่ว่าตัวนักมวยจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ซึ่งหากนักมวยคนนั้นยินยอมอาจารย์ขอยกตัวอย่างเปรียบเทียบกับคำพิพากษาศาลปกครองฝรั่งเศส กรณีนักแสดงละครสัตว์ที่เป็นคนแคะขี้หน้าเข้าป็นใหญ่ในการแสดงละครสัตว์ ในคดีดังกล่าวแม้ว่านักแสดงละครสัตว์ผู้นั้นจะยินยอมก็ตามแต่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังคงอยู่แม้ว่าเจ้าของจะลดคุณค่าตัวเองยอมเอาตนเองไปเป็นลูกกระสุนปืนใหญ่ซึ่งก็ไม่แตกต่าง กับกรณีการที่นักมวยยอมที่จะล้มมวยทำให้คุณค่าความเป็นมนุษย์ของตัวเองลดลงก็ตาม

กรณีขมวดอกนั้น อาจารย์มีข้อสังเกตในเรื่องของระเบียบคณะกรรมการกีฬาหมวยว่าด้วย การสังกัดและย้ายสังกัดค่ายมวย พ.ศ. 2544 ข้อ 5 กรณีนักมวยยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมและให้ผู้แทนโดยชอบธรรมลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในหนังสือสัญญาแต่ไม่ปรากฏข้อความที่สื่อความหมายว่าต้องมีการสอบถามความสมัครใจของเด็กก่อนแต่อย่างใด ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผู้แทนโดยชอบธรรมอาจใช้สิทธิในเนื้อตัวร่างกายของเด็กบังคับให้เด็กขึ้นชกมวยโดยที่ไม่ต้องสนใจว่าเด็กจะต้องการหรือไม่ เพราะกฎหมายอาจจะไม่ได้กำหนดรายละเอียดลงลึกไปจนถึงตัวเด็ก เพราะเห็นว่าผู้แทนโดยชอบธรรมจะต้องมีการพูดคุยหรือตกลงกันก่อนที่จะมาขึ้นทะเบียนนักมวยแล้ว ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าการที่เด็กจะให้ความยินยอมอาจจะถูกบังคับหรือขู่ขู่ได้ซึ่งไม่ต่างจากการเห็นเด็กเป็นทรัพย์สินส่วนตัว และเป็นการทารุณกรรมเด็ก

ซึ่งจากปัญหาทั้งหมดที่ได้กล่าวมาหากจะให้มาตรการทางกฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาการทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมีความสำคัญเพราะหลักการ

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะใหม่สำหรับประเทศไทยและมีความเป็นนามธรรมสูง แต่อาจารย์มองว่าเราสามารถสกัดหลักสาระสำคัญที่อยู่ในกฎหมายต่างๆมาเรียบเรียงเป็นมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมได้โดยเฉพาะการคุ้มครองนักมวยไทยอาชีพให้มีสิทธิและความเสมอภาคกับผู้ประกอบอาชีพอื่นอย่างมีศักดิ์ศรี

อาจารย์ ดร. ปิติ เอี่ยมจำรูญลาภ: อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สัมภาษณ์วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 17.30 น.)

ในเรื่องของการพนันมวย อาจารย์มีความเห็นในเรื่องของเหตุการณ์ปัจจุบันมีพฤติกรรมหลายอย่างที่นักพนันและเจ้าของค่ายได้กระทำกับนักมวย เช่น การตกลงจ่ายเงินรางวัลเพิ่มให้กับนักมวยโดยเงินดังกล่าวเกิดจากการพนันข้านักมวยคนนั้นเพื่อให้เกิดความฮึกเหิมในการแข่งขัน การกระทำข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักมวยได้แสดงความยินยอมที่จะลดคุณค่าตัวเองไม่ต่างจากสัตว์ที่ใช้ต่อสู้เพื่อการพนันถือเป็นการใช้เสรีภาพของตนเองไปในทางที่ผิดและเป็นพฤติกรรมที่ลดทอนศักดิ์ศรีของตน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงลักษณะเฉพาะของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้วก็จะพบว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังคงดำรงอยู่แม้บุคคลผู้นั้นจะสร้างความเสียหายให้แก่ตนเอง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการพนันมวยมีผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หากต้องการจะแก้ปัญหาโดยใช้มาตรการทางกฎหมายก็ต้องมาพิจารณาเกี่ยวกับการใช้อำนาจนิติบัญญัติ ในกรณีนี้กฎหมายที่มีการอนุญาตให้มีการการออกกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ข้อที่ 4 ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 วรรคสาม ในเรื่องของการอนุญาตให้เล่นพนันมวยไว้ซึ่งการพนันมวยเป็นสาเหตุของการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้วของนักมวยไทยอาชีพ เมื่อมาพิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรา 26 วรรคแรกของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ที่กล่าวถึงการบัญญัติกฎหมายจะต้องไม่มีผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อาจเป็นไปได้ว่ากฎกระทรวงดังกล่าวไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด และใช้เป็นเหตุผลในการแก้ไขกฎหมายได้

ปัญหาการล้มมวย ที่เป็นปัญหาสืบเนื่องมาจากการพนันก็จะถูกแก้ไขไปด้วยเพราะการล้มมวยมีขึ้นก็เพื่อใช้เป็นกลไกในการหาประโยชน์จากการพนัน

ในส่วนของกรณีปัญหานักมวยเด็ก อาจารย์มีความเห็นว่าต้องพิจารณาในเรื่องของอำนาจผู้แทนโดยชอบธรรมสามารถแสดงความยินยอมแทนเด็กในการทำสัญญากับเจ้าของค่ายที่จะให้เด็กเป็นนักมวยในสังกัดซึ่งจากระเบียบคณะกรรมการกีฬามวย ว่าด้วย การสังกัดและย้ายสังกัดค่ายมวย พ.ศ. 2544 ข้อ 5 กรณีนักมวยยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมและให้ผู้แทนโดยชอบธรรมลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในหนังสือสัญญา ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ พรบ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในมาตรา 26 วรรคแรก (7) ในเรื่องของ การห้ามบังคับ ชูเชิญ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้า อันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก หรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก

ซึ่งไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ดังนั้นแปลว่าหัวหน้าค่ายมวยไม่สามารถทำอะไรกับเด็กก็ได้เพราะยังมี ข้อกฎหมายอื่นที่มีเนื้อหาในการคุ้มครองเด็กซึ่งสามารถใช้เป็นเหตุผลในการปรับปรุงหรือสร้างเป็นมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองนักมวยเด็ก

4.2.2.2 ความเห็นอาจารย์สอนกฎหมายในแง่กฎหมายอาญา

รองศาสตราจารย์ ดร.ปกป้อง ศรีสนิท: อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(สัมภาษณ์วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 17.30 น.)

ในเรื่องของการพนันกีฬามวย พนันกีฬามีอยู่ทั่วโลกอีกทั้งมีกฎหมายที่อนุญาตให้เล่นพนันได้ก็กีฬาไทยก็เช่นกัน เพียงแต่ว่าการพนันในกีฬาไทยต่างจากการพนันกีฬาอื่นตรงที่เกิดอันตราย กว่ากีฬาชนิดอื่นเพราะเป็นการต่อสู้โดยปะทะกันโดยตรงและใช้อุปกรณ์ป้องกันน้อยมาก ดังนั้นหากต้องการจะคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยอาชีพอาจารย์เห็นว่าเราจะต้องแยกการพนันมวยออกจากเกมส์กีฬาให้ได้ เพราะถ้าเอาพนันมวยมารวมกับเกมส์กีฬามวยแนวโน้มที่จะทำให้ความรุนแรงในการแข่งขันจะมีสูงมากซึ่งเป็นอันตรายกับตัวนักมวยเอง โดยกรณีพฤติกรรมของนักพนันในการสร้างแรงกระตุ้นให้นักมวยใช้ความรุนแรงในทางที่ผิด เช่น การตกลงกับนักมวยว่าจะให้เงินพิเศษนอกเหนือจากเงินค่าชกหากชนะน็อกอีกฝ่ายได้ ซึ่งจะทำให้ นักมวยทำต่อสู้อันจนเกิดอันตราย ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการมองมนุษย์ด้วยกันว่าไม่ใช่มนุษย์ไม่ต่างจากการพนันสัตว์ให้ต่อสู้กัน ในความเห็นของอาจารย์เราไม่สามารถห้ามการเล่นพนันมวยไม่ได้เพราะมันกลายเป็นสิ่งที่อยู่คู่สังคมไทยมาแต่โบราณ แต่สามารถออกแบบมาตรการทางกฎหมายในการแยกการพนันออกจากเกมส์กีฬาได้ เช่น การให้นักพนันเล่นพนันมวยในวงนอกซึ่งอาจหมายความว่าจัดเป็นพื้นที่ให้สำหรับเล่นพนันและห้ามนักพนันเข้ามาแทรกแซงในพื้นที่เตรียมตัวนักกีฬาหรือแข่งขันของนักมวย เป็นต้นจากนั้นออกกฎหมายลงโทษคนที่ไปแทรกแซงการแข่งขัน

ในส่วนของการล้มมวย อาจารย์มีความเห็นว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากการพนัน เพราะเมื่อเอาการพนันทำให้นักมวยไม่ได้สู้ตามศักดิ์ศรีในวิชาชีพเพราะถ้าไม่ถูกการพนันเข้ามาแทรกแซงนักมวยก็จะแข่งขันกันแบบไม่ต่อสู้กันจนเกิดอันตราย แต่ถ้าเอาการพนันมาเกี่ยวเมื่อใดการล้มมวยเกิดขึ้นแน่นอนและทำให้นักมวยเกิดความกดดันจากเซียนมวยอาจจะสู้กันจนเกิดอันตรายกับชีวิตได้ อีกวิธีหนึ่งของการล้มมวยที่นักพนันนิยมทำกันคือ วิธีการวางยาในอาหารหรือเครื่องดื่มให้นักมวยไม่สามารถทำการแข่งขันได้ ซึ่งล้วนเป็นการลดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ลง ซึ่งตราบใดที่เซียนมวยเล่นพนันในวงนอกซึ่งอาจหมายความว่าจัดเป็นพื้นที่ให้สำหรับเล่นพนันและห้ามเข้ามาแทรกแซงแข่งขันของนักมวยได้

ประเด็นนักมวยเด็ก อาจารย์เห็นว่าต้องกำหนดเกณฑ์ห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ขึ้นชกแม่ เด็ก พ่อ แม่ เจ้าของค่าย ยินยอมแม้ว่าพ่อ แม่ เจ้าของค่ายจะบอกว่าฝึกเพื่อแข่งขันตอนอายุ

18ปี กระตุ้มมวยหรือทักษะจะสู้ต่างประเทศไม่ได้ก็ต้องมองในแง่ของการพัฒนาเด็กคุ้มครองเด็กซึ่งเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์สาธารณะเด็กคนหนึ่งหากเอาไปชกมวยจนเกิดผลกระทบทางสมองเพราะร่างกายถูกกระทบกระเทือนอยู่ทุกครั้งที่มีการแข่งขันเพียงแต่เด็กไม่รู้ตัว และผู้ที่ให้เด็กชกมวยไม่ได้ใส่ใจในเรื่องนี้ ซึ่งการทำเช่นนี้ไม่ต่างจากตัดโอกาสการพัฒนาของเด็ก ซึ่งเด็กทุกคนไม่ควรถูกตัดสิทธิในการกำหนดตัวตนของตนเองด้วย ส่วนเหตุผลของพ่อแม่ที่ชอบอ้ากั้นเรื่องการหารายได้ให้ครอบครัว ซึ่งที่จริงแล้วมีวิธีที่จะทำให้เด็กได้ฝึกทักษะมวยไทยได้หลายวิธี เช่น อาจจะเปลี่ยนเป็นฝึกแสดงโชว์ทักษะมวยไทยก็สามารถทำได้ หรือเป็นการให้เด็กได้รับฝึกซ้อมในค่ายเพื่อเตรียมความพร้อมในการจะชกแข่งขันเมื่ออายุครบ18 ปีแล้ว เป็นต้น

4.2.3 สรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชน กฎหมายกฎหมายมหาชนและกฎหมายอาญา ในมุมมองเรื่องการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายได้ให้ความเห็นไปในทางเดียวกันโดยสรุปได้ ดังนี้

1.ปัญหาการพนันมวย

เป็นพฤติกรรมที่ทำให้คุณค่าของมนุษย์ถูกเปลี่ยนแปลงให้กลายเป็นมูลค่าของทรัพย์สินซึ่งตามนัยยะของปัญหานี้ ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในทุกลักษณะ หากต้องการจะคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยอาชีพ ในอันดับแรกจะต้องแยกการพนันมวยออกจากเกมส์กีฬามวยให้ได้ เพราะถ้าเอาการพนันมวยมารวมกับเกมส์กีฬามวยแล้ว แนวโน้มที่จะทำให้ความรุนแรงในการแข่งขัน และกลโกงที่จะทำได้ประโยชน์จากการพนันจะมีสูงขึ้น ซึ่งเป็นอันตรายกับตัวนักมวย โดยที่เด่นชัดที่สุดการให้เงินที่วงการพนันมวยเรียกว่า “เงินอัดฉีด” ในกรณีนักมวยชนะเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักมวยใช้ความรุนแรงสู้กันก็ไม่ต่างจากการให้นักมวยเป็นสัตว์ชีวิตมาแลก ซึ่งเป็นพฤติกรรมของนักพนันเป็นการสร้างแรงกระตุ้นให้นักมวยใช้ความรุนแรงในทางที่ผิดเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีของนักมวยโดยการลดคุณค่าความเป็นมนุษย์เป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้ในการหาประโยชน์จากการเล่นพนัน

2.ปัญหาการล้มมวย

เป็นปัญหาที่มีสาเหตุจากปัญหาการพนันมวยโดยการโกงผลการพนันเพื่อให้เป็นไปตามที่นักพนันกำหนดไว้ล่วงหน้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้มีอิทธิพลในวงการมวยไทยอาชีพ การจ้างนักมวยให้ทำการล้มมวยด้วยจำนวนเงินที่สูงกว่าค่าตัว ซึ่งในกรณีนี้ตัวนักมวยเองโดยในวงการมวยไทยจะอ้างว่าเป็นความยินยอมของนักมวยเองเพราะไม่มีทางเลือกก็เป็นเพราะกลุ่มบุคคลดังกล่าวมักจะอาศัยจุดอ่อนในเรื่องส่วนตัวของตัวนักมวยมาเป็นเครื่องมือในการจ้างให้นักมวยแกล้งแพ้โดยจะจ้างนักมวยที่มีปัญหาทางด้านการเงิน เช่น ลูกเมียพ่อแม่บุพการีเจ็บป่วย หรือเป็นผู้ที่มีหนี้สิน เป็นการซ้ำเติมชีวิตของนักมวย และบีบบังคับให้ทรยศต่อวิชาชีพเพื่อประโยชน์ในการพนันเป็นการลบลู่ซึ่งอาชีพนักมวยและเป็นการดูหมิ่น

เกียรติวิชาชีพนักมวยไทยโดยมองว่านักมวยเป็นแค่เบี้ยล่างจะอย่างไรกับนักมวยก็ได้เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักการที่ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีคุณค่าเป็นสมบูรณ์คงอยู่เหนือสิ่งอื่นใด ดังนั้นแม้ว่านักมวยจะทำให้เสื่อมเสียแก่ตัวเองก็ตามศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยก็ไม่มีใครมาล่วงละเมิดได้

3 กรณีปัญหานักมวยเด็ก

การให้เด็กขึ้นชกมวยโดยใช้รูปแบบการชกเหมือนผู้ใหญ่เป็นเรื่องไม่สมควรทำอย่างยิ่งเป็นการกระทำละเมิดต่อเด็กในเรื่องของสุขภาพแล้วยังเป็นการกระทำในลักษณะที่มองเด็กว่าเป็นเพียงวัตถุทางธุรกิจ โดยในเรื่องนี้ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายมีความเห็นไปในทางเดียวกัน ในกรณีเด็กซึ่งยังเป็นผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะนั้นหากจะเป็นนักมวยแล้วได้มีกระบวนการสอบถามความสมัครใจของเด็กหรือไม่ ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการกีฬามวยว่าด้วยการสังกัดและย้ายสังกัดค่ายมวย พ.ศ. 2544 ที่กล่าวว่าในการทำความตกลงสังกัดค่ายมวยกรณีนักมวยยังไม่บรรลุนิติภาวะจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม และให้ผู้แทนโดยชอบธรรมลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในหนังสือสัญญา แต่ไม่ปรากฏข้อความที่สื่อความหมายว่าต้องมีการสอบถามความสมัครใจของเด็กก่อนแต่อย่างใดซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผู้แทนโดยชอบธรรมอาจใช้สิทธิในการเป็นผู้ปกครองบังคับให้เด็กขึ้นชกมวยโดยที่ไม่ต้องสนใจความสมัครใจของเด็ก เพราะกฎหมายอาจจะไม่ได้กำหนดรายละเอียดลงลึกไปจนถึงตัวเด็กเพราะเห็นว่าผู้แทนโดยชอบธรรมจะต้องมีการพูดคุย หรือตกลงกันก่อนที่จะมาขึ้นทะเบียนนักมวยแล้ว ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าการที่เด็กให้ความยินยอมอาจจะถูกบังคับหรือขู่ขู่ขู่จากผู้แทนโดยชอบธรรม ให้กลายเป็นเครื่องมือหาประโยชน์ โดยอาศัยความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การปลูกฝังให้มีความคิดที่ว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำเพื่อทดแทนบุญคุณบุพการี หรือกรณีคนในครอบครัวเป็นนักมวยมาก่อนทำให้เด็กถูกปลูกฝังโดยสิ่งแวดล้อมจนสุดท้ายแล้วเด็กจึงง่ายต่อการถูกชักนำให้เชื่อว่าตนเองจะต้องเป็นนักมวยเหมือนคนในครอบครัวแล้วพาเด็กไปฝากไว้กับค่ายมวย ซึ่งการกระทำดังกล่าวตามหลักการศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถือว่าเป็นการเอาคนมาเป็นทาสเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเด็กคุ้มครองเด็กและเป็นการทำลายผลประโยชน์สาธารณะเพราะเด็กคนหนึ่งจะต้องโตขึ้นเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ หากเอาไปชกมวยจนเกิดผลกระทบทางสมองเพราะร่างกายถูกกระทบกระเทือนอยู่ทุกครั้งที่มีการแข่งขันเพียงแต่เด็กไม่รู้ตัวทำให้ส่งผลในระยะยาวเมื่อเด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งผู้ที่ส่งเสริมเด็กให้ชกมวยอาจมีความคิดที่ว่าตนเองก็เริ่มชกมวยมาตั้งแต่เด็กก็ไม่ได้รู้สึกว่ามีปัญหาทางสุขภาพแต่อย่างใด จึงไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้การกระทำเช่นนี้ซึ่งเป็นการรับรู้ข้อมูลในมุมมองของตนเองเพียงด้านเดียวก็ไม่ต่างจากตัดโอกาสการพัฒนาของเด็กซึ่งเด็กทุกคนไม่สมควรถูกตัดสิทธิในการกำหนดตัวตนของตนเอง

บทที่ 5

วิเคราะห์ลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพและการใช้ มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพ และผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายในบทที่ 4 ประกอบกับการค้นคว้าในบทที่ 3 ทำให้สามารถวิเคราะห์ลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ และมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพในปัจจุบันได้ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ

5.1.1 การพนันมวย

จากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมที่เป็นลักษณะการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพจากพนันมวย ดังนี้

5.1.1.1 การแทรกแซงการแข่งขันของนักพนัน

นักพนันเป็นผู้ที่มีอิทธิพลอย่างมากเพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่ซื้อตั๋วเข้าชมการแข่งขันมวยไทยอาชีพมากที่สุด ซึ่งจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ฝึกสอนมวยไทยอาชีพ กลุ่มนักพนันส่วนมากจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในวงการมวยไทยอาชีพยกตัวอย่าง เช่น ในกรณีที่นักมวยพวกตนถือข้างพนันเสียเปรียบกลุ่มคนพวกนี้ก็จะเข้าไปกดดันกรรมการในการให้คะแนนเอนเอียงไปทางนักมวยที่ตนได้ถือข้างพนันไว้พฤติกรรมดังกล่าวนี้ถือเป็นการแทรกแซงการประกอบอาชีพของนักมวยไทย ซึ่งไม่ว่านักมวยจะพยายามแข่งขันอย่างเต็มความสามารถ และสุจริตเพียงใดก็ตามก็จะถูกนักพนันควบคุมให้ผลการแข่งขันเป็นไปอย่างที่ต้องการ พฤติกรรมดังกล่าวในการสัมภาษณ์อาจารย์ ดร.เชาวนะ ไตรมาศ ได้ให้ความเห็นกับผู้เขียนว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการทำให้คุณค่าของมนุษย์ถูกเปลี่ยนแปลงให้กลายเป็นมูลค่าของทรัพย์สินเพื่อการพนัน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นลักษณะละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยการย่ำยีศักดิ์ศรีของอาชีพนักมวยไทย นอกจากนี้ยังเป็นการกระทบต่อความเสมอภาคในการทำงานของนักมวยไทยโดยพิจารณาในแง่มุมของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้วนักมวยไทยอาชีพทุกคนจะต้องมีสิทธิที่จะทำงานภายใต้สภาพการทำงานที่ปลอดภัย และใช้ชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นพื้นฐานในเรื่องของการประกอบอาชีพนักมวยไทยรวมถึงเรื่องความเสมอภาคแห่งโอกาส หากถูกแทรกแซงการแข่งขันโดยนักพนันก็จะทำให้ความเสมอภาคในการประกอบอาชีพนักมวยไทยนั้นหมดไป

5.1.1.2 การกำหนดกติกาการแข่งขันที่รุนแรงเพื่อรองรับการพนัน

พฤติกรรมที่กำหนดกติกาการแข่งขันที่รุนแรงให้นักมวยต้องทำร้ายคู่ต่อสู้จนหมดสภาพหรือที่เรียกว่า “น็อคเอาท์” ภายในยกที่เท่าไรจะมีเงินรางวัลเพิ่มให้นักมวยเพื่อให้พนันถือพนันกันว่านักมวยคนที่ตัวเองถือข้างพนันว่าจะชกชนะยกไหน หรือชนะด้วยการใช้อาวุธอะไร จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพมีความเห็นในเรื่องดังกล่าว ว่าเป็นสิ่งช่วยให้นักมวยไทยมีรายได้เพิ่มเพราะในการแข่งขันเขียนมวยจะให้เงินเพิ่มแก่นักมวยหากนักมวยฝ่ายที่ตนเล่นพนันชนะถือเป็นการสร้างกำลังใจแก่นักมวยอีกด้วย แต่หากพิจารณาในมุมมองของนักกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชนพฤติกรรมดังกล่าว ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัครโรจน์ ได้ให้ความเห็นในการสัมภาษณ์ไว้ว่า เป็นกรณีที่นักมวยถูกปฏิบัติต่ำกว่าความเป็นมนุษย์โดยเหล่านักพนันที่หาประโยชน์จากการแข่งขันต่อสู้และลดคุณค่าของมนุษย์โดยกระทำต่อนักมวยไทยอาชีพเหมือนทาสหรือสิ่งของเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ลักษณะหนึ่ง แม้ว่าคนในวงการมวยไทยอาชีพจะยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันมาช้านานแล้วก็ตามแต่ไม่ได้หมายความว่าทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะถูกละเมิดได้

5.1.2 การล้มนาย

จากการศึกษาพบว่ารูปแบบพฤติกรรมการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เกิดขึ้นกับนักมวยไทยอาชีพจากล้มนายนั้น มี 2 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

5.1.2.1 การจ้างล้มนาย

เป็นการให้นักมวยชกตามผลที่ตนเองต้องการเพราะผลประโยชน์ที่จะได้รับทางด้านทรัพย์สิน และเงินทองทำให้นำมาซึ่งความเห็นแก่ตัวถ้าหากพิจารณาในมุมมองของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้วการกระทำของผู้ที่จ้างล้มนายถือเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในลักษณะของการดูหมิ่นเหยียดหยามในอาชีพนักมวยไทย โดยอาจารย์สุรสิทธิ์ โกศลนาวิณอดีตคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ได้ให้ความเห็นกับผู้เขียนว่าพฤติกรรมแบบนี้การปฏิบัติที่ไม่ต่างจากการเอาคนมาเป็นทาสโดยใช้ทรัพย์สินเป็นเครื่องกำหนดให้นักมวยทำอะไรก็ได้ตามที่นักพนันต้องการรวมถึงเป็นการบีบคั้นจิตใจของนักมวยไทยอาชีพโดยอาศัยจุดอ่อนของนักมวยในเรื่องความยากจน โดยเสนอค่าจ้างที่เป็นเงินรางวัลที่มากกว่าค่าตัวหรือเสนอผลประโยชน์อื่นๆเพื่อเป็นแรงจูงใจ ซึ่งในเรื่องดังกล่าวจากการสัมภาษณ์ผู้ฝึกสอนกีฬามวยไทยอาชีพได้ให้ความเห็นไว้ว่า นักมวยบางรายที่ยอมล้มนายแต่เนื่องจากกลัวไม่แนบเนียนจึงยอมกินยาที่ปนเปื้อนมาในน้ำดื่มเพื่อให้แนบเนียนเหมือนกับว่าแพ้การแข่งขันจริง ๆ กรณีดังกล่าวแม้ว่าตัวนักมวยเองกระทำการหมิ่นเกียรติในอาชีพตัวเอง แต่อย่างไรก็ตามหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์คือ หลักการที่มีคุณค่าเป็นสมบูรณ์คงอยู่เหนือสิ่งอื่นใดตั้งแม้ว่าบุคคลผู้นั้นจะกระทำการให้เสื่อมเสียแก่ตัวเอง¹³² ดังนั้น แม้ว่าตัวนักมวยเองเป็นผู้ที่กระทำการ

¹³² จริญญา โฆษณานันท์, รัฐธรรมนูญ 2540 : จาก "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สู่ธัมมิกสิทธิมนุษยชน", หน้า 29.

หมิ่นเกียรติในอาชีพตัวเองก็ตามศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ก็คือคุณค่าเป็นสมบูรณ์คงอยู่เหนือสิ่งอื่นใด และไม่มีใครมาล่วงละเมิดได้

5.1.2.2 การวางยานักมวย

การวางยานักมวยเป็นพฤติกรรมนิยมทำกันในกรณีนักมวยไม่ยอมรับจ้างล้มมวย อีกทั้งการจ้างนักมวยล้มนั้นยุ่งยากและใช้เงินเยอะ รวมถึงเสี่ยงต่อการถูกเปิดโปงด้วย แต่การจ้างคนไปวางยานั้น ลงทุนน้อย และจับผู้กระทำผิดได้ยาก โดยวิธีวางยานั้นจะเป็นการผสมยาในอาหารหรือน้ำให้นักมวยกินหลังจาก ชั่งน้ำหนักเสร็จโดยนักมวยที่ถูกวางยาจะมีอาการอ่อนแรงตามขนาดของยาที่ได้วางลงไปถือเป็นอันตรายต่อนักมวยไทยอาชีพโดยยาบางชนิดอาจทำให้นักมวยถ่ายปัสสาวะไม่หยุดทำให้นักมวยเกิดภาวะขาดน้ำอย่างรุนแรงซึ่งอาจทำให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิต จึงกล่าวได้ว่าการวางยานักมวยเป็นการทำลายชีวิตของนักมวยซึ่งถือเป็นสาระสำคัญของหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งเป็นพฤติกรรมที่ทำให้นักมวยถูกลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ลงกระทำเยี่ยงวัตถุ ไม่มีการคำนึงถึงชีวิตของนักมวยไทยอาชีพเพราะหากยาที่วางไว้ออกฤทธิ์ในระหว่างการแข่งขันจะทำให้ให้นักมวยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันเป็นเหตุให้โดนอาวุธของนักมวยฝ่ายตรงข้ามอาจทำให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตได้

5.1.3 การชกมวยเด็ก

การให้เด็กขึ้นชกมวยโดยใช้รูปแบบการชกมวยโดยใช้กติกาเหมือนผู้ใหญ่เป็นการมองเด็กว่าเป็นเพียงวัตถุทางธุรกิจ และพฤติกรรมดังกล่าวยิ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อที่สำคัญกับเด็ก ดังนี้

5.1.3.1 เป็นการทำให้เกิดผลกระทบทางสุขภาพเด็ก

ผู้เขียนขออ้างอิงข้อมูลจากงานวิจัยคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เรื่อง “การบาดเจ็บของสมองในนักมวยเด็ก” โดย ศาสตราจารย์แพทย์หญิงจิรพร เหล่าธรรมทัศน์ รองศาสตราจารย์นายแพทย์อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ และดร.นายแพทย์วิทยา สังขรัตน์ ได้กล่าวถึงการศึกษาวินิจฉัยด้านสมองของนักมวยเด็ก ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีลงมาพบว่า สมองได้รับความเสียหายโดยลักษณะที่พบส่วนใหญ่คือไฮโปประสาท และเซลล์สมอง ฉีกขาดออกจากกัน อันเกิดจากอันเกิดจากแรงกระแทกบริเวณศีรษะโดยนำเอากลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มซึ่งเป็นนักมวยเด็ก และเด็กปกติในอายุและฐานะใกล้เคียงกันมาแสกนด้วยเครื่องMRI พบว่า สมองของนักมวยเด็กนั้น พบมีความผิดปกติตั้งแต่มีน้ำคั่งในสมอง และไฮโปสมองที่ผิดปกติ รวมไปถึงภาวะปริมาณของธาตุเหล็กในสมองเกินมาตรฐานเกิดจากการเคยมีเลือดออกในสมอง ซึ่งภาวะดังกล่าวจะส่งผลร้ายต่อสมองโดยจะส่งผลทางด้านความจำ สมองเสื่อม รวมไปถึงภาวะน้ำในสมองมากจนอาจสกัดกั้นการเจริญเติบโตในสมอง ซึ่งเด็กที่อายุน้อย

สมองยังไม่เติบโตเต็มที่ที่กลับกันสิ่งเหล่านี้ไม่พบในสมองของเด็กปกติที่ไม่ใช่เด็กสมาธิสั้น¹³³ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการชกมวยเด็กเป็นการละเมิดต่อสารัตถะสำคัญของหลักการศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในด้านชีวิตและร่างกายของเด็ก อีกทั้งเป็นการทำให้เด็กถูกลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ลงเป็นเพียงเครื่องมือในการหาประโยชน์จากธุรกิจการแข่งขันชกมวยไทยของผู้ใหญ่

5.1.3.2 เป็นการทำลายโอกาสที่เด็กจะพัฒนาศักยภาพตัวเอง

การให้เด็กขึ้นชกมวยมีแนวโน้มอาจนำไปสู่อาการบกร่องทางปัญญาหรือภาวะสมองเสื่อม อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย IQ ของนักมวยเด็กและเด็กทั่วไปก็พบว่า IQ เฉลี่ยนักมวยเด็กต่ำกว่าเด็กทั่วไปทำให้นักมวยเด็กสูญเสียโอกาสพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ในด้านอื่น ทั้งนี้ตามการเจริญเติบโตของสมองมนุษย์โดยทั่วไปการทำงานของอวัยวะสมองพัฒนาด้านการควบคุมกล้ามเนื้อและการทรงตัวการเรียนรู้จะเกิดขึ้นในช่วงวัยเด็ก โดยหากเด็กเริ่มชกมวยตั้งแต่เด็กย่อมทำให้การทำงานของอวัยวะสมองพัฒนาด้านสติปัญญาการควบคุมกล้ามเนื้อการทรงตัว และการเรียนรู้คิดวิเคราะห์ที่จะเกิดขึ้นในช่วงวัยเด็กได้รับความกระทบกระเทือน ซึ่งภาวะดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตของสมองและสติปัญญาที่อาจลดต่ำลง¹³⁴ ทำให้มีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ โดยเฉพาะเมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่รวมถึงเป็นการทำลายโอกาสในการพัฒนาตัวเด็กตามกติการะหว่างประเทศด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ค.ศ.1966 ในเรื่องของการกำหนดเจตจำนงของตนเองอย่างมีอิสระเสรี และปลอดภัยจากการครอบงำหรือบงการใด ๆ ทำให้เด็กสูญเสียโอกาสจะสามารถเรียนในระดับที่สูงขึ้นไปแต่กลับกลายเป็นว่า สมองถูกทำลายจนไม่สามารถพัฒนาเพื่อเข้าเรียนในระดับสูง ๆ ได้ซึ่งหาพิจารณาในแง่มุมของการพัฒนาเด็กและคุ้มครองเด็กซึ่งถือเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์สาธารณะเพราะเด็กคือกำลังสำคัญของประเทศในอนาคต ถ้าเอาเด็กคนหนึ่งไปชกมวยจนเกิดผลกระทบทางสมองเพราะร่างกายถูกกระทบกระเทือนอยู่ทุกครั้งที่มีการแข่งขันเพียงแต่เด็กไม่รู้ตัว และผู้ที่ให้เด็กชกมวยไม่ได้ใส่ใจในเรื่องนี้ไม่ต่างจากตัดโอกาสการพัฒนาของเด็ก และเด็กทุกคนไม่ควรถูกริดรอนสิทธิในการกำหนดเจตจำนงในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง

¹³³ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, "นักวิจัยชี้ นักมวยเด็ก เสี่ยงสมองทึบ ไอคิวต่ำ ส่งผลกระทบต่อชีวิตในอนาคต เสนอให้ปรับปรุงพ.ร.บ. มวย เพิ่มกติกา ยกระดับมวยไทยให้เป็นสากล ดึงผู้ปกครอง ต้องไม่อ้างการชกแทนบุญคุณ" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://med.mahidol.ac.th/aimc/th/news/10212015-1714-th>.

¹³⁴ สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานผลการศึกษา "สภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการเล่นกีฬาในกลุ่มเด็ก กรณีศึกษาการเล่นกีฬาหมวยในกลุ่มเด็กของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ", หน้า 20-21.

5.2 วิเคราะห์การใช้มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ

5.2.1 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันมวย

5.2.1.1. ข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมายอาญากับการพนันมวย

ดังที่ผู้เขียนเคยได้นำตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1083/2510 ที่ศาลฎีกาเห็นว่ากรณีที่นักมวย 2 คนตกลงพนันชกมวยเป็นเจตนาแข่งขันชกมวยต่อมาเมื่อชกกันเสร็จแล้วผู้ตายจึงถึงแก่ความตายเพราะสมองได้รับความกระทบกระเทือนอย่างแรง แต่จะถือว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้เสียหายตามกฎหมายไม่ได้เพราะเป็นเรื่องสมครใจกันทั้ง 2 ฝ่าย¹³⁵ จะเห็นได้ว่าการใช้กฎหมายอาญาอำนวยความเป็นธรรมกับหลักการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในเรื่องของการคุ้มครองสิทธิในชีวิตของนักมวยจะเห็นว่ากฎหมายอาญายังมีข้อจำกัด ซึ่งการคุ้มครองความเสียหายของนักมวยไทยอาชีพที่เกิดจากการพนันมวย ตามแง่มุมทางกฎหมายอาญา ต้องทำความเข้าใจว่าวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญามีเพื่อการคุ้มครองบุคคล และรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และมุ่งหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพ ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ของบุคคล แต่อย่างไรก็ตามการตีความกฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัดตามตัวอักษรโดยยึดหลักว่า “ไม่มีกฎหมาย ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ” จะตีความโดยขยายความเพื่อลงโทษหรือเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดไม่ได้ในกรณีที่มีความสงสัยต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้เป็นประโยชน์แก่ผู้กระทำความผิด (จำเลย หรือผู้ต้องหา) รวมถึงประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒ วรรคแรกที่บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย” ซึ่งในความเป็นจริงในประมวลกฎหมายอาญาไม่มีการบัญญัติความผิดที่เกี่ยวข้องกับการพนันมวย หรือการคุ้มครองนักมวยจากอันตรายที่เกิดจากการพนันมวยไว้แต่อย่างใดทำให้กฎหมายอาญาจึงไม่สามารถใช้คุ้มครองชีวิตและร่างกายของนักมวยได้

5.2.1.2. ความไม่สอดคล้องกันระหว่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 กับ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478

จากปัญหาดังกล่าวผู้เขียนมีความเห็นว่ากฎหมายที่อนุญาตให้มีการพนันกีฬา มวยซึ่งก็คือกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ข้อที่ 4 ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 วรรคสามในเรื่องที่การอนุญาตให้เล่นพนันมวย ซึ่งการที่กฎหมายอนุญาตให้มีการพนันมวยทำให้เป็นช่องโหว่ให้กลุ่มบุคคลบางกลุ่มที่อยากจัดการพนันมวยขึ้นโดยอาจใช้ประโยชน์จากข้อบัญญัติดังกล่าว จึงกลายเป็นปัญหาการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ อีกทั้งได้

¹³⁵ คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, (พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2549), หน้า 118

กฎหมายดังกล่าวมีการบังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2478 ซึ่งเป็นเวลาล่วงเลยมา 85 ปีมาแล้วทำให้กฎหมายดังกล่าวไม่สอดคล้องกับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่นำมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเมื่อปี พ.ศ.2540 และในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2560 ฉบับปัจจุบันในเรื่องของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ก็ได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 4 โดยบัญญัติไว้ให้เป็นบททั่วไปว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ย่อมได้รับความคุ้มครอง และมาตรา 26 ที่กล่าวถึงการออกกฎหมายจะต้องไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่มีศักดิ์สูงที่สุด ดังนั้นเมื่อกฎหมายที่อนุญาตให้การพนันมวยซึ่งก่อให้เกิดการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ จึงเท่ากับว่าการที่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีบทบัญญัติที่ขัด รัฐธรรมนูญในเรื่องของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

5.2.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการล้มมวย

ในเรื่องของมาตรการในการป้องกันการล้มมวยในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 จากการศึกษาข้อมูลในบทที่ 3 และการสัมภาษณ์ข้อมูลในบทที่ 4 ผู้เขียนพบว่า การจ้างล้มมวย และการวางยานักมวยมีผลในการบังคับใช้ที่แตกต่างกัน ดังนี้

5.2.2.1 การจ้างล้มมวย

โดยในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ได้กำหนดข้อห้ามและบทลงโทษเกี่ยวกับการจ้างล้มมวยไว้ในมาตรา 48 ที่ห้ามผู้ใดให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่นักมวยเพื่อจูงใจให้นักมวยกระทำการล้มมวยและมาตรา 50 ที่ห้ามนักมวยรับทรัพย์สินเพื่อทำการล้มมวย โดยหากมีการฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา 59 ซึ่งจากที่ผ่านมามีบทบัญญัติดังกล่าวสามารถบังคับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยมีคดีที่สามารถยกเป็นตัวอย่างได้ ดังนี้

1. กรณีนายนายสนธิ ดิยะเมธานักมวยที่ถูกกล่าวหาว่าล้มมวยในปี พ.ศ.2546 โดยรับสารภาพกับโปรโมเตอร์ว่า ล้มมวยจริง จึงถูกแจ้งข้อหาจ้างทรัพย์สิน เพื่อกระทำการล้มมวย เป็นความผิดตาม มาตรา 50 ตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2545 มาตรา 50, 58 มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 1 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่เนื่องจากจำเลยรับสารภาพ ศาลจึงตัดสินให้ลดโทษให้ 1 ใน 3 คงจำคุก 8 เดือนปรับ 3 หมื่นบาท แต่จำเลยไม่เคยต้องโทษมาก่อน และกระทำความผิดขณะอายุน้อย จึงให้โอกาสกลับตัวและเล็งดูมารดา โทษจำคุกให้รอลงอาญาไว้กำหนด 2 ปี¹³⁶

2. กรณีนักมวยที่ชื่อ สมชาย พุ่มพันธุ์ม่วง โดนกรรมการส่งยุติการชกในยกที่ 4 ในการขึ้นชกกับคู่ชกที่ชื่อ ดวงสมพงษ์ เมืองหมีขิโต ในศึกมวยไทยลุมพินี เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2557 ซึ่งสมชาย พุ่มพันธุ์ม่วงได้รับสารภาพว่ามีการถูกจ้างวานจากบุคคลที่อยู่ในวงการมวยทำให้ถูก

¹³⁶ ไทยรัฐ ออนไลน์, "ย้อนเหตุมวยล้ม ต้มคนดูครั้งใหญ่ ยอมเมาหมัด อ่างแลกเงิน รักษาแม่ชราป่วย" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1481838>.

ดำเนินคดี และมีการทำสำนวนสั่งฟ้องศาลโดยจากนั้นในวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2557 ศาลอาญารัชดาภิเษกได้พิจารณาคดี สมชาย พุ่มพุ่มม่วง ได้กระทำความผิดพระราชบัญญัติกีฬาหมวย พ.ศ. 2542 มาตรา 50 ห้ามมิให้นักมวยรับ หรือยอมรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อจูงใจให้นักมวยกระทำการล้มมวยแม้ว่าสมชาย พุ่มพุ่มม่วง จะยอมรับสารภาพว่าได้ทำการล้มมวยแต่ศาลเห็นว่ากระทำความผิดจริงจึงพิพากษาจำคุก1ปีไม่รอลงอาญาจึงทำให้นายสมชาย พุ่มพุ่มม่วงนักมวยที่กระทำการล้มมวยถูกจำคุกทันที¹³⁷

จะเห็นได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายกรณีของการจ้างล้มมวยนั้น เกิดผลเป็นรูปธรรม สามารถเป็นตัวอย่างให้นักมวยไทยอาชีพหลายคนจดจำว่าการกระทำดังกล่าวจะนำมาซึ่งผลร้ายให้กับอนาคตการเป็นนักมวยไทยอาชีพตัวเอง

5.2.2.2. วางยานักมวย

แม้ว่าในพระราชบัญญัติกีฬาหมวย พ.ศ. 2542 มาตรา 61 ที่ห้ามผู้ใดปลอมปนอาหาร ยา หรือเครื่องอุปโภคบริโภคอื่นใดเพื่อให้นักมวยเกิดอันตรายแก่สุขภาพหรือทำให้นักมวยไม่สามารถชกมวยได้แต่มาตรการดังกล่าวก็ไม่ได้ทำให้การวางยานักมวยน้อยลง เนื่องจากการวางยาเป็นการลงทุนน้อย อีกทั้งยากต่อการจับมือกระทำผิด ทำให้เกิดการวางยานักมวยอยู่เรื่อย ๆ ในเรื่องดังกล่าว ผู้ฝึกสอนกีฬาหมวยไทยอาชีพได้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์กับผู้เขียนไว้ในบทที่ 4 ว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากความไม่เข้มงวดการจัดสถานที่ และอาหารการกินของนักมวยก่อนขึ้นชกเพราะช่วงที่นักมวยชั่งน้ำหนักเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ให้นักมวยกินข้าวซึ่งเวลาดังกล่าวพวกนักพนันมักจะกระทำการวางยานักมวยโดยการปลอมปนยาไว้ในน้ำหรืออาหารให้นักมวยกินก่อนขึ้นชกโดยจากประสบการณ์พฤติกรรมของบุคคลกลุ่มนี้จะคอยสะกดรอยตามคณะนักมวยไปตลอดและหาโอกาสใส่ยาหรือในบางครั้งก็ว่าจ้างร้านค้าภายในบริเวณสถานที่ชั่งน้ำหนักให้ชายน้ำหรืออาหารที่ใส่ยาไว้ให้กับนักมวยที่ตนเล่นพนันไว้ ทำให้ไม่สามารถจับผู้ที่วางยานักมวยได้ รวมถึงเจ้าหน้าที่ในสนามมวยจะเข้ามาดูและในขั้นตอนการชั่งน้ำหนัก ไม่มีอำนาจในการดูแลรักษาความปลอดภัย จึงทำให้ไม่สามารถบังคับใช้บทบัญญัติมาตรา61ในเรื่องของการป้องกันไม่ให้นักมวยถูกวางยาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์ในประเด็นนี้ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าการนิยามมาตรการทางกฎหมายของพระราชบัญญัติกีฬาหมวย พ.ศ. 2542 ในกรณีของการจ้างล้มมวย มีการบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถสังเกต และเฝ้าระวังได้จากช่วงเวลาการแข่งขันของนักมวยได้อย่างชัดเจนว่าเป็นแข่งขันอย่างไม่สมศักดิ์ศรี หรือแกล้งแพ้จึงสามารถใช้กระบวนการสอบสวนข้อเท็จจริงจนสามารถเปิดโปง และขยายผลไปสู่การจับกุมดำเนินคดีผู้ที่ทำการจ้างล้มและนักมวยที่รับจ้างล้มมวยได้ แตกต่างจากกรณีการวางยานักมวยการที่จะหาตัวผู้กระทำผิดนั้นเป็นเรื่องที่ยาก เพราะกว่าที่

¹³⁷ BOXKOMTHAI, "โคบาลรับถูกเขียน ช. รุมอัดนมก่อน บังคับล้มมวย" [ออนไลน์].

นักมวยจะแสดงอาการผู้กระทำให้ผิดก็หลบหนีไปแล้ว รวมไปถึงไม่มีเจ้าหน้าที่ในการดูแลความปลอดภัยให้กับนักมวย ดังนั้น การกำหนดมาตรการทางกฎหมายในเรื่องของการป้องกันการวางยานักมวยจึงยังเป็นเรื่องที่ต้องมีการพิจารณาปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความปลอดภัยด้านชีวิตและร่างกายของนักมวยไทยอาชีพ

5.2.3 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับนักมวยเด็ก

ในกรณีนักมวยเด็กนั้น จากการศึกษาค้นคว้าผู้เขียนพบประเด็นสำคัญเพียงประเด็นเดียวคือ ความไม่สอดคล้องกันระหว่างพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542 กับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในเรื่องของการอนุญาตให้เด็กเป็นนักมวยโดยพบว่า ระเบียบคณะกรรมการกีฬามวยว่าด้วยการสังกัด และย้ายสังกัดค่ายมวย พ.ศ. 2544 ที่อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9(5) และมาตรา 30 แห่ง พระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ. 2542 โดยเนื้อหาในข้อ 19 ที่กล่าวถึงการอนุญาตให้เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีเป็นนักมวยได้ โดยให้หัวหน้าค่ายมวยทำความตกลงเป็นหนังสือกับนักมวยที่มีอายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์¹³⁸ และผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นผู้ให้ความยินยอมด้วยการลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งเท่ากับว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวอนุญาตให้เด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์สามารถขึ้นชกมวยได้ ซึ่งหากนำมาเปรียบเทียบกับมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่ให้คำนิยามคำว่าเด็กไว้ว่าเด็กคือผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ และมาตรา 26 วรรคแรก (7) ซึ่งระบุไว้อย่างชัดเจนว่าห้ามให้เด็กเล่นกีฬาหรือกระทำอันตรายใดก็ตามเพื่อที่จะแสวงหาประโยชน์ทางการค้าหรือว่าขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมเด็ก¹³⁹ โดยอ้างอิงจากผลงานวิจัยของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลว่าการให้เด็กขึ้นชกมวยเป็นการสร้างผลกระทบต่อสุขภาพเด็ก ทำให้การอนุญาตให้เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีเป็นนักมวยได้เป็นการกระทำทารุณกรรมเด็ก

จากการวิเคราะห์ทำให้พบว่าเกิดความไม่สอดคล้องกันระหว่างกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ และเป็นช่องทางให้ผู้ที่รื้อรอยโอกาสในการหาประโยชน์จากบัพัญญูที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีขึ้นชกมวยจน

¹³⁸ ระเบียบคณะกรรมการกีฬามวยว่าด้วยการสังกัดและย้ายสังกัดค่ายมวย พ.ศ. 2544 ข้อ 19 บัญญัติว่า “การสังกัดค่ายมวยของนักมวยตามระเบียบนั้นนอกจากใช้บังคับแก่นักมวยที่จดทะเบียนแล้ว หัวหน้าค่ายมวยอาจทำความตกลงเป็นหนังสือกับนักมวยอื่นที่อยู่ในสังกัดค่ายมวยได้โดยให้นำระเบียบและสัญญาการสังกัดค่ายมวยในส่วนที่จะบังคับได้มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ที่อยู่ระหว่างการฝึกหัดเพื่อเข้าแข่งขันกีฬามวยและนักมวยที่มีอายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์”

¹³⁹ พระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๗) บังคับ ชูเชิญ ใ้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก”

ทำให้เกิดผลกระทบต่อเด็กไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพในระยะยาว และการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ด้าน
อื่นๆของเด็ก จึงสมควรจะต้องมีการพิจารณาแก้ไขในเรื่องดังกล่าวเพื่อคุ้มครองเด็กเพราะความปลอดภัยของ
เด็กถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กทุกคนต้องได้รับความคุ้มครอง และการละเลยความปลอดภัยของ
นักมวยเด็กโดยพุ่งเป้าไปยังเงินรางวัลจากชัยชนะจากการแข่งขัน หรือการพนันถือเป็นลักษณะของการ
ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือ คุณค่าและสิทธิในชีวิตที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด โดยที่ไม่ได้เกิดจากการอนุญาตให้มีขึ้นจากการยินยอมของรัฐ หรือผู้ใดมนุษย์ ดังนั้นมนุษย์ทุกคนมีคุณค่าและสิทธิดังกล่าวอย่างเท่าเทียมกัน รวมถึง ไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่กัน หรือยอมให้พรากไปจากตัวมนุษย์ด้วยกันได้ ความแตกต่างในเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ อาชีพ หรือสิ่งอื่นใด และไม่สามารถเป็นตัวกำหนดหรือลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ได้ นอกจากนี้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงหลักการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในประเทศที่มีการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยนั้น การรับรองและคุ้มครองสิทธิดังกล่าวจะปรากฏออกมาในรูปของกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร และที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น จารีตประเพณีของประเทศ ส่งผลให้การกระทำใดๆของรัฐไม่ว่าจะเป็นการออกกฎหมายบังคับใช้กฎหมาย หรือปฏิบัติการใดๆต้องเชื่อมโยงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยถือเป็นหัวใจสำคัญของรัฐธรรมนูญที่รัฐไม่สามารถละเมิดได้ ดังนั้นศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงเป็นหัวใจสำคัญของการกำเนิดขึ้นของรัฐในเรื่องการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้แก่ประชาชนจำเป็นต้องครอบคลุมให้ครบแก่บุคคลทุกประเภทภายในรัฐโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตาม

6.1 บทสรุป

ประเทศไทยได้มีการบัญญัติรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้ประชาชนสามารถมีสิทธิในการกำหนดตนเองโดยจัดให้มีตัวแทนประชาชนเข้ามาเป็นผู้ร่วมร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นการสร้างสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ตนควรได้รับให้เพื่อให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับแรกในประวัติศาสตร์ โดยถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ภาระหน้าที่ของรัฐตลอดจนกำหนดความชอบธรรมของรัฐด้วย ก่อให้เกิดความผูกพันต่ออำนาจรัฐทั้งหลายโดยการจะกระทำการใด ๆ ให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์บรรลุความมุ่งหมายอย่างแท้จริงนั้น รัฐจะต้องเป็นผู้ดำเนินการสำหรับความร่วมมือในการใช้เสรีภาพของปัจเจกบุคคล ซึ่งถือว่าเนื้อหาของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะต้องได้รับการนำมาใช้ตีความสิทธิขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ด้วยถือเป็นการกำหนดให้คุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีสถานะในระดับของรัฐธรรมนูญ จนมาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หลักการดังกล่าวก็ยังคงอยู่เพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยถือว่าเป็นคุณค่าสูงสุดที่การใช้อำนาจของรัฐจะล่วงละเมิดไม่ได้ และเป็นมาตรฐานในการวินิจฉัยเชิงคุณค่าในการกระทำอื่น ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย และนับเป็นการเพิ่มหลักประกันเพื่อ

ไม่ให้มีการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลอย่างไรก็ตามหากนำหลักการดังกล่าวมาทำการศึกษาคณีในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยอาชีพไทยจะพบว่าปัจจุบันนักมวยไทยอาชีพยังไม่ได้รับการคุ้มครองคุณค่าดังกล่าวทั้งที่นักมวยไทยอาชีพในประเทศไทยก็มีสถานะเป็นกลุ่มอาชีพที่กฎหมายได้ให้ความคุ้มครองโดยมี พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542 ไว้เพื่อดูแลคุณภาพชีวิตนักมวยแต่นักมวยไทยอาชีพก็ยังคงถูกละเมิดในชีวิตและร่างกายซึ่งเป็นสาระสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยจากการศึกษาค้นคว้าของผู้เขียนพบปัญหา ดังนี้

1.การพนันมวย เป็นพฤติกรรมที่มีมาหลายยุคหลายสมัย สืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้มีการพนันแฝงอยู่ในการแข่งขันกีฬามวยไทยมีการสร้างกลไกที่ซับซ้อนขึ้นรวมถึงการขยายวงกว้างไปจนทำให้กลายเป็นช่องทางให้กลุ่มคนบางกลุ่มในการแสวงหาผลประโยชน์ทางการพนันได้เข้ามาแทรกแซงการแข่งขันมวยไทยอาชีพกระจายตัวมากขึ้นทำให้คุณค่าของมวยไทยที่เป็นกีฬาประจำชาติเสื่อมโทรมลงโดยผู้ที่ต้องรับผลร้ายที่สุดคือตัวนักมวยไทยอาชีพ

2.การล้มมวย เป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการพนันมวยโดยตรงแต่มีความแตกต่างจากปัญหาการพนันตรงที่การพนันเป็นปัญหาที่สามารถเกิดกับระบบในวงการมวยไทยอาชีพ เช่น ค่ามวย การจัดการแข่งขัน แต่ในกรณีการล้มมวยเป็นพฤติกรรมที่เกิดกับชีวิตและร่างกายอันเป็นสาระสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยโดยตรง เพราะการแข่งขันในแต่ละรายการมีเงินสะพัดในการเล่นการพนันในแต่ละนัดหลายสิบล้านบาท ดังนั้น การทำให้รู้ผลแพ้ชนะล่วงหน้าย่อมสร้างประโยชน์มหาศาลจากการทราบผลล่วงหน้าจึงเป็นช่องทางที่ผู้ทลายผลจากการแข่งขันหรือเขียนพนันย่อมกระทำได้ทุกวิถีโดยเฉพาะพฤติกรรมการให้เงินหรือทรัพย์สินแก่นักมวยที่ทำการล้มมวย บางครั้งก็อาศัยในเรื่องส่วนตัวของตัวนักมวยมาเป็นเครื่องมือในการจ้างให้ล้มมวยโดยจะจ้างนักมวยที่มีปัญหาทางการเงินเช่นลูกเมียพ่อแม่บุพการีเจ็บป่วย หรือเป็นผู้ที่มีหนี้สินรุงรัง รวมถึงการถูกบังคับข่มขู่จากนักพนันที่มีอิทธิพลหรือใช้ข้ออ้างเรื่องทดแทนบุญคุณของผู้จ้างวานมาเป็นเครื่องมือในการต่อรองหรือบังคับให้นักมวยการล้มมวยแต่ที่ร้ายไปกว่านั้น คือการที่นักมวยถูกบังคับให้ล้มมวยจากเซียนมวย โดยการวางยาโดยวิธีการปลอมปนยาถ่ายหรือสารแปลกปลอมในน้ำหรืออาหารหรือเครื่องอุปโภคบริโภคชนิดต่างๆให้นักมวยกินเพื่อให้ไม่สามารถที่จะขึ้นชกได้ หรือแม้แต่ทำร้ายเพื่อให้นักมวยผู้นั้นสูญเสียความสามารถในการแข่งขันเพื่อนำไปสู่การล้มมวย การกระทำดังกล่าวเกิดผลกระทบทางด้านร่างกายและจิตใจของนักมวย ถือว่าเป็นการทำละเมิดต่อร่างกายอันเป็นสาระสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งก็เป็นที่น่าสังเกตว่าทั้งที่พระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ.2542 ก็ได้วางมาตรการในการลงโทษทางอาญาเอาไว้สำหรับผู้ที่ทำการล้มมวยทั้งตัวผู้จ้างวาน ผู้วางยานักมวย หรือแม้แต่ตัวนักมวยเองกรณีที่ยินยอมที่จะล้มมวย แต่ในทางปฏิบัติแล้วผู้ที่ถูกลงโทษก็จะมีแต่ตัวนักมวยเท่านั้น ส่วนผู้ว่าจ้างหรือวางยาล้มมวยน้อยมากที่จะถูกจับดำเนินคดีได้

3.ปัญหานักมวยเด็ก เป็นปัญหาที่เกิดจากนักพนันอาศัยวุฒิภาวะของเด็กที่มองว่าการชกมวยเป็นการละเล่นซึ่งเด็กก็หวังผลที่จะเอาชนะกันเพียงอย่างเดียวและไม่รู้จักว่าการล้มมวยนั้น เป็นอย่างไรทำให้เด็กเป็นเครื่องมือในการพนันโดยที่วงการมวยเอง ก็ยอมรับที่จะให้มีการหาประโยชน์จากการทารุณกรรมเด็กโดยอาศัยข้ออ้างที่ว่าเป็นการฝึกทักษะและเป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้กับเด็กเพื่อโตขึ้นจะได้เป็นนักมวยที่มีศักยภาพแข่งขันกับนักมวยต่างชาติได้ซึ่งในความเป็นจริงแล้วมีนักมวยไทยอาชีพเพียงไม่กี่คนที่จะสามารถไปแข่งขันในระดับประเทศได้ ดังนั้นข้อกล่าวอ้างในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ไม่สมเหตุสมผลรวมไปถึงเรื่องของผลกระทบเกี่ยวกับสุขภาพเด็กในกลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพมักจะคิดว่าเด็กต่อยกันไม่รุนแรง ทั้งที่ข้อเท็จจริงที่เป็นหลักฐานทางการแพทย์พบว่า การให้เด็กแข่งขันชกมวยโดยใช้กติกาเดียวกันกับนักมวยผู้ใหญ่ทำให้เด็กเกิดผลกระทบทางร่างกายโดยเฉพาะระบบประสาทและสมองเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือเหตุผลที่นิยมยกมากล่าวอ้างอีกประการหนึ่งก็คือ เด็กต้องชกเพราะยากจนช่วยครอบครัว ซึ่งหมายความว่าแม้แต่คนในครอบครัวก็เห็นเด็กเป็นเครื่องมือหากิน

6.2 ข้อเสนอแนะ

แม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 จะมีการบัญญัติในเรื่องของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพไว้ แต่ในทางปฏิบัติก็ยังไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ให้เกิดเป็นรูปธรรมจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมความเนื้อหาในบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ซึ่งจุดประสงค์ในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายนี้ก็เพื่อให้รัฐคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลในรัฐ โดยเป็นการคุ้มครองสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตัวนักมวยไทยในการประกอบอาชีพเพื่อป้องกันปัญหาการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนี้

6.2.1 ปัญหาการพนันมวย

โดยจากการศึกษาในปัญหาดังกล่าวผู้เขียนพบว่าการพนันมวยเป็นบ่อเกิดที่ทำให้เกิดการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ จึงมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาโดยใช้มาตรการทางกฎหมายได้ 2 แนวทาง ดังนี้

6.2.1.1. ยกเลิกการอนุญาตให้พนันมวย

แม้ว่าการพนันจะเป็นพฤติกรรมของคนในวงการมวยโดยเฉพาะมวยไทยอาชีพที่อยู่คู่กับการแข่งขันชกมวยมาเป็นเวลานานอีกทั้งมีกฎหมายอนุญาตให้กระทำได้หากมีการขออนุญาตกับเจ้าหน้าที่รัฐ แต่หากพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่ล่าช้าและทำลายชีวิตมนุษย์โดยเฉพาะการพนันที่ทำลายชีวิตของนักมวยไทยอาชีพ ซึ่งในวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นการศึกษาและค้นหามาตรการทางกฎหมายที่จะนำไปใช้คุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพจึงเห็นควรให้มีการยกเลิกบทบัญญัติในกฎกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ข้อ 4 ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 วรรคสาม ในเรื่องการอนุญาตให้เล่นพนันมวย บัญญัติ

มาตรการทางกฎหมายเป็นข้อห้าม และการเพิ่มบทลงโทษกรณีมีผู้ลักลอบเล่นการพนันให้ได้รับบทลงโทษที่รุนแรงขึ้นไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการจำคุก และการเปรียบเทียบปรับให้ผู้ที่มีความผิดจะกระทำผิดเห็นว่าการลักลอบเล่นพนันเป็นเรื่องที่ได้ไม่คุ้มเสีย รวมถึงกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการควบคุมดูแลไม่ให้มีการพนันมวยเกิดขึ้นโดยเฉพาะในพื้นที่การแข่งขันโดยหากมีการพนันขึ้น เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบในการละเลยให้มีการเล่นพนันในสนามมวยเกิดขึ้น

รวมถึงรัฐจำเป็นจะต้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการแข่งขันเพราะจากการค้นคว้าพบว่าหากปล่อยให้เอกชนเป็นผู้จัดการแข่งขันเองกลุ่มนักพนันจะเป็นผู้เข้ามาแทรกแซงการแข่งขันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะถือว่ากลุ่มคนดังกล่าวเป็นผู้จ่ายเงินซื้อตั๋วเข้ามาชมการแข่งขันทำให้นักมวยถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ ดังนั้นจำเป็นต้องจัดการแข่งขันชมมวยในรูปแบบที่ไม่หวังผลตอบแทนจากการขายตั๋วเข้าชมเพียงอย่างเดียว แต่รัฐสามารถหารายได้จากการรับโฆษณาสินค้าหรือบริการต่างๆในระหว่างการแข่งขันเหมือนกับการแข่งขันกีฬาอาชีพชนิดอื่น ๆ เช่น การแข่งขันเทนนิส หรือวอลเลย์บอล เป็นต้น ซึ่งแม้ว่าวิธีการดังกล่าวอาจทำให้รัฐต้องใช้งบประมาณจำนวนมากและอาจจะไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมได้อย่างสมบูรณ์ แต่ก็สามารถเป็นหลักประกันได้ในระดับหนึ่งว่ารัฐได้สังเกตเห็นความสำคัญในการคุ้มครองคุณภาพชีวิตของนักมวยไทยอาชีพให้ได้ประกอบอาชีพโดยที่ไม่ถูกรบกวนเข้าแทรกแซง และละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

6.2.1.2. แยกการพนันมวยออกจากการแข่งขันกีฬามวย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพหากพิจารณาในอีกแง่มุมหนึ่งว่า สิ่งที่เรียกว่าการพนันกีฬานั้นมีอยู่ทั่วโลกอีกทั้งการพนันบางชนิดก็มีกฎหมายที่อนุญาตให้เล่นพนันได้ ซึ่งกีฬามวยไทยก็เช่นกันเพียงแต่ว่าการพนันในกีฬามวยไทยนั้นมีความอันตรายมากเพราะเป็นการต่อสู้โดยปะทะกันโดยตรงและใช้อุปกรณ์ป้องกันน้อยมาก ดังนั้น หากจะให้การพนันมวยมีอยู่ต่อไป จำเป็นต้องแยกการพนันมวยออกจากเกมกีฬามวยให้ได้หากนำการพนันมวยมารวมกับเกมกีฬามวยแนวโน้มที่จะทำให้ความรุนแรงในการแข่งขันจะมีสูงมากโดยเฉพาะกรณีที่นักพนันสร้างแรงกระตุ้นให้นักมวยใช้ความรุนแรงในทางที่ผิด เช่น การให้เงินหรือทรัพย์สินพิเศษนอกเหนือจากรางวัลที่กำหนดไว้ในการแข่งขันว่าหากชนะนี่คืออีกฝ่ายเพื่อให้ได้ผลพนันอย่างที่ต้องการซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวไม่ต่างจากการมองมนุษย์ด้วยกันว่าไม่ต่างจากการกระตุ้นสัตว์ให้ต่อสู้กันเพื่อหาประโยชน์จากทายผลพนัน

แต่หากพิจารณาถึงความเป็นจริงในสังคมไทยจะพบว่าเราไม่สามารถห้ามการเล่นพนันมวยได้เพราะมันกลายเป็นสิ่งที่อยู่คู่สังคมไทยมาแต่โบราณ แต่เราสามารถออกแบบมาตรการทางกฎหมาย ในการแยกการพนันออกจากเกมกีฬาได้ โดยรัฐเป็นผู้จัดการพนันและมีการควบคุม

อย่างเข้มงวดโดยกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพิ่มเติมเป็นบทบัญญัติหมวดที่ว่าด้วยการจัดการพนันมวยไว้ในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การจัดเป็นพื้นที่ให้สำหรับเล่นพนันโดยเฉพาะโดยไม่ให้มีการเดิมพันกันในบริเวณสนามแข่งขันกีฬามวย หรือจัดเป็นพื้นที่โดยมีการถ่ายทอดสดการแข่งขันทางโทรทัศน์ เพื่อป้องกันไม่ให้นักพนันเข้ามาแทรกแซงในการแข่งขันของนักมวยหน้าเวทีแข่งขัน เช่น ชมชู้ หรือกระทำการใดๆที่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้มีผลกระทบต่อสภาพจิตใจของนักมวยในช่วงเวลาการแข่งขัน

2. การห้ามมิให้มีการให้ทรัพย์สินใดๆนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในการแข่งขัน เพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้นักมวยใช้ความรุนแรงเพื่อเอาชนะคู่ชก

3. ห้ามกำหนดกติกาการแข่งขันที่รุนแรงให้นักมวยต้องทำร้ายคู่ต่อสู้จนหมดสภาพเพื่อไม่ให้นักพนันถือพนันกันว่า นักมวยคนที่ตัวเองถือข้างพนันว่าจะชกชนะยกไหน หรือชนะด้วยการใช้อาวุธอะไรในการเอาชนะคู่ต่อสู้

4. การกำหนดบทลงโทษทางอาญาคนที่ฝ่าฝืน และบทลงโทษทางอาญาสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลไม่ให้เกิดการกระทำผิด

อย่างไรก็ตาม จากข้อเสนอ 2 แนวทางข้างต้นผู้เขียนมีความเห็นไปในทางเดียวกับวิธีการแรก คือ การกำหนดมาตรการทางกฎหมายให้ยกเลิกการอนุญาตให้พนันมวยเนื่องจากผู้เขียนมองว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุของการเกิดพฤติกรรมกรรมการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพได้ตรงจุดแล้วยังสามารถเชื่อมโยงถึงการแก้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากผู้มีอิทธิพลในธุรกิจการพนันมวยไทยอาชีพ รวมถึงผู้เล่นการพนันมวยที่ไม่สามารถที่จะยับยั้งความต้องการในการเล่นการพนันของตนเองได้จนสร้างผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมซึ่งเป็นปัญหาที่มีมาแต่อดีตได้อีกด้วย และที่สำคัญเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับวงการกีฬามวยไทยอาชีพในประเทศไทยทำให้ผู้ที่ชื่นชอบในกีฬามวยไทยที่ไม่ใช่ักพนันโดยเฉพาะชาวต่างชาติที่จะให้จะความสนใจกับกีฬานชนิดนี้ และเข้ามาเรียนรู้ในกีฬามวยไทยมากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันมวยไทยสามารถใช้เป็นพื้นฐานของกีฬาต่อสู้ได้หลายชนิดที่มีการจัดแข่งกันกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เช่น กีฬา คิกบ็อกซิ่ง (Kick Boxing) หรือกีฬาการต่อสู้แบบผสมผสาน (Mix Martial Arts) เป็นต้น

6.2.2 ปัญหาการล้มมวย

แม้ว่าในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542 จะมีการกำหนดเพื่อป้องกันการล้มมวยไว้แล้วในมาตรา 48 กรณีของการห้ามผู้ใดจ้างนักมวยให้ล้มมวย และมาตรา 50 ในการห้ามนักมวยรับล้มมวยซึ่งจากการค้นคว้าของผู้เขียนทำให้ทราบว่าในปัจจุบันการจ้างล้มมวยในลักษณะนี้จะเกิดขึ้นน้อยลงมากเพราะมีการบังคับใช้กฎหมายเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมเห็นได้จากข่าวการจับกุมผู้ที่กระทำการจ้างล้มมวยหรือแม้แต่ักมวยผู้รับจ้างล้มถูกศาลพิพากษาตัดสินจำคุก อีกทั้งในวงการมวยไทยอาชีพเองก็ไม่ได้ให้การยอมรับวิธีการจ้างล้มมวย เพราะถือว่าเป็นการทรยศต่อวิชาชีพตัวเองโดยทั้งผู้

จ้างวานและนักมวยที่ถูกจ้างนอกจากจะต้องได้รับโทษทางกฎหมายก็จะถูกบทลงโทษจากคนในวงการมวยไทยอาชีพ คือ ไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วยและนักมวยที่ถูกจ้างก็จะหมดอนาคตการเป็นนักมวยอาชีพ

แต่ในกรณีวางยานักมวยเพื่อล้มมวยนั้น แม้ว่าพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ในมาตรา 61 จะกำหนดโทษสำหรับการวางยานักมวยเพื่อล้มมวยไว้ โดยจากการสัมภาษณ์ผู้ฝึกสอนนักกีฬามวยไทยอาชีพทำให้ได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการล้มมวยในสนามมวยว่ายังมีกลุ่มนักพนันบางกลุ่มที่เป็นผู้มีอิทธิพลมักจะกระทำการวางยานักมวยด้วยการปลอมปนยาไว้ในน้ำ หรืออาหารให้นักมวยกินก่อนขึ้นชกซึ่งบุคคลกลุ่มนี้จะให้คนคอยสะกดรอยตามคณะนักมวยไปตลอดและหาโอกาสใส่ยาในบางครั้งถึงขนาดว่าจ้างร้านค้าภายในบริเวณสถานที่ซึ่งน้ำหนักหรือจัดการแข่งขันให้จำหน่ายอาหารที่ใส่ยาไว้ให้กับนักมวยที่ตนวางเดิมพันให้แพ้ไว้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ภายในสนามมวยจะเข้ามาดูแลเฉพาะในขั้นตอนการชั่งน้ำหนักอีกทั้งไม่มีอำนาจในการดูแลรักษาความปลอดภัย

จากพฤติกรรมดังกล่าว ผู้เขียนจึงเห็นควรเพิ่มเติมบทบัญญัติทางกฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการวางยาเพื่อล้มมวยได้ดังนี้

6.2.2.1 เพิ่มเติมบทลงโทษผู้จัดการแข่งขัน และเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลการแข่งขัน

ในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 หมวดที่ 5 ในเรื่องของบทกำหนดโทษ ควรมีการบัญญัติในเรื่องของการสอบสวนและลงโทษทางอาญากับผู้จัดการแข่งขัน และเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลการแข่งขัน ในกรณีที่มีการสอบสวนแล้วพบว่ามีการปล่อยปละละเลยจนเกิดการวางยาล้มมวยเกิดขึ้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้จัดการแข่งขัน และเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลการแข่งขันมีความใส่ใจในความปลอดภัยของนักมวยอาชีพที่มาร่วมการแข่งขันที่ตนเองจัดขึ้น หรือมีหน้าที่ดูแลไม่ปล่อยปละละเลยจนทำให้มีบุคคลภายนอกเข้ามาวางยาล้มมวยได้

6.2.2.2 กำหนดให้ผู้จัดการแข่งขันจะต้องจัดพื้นที่สำหรับใช้ชั่งน้ำหนักนักมวยก่อนขึ้นชก และห้องพักนักมวยให้เป็นสัดส่วน

ควรเพิ่มเติมเนื้อหาในระเบียบคณะกรรมการกีฬามวยว่าด้วยความปลอดภัยสำหรับนักมวย พ.ศ. 2543 ที่ออกโดยอาศัยอำนาจของมาตรา 9 (5) และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ในเรื่องของการกำหนดให้ผู้จัดการแข่งขันต้องแบ่งส่วนพื้นที่ให้ชัดเจนระหว่างพื้นที่ชมการแข่งขันโดยห้ามผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่บริเวณที่พักนักมวย และพื้นที่การชั่งน้ำหนักจนถึงเสร็จสิ้นการแข่งขันให้เป็นสัดส่วนที่ชัดเจน รวมถึงให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจและบุคลากรทางการแพทย์ดูแลอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการวางยาหรือสิ่งปนเปื้อนอันจะทำให้เกิดอันตรายแก่นักมวยได้

6.2.3 ปัญหานักมวยเด็ก

หากพิจารณาพระราชบัญญัติ กีฬามวย 2542 การขึ้นทะเบียนนักมวยที่ให้นักมวยอายุ 15 ปีบริบูรณ์สามารถขึ้นทะเบียนนักมวยได้ตามมาตรา 29 (1) ซึ่งไม่ได้หมายความถึงการห้ามเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปีขึ้นชกมวยจึงทำให้เป็นช่องว่างในการให้เด็กแข่งขันชกมวย รวมถึงค่ายมวย และผู้จัดการแข่งขันละเลยความปลอดภัยของเด็ก โดยพุ่งเป้าไปยังเงินรางวัลจากชัยชนะและการพนัน ดังนั้นจึงสมควรนำบทบัญญัติในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่ให้เด็กมาจนถึงที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์มาใช้แก้ไขเนื้อหาของบทบัญญัติในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

6.2.3.1 ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นนักมวย หรือแข่งขันชกมวย

เพื่อให้สอดคล้องกับความหมายของเด็กในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 รวมถึงข้อกำหนดอายุในการแข่งขันมวยไทยของสมาคมมวยไทยโลกซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการควบคุมมวยไทยทั้งในประเทศไทย และทั่วโลกที่กำหนดให้นักมวยต้องมีอายุอย่างน้อย 18 ปี จึงจะสามารถแข่งขันได้¹⁴⁰ จึงควรมีแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ในเรื่องของการกำหนดอายุให้มีความชัดเจน โดยนักมวยจะสามารถขึ้นทะเบียนเป็นนักมวยได้จะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นนักมวยหรือเข้าแข่งขันชกมวย

6.2.3.2 การกำหนดมาตรการลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี นำมาขึ้นสังเวียนแข่งขันชกมวย

หากต้องการจะคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กมาตรการการลงโทษเพื่อป้องปรามไม่ให้มีการนำเด็กไปแสวงหาประโยชน์จากการชกมวยเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง โดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในวงการมวยไทยอาชีพในบทที่ 4 ทำให้เห็นว่ามุมมองในการให้เด็กขึ้นชกมวยตั้งแต่อายุยังน้อยเป็นเรื่องปกติโดยที่ตนเองก็ผ่านประสบการณ์ดังกล่าวมาก่อน แต่หากพิจารณาจากงานวิจัยทางการแพทย์เรื่อง “การบาดเจ็บของสมองในนักมวยเด็ก” โดยศาสตราจารย์แพทย์หญิงจิรพร เหล่าธรรมทัศน์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีจะพบว่าเป็นการสร้างผลการกระทบทางสมองในระยะยาวเมื่อเด็กโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ เช่น ความผิดปกติตั้งแต่มีน้ำคั่งในสมอง และใยสมองที่ผิดปกติ ภาวะปริมาณของธาตุเหล็กในสมองเกินมาตรฐาน รวมไปถึงอาการสมองบวมที่เกิดจากการกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงจากการแข่งขันชกมวยซึ่งแม้แต่กลุ่มบุคคลที่ผู้เขียนได้ไปทำการสัมภาษณ์ เองก็ไม่รู้ตัวว่าในระหว่างสัมภาษณ์ตนเองก็ได้รับผลกระทบกระเทือนจนแสดงออกทางกรพุดคุย

¹⁴⁰ World Muaythai Council, "WMC Rules & Regulations" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <http://www.wmcmuaythai.org/about-muaythai/muaythai-rules>.

ดังนั้น จึงควรกำหนดโทษทางอาญาไม่ว่าจะเป็นการปรับและจำคุกให้รุนแรง สำหรับผู้ที่กระทำการฝ่าฝืน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี มาแข่งขันชกมวย รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น โดยวิธีการกำหนดมาตรการดังกล่าวใช้วิธีเทียบเคียงกับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาฐานทำร้ายร่างกายเพื่อใช้เป็นมาตรการทางกฎหมายคุ้มครองสวัสดิภาพความปลอดภัยให้กับเด็ก รวมถึงการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการให้รางวัลนำจับสำหรับผู้แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการชกมวยเด็กโดยจุดประสงค์ของข้อเสนอแนะนี้คือการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคุ้มครองความปลอดภัยของเด็กช่วยกันสอดส่องดูแลกรณี มีการพบเห็นบุคคลผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ขึ้นชกมวย โดยสามารถแจ้งเบาะแสดังกล่าวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

สุดท้ายนี้ แม้ว่าวิธีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ ในทางปฏิบัติแล้วอาจจะเป็นเรื่องกระทำได้ยากเพราะจากการศึกษาของผู้เขียนได้พบปัญหาหลายอย่างที่ก่อให้เกิดการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักมวยไทยอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของปัญหาความยากจนของตัวนักมวยและครอบครัวทำให้ไม่สามารถมีสิทธิในการกำหนดเจตจำนงในการดำเนินชีวิตของตนเองได้ หรือในกรณีปัญหาที่ของผู้มีอิทธิพลที่ยังคงมีอำนาจควบคุมผลประโยชน์ในวงการมวยไทยอาชีพ ซึ่งจะเกิดขึ้นเป็นรูปธรรมได้นั้นรัฐจะต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเป็นการเพิ่มหลักประกันสำหรับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นักกีฬาไทยอาชีพจากการพนันมวยได้อีกทางหนึ่ง อีกทั้งค่านิยมที่เกี่ยวกับการแข่งขันมวยไทยเป็นสิ่งที่มาแต่โบราณซึ่งการจะกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงก็จะต้องใช้เวลาและกระบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไป แต่อย่างน้อยในมุมมองของผู้เขียนก็เห็นว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นสิ่งที่ใช้สื่อสารกับสังคมให้ได้ทราบถึงในแง่มุมบางส่วนของกลุ่มวิชาชีพที่เรียกว่า “นักมวยไทย” ซึ่งเป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพสุจริตในสังคมไทยมีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับผู้ประกอบอาชีพที่สุจริตอื่นๆในสังคมไทย อีกทั้งเป็นกลุ่มอาชีพที่สืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทยที่ในปัจจุบันอาชีพนักมวยไทยนี้กำลังถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยการถูกกลุ่มบุคคลบางกลุ่มลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ลงให้เป็นเพียงเครื่องมือหาประโยชน์จากการพนัน

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

กุลพล พลวัน. สิทธิมนุษยชนในสังคมโลก. กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2547.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐ รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559.

คณิน บุญสุวรรณ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สิทธิเสรีภาพของคนไทย ศักดิ์ศรีความเป็นคน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2542.

คณิต ฅ นคร. กฎหมายอาญาภาคความผิด. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2549.

ความเห็นทั่วไปที่รับรองโดยคณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สำนักข้าหลวงใหญ่ แห่งสหประชาชาติ. แปลโดย เพชรมีศรี, ศ. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักงานสิทธิมนุษยชนศึกษาและ
การพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545.

ความเห็นทั่วไปว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่รับรองโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สำนักข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ. แปลโดย ศักดิ์บุญ, ม. พิมพ์ครั้งที่ 1.
โครงการจัดตั้งสำนักงานสิทธิมนุษยชนศึกษาและการพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545.

คู่มือการทำความเข้าใจเรื่องสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ ฯ สำนักงาน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2555.

จรัญ โฆษณานันท์. รัฐธรรมนูญ 2540 : จาก "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สู่ธัมมิกสิทธิมนุษยชน".
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2544.

จรัญ โฆษณานันท์. สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน : ปรัชญา กฎหมาย และความเป็นจริงทางสังคม.
กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2559.

ชาญชัย ยมดิษฐ์ และคณะ. รายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาและสร้างเสริมกีฬามวย ไทย: แบบบูรณาการในโครงการมหกรรมกีฬาภูมิภาคไทย. กรุงเทพฯ ฯ สำนักงานเลขาธิการ
วุฒิสภา, 2548.

ชาญชัย ยมดิษฐ์ และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาและสร้างเสริมกีฬามวย ไทย : แบบบูรณาการ ในโครงการมหกรรมกีฬาภูมิภาคไทย. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา,
กันยายน 2548.

ชาญชัย แสวงศักดิ์ และวรรณชัย บุญบำรุง. สารน่ารู้เกี่ยวกับการจัดทำประมวลกฎหมายของ ต่างประเทศและของไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2543.

- เซวง ไทยยั้ง. สิทธิเด็กและการคุ้มครองทางกฎหมายกับกลุ่มมาเจสติค. กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน , 2558.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. กฎหมายเบื้องต้นทางธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด และลหุโทษ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552.
- นพนิธิ สุริยะ. สิทธิมนุษยชน: แนวคิดและการคุ้มครอง. กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559.
- บรรเจ็ด สิงคะเนติ. หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2562.
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ ฯ โครงการตำราและเอกสาร ประกอบการสอนและจัดจำหน่าย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559.
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. หลักการใช้อำนาจขององค์กรที่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ ฯ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2549.
- ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช. กฎหมายสมัยอยุธยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559.
- มร เดอะ ลาลูแบร์. จดหมายเหตุ ลาลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม. แปลโดย ท.โกมลบุตร, ส. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศรีปัญญา, 2557.
- มานิตย์ จุมปา. คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2547.
- รัตพงษ์ สอนสุภาพ. รายงานการวิจัยเรื่อง :โครงสร้างและพฤติกรรมการพนันมวยไทย. วิทยาลัย นวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต เสนอต่อคณะกรรมการศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะ เศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 ธันวาคม 2560, 2560.
- สมชาย กษิติประดิษฐ์. สิทธิมนุษยชน. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย รามคำแหง, 2551.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ศิลปะมวยไทย. กรุงเทพฯ ฯ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. รายงานผลการศึกษา “สภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดจาก การเล่นกีฬาในกลุ่มเด็ก กรณีศึกษาการเล่นกีฬามวยในกลุ่มเด็กของคณะกรรมการสิทธิการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ”. กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560.
- หยุด แสงอุทัย. กฎหมายอาญาภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552.

อุดม รัฐอมฤต นพนิธิ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ. การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2544.

บทความภาษาไทย

ประหยัด หงส์ทองคำ. “มุมมองในทางรัฐศาสตร์”. วารสารสถาบันพระปกเกล้า ฉบับที่ 1(2550).

พงศ์ธร แสงวิภาค และผกา มาศ รัตนบุษย์. การส่งเสริมศิลปมวยไทยตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542. วารสารรวมคำแห่ง ฉบับนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีที่ 6 ฉบับที่ 2(1 กรกฎาคม-31 ธันวาคม 2560).

พรพิมล เซวณศักดิ์โสภาคย์. นักมวย: อาชีพเสี่ยงภัยที่ถูกมองข้ามด้านความปลอดภัย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปีที่ 15 ฉบับที่ 29 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2554).

ไพโรจน์ กัมพูสิริ. “ทาสในกฎหมายเก่าของไทย”. วารสารนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 29 ฉบับที่ 1(มีนาคม 2542).

วิกรณ์ รักษ์ปวงชน. มวย กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ. วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช ฉบับที่ 2 ปีที่ 19(ธันวาคม 2550).

วิทยานิพนธ์

จิราพร แก้วศรีงาม. เปิดโลกมวยไทย: ความสัมพันธ์ระหว่างนักมวย ค่ายมวย และธุรกิจในวงการมวยไทย. สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต, คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2547.

ทฤษฎี สิทธิประเสริฐ. โครงสร้างและพฤติกรรมของตลาดมวยไทย. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2536.

ทิพรัตน์ เต็มเพ็ชร์. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ : ศึกษากรณีการคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศและตามกฎหมายภายใน. นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2550.

เทียนเงิน อุดระชัย. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์กับขอบเขตการใช้เสรีภาพในการนำเสนอภาพข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์. นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2554.

นิตยา จงแสง. การรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ : ศึกษากรณีการกำหนดสถานะของสภาพบุคคล. นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2559.

- ภูมิรินทร์ ศรีมูล. “ความรับผิดชอบทางละเมิดของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม”. นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548.
- ยศศักดิ์ โกศัยกานนท์. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2544.
- วิจิต ต้นทัพไทย. ปัญหาทางกฎหมายในการจัดสวัสดิการนักกีฬามวยของไทย. นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2555.
- วินัย พูลศรี. มวยไทย: การจัดการมรดกภูมิปัญญาของชาติไทยสู่รูปแบบธุรกิจสากล. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์, คณะวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2555.
- วีรวัฒน์ อีสรานูวรรธ. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนไร้สัญชาติและคนไร้รัฐภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2557.
- วีรวัฒน์ อีสรานูวรรธ. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนไร้สัญชาติ และคนไร้รัฐภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550. นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2557.
- ศิริชัย สมศรี. อำนาจตุลาการกับการวินิจฉัยสถานะทางรัฐธรรมนูญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์. นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2558.
- สมักร ชมชื่น. นักมวย: การศึกษากระบวนการกลายเป็นนักมวยอาชีพ. ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2554.
- สุนาด หาญเพียรพล. กฎหมายคุ้มครองนักกีฬาอาชีพ. นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2550.

ข้อมูลออนไลน์

- BOXKOMTHAI, "โคบาลรับถูกเขียน ช. รุมอัดน่วมก่อน บังคับล้มมวย" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.komthai.com/5877.html>.
- World Muaythai Council, "WMC Rules & Regulations" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <http://www.wmcmuaythai.org/about-muaythai/muaythai-rules>.
- BBC NEWS, "มวยเด็ก : กีฬาสร้างรายได้ หรือทำลายสมอง?" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.bbc.com/thai/thailand-46300679>.
- Thaikick.net, "แพนมวยวอนอย่าทำร้ายนักมวย ปากกาเหล็ก แพ้โดนยก 6 ชั่วโมง" [ออนไลน์], แหล่งที่มา

http://thaikick.net/index.php?page=view&new_no=615.

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ, "บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ 26 มิถุนายน 2560)" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://cdc.parliament.go.th/darftconstitutio2>.

ผู้ให้บริการออกไปรับรองอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ, "การภาคยานุวัติ (Accession)" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <http://www.nrca.go.th/terminology-detail/1210.html>.

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, "นักวิจัยชี้ นักมวยเด็ก เสี่ยงสมองทึบ ไขควิต่ำ ส่งผลต่อชีวิตในอนาคต เสนอให้ปรับปรุงพ.ร.บ. มวย เพิ่มกติกายกระดับมวยไทยให้เป็นสากล ดึงผู้ปกครองต้องไม่อ้างการชกแทนบุญคุณ" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://med.mahidol.ac.th/aimc/th/news/10212015-1714-th>.

คม ชัด ลึก, "โซเซียลลุ่มจวกญาติตบนักมวยตัวจิวหัวทิ่มหลังชกแพ้" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.komchadluek.net/news/breaking-news/423076>.

ข่าวสด ออนไลน์, "นักมวยค่ายดังแจ้งความ ถูกผู้ดูแลค่ายซ้อมทารุณ ตะปาก-จับขัง-หวายฟาด เหตุเพราะสงสัยล้มมวย" [ออนไลน์], แหล่งที่มา https://www.khaosod.co.th/monitor-news/news_704576.

ไทยรัฐ ออนไลน์, "ย้อนเหตุมวยล้ม ต้มคนดูครั้งใหญ่ ยอมเมาหมัด อ้างแลกเงิน รักษาแม่ชราป่วย" [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1481838>.

ข่าวสด ออนไลน์, "สลด! มวยเด็กดับ โดนนี้อก-เลือดคั่งในสมอง คู่ชกเศร้าขอขมา อย่างจงเวरणะเพื่อน" [ออนไลน์], แหล่งที่มา https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_1822328.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายกานต์ ศรีอรุณ
วัน เดือน ปี เกิด	16 สิงหาคม 2524
สถานที่เกิด	Bangkok
วุฒิการศึกษา	นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	134/43-44 ซอยประชาราษฎร์ 14 ถนนประชาราษฎร์ 1 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY